

STORTINGET

Dokument 15:19

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2701–2850
27.08.–19.09.2024**

Innhold

2701. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. flere plasser i ungdomsenheter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	11
2702. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. PSTs kapasitet på kontraterror, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
2703. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. utbyggingen av E6 Sørrelva-Borkamo, besvart av samferdselsminister.....	13
2704. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. mineralprosjekter, besvart av næringsminister.....	14
2705. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. kontrollen av lasten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	16
2706. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. muligheten for at skolene selv kan vurdere elevens kompetanse ved opptak, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	17
2707. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. kartleggingen av misjonsambandets misjonsskoler, besvart av kunnskapsminister.....	19
2708. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. "balanse" imellom jobb og studier for heltidsstudenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	19
2709. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ekstra kostnader knyttet til flom og styrtregn, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	21
2710. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. behandling hos private tilbydere grunnet manglende kunnskap og utstyr, besvart av helse- og omsorgsminister.....	22
2711. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. fakling på oljefelter Equinor, besvart av næringsminister.....	23
2712. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. retningslinjer til forordningen om digitale tjenester for å beskytte mindreårige på nett, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	23
2713. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. grunnrenteskatt på havvind, besvart av finansminister.....	24
2714. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. subsidier ved utbygging av Utsira Nord, besvart av energiminister.....	25
2715. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. yrkesskadeforsikring for ambulansfolk når de er på arbeidsøvelse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	26
2716. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med landstrøm, besvart av energiminister.....	26
2717. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. bransjeavtale med fiskeri- og havbruksnæringen, besvart av landbruks- og matminister.....	27
2718. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. høringsinstansenes syn på rapporten fra NOVA, besvart av barne- og familieminister.....	28
2719. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Norges deltakelse i EUs samarbeid med Israel, besvart av utenriksminister.....	29
2720. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. mulig fare for kvikkleireskred i Ullensaker kommune, besvart av samferdselsminister.....	30
2721. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. meddommer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	31
2722. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. saksbehandlingstid, besvart av barne- og familieminister.....	32
2723. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. ressursituasjonen i PST, besvart av justis- og beredskapsminister.....	32
2724. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. prisforskjellen kan være mellom prisregionene, besvart av energiminister.....	33
2725. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. sesongtilpassa MTB, besvart av fiskeri- og havminister.....	34
2726. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tekstilavfall, besvart av klima- og miljøminister.....	34
2727. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. helikopterruten Bodø-Værøy, besvart av samferdselsminister.....	35
2728. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Natur21 som et strategiorgan, besvart av klima- og miljøminister.....	36
2729. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Klimatoppmøtet, besvart av klima- og miljøminister.....	37
2730. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. registeret over reelle rettighetshavere, besvart av finansminister.....	38

2731. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. oversikt over utviklingen i antall faktiske innsigelser og varslede innsigelser i Agder fylke fordelt på forskjellige kategorier og med henvisning til hvilken kommune og hvilke store prosjekter det gjelder, besvart av kommunal- og distriktsminister	39
2732. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Statnett, besvart av energiminister	40
2733. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Kystverket, besvart av fiskeri- og havminister	41
2734. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. alkohol frå ubemanna nærbutikkar, besvart av helse- og omsorgsminister.....	42
2735. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helsekøene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
2736. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. berekraftig kystfiske etter pelagiske artar som brisling, makrell, hestmakrell og sild utanfor vassdrag med oppgang av anadrom laksefisk, besvart av klima- og miljøminister....	44
2737. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. helhetlig sak om BPA, besvart av kultur- og likestillingsminister	45
2738. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tiltak som gjer det billigare for folk å velge frukt og grønt og følge kostholdsråda i butikken, besvart av helse- og omsorgsminister	46
2739. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. nedlegging av Gjæran barnehage og ungdomstrinnet på Saltstraumen skole, besvart av kunnskapsminister.....	47
2740. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. logopeder, besvart av helse- og omsorgsminister	48
2741. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. utvist 22-åring frå USA som deltok på eit studieopplegg i regi av den internasjonale utvekslingsorganisasjonen WWOOF, besvart av justis- og beredskapsminister.....	48
2742. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. bruken av globale fond for å sikre mer effektiv utviklingsbistand, besvart av utviklingsminister.....	49
2743. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. kjøp av private tjenester i helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	49
2744. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. arbeidsmiljøloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	59
2745. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. SIVAs (Selskapet for industrivekst) utredning vedr. etablering av en egen Katapult for helsenæringene (Helsekatapult), besvart av næringsminister.....	59
2746. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Statsforvalteren i Nordland, besvart av klima- og miljøminister...	60
2747. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. omdisponere midler i budsjettet for 2024 for Helse Nord til andre formål, besvart av helse- og omsorgsminister	61
2748. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kulturkanon, besvart av kultur- og likestillingsminister	62
2749. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. statistikk/forskning på sammenhengen mellom lang reisevei og/eller at elever bor på hybel og grad/sannsynlighet for at eleven dropper ut av skolen, besvart av kunnskapsminister.....	63
2750. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. budsjettmidler, besvart av samferdselsminister.....	64
2751. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. skatte av fordelene som inntekt eller betale markedsleie, besvart av finansminister.....	65
2752. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister	65
2753. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. "bruk av kjernevåpen nær eller på norsk territorium", besvart av helse- og omsorgsminister	67
2754. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Enova, besvart av klima- og miljøminister	68
2755. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. oversikt over bomprosjekt der det ikkje er fatta takstvedtak om fritak eller reduksjon for betaling av bompengar for gassdrivne køyretøy i takstgruppe 2 fordelt på fylke, besvart av samferdselsminister	68
2756. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. fengselkapasiteten ved Vestoppland fengsel avdeling Valdres på Slidreøya, besvart av justis- og beredskapsminister	70
2757. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. flaskehalsinntekter, besvart av energiminister	71
2758. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. formueskatt og diskusjon om effekten av skatten og hvem den rammer, besvart av finansminister	72
2759. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. vedtaket om nedtrekk på 6 % av tillatt produksjonskapasitet i produksjonsområdene 3 (fra Karmøy til Sotra) og 4 (Nordhordland til Stad), besvart av fiskeri- og havminister	73
2760. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. usikkerheten knyttet til lovverket og om ubetjente butikker skal få selge alkohol, besvart av helse- og omsorgsminister	74

2761. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Renåvangen rehabiliteringssenter i Rendalen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	75
2762. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. omstilling av det statlige institusjonsbarnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	76
2763. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. trekk i sosiale ytelser for meddommere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	77
2764. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. statistikk over narkotikautløste dødsfall, besvart av helse- og omsorgsminister.....	78
2765. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. gentesten ONCOTYPE DX, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
2766. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. DNS-blokkering av utenlandske nettsider som tilbyr pengespill, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	80
2767. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. døgntrafikken frem og tilbake over kommunegrensen mellom Bærum og Oslo, besvart av samferdselsminister.....	82
2768. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. nasjonal strategi for kunstig intelligens, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	84
2769. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. utvekslingsprogrammet ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister.....	85
2770. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. nitrogenrensing av avløpsvann, besvart av klima- og miljøminister.....	85
2771. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. EUs bokføringsregler, besvart av klima- og miljøminister.....	86
2772. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. kravene til registrering av verv og økonomiske interesser til enhver tid er minimum like strenge for regjeringsmedlemmer som kravene for stortingsrepresentanter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	88
2773. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. lekter ved Høgefjellet Naturreservat på Stadlandet i Vestland, besvart av fiskeri- og havminister.....	88
2774. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. skatteavtalen mellom Norge og USA, besvart av finansminister.....	89
2775. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. offentligelova, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
2776. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. bruk av konsulenter i staten i hvert av årene 2017-2023 og hittil i 2024, besvart av statsminister.....	91
2777. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. virksomheten i Avinor, besvart av samferdselsminister.....	91
2778. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. avfallsforbrenning, besvart av finansminister.....	92
2779. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. seter og ståplasser i russebusser, besvart av samferdselsminister.....	92
2780. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. grunnloven på samisk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	93
2781. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Renåvangen rusbehandlingsinstitusjon, besvart av helse- og omsorgsminister.....	94
2782. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. framtidig petroleumsproduksjon, besvart av finansminister.....	95
2783. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Parisavtalen, besvart av klima- og miljøminister.....	96
2784. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. NTP, besvart av fiskeri- og havminister.....	97
2785. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. forebyggings- og behandlingsreformen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	98
2786. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. flaskehalsinntektene, besvart av energiminister.....	98
2787. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. erstatning til pelsdyrbønder, besvart av landbruks- og matminister.....	99
2788. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. opprydding på Bugøynes, besvart av klima- og miljøminister.....	100

2789. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. gradert alderspensjon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	101
2790. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. økning i nettleien, besvart av energiminister.....	103
2791. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. oversikt over regjeringen, og eventuelt departementene og direktoratene generelt, sin bruk av privatfly, besvart av statsminister.....	103
2792. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. OsloMet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister...	104
2793. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. flaskehalsinntektene, besvart av energiminister.....	105
2794. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. intensivplasser, besvart av helse- og omsorgsminister	106
2795. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Dam Malisætertjønna i Orkland, besvart av energiminister	108
2796. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. solceller, besvart av energiminister	108
2797. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. forskriftsforslag , besvart av kommunal- og distriktsminister	109
2798. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. rekrutteringskvoteordningen, besvart av fiskeri- og havminister.....	110
2799. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. områdegjennomgangen av PST, besvart av justis- og beredskapsminister.....	111
2800. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. våpeneksport til Tyrkia, besvart av utenriksminister	112
2801. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. Artemis-avtalen, besvart av næringsminister	113
2802. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fiskeredskaper, besvart av fiskeri- og havminister.....	113
2803. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. mobiltelefon i kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	115
2804. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. mikrohus, besvart av kommunal- og distriktsminister	115
2805. Fra stortingsrepresentant Terje Helleland, vedr. kraftlinjer inn til Haugalandet, besvart av energiminister	116
2806. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. familiegjenforeining, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
2807. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. boliglån, besvart av barne- og familieminister	117
2808. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandsadopsjoner, besvart av barne- og familieminister.....	118
2809. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. skattefradragsgrensen, besvart av finansminister.....	119
2810. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. budsjettoverskridingane, besvart av helse- og omsorgsminister.....	120
2811. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Evenes Lufthavn, besvart av samferdselsminister.....	122
2812. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. nettselskaper, besvart av energiminister	122
2813. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. sykepengeperioden, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	124
2814. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftproduksjon, besvart av energiminister	124
2815. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. fall i Norges petroleumsproduksjon, besvart av energiminister	126
2816. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. kvinnehelsestrategien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	126
2817. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. utdanning i palliativ medisin, besvart av helse- og omsorgsminister.....	127
2818. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. stenging av 2G-nettet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	127
2819. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. vurderinger av smittevern hensyn ble gjort rundt medisinstudentene fra Gaza, besvart av helse- og omsorgsminister	129
2820. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. fotobokser for støy, besvart av samferdselsminister ..	130
2821. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. behandlingssteder i distriktene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	131
2822. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. inntektssammenligning, besvart av landbruks- og matminister	132
2823. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. konsesjonsbestemmelsene, besvart av samferdselsminister.....	133
2824. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. virtuell valuta og forundringspakker i dataspill, besvart av barne- og familieminister.....	134

2825. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. antall elever fra årets avgangskull ved Politihøgskolen har pr. dags dato fått fast fulltidjobb i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	135
2826. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. batteriproducenter, besvart av statsminister	136
2827. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. nasjonale prøver, besvart av kunnskapsminister	136
2828. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. differansekontrakt, besvart av energiminister.....	138
2829. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. FoU-støtte, besvart av næringsminister	138
2830. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Bane NORs innfartsparkering med bil, besvart av samferdselsminister.....	139
2831. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. kjøp av reklamekampanje for Vy, besvart av samferdselsminister.....	140
2832. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ruslidelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	141
2833. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. gravferdsstøtte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	143
2834. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. russiske propagandaaktører, besvart av statsminister	143
2835. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. lønns- og prisvekst, besvart av justis- og beredskapsminister.....	145
2836. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. Bremanger kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	145
2837. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. bestiller- og gjennomføringskompetanse av anskaffelsesprosjektene i Sjøforsvaret, besvart av forsvarsminister.....	146
2838. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Sjøforsvaret, besvart av forsvarsminister	147
2839. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å fjerne flyskatten, besvart av finansminister	148
2840. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Østfold, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	149
2841. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. stiftelsen Nasjonalt villakssenter, besvart av klima- og miljøminister	149
2842. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. Draghi-rapporten og rapportens anbefalinger for å øke produktiviteten i Europa, besvart av finansminister	151
2843. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. Ahus, besvart av helse- og omsorgsminister	152
2844. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. kommunale utgifter, besvart av kommunal- og distriktsminister	153
2845. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. tryggere idrett, besvart av kultur- og likestillingsminister	154
2846. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. driftstilskudd til barne- og ungdomsparaplyene, besvart av barne- og familieminister	155
2847. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. vindmøller, besvart av kommunal- og distriktsminister	156
2848. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Klinik Alta, besvart av helse- og omsorgsminister	156
2849. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. to tog i timen på Trønderbanen, besvart av samferdselsminister.....	157
2850. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. oppdrettsanlegg, besvart av fiskeri- og havminister.....	158

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2701 - 2850) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2742, 2766
Astrup, Nikolai (H)	2712, 2713, 2829
Aydar, Seher (R)	2792, 2794, 2816
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2780, 2804, 2847, 2849
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2726, 2738, 2741, 2817, 2848
Bru, Tina (H)	2842
Bøe, Erlend Svardal (H)	2705, 2843
Elvenes, Hårek (H)	2837, 2838
Elvestuen, Ola (V)	2745, 2841
Eskeland, Liv Kari (H)	2733, 2755
Fagerås, Mona (SV)	2797
Farahmand, Mahmoud (H)	2758
Fiskaa, Ingrid (SV)	2753
Grotle, Olve (H)	2736, 2759, 2836
Halleland, Terje (FrP)	2724, 2805, 2850
Haltbrekken, Lars (SV)	2728, 2729, 2795, 2796
Hansson, Rasmus (MDG)	2716, 2754, 2802, 2822
Helleland, Linda Hofstad (H)	2779
Helleland, Trond (H)	2803
Hjemdal, Silje (FrP)	2721, 2722, 2807, 2808, 2833
Hoksrud, Bård (FrP)	2710, 2715, 2735, 2760, 2821, 2832
Hussein, Marian (SV)	2747, 2785
Johnsen, Tor André (FrP)	2701, 2756, 2825
Jønnes, Kari-Anne (H)	2706
Jørgensen, Geir (R)	2790, 2793
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2730, 2782, 2815
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2806, 2810
Kristensen, Turid (H)	2718, 2720, 2809, 2845, 2846
Kristjánsson, Mímir (R)	2789, 2791
Larsen, Erlend (H)	2777, 2823
Lie, Kathy (SV)	2737, 2762, 2824
Limi, Hans Andreas (FrP)	2767, 2774
Linnestad, Anne Kristine (H)	2727, 2768
Listhaug, Sylvi (FrP)	2776, 2826
Lund, Tobias Drevland (R)	2709, 2772, 2775
Lønseth, Mari Holm (H)	2835
Marhaug, Sofie (R)	2711, 2714, 2739, 2757, 2828
Melby, Guri (V)	2764
Mølberg, Anna (H)	2744, 2761
Mossleth, Siv (Sp)	2746
Moxnes, Bjørnar (R)	2719, 2800
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2731, 2732, 2812, 2814

Njåstad, Helge André (FrP)	2723, 2725, 2798, 2799
Nyholt, Hege Bae (R)	2708, 2749
Ojala, Irene (PF)	2740, 2752
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2811, 2813
Orten, Helge (H)	2750, 2751
Pettersen, Tage (H)	2748, 2840
Raja, Abid (V)	2707, 2827
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2781, 2786
Rotevatn, Sveinung (V)	2734, 2801
Skjelstad, André N. (V)	2773, 2784, 2830
Stordalen, Morten (FrP)	2818, 2831
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2787, 2788
Søreide, Ine Eriksen (H)	2834
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2703, 2704, 2844
Trellevik, Ove (H)	2778
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	2717, 2743, 2771
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2702, 2763, 2820
Wiborg, Erlend (FrP)	2769, 2770, 2819, 2839
Wold, Morten (FrP)	2765
Wold, Grete (SV)	2783

STORTINGET

Dokument 15:19

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2701

Innlevert 4. september 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 11. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ser ministeren at det er behov for flere plasser i ungdomsenheter, slik som de vi har på Eidsvoll og i Bergen, og vil ministeren sørge for at det blir minst 4 nye plasser på Eidsvoll og at dette blir finansiert i statsbudsjettet for 2025?

BEGRUNNELSE:

I de senere år har vi dessverre opplevd en enorm økning i ran og i brutal og kynisk ungdomsvold.

I hvert eneste politidistrikt er det dessverre noen verstinger som terroriserer og ødelegger livene til andre ungdommer og i noen tilfeller også andre voksne.

Det er på tide at vi får et større fokus på samfunnsvern og vern av lovlydige borgere, kontra fokuset på rettighetene til brutale og livsfarlige kriminelle.

Den største utfordringen vi har i Norge i dag, når det gjelder å beskytte samfunnet mot disse unge livsfarlige kriminelle, er tilstrekkelig antall plasser i ungdomsenhetene. I dag har vi bare to «ungdomsfengsler» ett i Bergen og ett på Eidsvoll. Det er 4 plasser i Bergen og 6 på Eidsvoll, totalt 10. I vårt naboland Danmark er det for eksempel over 100 plasser i tilsvarende ungdomsenheter. Det er ingen tvil om at det også er behov for flere plasser i Norge.

På Eidsvoll har kapasiteten nylig økt fra 4 til 6, men det er fortsatt for dårlig. Det er også sterkt kritikkverdig at det tok nesten ett helt år fra da Kriminalomsorgen sørget for at de to nye plassene fysisk stod ferdige, til de ble tatt i bruk. Det virker som om Kriminalomsorgen er offensive og proaktive, mens regjeringen ikke er det.

Jeg var nylig på besøk på ungdomsenheten på Eidsvoll, hvor tema bla var ytterligere utvidelse. De kan utvide med 4, kanskje 6 plasser., men det avhenger av tilbudet på andre fasiliteter, som trimrom etc. De ønsker å utvide og samfunnet trenger flere plasser både for å beskytte folk flest, men også for å få disse unge kriminelle tilbake til et lovlydig liv.

Svar:

Selv om terskelen for å fengsle barn under 18 år er høy, har det de to siste årene vært en økning i antall innsettelse av mindreårige i fengsel. Dette har medført at flere mindreårige har hatt opphold i ordinære fengsler på grunn av kapasitetsmangel ved ungdomsenhetene. Regjeringen prioriterte derfor, i statsbudsjettet for 2024, midler til en utvidelse av Ungdomsenhet øst på Eidsvoll med to plasser.

Som jeg viste til i svar på spørsmål nr. 2564 fra stortingsrepresentanten Helge André Njåstad, følger regjeringen utviklingen nøye. Dette er også bakgrunnen for at Justis- og beredskapsdepartementet nå har gitt et oppdrag til Kriminalomsorgsdirektoratet om å utrede etablering av nye plasser for mindreårige. Utredningen skal utarbeides med bakgrunn i at tilbudet skal være i tråd med barnekonvensjonen og gjeldende regelverk, og behovet for både midlertidige og permanente plasser skal utredes. Regjeringen kommer tilbake til våre prioriteringer i statsbudsjettet for 2025 når dette legges frem for Stortinget senere i høst.

SPØRSMÅL NR. 2702

Innlevert 4. september 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 16. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke beløp var det opprinnelige satsingsforslaget på kontraterror fra PST til Justisdepartementet, og hva er PSTs kapasitet på kontraterror i dag sammenliknet med for to år siden?

BEGRUNNELSE:

25. juni-utvalget anbefalte «en styrking av de menneskelige ressursene som jobber med forebyggende kontraterrorvirksomhet i PST. Videre bør PST i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet gjennomføre en egen gjennomgang av ressursituasjonen for PSTs kontraterrorarbeid, hvor samsvaret mellom tilgjengelige ressurser og omfanget av nødvendige oppgaver står sentralt.»

Det går fram av PSTs oppfølging av 25. juni-evalueringen i brev til Justis- og beredskapsdepartementet datert 1. august 2023, at PST har sendt departementet et satsningsforslag på kontraterror, med brevreferanse 23/03795-2, for å styrke personellressursene innen PSTs kontraterrorarbeid.

I statsbudsjettet for 2024 styrket regjeringen PSTs arbeid med kontraterror med 20 mill. kroner.

Svar:

Tabellen under viser en oversikt over bevilgningsøkninger til PST de senere årene.

(i mill. kroner)

Budsjettprosess	Tittel på satsing	Beløp
Ukrainaprop. (Prop. 78 S)	System for analyse av data, utstyrsanskaffelser, m.m.	90
Ukrainaprop. (Prop. 78 S)	Avdekke sammensatte trusler og etterretning, spesielt i Nord-Norge	23
Nysalderingen 2022	Økt aktivitetsnivå i PST som følge av økt trusselnivå, sikkerhetssituasjonen og større reiseaktivitet	43
Prop. 1 S: Statsbudsjettet 2023	Varig videreføring av tiltak mot sammensatte trusler og etterretning, jf. Prop. 78 S	49
Nysalderingen 2023	Økt aktivitet i PST som følge av trusselbildet	106
Prop. 1 S: Statsbudsjettet 2024	Økt kapasitet til arbeidet med kontraterror	20
Prop. 1 S: Statsbudsjettet 2024	Styrke PSTs virksomhet med beskyttelse av myndighetspersoner	52
RNB 2024	Økt bevilgning til PST	150

Som følge av den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen og utviklingen i trusselbildet, har PST fått flere bevilgningsøkninger under denne regjeringen. PSTs budsjetter ble senest styrket med 150 mill. kroner ifm. RNB 2024.

Regjeringens forslag om å styrke PSTs kontraterorarbeid med 20 mill. kroner i Prop. 1 S (2023-2024) ble utarbeidet i dialog med virksomheten selv.

PST må selv gjøre prioriteringer for hvordan budsjettet skal fordeles mellom de ulike ansvarsområdene,

innenfor rammene gitt fra Stortinget, departementet gjennom tildelingsbrevet og styringsdialogen gjennom året og andre føringer. Opplysninger om PSTs kapasiteter og prioriteringer er sikkerhetsgradert informasjon, og kan ikke gjengis her.

Jeg har en god dialog med PST om hvordan tjenesten kan løse sitt samfunnsoppdrag innenfor sine rammer og i lys av den kontinuerlige utviklingen i trusselbildet.

SPØRSMÅL NR. 2703

Innlevert 4. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 12. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden og regjeringen tilstrekkelig vurdert de alvorlige forsinkelsene som kan ha oppstått ved å ta utbyggingen av E6 Sørrelva-Borkamo ut av Nye Veiers portefølje, og hva planlegger regjeringen å gjøre for å styrke forutsigbarheten når det gjelder veibygging i Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

Utbedringen av E6 på strekningen Sørrelva-Borkamo i Øvre Saltdal i Nordland har vært en vedvarende utfordring i flere tiår. Veien er sterkt trafikkert og en helt sentral transportåre i Nord-Norge, både for næringslivet i regionen og for gjennomgangstrafikk. Det dreier seg om en svært smal, uoversiktlig og trafikkfarlig vei med bratte stigninger, mange svinger og vanskelige kjøreforhold, spesielt om vinteren. Særlig yrkessjåfører som kjører vogntog og annen tungtrafikk på denne strekningen er utsatt, og det er rapportert om ulykker og farlige situasjoner hvor den dårlige infrastrukturen beskrives som medvirkende årsak.

I september 2021 ble prosjektet overført fra Statens vegvesen til Nye Veier AS, med mål om snarlig gjennomføring. Nye Veier har i flere prosjekter vist evne til kostnadseffektiv utbygging og styrking av samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Imidlertid ble E6 Sørrelva-Borkamo ikke prioritert i Nye Veiers portefølje på grunn av begrensede midler, noe som bidro til å forsinke prosjektet. I mars 2023 ble prosjektet overført tilbake til Statens vegvesen, men det har fortsatt ikke ført til oppstart.

Nasjonal transportplan for perioden 2025-2036, vedtatt før sommeren, indikerer nå at utbyggingen av veistrekningen trolig ikke vil finne sted før etter 2030. Dette

skaper stor frustrasjon i både næringslivet og i mange lokalsamfunn langs E6, som er avhengige av en pålitelig og trygg hovedvei for transport av folk og gods. Det betraktes som uholdbart at man nå, nærmere 30 år etter ferdigstilling av veistrekningene nord og sør for den aktuelle parsellen, må vente i ytterligere et tiår eller mer på en sammenhengende og effektiv stamvei gjennom regionen.

Næringslivet i både Salten og Rana peker på at manglende utbedring av E6 svekker konkurransekräften deres. I tillegg skaper veistandarden et usikkert arbeidsmiljø for pendlere og yrkessjåfører. Den forsinkede utbyggingen er ikke bare en lokal utfordring, men en nasjonal problemstilling, ettersom E6 er blant Norges viktigste gjennomgående transportårer.

Saltdals ordfører Runar Løvdal Jensen (Ap) oppsummerer saken overfor NRK Nordland på følgende måte:

“Det er helt katastrofe at de ikke bare kan fullføre E6 gjennom Saltdal. Her har ikke regjeringen levert.”

Svar:

I Meld. St. 14 Nasjonal transportplan 2025-2036 omtales at Regjeringen legger opp til at strekningene E6 Olderdalen-Langselett og E6 Nordkjøbotn-Hatteng i Troms, og E6 Sørrelva-Borkamo i Nordland overføres til Statens vegvesen. Meldingen viser til at strekningene ble overført til Nye Veiers portefølje som del av Nasjonal transportplan 2022-2033, og at det er Statens vegvesen som har ansvaret for utbygging og drift og vedlikehold på det øvrige riksvegnettet i området. Meldingen viser videre til at både Nye

Veier og Statens vegvesen har påpekt at en slik oppdeling er uheldig. I vurderingen av om en samling av ansvar for disse utbyggingene samt drift og vedlikehold ellers i området skal være hos Statens vegvesen eller Nye Veier, har jeg (som omtalt i meldingen) også lagt vekt på at det er viktig at Nye Veier har en rimelig realistisk ramme for å gjennomføre prosjektene i sin portefølje.

Som representanten er kjent med, var det regjeringen Solberg ledet av Høyre, som overførte det aktuelle prosjektet til Nye Veier sammen med 10 andre større prosjekter/strekninger i Nasjonal transportplan 2022-2033. Denne overføringen skjedde uten at det fulgte med penger til å øke det årlige statlige tilskuddet til Nye Veier.

Selv om det ikke er mulig innenfor dagens styringsmodeller å nå si med sikkerhet om prosjektet E6 Sørrelva-Borkamo realiseres raskest med Nye Veier eller Statens

vegvesen som utbygger, mener jeg det gir en mye bedre forutsigbarhet at prosjektet nå er en del av Statens vegvesens planportefølje. Det vises i den forbindelse til at regjeringen i Nasjonal transportplan 2025-2036 har lagt opp til at planporteføljen er fullfinansiert med mål om å ferdigstille samtlige prosjekter i porteføljen i løpet av tolvårsperioden, mens Nye Veier har en 20-årsportefølje hvor kostnadene for prosjektene per i dag overstiger tilgjengelige midler i 20-årsperioden.

Løsningen som er valgt gir derfor en mer helhetlig løsning for drift, vedlikehold og utbygging av vei i det aktuelle området. Dette, sammen med regjeringens vektlegging av å ta vare på det vi har, utbedre der vi kan og bygge nytt der vi må, legger til rette for forutsigbarhet for befolkning og anleggsbransje i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2704

Innlevert 4. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 12. september 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva har regjeringen konkret gjort for å redusere saksbehandlingstiden for mineralprosjekter, og hvordan er punktene om hurtigspor og “one stop shop” i regjeringens mineralstrategi konkret implementert?

BEGRUNNELSE:

Det er godt over et år siden regjeringen la frem en mineralstrategi. Regjeringen erkjente i strategien at det tar for lang tid å få tillatelser til nye mineralprosjekter i Norge, og at dette er et stort hinder for nye investeringer og økt verdiskaping knyttet til mineraler i Norge.

Det beregnes fremdeles at det tar 15-20 år få godkjent eller avklart et gruveprosjekt. Det sier seg selv at dette gjør det krevende å sikre finansiering av prosjekter, som skal bidra med mineraler som industrien er avhengig av. De lange godkjennelsesprosessene skyldes i hovedsak regelverk som ikke er koordinert eller motstridende, manglende koordinering mellom offentlige etater, og at saksbehandlingsspørsmål avklares sekvensielt i stedet for parallelt.

Regjeringen skriver i strategien, som et av de første tiltakspunktene, at den vil “Redusere behandlingstiden og legge til rette for raskere tillatelsesprosesser for mineralprosjekter gjennom økt samordning av tillatelses-

prosesser og bedre koordinerte og parallelle prosesser for offentlige tillatelser”. Næringsministeren lovet med strategien et hurtigspor og at næringsaktører fra myndighetenes side skal bli møtt med et “one stop shop”.

På tross av dette stemte regjeringspartiene imot et forslag i Stortinget fra Høyre som helt konkret ville endret tillateleseprosessen og fått ned saksbehandlingstiden.

Undertegnede møter regelmessig aktører fra mineralnæringen. Ut fra min kjennskap, er det ingen aktører i mineralnæringen som har sett noe til hverken en “one stop shop”, et hurtigspor, eller annet som reduserer saksbehandlingstiden i konsesjonsprosessen.

På denne bakgrunn er det relevant å be om en redegjørelse for hva næringsministeren og regjeringen faktisk har gjort for å få ned saksbehandlingstiden, og hvordan punktene fra mineralstrategien har blitt implementert.

Svar:

Mineralprosjekter for statens mineraler (metaller) er komplekse og tar lang tid å utvikle. Dette er ikke en særnorsk utfordring. IEA anslår at det globalt i snitt tar 16,5 år fra funn til produksjon. Mye av tidsbruken i tidlig fase skyldes forhold utenfor myndighetenes direkte kontroll. For mange prosjekter foregår undersøkelsene i flere år. Fremdriften kan avhenge av en rekke faktorer som ikke er di-

rette knyttet til tillatelser, som kapitaltilgang, hvor raskt bedriften finner drivverdige mineraler og bedriftens egen kapasitet og kompetanse. Kapitaltilgang for undersøkelser kan være svært syklisk, med god tilgang noen perioder og svært krevende tilgang i andre perioder. Den internasjonale lete- og undersøkelsesnæringen henter i hovedsak kapital i internasjonale kapitalmarkeder, noe som også krever betydelig kompetanse.

Samtidig må mineralprosjektene ha mange tillatelser. Den samlede tidsbruken knyttet til avklaring av om søknaden er komplett, behandling av søknaden og eventuell klagebehandling, blir i sum omfattende.

Det er derfor viktig at myndighetene bidrar til å få ned tidsbruken, blant annet gjennom å legge til rette for raskere tillatelsesprosesser. Dette er et sentralt formål i det pågående arbeidet med ny minerallov.

Regjeringen har gjort flere aktive grep for å redusere saksbehandlingstiden for mineralprosjekter. I 2022 styrket vi kapasiteten på mineralfeltet og har prioritert behandling av klagesaker som ligger til behandling i departementet. Dette har bidratt til å redusere restanselisten vesentlig. Regjeringen har også fremmet en rekke tiltak i vår mineralstrategi, som ble lagt frem i fjor sommer.

One stop shop

I mineralstrategien utpekes Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) som ansvarlig for en ordning med koordinering av søknader og saksbehandling for kritiske og strategiske metall- og mineralprosjekter (one stop shop) innenfor minerallovens virkeområde. DMF har i 2024 fått øremerket 5 mill. kroner for å følge opp regjeringens mineralstrategi, og er i gang med dette arbeidet.

Tiltaket er delvis inspirert av Europakommisjonens Critical Raw Materials Act (CRMA). Det foretas nå en vurdering av EØS-relevans for denne forordningen. Dersom den vurderes som EØS-relevant, vil det måtte innføres en ordning for koordinering av tillatelsesprosesser for strategiske prosjekter etter CRMA. Et av formålene med tiltaket er derfor å være i forkant av en eventuell CRMA-implementering. Arbeidet med koordineringsordningen er et lengre løp, og kan kreve lov- eller forskriftsendringer. Et slikt arbeid vil uansett ikke gjennomføres før EØS-relevansvurderingen av CRMA er gjennomført.

I mineralstrategien peker regjeringen særlig på behovet for god fremdrift i Fensfeltet. DMF samarbeider derfor tett med Nome kommune når det gjelder Fensfeltet. Videre har Nærings- og fiskeridepartementet gitt DMF og Nome kommune et særskilt tilskudd og oppdrag for å fremme god dialog mellom tiltakshavere og statlige myndigheter, og fremdrift for planprosessene i Fensfeltet. Oppdraget har som formål både å støtte utviklingen av Fensfeltet konkret, men også å forsøke å finne praktiske ordninger for bedre koordinering i mineralsaker. Det er

mange offentlige myndigheter involvert i mineralsaker, og det vil være flere myndigheter som skal fatte vedtak etter de ulike sektorregelverkene. Det vil derfor være nyttig å innhente praktiske erfaringer om hvordan myndighetene best koordinerer seg imellom, og hvordan tiltakshaver best forholder seg til prosessen samlet sett og til de ulike myndighetene.

Hurtigspor

Regjeringen lanserte en hurtigspor-pakke i slutten av 2022. Denne består av tre tiltak som vil bidra til raskere realisering av kritiske mineralprosjekter:

- DMF skal prioritere kritiske mineraler i sin saksbehandling av saker etter mineralloven
- DMF skal etablere en ordning med nasjonal koordinering av kritiske mineralprosjekter
- Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal legge særlig til rette for lete- og undersøkelsesaktiviteter gjennom å rette mer av kartleggingen inn mot områder der det er grunn til å forvente å finne kritiske råvarer.

DMF har mottatt søknader om undersøkelsesrett og utvinningsrett for kritiske mineraler, en søknad om prøveuttak (som senere ble trukket) men ingen søknader om driftskonsesjon. For undersøkelsesretter er det saksbehandlingstid på noen uker, forutsatt at søknaden er komplett. For utvinningsrett er det snakk om måneder, men DMF har en klar prioritering også når det gjelder utvinningsretter for kritiske mineraler.

Ordningen med nasjonal koordinering av kritiske mineralprosjekter er igangsatt med det nevnte prøveprosjektet i Fensfeltet. DMF vurderer hvordan de vil forholde seg til andre prosjekter for kritiske mineraler. Det er likevel en forutsetning at det er interesse for dette fra tiltakshaver, og at prosjektet har en tilstrekkelig modenhet til at det er behov for koordinering. Det er likevel viktig å understreke at i tilfeller der tiltakshaver har en god dialog med kommunen og offentlige myndigheter er det ikke alltid nødvendig med en slik koordinerende rolle fra DMFs side.

NGU har etablert en større prosjektportefølle for kartlegging av kritiske råvarer. Etaten har styrket sin innsats knyttet til innhenting av geofysiske data, økt innsamlingen av jordbunnsgeokjemiske prøver, og har etablert nye kartleggingsprosjekter i områder som anses som prospektive for kritiske råvarer. En rekke prosjekter er rettet mot kunnskapsbygging og datainnsamling innen ulike kritiske mineralsystemer med relevans for leting og undersøkelser i Norge. Det arbeides systematisk med forbedring av datatjenester og innsynsløsninger, og NGU har opprettet prosjekter for kartlegging av potensialet for kritiske råvarer i norske gruveponier som en del av oppfølgingen av regjeringens mineralstrategi. De nevnte tiltakene vil bidra til økt privat kartlegging av kritiske

mineraler og derigjennom mulighet for å realisere flere mineralprosjekter raskere.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det er tiltakshaver som har ansvar for å søke om nødvendige tillatelser og sørge for at tillatelsene er komplette når de sendes. Tidlig dialog med kommunen er viktig for effektive arealavklaringer, og tiltakshaver kan påvirke fremdriften i planprosessene gjennom sitt arbeid. Tiltakshaver har stor frihet til å velge tidspunkt for de ulike søknadene og prosessene, ut fra vurderinger av hva som er hensiktsmessig, hvordan prosjektet utvikles og hvilken økonomisk og administrativ kapasitet tiltakshaver selv har. En offentlig innsats for bedre koordinering må også ha dette som utgangspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2705

Innlevert 4. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svoldal Bøe

Besvart 12. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan kunne denne alvorlige sikkerhetsglippen skje, og er kontrollen av lasten som kommer inn og ut av norske havner god nok?

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har det vært flere saker om det Malta-registrerte frakteskipet «Ruby» som fikk problemer og ankeret opp utenfor Vannvåg i Karlsøy kommune mandag 26. august. Etter seks dager fikk frakteskipet tillatelse til å gå inn til havn i Tromsø. Men etter bare to døgn ved havn i Tromsø ble frakteskipet umiddelbart beordret ut igjen, og grunnen var at frakteskipet var lastet med 20 000 tonn ammoniumnitrat. Dette stoffet kan være ekstremt farlig under bestemte forutsetninger og skape store og voldsomme skader. Et eksempel på det er eksplosjonen i Beirut i 2020 der 2 750 tonn av stoffet gikk i luften og flere tusen mennesker ble skadet og drept.

Det er alvorlig at et frakteskip med så store mengder ammoniumnitrat får tillatelse til å legge til havn sentralt plassert i Nord-Norges største by. Ifølge media ble politiet i Troms først gjort kjent med lasten om bord på frakteskipet mandag 2. september. Kystverket skal ha vært klar over lasten om bord på frakteskipet siden mandag 26. august da det først ankeret opp utenfor Vannvåg i Karlsøy kommune. Det ble også meldt om skader på skroget, i tillegg til skader i propell og ror på frakteskipet.

Staten har et ansvar for at offentlige myndigheter har nødvendige ressurser til å sørge for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å behandle innkomne søknader innen rimelig tid. Videre har offentlige myndigheter et ansvar for veiledning om eget regelverk og hva som forventes av bedriftene når de skal søke om tillatelser. Og til sist – offentlige myndigheter bør være koordinerte, slik at tiltakshaver har informasjonen de trenger for å planlegge utviklingen av prosjektet og tillatelsesprosessene på en god måte. Dette har hele tiden vært de viktigste elementene i regjeringens arbeid med hurtigspor og «one stop shop» for mineralprosjekter.

Denne hendelsen åpner opp for en rekke spørsmål ved hvordan en slik alvorlig sikkerhetsglipp kan skje. Saken viser at det har vært manglende varsling og samhandling, og at det ikke har vært god nok kontroll ved lasten som har vært om bord på frakteskipet. Det er helt klart at denne saken må undersøkes nærmere, og at det må settes inn tiltak for å hindre at det skjer igjen.

Svar:

Jeg har mottatt følgende informasjon om de faktiske forhold i saken fra Kystverket og Sjøfartsdirektoratet:

MV Ruby entret rapporteringspliktig område for Barents SRS 24. august 2024. Det ble rapportert til Kystverket om lasten, men det ble ikke opplyst om defekter eller mangler ved

skipet. To dager senere meldte fartøyet at det muligens ville ha behov for et skjermet sted å ankre opp (shelter) på grunn av været. Samme dag tok fartøyet los og ankeret opp på

Svartegrunden, som er et godkjent ankrings- og shelterområde ved Vannøya.

Den 29. august ble Sjøfartsdirektoratet informert om at fartøyet hadde vært involvert i en ulykke i russisk farvann 22. august. Den 30. august mottok Kystverket rapport fra fartøyets agent Holm Agency hvor det fremkom at fartøyet hadde skader under vannlinjen. Samme dag fikk Sjøfartsdirektoratet informasjon om at fartøyet hadde

de fått tillatelse fra Forsvarets Operative Hovedkvarter til å seile til Tromsø med krav om følgebåt. Basert på informasjon om at fartøyet skulle til kai og at det var skader på skip og utstyr i rapporten, ble det besluttet å gjennomføre havnestatskontroll av fartøyet.

Havnestatskontroll av fartøyet ble utført ved kai i Tromsø 3. september. Fartøyet ble tilbakeholdt på grunn av nevnte skader. Uavhengig av dette ble det gitt tillatelse til at fartøyet

kunne flyttes til et passende ankringssted i nærheten. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) informerte om at fartøyet fraktet ammoniumnitrat, som under normale transport- og lagringsforhold er en stabil kjemisk forbindelse. Samtidig kan det, under gitte forhold og ytre påvirkning som for eksempel brann, være eksplosjonsfarlig. Politiet påla senere samme dag fartøyet å forlate Tromsø havn av hensyn til skipets last.

Fartøyet ankret opp igjen ved Vannøya i en posisjon 1,5 nautiske mil syd for tidligere ankringsposisjon. Den 4. september publiserte Sjøfartsdirektoratet en omtale av hendelsen

hvor det fremkom at fartøyet, slik det da lå, ikke utgjorde en større risiko enn når det er i normal operasjon.

Fartøyet har i ettertid fått godkjenning av flaggstaten Malta og klasseselskapet DNV til å seile til verksted i Litauen for reparasjon av skadene, med følge av slepebåt. Sjøfartsdirektoratet har som havnestatsmyndighet akseptert dette, og fartøyet ble frigitt fra tilbakeholdelsen mandag 9. september.

Representant Svardal Bø uttrykker tvil om sikkerheten var godt nok ivaretatt i forbindelsen med hendelsen. Jeg vil understreke at regjeringen prioriterer å videreutvikle og tilpasse sjøsikkerhetstiltakene til utviklingen i sjøtransporten og ulykkesrisikoen i norske farvann. For å avverge ulykker kreves det som ofte felles innsats fra flere underliggende etater og andre aktører. Ved denne hendelsen var det samhandling mellom Kystverket, Sjøfartsdirektoratet, DSB og politiet. Jeg vil be Kystverket i samråd med berørte etater gjennomgå hendelsen for å avdekke om det vil være behov for å justere rutiner og prosesser for samhandling.

SPØRSMÅL NR. 2706

Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 11. september 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Vil statsråden se på muligheten for at skolene selv kan vurdere elevens kompetanse ved opptak, slik de har anledning til å gjøre for elever under 25 år?

BEGRUNNELSE:

Inspektør Birgit Bjørnsgard Bergsangard på Hjerleid Handverksskole beskriver utfordringene rundt realkompetansevurdering slik:

Opptak til private videregående skoler har, i motsetning til ved opptak til offentlige videregående skoler, et krav om at elever over 25 år har gjennomført en realkompetansevurdering før opptak. I privatskoleloven står det at «heimfylket skal vurdere realkompetansen til ein vaksen søkjar før han eller ho kan takast inn som elev ved ein vidaregåande skole».

Viken fylkeskommune bad i 2023 statsforvalteren om en uttalelse og fikk til svar at det er hjemfylkets ansvar å fatte vedtak om realkompetansevurdering ifølge UDIRs mal og retningslinjer.

Privatskolene, får likevel henvendelse fra fylkeskommunene sine opplæringskontor om at de ikke har fagkompetanse til å gjennomføre vurderingene.

Vi opplever også at UDIR ikke godkjenner RKV-dokumentet fylkeskommunen utsteder, med begrunnelse i at de ikke viser en tilstrekkelig nøye gjennomgang av elevens fulle kompetanse. Denne underkjennelsen av dokumenter utstedt av fylkeskommunen kommer flere uker etter at eleven har begynt ved skolen.

Dette gjør at det i praksis blir svært vanskelig å ta inn elever over 25 år. Dette er ofte elever som befinner seg i NAV systemet eller av andre grunner har behov for en ny start. At denne oppstarten skal måtte utsettes ett eller flere skoleår fordi det både er vanskelig og tar lang tid å få gjennomført en realkompetansevurdering, fremstår ikke som hensiktsmessig. Dette rammer motiverte voksne elever som ønsker å kvalifisere seg for et håndverk.

Det er også vanskelig for skoler, at finansiering er avhengig av om hva UDIR (Molde) i ettertid vil godkjenne dokumentasjonen som kommer fra opplæringskontorene i fylkene.

I forbindelse med fullføringsreformen, åpnes det for at flere skal få muligheten til å gå videregående skole på nytt. Dette vil øke trykket på gjennomføring av realkompetansevurderinger. Det hele kan løses ved at skolene selv vurderer elevens kompetanse ved opptak, slik de har anledning til å gjøre for elever under 25 år. Det er vanskelig å se hvorfor skoler ikke kan gjøre en slik vurderingen av en 26 åring på lik linje.

(Beskrivelsen er noe forkortet)

Svar:

Spørsmålet er stilet til forsknings- og høyere utdanningsministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd på dette feltet.

Voksne søkere til private skoler skal tas inn på bakgrunn av en realkompetansevurdering. Kravet om realkompetansevurdering er i utgangspunktet begrunnet med hensynet til den voksne eleven. Realkompetansevurdering har som formål å anerkjenne en persons kompetanse vurdert etter Læreplanverket for Kunnskapsløftet, uavhengig av hvor og hvordan kompetansen er tilegnet/ervert. Gjennom vurderingen kan den voksne få dokumentert sin kompetanse uten å måtte gå veien om tradisjonelle prøveordninger.

Formålet med realkompetansevurderingen, som tar utgangspunkt i ønsket sluttkompetanse for eleven, er å finne ut av hva den voksne kan, og dokumentere dette. Vurderingen fastslår om, og på hvilket nivå, den voksnes kompetanse er likeverdig med den kompetansen som bestått videregående opplæring gir.

Det følger av opplæringsloven § 28-2 at fylkeskommunen har ansvaret for å oppfylle retten til realkompetansevurdering i videregående opplæring for voksne. Etter privatskoleloven § 3-1 er det elevens hjemfylke som skal vurdere den voksnes realkompetanse før han eller hun kan tas inn som elev ved en videregående skole. Bestemmelsen om at det er den voksnes hjemfylke som skal foreta denne vurderingen, ble videreført ved de endringene som ble foretatt i privatskoleloven i forbindelse med ny opplæringslov som trådte i kraft 1. august i år. Jeg legger til grunn at fylkeskommunene oppfyller sitt lovfestede ansvar for realkompetansevurdering i videregående opplæring.

Jeg er opptatt av voksnes muligheter for læring, og viser i denne sammenheng til en rekke nye regler om forberedende opplæring og videregående opplæring for voksne i ny opplæringslov. Private skoler blir ikke godkjent for å tilby opplæring særlig organisert for voksne, men skolene kan ta inn voksne med rett til videregående opplæring. Voksne elever i private videregående skoler følger opplæringen i hele fag, på samme måten som ungdom. Elever som etter realkompetansevurdering ikke følger alle fag, regnes som deltids elever og skolen får et avkortet tilskudd for disse.

Det er de private videregående skolene selv som fatter vedtak om inntak til skolen, og det er skolens ansvar å ta inn elever i henhold til den dokumentasjonen som regelverket krever.

Begrunnelsen for at skolene selv kan vurdere kompetansen til søkere under 25 år, er at privatskoleloven åpner for at realkompetansevurdering kan erstattes av en vurdering av formalkompetanse for disse søkerne. Vurderingen av formalkompetanse skjer på grunnlag av dokumentasjon, og ikke en vurdering av den enkeltes realkompetanse. Årsaken til at det for søkere under 25 år er åpnet for at realkompetansevurdering kan erstattes av en vurdering av formalkompetanse, er at kompetansen til unge søkere i mange tilfeller bare vil bestå av fag som er bestått gjennom en standpunktvurdering eller eksamen fra tidligere videregående opplæring. For disse søkerne er det dermed lite å realkompetansevurdere utover formalkompetansen. De samme hensynene gjør seg ikke gjeldende for søkere over 25 år.

Med nye og utvidede rettigheter til opplæring for voksne i opplæringsloven – retten til å fullføre videregående og retten til å ta et fagbrev for de som har studiekompetanse eller et fagbrev fra tidligere – har jeg håp om at flere voksne vil søke videregående opplæring, eller komme tilbake til videregående opplæring som de tidligere har avbrutt. Realkompetansevurdering blir dermed av enda større betydning enn i dag for å kunne gi en god og tilpasset opplæring som bygger videre på det den enkelte voksne kan fra tidligere. Jeg ser behov for god veiledning om realkompetansevurdering av voksne søkere til både offentlige og private videregående skoler. Jeg har derfor gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å oppdatere de nasjonale retningslinjene for realkompetansevurdering for voksne i tråd med den nye opplæringsloven. Samtidig har Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse fått i oppdrag å utvikle et nasjonalt rammeverk, samt øvrige tiltak for kvalitetssikring og profesjonalisering. Målet er en mer enhetlig og effektiv ordning.

SPØRSMÅL NR. 2707**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 11. september 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvor langt har man kommet i kartleggingen av misjons-sambandets misjonsskoler som undertegnede i vinter var med på å rette søkelyset mot, og hvordan vil funnene legges frem og eventuelt følges opp?

BEGRUNNELSE:

I skriftlig svar i februar ba statsråden om tid til å komme tilbake med tidslinjen for kartleggingen og undersøkelser av statsstøtte og tilsyn med misjonsskolene som huset en rekke barn på 70- 80- og 90-tallet. Jeg håper at arbeidet er godt i gang og at man nå et halvt år senere har kommet nærmere et svar på mitt spørsmål.

I vinter ble jeg kjent med rystende historier fra barn som ble hensatt til slike misjonsskoler, mens foreldrene drev misjonsarbeid, ofte i andre land og langt borte fra sine barn.

Støtteforeningen Sendt bort har gjort et solid arbeid med å fremme sin egen sak og har så langt jeg har forstått etablert et konstrukt samarbeid med Misjons-sambandet. Det gjenstår likevel et stort og viktig spørsmål om staten hadde kjennskap til den virksomhet som ble bedrevet og burde og skulle staten ha avdekket selv de forholdene som barna led under da, og som de i voksen alder sliter med ettervirkningene av.

Etter at undertegnede og ikke minst Sendt bort fikk satt fokus på saken i vinter, fulgte statsråden opp på prisverdig vis og satte i gang en kartlegging av misjons-virksomheten som mottok statsstøtte de aktuelle årene.

Det er mange som venter på svar og derfor håper jeg at statsråden kan gi noen signaler om hvor lenge vi må vente før resultatene av kartleggingen er klar og eventuelt hvordan videre oppfølging blir.

Svar:

I likhet med representanten har jeg blitt berørt av de historiene om barn i misjonsskoler som har kommet frem. Dette er bakgrunnen for at jeg i februar i år satt i gang en kartlegging for å få klarhet i sakens fakta. De beskrevne forholdene ligger mange tiår tilbake i tid, og målet med gjennomgangen er å finne ut i hvilken grad det er gitt statlige tilskudd til, og eventuelt er gjennomført statlige tilsyn med, internatskoler drevet av Misjons-sambandet.

Letingen i historiske arkiver er nå i slutfasen. Fortsatt gjenstår noe søking i Riksarkivet, i eldre deler av departementets egne arkiver. Som ledd i kartleggingen har også Utdanningsdirektoratet og Statsforvalteren i Oslo og Viken bistått med søk i sine arkiver. Først når kartleggingen er ferdig, vil jeg kunne si noe mer konkret om hvordan resultatene skal legges frem og hva som eventuelt kan være aktuelt av annen oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 2708**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 13. september 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Hvor mye jobb mener egentlig statsråden er en "balanse" imellom jobb og studier for heltidsstudenter?

BEGRUNNELSE:

En artikkel i NRK Østfold dokumenterer at mange studenter har det økonomisk krevende.

I SSBs levekårsundersøkelse blant studenter framgår det at 1 av 5 heltidsstudenter klarer seg med stipend og lån fra Lånekassen. Over 6 av 10 jobber ved siden av, 2 av 10 mottar penger fra foreldre, mange i tillegg til jobb. Undersøkelsen viser også at de fleste heltidsstudenter faktisk studerer på heltid, med tidsbruk tilsvarende en full arbeidsuke. I tillegg til dette jobber heltidsstudentene i snitt mellom 12 og 21 timer i uka.

Undersøkelsen påpeker at de økonomiske ramme-
ne går aller hardest ut over heltidsstudenter med barn,
som oftest har betalingsproblemer og aller trangest øko-
nomi, selv om de jobber ved siden av i like stor grad som
heltidsstudenter uten barn.

Statssekretær Prestbakmo i KD, sier i artikkelen at
studenter:

“Studiestøtten skal sikre at alle har tilgang på høyere utdanning,
men det bør ikke være et mål at ingen studenter har jobb ved
siden av studiene, sier Prestbakmo.

– Så må det selvsagt være en balanse mellom hvor mye tid stu-
dentene bruker på jobb og studier.”

Svar:

Lov om utdanningsstøtte § 1 beskriv dei grunnleggjande
formåla med dei norske utdanningsstøtteordningane slik:

- å bidra til like høve til utdanning uavhengig av geograf-
iske forhold, alder, kjønn, funksjonsdyktigheit, økono-
miske og sosiale forhold
- å sikra samfunnet og arbeidslivet tilgang på kom-
petanse
- at utdanninga skjer under tilfredsstillande arbeidsfor-
hold, slik at studiearbeidet kan bli effektivt.

Desse målsetningane fordrar rause ordningar slik
at terskelen for å ta utdanning ikkje blir for høg. Sam-
stundes utelukker ikkje formåla at studenter kan arbeide
ved sida av studiane. Dei legg heller ikkje opp til at utdan-
ningsstøtta skal dekkje alle utgifter for norske studenter,
men heller at studenter sjølv kan justere eige ønskja for-
bruksnivå i studietida gjennom deltidsarbeid i semestera
og i feriar.

Fleire undersøkingar, slik som Levekårsun-
dersøkelsen frå SSB og den felleseuropeiske Eurostu-
dent-undersøkinga, viser at dei fleste norske studenter
har betalt arbeid i tillegg til å studere. Eurostudent-un-
dersøkinga (runde 8) viser at norske heilskapsstudenter
i snitt arbeider 10 timer i uka. Dette er i midtre skikte
blant dei nordiske landa; høgare enn Sverige (5 timer)
og Danmark (9 timer), men lågare enn Finland (11 tim-
er) og Island (17 timer). Same undersøking viser at det
berre er svenske studenter (61 %), blant alle dei kartlagte
landa, som får ein høgare andel av eiga totale inntekt frå
offentleg utdanningsstøtte, enn norske studenter (55 %).
Verken Levekårsundersøkinga eller Eurostudent (runde 8)
inneheld nyare tal enn frå 2022. Med andre ord: Allereie
før vår auke av alle utdanningsstøttesatsene i 2023-2024 (7
%) og av basislånet i 2024-2025 (10 %), var rammevilkåra
for norske studenter, samanlikna med andre land gode.

Betalt arbeid er viktig av fleire grunner. Studenter
får moglegheit til å spe på inntekta og opparbeide seg ar-
beidserfaring som gjer det enklare å få jobb etter studiane.
Levekårsundersøkinga viste at mange har arbeid som er

relevant for studia eller i profesjonen dei utdannar seg
til. I tillegg bidreg studentar i dag positivt til samfunnet
sine arbeidskraftsbehov, noko som berre kjem til å bli
viktigare. I lys av behova for arbeidskraft i åra framover,
som blant anna står beskrive i Perspektivmeldinga (Meld.
St. 31 2023-2024) og Utsynsmeldinga (Meld. St. 14 2022-
2023), er det viktig at me legg til rette for at studenter også
kan bidra i arbeidsmarknaden. Dei noverande inntekts-
grensane i regelverket gjer heilskapsstudenter som mot-
tek støtte i minst 7 månadar moglegheit til å tene opptil
214 213 kr, utan at dei mister noko stipendomgjering.

For dei fleste vil det vere krevjande å dekkje utgifter
til å bu sentralt i ei av dei store byane og samstundes ha eit
middels eller høgt konsum av varar og tenester, utan noko
form for arbeid i tillegg til studiane. Som representant Ny-
holt skriv veljer få studenter dette, berre om lag 25% har
ingen form for arbeid ved sida av studiane. Studenter som
veljer å ikkje arbeide har samstundes moglegheit til å ta
val for å redusere eigne kostnader, til dømes gjennom å
velje eit busted i eit billigare område.

Bae Nyholt stiller spørsmål om kva eg meiner er
ein god balanse mellom tidsbruk på studier og betalt ar-
beid. Til dette vil eg svare at dette avheng av fleire forhold
den einskilde student sjølv må velge, mellom anna kor
sentral vedkommande vil bu, og kva for konsumnivå ved-
kommande ønskjer å ha gjennom studietida.

SPØRSMÅL NR. 2709**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 12. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil regjeringen dekke alle de ekstra kostnadene kommunene, blant annet i Telemark, har hatt de siste dagene knyttet til flom og styrtregn?

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har flere medier dekket de store skadene som har kommet på grunn av styrtregn og flom i flere kommuner, blant annet i Telemark. NRK Vestfold og Telemark skriver i dag (05.09) om at områdene som er verst rammet er Midt-Telemark, Drangedal, Notodden og Nome og at her har kommunene satt krisestab. Selv om omfanget av ekstremværet Hans var større, kom regjeringa den gangen med ekstra midler for å kompensere utgiftene kommunene hadde hatt gjennom skjønnsmidler hos statsforvalterne. Det vil derfor være interessant å høre om regjeringa i dette tilfellet også vil kompensere kommunene for merutgiftene de har, slik at uværet ikke skal gå på bekostning av tjenestene kommunen tilbyr og annen drift.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet fordeler årleg ein del av rammetilskotet til kommunar etter skjøen. Ein del av skjønstilskotet vert halde tilbake av departementet for å kompensere for kostnader ved uventa hendingar, fortrinnsvis naturskadar, etter søknad. Kompensasjonen vert gitt etter retningslinjer sett av departementet. Kommunane som vart ramma av styrtregn og flaum kan søkje om skjønstilskot frå departementet for dekkje meirutgifter knytt til dette. Kommunal- og distriktsdepartementet har førebels ikkje motteke søknadar frå kommunane i Telemark knytt til flaumen i sommar, og departementet vil handsame eventuelle søknadar ut frå dei fastsette retningslinjene for skjønstilskotet. Under gjer eg greie for gjeldande retningsliner og regelverk for skjønstilskotet.

For søknader om skjønstilskot etter naturskade er det etablert praksis at departementet gir kompensasjon for ekstraordinære utgifter knytt til den akutte situasjonen, opprydding og/eller til tilbakeføring av kommunal infrastruktur til opphavsleg standard. Utgifter utover normal kommunal/fylkeskommunal drift og vedlikehald vert rekna som ekstraordinære utgifter. Der kompensasjon er gitt for reparasjonar, skal dette i hovudsak dekke skadar på infrastruktur som er kritisk for at kommunane og fylkeskommunane kan yte lovpålagde tenester. Ut-

gifter til førebyggjande tiltak er ikkje omfatta av skjønsmiddelordninga. Det er utgifter som gjeld infrastruktur i kommunalt/fylkeskommunalt eige som vert kompensert gjennom skjønsmiddelordninga.

Kommunane må søkje om skjønsmidlar frå departementet gjennom statsforvaltaren. Kompensasjon for naturskade for relativt små beløp vert handsama og finansiert innanfor den basisramma som statsforvaltarane har. Søknader om større beløp går til vidare handsaming i departementet. Kommunar som har utgifter som i sum overstig 250 kroner per innbyggjar, kan få ein kompensasjon som dekker halvparten av utgiftene. Om utgiftene overstig 500 kroner per innbyggjar, kan kommunane få dekt alle utgifter utover 250 kroner per innbyggjar.

Fylkeskommunar som har utgifter som overstig 150 kroner per innbyggjar eller 75 millionar kroner, kan søkje om å få kompensert delar av dei påførte utgiftene. Fylkeskommunane søker direkte til Kommunal- og distriktsdepartementet, som vurderer behovet for skjønstilskot i kvart enkelt tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 2710**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I tilfeller hvor pasienten, av det offentlige, blir anbefalt videre behandling hos private tilbydere grunnet manglende kunnskap og utstyr - er det pasienten eller den offentlige helseinstansen som gir anbefalingen/henvisningen som da skal betale for opptreningen og behandling?

BEGRUNNELSE:

Behandling og opptrening av Post commotio som ikke går under alvorlige hodetraumer er en stor gruppe. Stipulert er det ca. 25 000 skadetilfeller per år. En dansk rapport viser at omkring 43 % ikke kommer tilbake i arbeid etter fem år. Denne gruppen faller utenom boksen for målrettet helsehjelp. Et eksempel er Sunnaas som ikke har denne målgruppen i sitt nedslagsfelt, og mangler både utstyr og kunnskap etter det representanten forstår. Da opplever man at pasienten henvises videre til deres få utvalgte samarbeidspartnere, som også er i samme situasjon når det gjelder manglende utstyr og spisskompetanse. Dette har resultert i at pasienter blir henvist/anbefalt videre behandling hos private tilbydere som har denne spisskompetansen og utstyr fra de offentlige. Pasienten faller på den måten utenom, og må dekke kostnadene selv. Resultatet av dette medfører store forskjeller på hvem som har mulighet til å ta regningen selv, og hvem som da også kan komme tilbake til arbeidslivet.

Svar:

Representanten Hoksrud tar i sitt spørsmål opp tilstanden postcommotiosyndrom (PCS). Postcommotiosyndrom er vedvarende symptomer i etterkant av en traumatisk hodeskade (inkludert hjernerystelse). Representanten tar også opp kompetanse og behandling av tilstanden, og stiller spørsmål om offentlig betaling av eventuell behandling hos private tilbydere. Representanten hevder at Sunnaas sykehus ikke har tilbud, utstyr og kompetanse knyttet til pasientgruppen, og at Sunnaas' nærmeste samarbeidspartnere også mangler utstyr og spisskompetanse.

For å besvare representantens spørsmål har departementet bedt om informasjon fra Helse Sør-Øst RHF om behandlingstilbudet til pasienter med PCS.

Helse Sør-Øst RHF sier at PCS er en kompleks tilstand hvor det ikke finnes en sikker årsaksforklaring til symptomer og plager, og ofte er det flere faktorer som kan være symptomdrivere. Helse Sør-Øst RHF sier videre at vi

har mangelfullt kunnskapsgrunnlag om hva som er rett oppfølging for den enkelte pasient med PCS.

Det er derfor anbefalt en tverrfaglig tilnærming, og slike tilbud finnes i de offentlige fagmiljøene innen fysisk medisin og rehabilitering. Behandlingstilbud finnes på Sunnaas sykehus HF, Oslo universitetssykehus HF, Sykehuset Innlandet HF, Sørlandet sykehus HF og Sykehuset i Vestfold HF, samt på Haukeland universitetssykehus HF og St. Olavs hospital HF.

Sunnaas sykehus HF har flere tilbud til denne pasientgruppen, blant annet et poliklinisk tilbud til pasienter med PCS etter lette traumatiske hodeskader. Sunnaas sykehus HF har også forskningsprosjekter om behandlingstilbudet til pasientgruppen. Prosjektene omhandler blant annet effekt av gradert fysisk aktivitet ved milde hodetraumer, og tidlig kartlegging av pasienter med lett traumatisk hjernerystelse og lett traumatisk hjerneskade

Sunnaas sykehus HF samarbeider med andre fagmiljøer i Norge og utlandet, og bidrar til kompetanseøkning om tilstanden. Den 17. september i år arrangerer sykehuset, i samarbeid med Oslo universitetssykehus HF, Sykehuset Innlandet HF og Regional kompetansetjeneste for rehabilitering, et åpent dagsseminar med tittelen «Langvarige plager etter lette traumatiske hodeskader».

Det finnes også tilbud til pasientgruppen ved private rehabiliteringsinstitusjoner som har avtale med Helse Sør-Øst RHF. Unicare Fram er ifølge Helse Sør-Øst RHF den leverandøren som har mest erfaring med pasientgruppen.

Helse Sør-Øst RHF fremholder at Sunnaas sykehus HF ikke har noe formelt samarbeid med helprivate aktører og heller ikke henviser pasienter til helprivate tilbud.

SPØRSMÅL NR. 2711**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 12. september 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

NRK har i det siste skrevet flere saker om fakling på oljefelter Equinor eier. I en artikkel står det at "Equinor mener at NRK sine faklingstall er for høye, men uten å legge fram egne tall på fakling".

Kan statsråden legge fram tall på omfanget av fakling per felt Equinor er medeier i, for 2022, 2023 og så langt i 2024?

Svar:

I eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper, redegjør regjeringen for statens forventninger til selskapene og hvordan staten som eier følger opp selskapene, inkludert rollefordelingen mellom eier, styret og daglig leder.

Statens mål som eier i Equinor ASA er, jf. eierskapsmeldingen, høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Dette forutsetter at selskapet integrerer og balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold gjennomgående i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring. Staten forventer at selskapene i) identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i sine strategier, ii) setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse - målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig, iii) rapporterer på direkte og indirekte klimagassutslipp og klimarisiko og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko.

Staten er en aktiv, ansvarlig og langsiktig eier som skal bidra til å oppnå målene som eier. Det er imidlertid styrets ansvar å forvalte selskapet, jf. selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder samt allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder.

I eierskapsmeldingen redegjøres det for hvordan eierdialogen foregår og hva slags informasjon staten som eier mottar. Staten som aksjeeier i Equinor har ikke mottatt annen informasjon om det stortingsrepresentanten spør om enn det selskapet gjør offentlig tilgjengelig. Dataene Equinor offentliggjør om fakling er tilgjengelige fra selskapets nettsider (jf. den interaktive tabellen under overskriften «climate» her).

Jeg viser ellers til at Equinor uttrykker at deres felt på norsk sokkel har vært banebrytende i arbeidet med å redusere fakling og utslipp og er i verdenstoppen mht. lave utslipp. De oppgir at intensiteten av fakling på Equinor-opererte felt, inkludert deres internasjonale opererte felt, er godt under industriens gjennomsnitt. Videre uttrykker selskapet at de ikke kjenner til andre i industrien som er mer transparente om utslippsdata enn Equinor. Equinor oppgir at de ikke kan dele data for felt der de ikke selv er operatør, men at de spør operatørene om tillatelse til å dele feltspesifikke CO₂-data. Equinor viser til at deres innflytelse i internasjonalt opererte felt er begrenset til eierandelene i lisensene, men også til at de bidrar til reduserte utslipp internasjonalt, blant annet ved å dele erfaring, teknologi og kompetanse og ved å jobbe med myndigheter og partnere. Selskapet understreker at de arbeider målrettet med sine partnere og med industriinitiativer for å drive dette arbeidet videre.

SPØRSMÅL NR. 2712**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 17. september 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvilke innspill vil statsråden fremme for EU-kommisjonen i forbindelse med høringen som nå pågår om utar-

beidelse av retningslinjer til forordningen om digitale tjenester for å beskytte mindreårige på nett, og når kan vi forvente at forordningen innlemmes i EØS-avtalen?

BEGRUNNELSE:

Forordningen om digitale tjenester (DSA) gir Europakommisjonen fullmakt til å utstede retningslinjer for å sikre et høyt beskyttelsesnivå for mindreårige. Forordningen er trådt i kraft i EU, og ligger til vurdering hos EØS/EFTA-statene for innlemmelse i EØS-avtalen. Kommisjonen søker nå innspill til utarbeidelse av retningslinjer til DSA-forordningen for å beskytte mindreårige på nett. Retningslinjene skal etter planen vedtas i første halvdel av 2025.

Svar:

Det er viktig å beskytte barn på nett, og det foregår mye godt arbeid i Norge for nettopp dette. Regjeringen har blant annet satt ned Skjermbruksutvalget. Det skal legges frem en stortingsmelding om trygg digital oppvekst, og vi er i gang med å vurdere aldersgrense i sosiale medier. Det er viktig å dele norske synspunkter og erfaringer med andre lands myndigheter, og å samarbeide om løsninger. Den offentlige høringen fra Europakommisjonen som pågår nå er én mulighet, men jeg har ennå ikke konkludert om jeg vil gi innspill til den.

Kulturdepartementet opplyser at Medietilsynet planlegger et eget høringssvar om de nye retningslinjene til Europakommisjonen, samtidig som de også er med på å utarbeide et høringssvar fra ERGA, Europakommisjonens ekspertgruppe av mediemyndigheter. Å bidra til en trygg mediehverdag for barn og unge er en viktig del av Medietilsynets samfunnsoppdrag.

Jeg er opptatt av å få forordningen om digitale tjenester (DSA) på plass så raskt som mulig, slik at vi kan sikre norske brukere nødvendig beskyttelse og rettigheter på digitale plattformer. For å få dette til, er det viktigste vi gjør nå å sørge for god fremdrift både i arbeidet med å innlemme forordningen i EØS-avtalen og å gjennomføre den i norsk rett. EFTAs arbeidsgruppe er i ferd med å ferdigstille utkast til EØS-komitebeslutning som skal løse to-pilarutfordringene knyttet til Europakommisjonens nye kompetanse til å håndheve regelverket overfor de aller største plattformene som Facebook, Meta, Google, Booking.com m.fl. Deretter må løsningen forhandles med EU-siden med sikte på å ta forordningen inn i EØS-avtalen. Vi håper å kunne innlemme DSA i EØS-avtalen før sommeren 2025, men er avhengig av andre parter. Samtidig pågår det også arbeid med å forberede nasjonal gjennomføring av DSA.

SPØRSMÅL NR. 2713

Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 13. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Regjeringen varslet i en pressemelding 11. mai 2022 at den skulle "utrede hvordan en fremtidig grunnrenteskatt på havvind kan innrettes".

Når vil denne utredningen ferdigstilles, og hvordan vil utredningen gjøres kjent for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I pressemelding 83/22 fra Statsministerens kontor, Energidepartementet, Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, datert 11. mai 2022, uttaler finansministeren følgende:

"Vi skal også utrede hvordan en fremtidig grunnrenteskatt på havvind kan innrettes, for å sikre at en større andel av overskuddet i næringen hentes inn til fellesskapet".

Svar:

I Prop. 93 S (2022–2023) Fullmakt til å inngå ein tosidig differansekontrakt for støtte til fornybar energiproduksjon til havs frå første fase av Sørlege Nordsjø II presiserte regjeringen følgende:

«Med dagens utsikter for kostnader og kraftprisar for havvind er det ikkje forventa grunnrente over tid, og det er derfor ikkje aktuelt for denne regjeringa å innføre grunnrenteskatt.»

Regjeringen har i flere sammenhenger derfor vært helt tydelig på at vi ikke ønsker grunnrenteskatt på havvind. Det pågår følgelig heller ingen utredning av grunnrenteskatt på havvind i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2714**Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 13. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil subsidiene være for å bygge ut Utsira Nord med henholdsvis 1 000 MW eller 1 500 MW med en differansekontrakt på 2,72 kroner/kWh?

BEGRUNNELSE:

Havvindparken Green Volt i Storbritannia ble vunnet med en på differansekontrakt på 2,72 kroner/kWh. Green Volt er i likhet med Utsira Nord et prosjekt med flytende havvind. I «Høring av støtteordning for flytende havvind i Vestavind B og Vestavind F» estimerer NVE en kraftpris med verdifaktor i NO2 i 2030 på 81 øre per kWh, i 2035 på 53 øre per kWh og i 2040 på 42 øre per kWh. En verdifaktor er definert som oppnådd pris for kraftverk med en gitt produksjonsteknologi delt på gjennomsnittspris for prisområdet.

Svar:

I årene fremover er det forventet at kraftforbruket vil øke, og havvind kan bidra med nødvendig ny kraftproduksjon på sikt. Dybdeforholdene i norske havområder tilsier at særlig flytende havvind vil bli viktig for Norge. Flytende havvind er en mer umoden teknologi enn bunnfast havvind. Få referanseprosjekter og en lite etablert leverandørkjede gjør at kostnadene i startfasen er høye og usikre. På sikt antas det at kostnadene for flytende havvind blir vesentlig redusert. I rapporten Havvind – kostnader og utviklingstrekk (Menon-publikasjon nr. 57/2024), utarbeidet for Offshore Norge, viser Menon til at deres analyser peker mot en levetidskostnad (LCOE) på mellom 45 og 85 øre/kWh for flytende havvind i 2050.

Den britiske havvindutbyggingen, der Green Volt-prosjektet fikk støtte, er ikke direkte sammenliknbar med utbyggingen på Utsira Nord. For eksempel vil tidspunkt for idriftsettelse, kraftpris, avstand til tilknytningspunkt, vind- og dybdeforhold være forskjellig. Alle disse faktorene vil påvirke prosjektenes lønnsomhet og behovet for statsstøtte. Det er stor usikkerhet som støttebehovet for flytende havvind i Utsira Nord, og aktørene vil konkurrere om statsstøtten. Jeg er opptatt av å legge til rette for sterk konkurranse, slik at støttenivået blir så lavt som mulig.

I den britiske modellen er det ikke satt tak for det totale støttebeløpet, slik vi har gjort i den gjennomførte auksjonen i Norge på Sørlige Nordsjø II. Et slikt tak gjør at staten kan begrense samlet støtte i en differansekontrakt,

og et tak vil være det som definerer subsidiene i et tilfelle der kontraktsprisen (i kroner/kWh) blir svært høy.

Energidepartementet har hatt på høring støtteordning for flytende havvind i Vestavind B og Vestavind F. I høringen har departementet foreslått at det blir satt et tak for statens betalingsvilje. Departementet vurderer nå høringsinnspillene. Departementet vil komme tilbake til rammene for et støtteprogram for flytende havvind i statsbudsjettet for 2025, jf. anmodningsvedtak nr. 911.

Jeg er opptatt av at vi skal gå stegvis frem, og ta med oss lærdom fra prosjekter i Norge og resten av verden. På denne måten legger vi til rette for kostnadsreduksjoner, og at flytende havvind kan gi kraft langs hele norskekysten, gi leverandørindustrien et nytt ben å stå på og gi gode arbeidsplasser i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 2715**Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at også ambulansfolk omfattes av yrkesskadeforsikring når de er på arbeidsøvelse?

BEGRUNNELSE:

Representanten har fått opplyst at brannfolk, politifolk og ansatte knyttet til kriminalomsorgen har yrkesskadeforsikring dersom noe skulle skje under en øvelse, men at ambulansfolk ikke er under denne ordningen. Det ønskes derfor svar fra statsråden på hva han vil gjøre for å sikre at også ambulansfolk omfattes av dette, og dermed kan være trygg dersom det skulle skje noe under øvelse.

Svar:

Jeg vil overfor stortingsrepresentant Bård Hoksrud understreke at ambulansarbeidere også har yrkesskade dekning når de deltar på trening eller øvelser. Skader

som oppstår i forbindelse med trening eller øvelser, vil være skader som oppstår på arbeidsteden – som er to av kravene for at det skal foreligge en yrkesskade.

Så er departementet kjent med at det i visse tilfeller kan oppstå skader både under utførelse av ordinært arbeid eller i forbindelse med trening og øvelser, som etter praksis bl.a. fra Trygderetten ikke regnes som en yrkesskade. Det vil da ofte være kravet om at skaden skal skyldes en plutselig eller uventet ytre hendelse som noen har blitt utsatt for i arbeid, eller en konkret tidsbegrenset ytre hendelse som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i det aktuelle yrket, som etter praksis ikke vil være oppfylt.

Reglene om yrkesskadeerstatning hører inn under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), og jeg er kjent med at det i tråd med Hurdalsplattformen pågår et arbeid i AID for å se på yrkesskadebegrepet. På det nåværende tidspunkt vil mitt departement derfor ikke iverksette en egen utredning for ulike grupper i helsesektoren.

SPØRSMÅL NR. 2716**Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 13. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

På Politisk kvarter 30. august hevdet statsråden at man ikke kan legge ansvaret for knapphet på fornybar energi i tiden fremover på olje- og gasssektoren. I 2022 sa imidlertid hans forgjenger Marte Mjøs-Persen at alle store elektrifiseringstiltak, inkludert bruk av kraft fra land til norsk sokkel, isolert sett vil gi høyere kraftpriser i Norge.

Kan statsråden legge frem dokumentasjon som viser at Mjøs-Persen tok feil?

BEGRUNNELSE:

Det har lenge vært bred enighet om at elektrifisering av olje- og gassinntallasjoner med landstrøm vil medføre økt

risiko for energiknapphet på land og risiko for økte strømpriser.

På politisk kvarter fredag 30. august hevdet statsråden det motsatte. Da MDGs partileder Arild Hermstad sa at elektrifisering vil gi høyere priser og kraftmangel, svarte statsråden:

“Det Hermstad sier er direkte feil. Man kan ikke legge ansvaret for knapphet på fornybar energi i tiden fremover på olje- og gasssektoren.”

I 2022 svarte tidligere statsråd Marte Mjøs-Persen derimot at:

“Alle store elektrifiseringstiltak, inkludert mer bruk av kraft fra land på norsk sokkel, gir isolert sett høyere kraftpriser i Norge.” på spørsmål fra undertegnede.

Svar:

Kraftprisene bestemmes av balansen mellom tilbud og etterspørsel. Selv om økt kraftforbruk isolert sett fører til høyere kraftpriser, påvirkes prisene av et samspill mellom flere faktorer. Temperatur, vær- og vindforhold, gass- og CO₂-priser samt europeiske markedsforhold er alle faktorer som påvirker kraftprisen.

Ifølge NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2023 (LA 23), forventes kraftforbruket å øke betydelig fram mot 2030. NVE antar at den største forbruksveksten

vil komme fra ny industri, samt elektrifisering av transport- og petroleumssektoren. Virkningen av dette på vårt kraftsystem avhenger av i hvilken grad vi kan møte denne veksten med økt produksjon og nettutbygging. Dette arbeidet er regjeringen godt i gang med. Selv om elektrifiseringstiltak og etablering av ny industri vil føre til økt forbruk og isolert trekker i retning av høyere kraftpriser, er det en sterk forenkling å peke på kun én enkelt sektor som årsak til en slik utvikling.

SPØRSMÅL NR. 2717

Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 16. september 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Når vi regjeringen ta initiativ til å opprette en bransjeavtale med fiskeri- og havbruksnæringen for å øke leveringen av fiskeslam til biogassanlegg, og hvilke tiltak vil regjeringen gjennomføre for å øke leveransen av råstoff til biogassproduksjon fra havbruk og landbruk?

BEGRUNNELSE:

Etter forslag fra Høyre ble det tilbake i 2022 vedtatt på Stortinget at regjeringen skal etablere en dialog med havbruksnæringen om levering av fiskeslam til biogassanlegg. Siden den gang har ingenting skjedd.

Jeg viser til vedtaket:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å opprette bransjeavtaler med landbruket og fiskeri- og havbruksnæringen med mål og tiltak for å øke leveransen av råstoff til biogassproduksjon. Klyngesamarbeid på tvers av bionæringene vil spille en viktig rolle i dette arbeidet.»

Vedtaket ble truffet under behandlingen av «innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser, Meld. St. 11 (2021–2022)»

I statsbudsjettet for 2024 stod det at regjeringen skulle komme tilbake til dette.

Svar:

Spørsmålet var opphavleg sendt klima- og miljøministeren, men det er Landbruks- og matdepartementet som er ansvarleg for å følgje opp oppmodningsvedtaket om

bransjeavtaler knytt til biogass saman med Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet. Difor er det eg som svarar på spørsmålet.

I 2050 skal Noreg vere eit lågutsleppsamfunn og vil ha eit høgt behov for fornybar energi. Biogass kan vere eit viktig supplement til andre former for fornybar energi. Biogass kan produserast av ulike typar organisk materiale som avfall frå skog, matavfall, husdyrgjødsel, fiskeslam og anna. Produksjon av biogass basert på avfall er eit godt døme på sirkulærøkonomi i praksis, der produksjonen bidreg til å redusere utfordringane med avfall samtidig som det produserast energi. Havbruksnæringa har og vist aukande interesse for mogelegheitene og potensialet som finnast i å utnytte slammet betre enn i dag. For nokre typar landbaserte anlegg er det i dag praksis å utnytte fiskeslam, til handsaming i biogassanlegg, og det er i nokre høve også gjeve godkjenning til bruk direkte som gjødsel.

Førebels tillèt ikkje EU sitt gjødselregelverk å bruke fiskeslam som råstoff i CE-merka gjødsel. Fiskeslam har difor per i dag eit avgrensa utnyttingsområde, og kan ikkje nyttas som eksportvare på den europeiske marknaden. Dette er ei viktig problemstilling som må løysast før vi kan påleggje nye sirkulære løysingar og infrastruktur i havbruksnæringa.

Regjeringa arbeider med å fastsetje eit nytt gjødselregelverk. Det nye regelverket kan få tyding for den samla utnyttingsgraden til fiskeslam og bruk av husdyrgjødsel i biogassanlegg. Når husdyrgjødsel brukast som råstoff i produksjon av biogass, kan bruken av biogass erstatte fossil energi, i tillegg reduserast utsleppa frå lagring av husdyrgjødsel.

Fiskeslam er rikt på næringsstoff som er ønskelig å gjenbruke mellom anna som gjødsel. Biogassanlegg må kombinerast med ulike løysingar for å oppgradere næringsstoffa til attraktive produkt. Å få på plass gjødselregelverket er ei prioritert oppgåve for å gje bransjen føreseielege vilkår.

Enova har dei siste åra gitt støtte til etablering av fleire industrielle biogassanlegg som tar imot fornybare biologiske ressursar frå hav og land. Også Bionova er eit viktig verktøy for regjeringa for verdiskaping gjennom overgang til ein meir sirkulær bioøkonomi basert på slike ressursar. I jordbruksforhandlingane 2024 blei avtalepar-

tane einige om nokre grep for å gjere tilskotsordninga for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg betre rigga for framtida slik at den oppfatast som føreseieleg for både biogassbransjen og husdyrprodusentar som ønsker å levere husdyrgjødsel til biogassanlegg.

Langsiktig og berekraftig forvaltning av ressursar er eit grunnprinsipp i regjeringa si politikk.

Regjeringa har førebels ikkje etablert bransjeavtaler for biogass, men det skjer likevel mykje innafor området. Regjeringa vil fortsette sitt arbeid for at både fiskeslam og husdyrgjødsel skal utnyttast enda betre enn i dag.

SPØRSMÅL NR. 2718

Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 16. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden innhente høringsinstansenes syn på rapporten fra NOVA, som har følgevaluert forsøksprosjektet ved Romerike Krisesenter IKS med et kjønnsuavhengig og integrert tilbud til brukerne, før lovforslaget legges frem?

BEGRUNNELSE:

Romerike Krisesenter IKS har siden 2022 gjennomført forsøksprosjektet «Integrert krisesenter» hvor tilbudet ikke er kjønnsdelt. Tanken bak prosjektet er at et kjønnsuavhengig og integrert tilbud skal gi brukerne bedre tjenester og gjøre driften mer effektiv. Forskere ved NOVA følgeevaluerer forsøket, og deres rapport er ventet klar om kun få uker. Denne rapporten forelå følgelig ikke da høringsnotatet med forslag til endringer i krisesenterloven ble sendt på høring 14. juni 2024.

Høringsnotatet har en gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget som forelå da det ble sendt på høring. I evalueringen av implementeringen av krisesenterloven fra NOVA i 2014 peker de på at tilbudet til voldsutsatte menn og deres barn ikke er godt nok. Dette bekreftes i rapporten fra Nordlandsforskning og Likestillingssenteret KUN fra 2019, hvor det blant annet anbefales en nærmere vurdering av blant annet kravet om fysisk adskilte botilbud for kvinner og menn og en forbedring av tilbudet til barn. I NOVAs evaluering fra 2014 konkluderte NOVA blant annet med at mangler i tilbudene til menn ser ut til å være en direkte konsekvens av kravet om at tilbudene til menn og kvinner skal være fysisk adskilt.

Spørsmålet om innretningen på krisesentrenes tilbud til menn og deres barn er et av de viktige spørsmålene som reises i høringsnotatet. Rapporten fra NOVA om forsøksordningen ved Romerike Krisesenter IKS vil kunne bidra med et verdifullt tillegg til kunnskapsgrunnlaget når det gjelder disse spørsmålene. Departementet har i Kommunal Rapport i juli i år uttalt at evalueringsrapporten fra NOVA vil kunne gi verdifull kunnskap som departementet vil bruke i det videre arbeidet, samt at det skal vurderes om det er flere spørsmål som bør utredes nærmere og som det kan være aktuelt å høre på et senere tidspunkt. Høringsinstansene har allerede blitt spurt om deres synspunkter på tilbudet til menn og kvinner, og synes hensiktsmessig å innhente deres syn på resultatene i rapporten fra før regjeringen legger frem sitt endelige forslag til endringer i krisesenterloven. Dersom dette skal utsettes til en senere gjennomgang, og et eventuelt nytt forslag til endringer i loven, vil det kunne bety at en bedring av en klar svakhet i dagens krisesentertilbud vil måtte vente uødvendig lenge.

Svar:

Departementet har sendt på høring forslag til endring i krisesenterlova. I høringsforslaget blei det ikkje foreslått konkrete endringar i føresegna om skilde butilbod for kvinner og menn. Dette er eit komplisert spørsmål, med mange ulike meiningar og erfaringar, som må greiast ut grundig. Spørsmålet er difor drøfta breitt og ope i høringsnotatet. Eg ser fram til å lese kva høringsin-

stansane foreslår å gjere for å gi eit betre tilbod til menn og barna deira.

Rapporten til NOVA kjem snart og blir ein viktig del av vårt kunnskapsgrunnlag fram til eit eventuelt for-

slag til lovendring. Departementet vil vurdere korleis ein kan få innspel til rapporten når den blir mottatt. Det er uansett alltid mogleg at høyringsinstansane som ynskjer det, leverer sine vurderingar direkte til departementet.

SPØRSMÅL NR. 2719

Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 16. september 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert Norges deltakelse i EUs samarbeid med Israel, herunder finansiering av israelske våpenselskaper, selskaper som leverer våpen til Israel og regjeringsorganer som bidrar direkte i krigføringen mot Gaza, i lys av Norges folkerettslige forpliktelser om å hindre folkemord og ikke bidra til krigsforbrytelser, okkupasjon og andre alvorlige folkerettsbrudd?

BEGRUNNELSE:

Tenketanken Transnational Institute, som i 50 år har arbeidet med demokrati og bærekraft, kartlegger i rapporten «Partners in Crime - EU Complicity in Israel's Genocide in Gaza» EUs bidrag til Israels forbrytelser mot befolkningen i Gaza. I rapporten hevdes det at EUs forskningssamarbeid med Israel, som også Norge deltar i, er med på å gjøre Israel i stand til å utføre folkemord mot palestinerne.

Det fremgår i rapporten at 84 israelske aktører mottatt 69,4 millioner euro gjennom EUs rammeprogrammer (Horizon 2020 (2014-2020) og Horizon Europe (2021-2027)). Dette gjør Israel til den nest største mottakeren av EU-forskningsmidler utenfor EU, etter Norge.

Blant de israelske mottakerne av støtte gjennom Horizon Europe nevnes Departementet for nasjonal sikkerhet som ledes av Itamar Ben-Gvir, våpenprodusenten Elbit Systems og Israel Aerospace Industries.

Det samlede norske bidraget til Horizon Europe ble i 2021 anslått til 25 milliarder kroner fra 2021 til 2027. I år bidrar Norge med 5 milliarder kroner. I rapporten fra TNI fremheves det at EU direkte finansierer våpenprodusenter som forsyner Israel med våpen gjennom European Defence Fund (EDF) og Act in Support of Ammunition Production (ASAP). Norge deltar i både EDF og ASAP. I rapporten omtales også norsk-eide NAMMO: «Det norske selskapet Nammo med underselskaper i andre nordiske land som væpner Israel med panserbrytende ammunisjon, en skulderholdt «bunker buster»-rakett, har mottatt

over 96 millioner euro gjennom ASAP og et underselskap har mottatt 27 millioner euro gjennom EDF.»

Den internasjonale domstolen har åpnet folkemordsak mot Israel og Den internasjonale straffedomstolens hovedanklager har bedt om arrestordre på Israels statsminister. Det at EU likevel har opprettholdt dette samarbeidet med Israel har ifølge TNI bidratt til å muliggjøre og normalisere folkemord.

I regjeringens notat «Gjennomgang av Norges forpliktelser etter folkemordkonvensjonen i lys av Sør-Afrikas sak mot Israel for ICJ» er imidlertid ikke Norges deltakelse i EUs samarbeid med Israel gjennomgått. Spørsmålsstiller vil derfor ha klarhet i om regjeringen har vurdert de folkerettslige sidene ved Norges deltakelse i EUs programmer for samarbeid med Israel.

Svar:

Norsk deltakelse i EUs rammeprogrammer, inkludert forsknings og innovasjonsprogrammene Horisont 2020 og Horisont Europa, har vært en prioritet for denne og tidligere regjeringer.

Flere store utfordringer som det norske samfunn står overfor, som grønn omstilling, klima og integrering, er utfordringer vi deler med andre europeiske land. På en rekke områder er utfordringene for store til at enkeltland på en effektiv måte kan finne løsninger alene.

Gjennom EUs rammeprogram kan norske institusjoner og bedrifter søke finansiering til ulike tiltak og prosjekter nasjonalt, regional og kommunalt. Hvilke prosjekter som får finansiering, besluttes av Kommisjonen etter søknad. I denne prosessen forholder norske aktører seg til Kommisjonens retningslinjer og anbefalinger, tuftet på respekt for felleseuropeiske verdier og etiske retningslinjer, inkludert hva gjelder israelske aktører.

EUs betydning for europeisk sikkerhet og forsvar har økt betydelig over tid, og særlig etter Russlands fullskalainvasjon. Dynamikken i det bilaterale samarbeidet

mellom Norge og EU på dette området er størst innenfor det forsvarsindustrielle feltet. Norge er med i Det europeiske forsvarsbyråets (EDA) avtale og i prosjektet EDIR-PA for henholdsvis felles anskaffelse av ammunisjon og forsvarsmateriell i bredt. EU-prosjektet ASAP for å øke produksjonen av ammunisjon i Europa tilfører norsk forsvarsindustri betydelige investeringsmidler. Alle disse samarbeidene har stor betydning for norsk og europeisk sikkerhet i en krevende tid hvor Russland truer stabiliteten på kontinentet. Norges deltagelse må først og fremst forstås og vurderes i den sammenhengen. Norge bidrar i tillegg med om lag 2 mrd. kroner til Det europeiske forsvarsfondet (EDF) fordelt over syv år. EDF og ASAP er programmer hvor midler bare kan mottas av virksomheter i EU-land og Norge.

Sør-Afrika anla 29. desember 2023 sak mot Israel ved Den internasjonale domstol (ICJ) for brudd på folkemordkonvensjonen. I lys av domstolens kjennelser 26. januar, 28. mars og 24. mai gjennomgikk Utenriksdepartementet hvilke folkerettslige forpliktelser som følger av folkemordkonvensjonen og hva denne saken har å si for Norges samhandling med Israel. Gjennomgangen viser at den rettslige terskelen er høy for at en statsparts mangel på handling skal anses for å være i strid med plikten til å forhindre folkemord etter folkemordskonvensjonen. Jo tettere kontakt og påvirkningsevne en tredjestat

har, desto strengere aktsomhetsvurdering må tredjestaten gjennomføre.

Konklusjonen av denne gjennomgangen er at Norge oppfyller kravene som folkemordskonvensjonen stiller til tredjestater. Den samme vurderingen gjør seg gjeldende her. Jeg er trygg på at Norges deltakelse i dette EU-samarbeidet ikke er i strid med kravene som stilles til tredjeparter i folkemordskonvensjonen og folkeretten for øvrig.

I lys av de ufattelige sivile lidelsene i Gaza og i lys av Israels bosetningspolitikk på Vestbredden, vurderer regjeringen fortløpende hvilke tiltak som bør og kan gjennomføres utover våre folkerettslige forpliktelser. Regjeringen frarådet 7. mars handel og næringsvirksomhet med israelske bosetninger. Regjeringen har dialog med selskaper med statlig eierandel om aktsomhetsvurderinger knyttet til humanitærretten. Norge har omfattende og streng kontroll av Norges eksport av forsvarsmateriell. Regjeringen tillater ikke eksport fra Norge til Israel av våpen, ammunisjon, annet forsvarsmateriell eller flerbruksvarer for militær sluttbruk.

Norge har også et godt rammeverk for å ivareta at Statens pensjonsfond utland ikke skal være investert i selskaper hvor det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for grove brudd på etiske normer.

SPØRSMÅL NR. 2720

Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 13. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det har blitt kjent at det er fare for kvikkleireskred i Ullensaker kommune, som vil kunne føre til alvorlige skader langs E6 og Gardermobanen.

Hvordan vil statsråden kunne bidra til at staten så raskt som mulig tar ansvar og sørger for de nødvendige sikringstiltak?

BEGRUNNELSE:

Ullensaker kommune har undersøkt grunnforholdene ved det som er viktig statlig infrastruktur i kommunen, E6 og Gardermobanen. Det er fastslått at det allerede har oppstått større utglidninger og erosjonsskader, og ytterligere forverring kan føre til alvorlige konsekvenser både

for mennesker og aktiviteter i området og at infrastrukturen vil kunne få store skader eller bli totalt ødelagt.

Kommunene på Romerike har leirskredkatastrofen i Gjerdrum friskt i minne, og det er veldig bra at Ullensaker kommune har tatt initiativ til å få undersøkt tilstanden i dette området på en grundig måte. En rapport fra Norges Geotekniske Institutt fra juli 2024 anbefaler at infrastruktureierne (staten ved Statens Vegvesen og Bane Nor SF) vurderer behovet for risikoreduserende tiltak for egne anlegg og virksomhet så snart som mulig. Kommunen har uttrykt bekymring for at denne alvorlige situasjonen ikke blir tatt på tilstrekkelig alvor. Ingen ønsker en ny leirskredkatastrofe som den vi opplevde i Gjerdrum, og det er derfor ønskelig at statsråden bidrar til at saken blir raskt behandlet og at sikringstiltak kan iverksettes så raskt som mulig.

Svar:

Etter at Ullensaker kommune varslet om resultatene fra undersøkelser de har fått gjennomført av Norges Geotekniske Institutt, har Statens vegvesen og Bane NOR gjennomført supplerende grunnboringer ved Dølibekken. Området overvåkes i tillegg med drone for å følge med på eventuell erosjon.

Norges Geotekniske Institutt er nå engasjert av Statens vegvesen og Bane NOR for å videreføre arbeid med kartlegging av området og for å prosjektere nødvendige tiltak for å sikre E6 og jernbanen.

Statens vegvesen og Bane NOR er i dialog om videre gjennomføring av nødvendige sikringstiltak. De er enige om å dele på kostnadene. Statens vegvesen vil ha ansvaret for gjennomføringen av byggearbeidene.

SPØRSMÅL NR. 2721

Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 16. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Har statsråden forståelse for at det oppleves sterkt urimelig å tape penger på å utføre sin borgerplikt som meddommer, og vil statsråden foreslå nødvendige endringer i systemet slik at denne uretten kan rettes opp?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kunne vi lese i BT om arbeidsledige Eivind som møtte som meddommer 7 dager og mistet alle dagpengene for 14 dager.

Vervet som meddommer er en borgerplikt. Det er selvsagt veldig forståelig at det oppleves både som urettferdig og urimelig at enkeltmennesker skal tape på å gjøre utføre sink plikt.

Det har heller ikke vært lett å få gode svar fra justisdepartementet eller arbeid- og inkluderingsdepartementet på hvorfor det må være slik. Det vises til at dagpenger reduseres som hovedregel på bakgrunn av arbeidede timer, og ikke lønn.

<https://www.bt.no/innenriks/i/1MqreJ/ble-meddommer-for-7-dager-tapte-18-000-kroner-i-dagpenger-fra-nav>

Svar:

Alle som mottar dagpenger, må fylle det grunnleggende vilkåret om å være reell arbeidssøker. Det innebærer at man aktivt må søke arbeid og være både villig og i stand til å ta ethvert arbeid. Når man har verv som meddommer, vil vilkåret om å være reell arbeidssøker ikke være oppfylt i den tiden man utfører dette vervet.

Dagpengene beregnes og utbetales hver 14. dag på bakgrunn av opplysninger på meldekort (e-melding). For

å ha rett til dagpenger, må tapet av arbeidstid i meldeperioden ha vært minst 50 prosent sammenlignet med arbeidstiden før ledigheten («vanlig arbeidstid»). Hvis antallet timer i arbeid i meldeperioden utgjør mer enn 50 prosent av den tidligere arbeidstiden, er ikke kravet til arbeidstidsreduksjon oppfylt, og man får ikke noe utbetalt i meldeperioden.

At dagpengene blir avkortet på bakgrunn av timer i arbeid, har sammenheng med vilkåret om å være reell arbeidssøker og tilgjengelig for ethvert arbeid. I dag er det ingen hjemmel for avkorte dagpenger på grunnlag av inntekt. Derfor vil hver time i arbeid føre til lik reduksjon av dagpengene, uavhengig av om eller hvor mye man får betalt for arbeidet.

Dette er et regelverk og en praksis vi har hatt i mange år, under ulike regjeringer. Jeg har imidlertid stor forståelse for at regelverket i noen tilfeller kan oppfattes som urimelig, slik som i denne saken.

Arbeid som meddommer er en borgerplikt, og vi må verne om muligheten til å utføre denne plikten. Jeg har derfor kommet til at jeg vil endre regelverket, og har satt i gang et arbeid i departementet for å endre forskriften slik at man kan få unntak fra avkortingsreglene i dagpengeordningen hvis man er meddommer.

Senere i høst vil jeg sende forslag om en slik endring på høring. Jeg vil legge opp til en så rask prosess som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2722**Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 16. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Bekymrer nedgangen i antall saker fra forbrukere forbrukerministeren, og hvordan vil ministeren følge opp bekymringene for denne utviklingen?

BEGRUNNELSE:

I juli ble det innført saksbehandlingsgebyr hos Forbrukertilsynet og Forbrukerklageutvalget. Etter endringene har antallet saker som klages inn blitt kraftig redusert.

Fra 1. til 14. juli i fjor mottok Forbrukertilsynet 395 meglingsaker, mens Forbrukerklageutvalget hadde 23. I samme periode i år, etter at gebyret ble innført, var tallene sunket til 241 og 5, skriver Dagsavisen.

Svar:

Som forbrukarminister er eg oppteken av at vi skal ha eit effektivt og godt tvisteløysingstilbod som er tilgjengeleg for forbrukarane når dei treng det.

Fram til 1. juli 2024 var det gratis å få klage handsama av Forbrukartilsynet og Forbrukarklageutvalet. Føremålet med gebyret som gjeld frå 1. juli i år, er å sikre at sakshandsamingstida stabiliserer seg på eit lågt nivå, slik at tilbodet er effektivt i sakene som har størst velferdsmessig betydning for forbrukarane og gir eit godt tvisteløysingstilbod over tid.

Mengda tvistesaker har i lange periodar vore større enn kapasiteten til å handsame saker. Dette har ført til at handsamingstida har vore for lang, over to år for Forbrukarklageutvalet. Den lange handsamingstida bidrar til å

svekkje rettstryggleiken for både forbrukarar og næringsdrivande. Fleire tiltak har vore sett i verk for å redusere restansane og handsamingstida. Mellom anna er det gitt ekstra løyvingar for å styrkje bemanninga i Forbrukartilsynet. Dette har ført til at handsamingstida gjekk ned, men den siste tida har ho igjen auka for saker til mekling. Eg viser til EU-direktivet om alternativ tvisteløysing som mellom anna stiller krav om at handsamingstida ikkje skal vere lengre enn 90 dagar etter at saka er fullt opplyst.

Det er for tidleg å analysere verknaden gebyret har for klageutvalget. Som representanten peiker på, gjekk talet på klager ned dei fyrste to vekene etter at gebyret tok til å gjelde, samanlikna med i fjor. Tal frå Forbrukartilsynet viser same trend for juli og august. Forbrukartilsynet opplyser at dei førebels ikkje har gjort ei analyse av tala, då det har gått for kort tid. Juli og august er òg ferietid. Innkomne klager dei siste åra viser at talet på klager svingar frå år til år, og i ulike periodar. I 2023 tok Forbrukartilsynet imot 10 684 saker, mot 6 917 i 2022 og 8 082 saker i 2021. I 2023 tok Forbrukarklageutvalet imot 1001 saker, mot 723 i 2022. I fyrste halvår i 2024 har Forbrukartilsynet motteke 5 745 saker og 749 saker er klaga inn for Forbrukarklageutvalet. Svingingar kan ha fleire årsaker.

Eg er opptatt av at vi følgjer utviklinga i saksinngangen tett, og at vi gjer ei grundig analyse av verknaden av gebyr. Gebyra må få verke ei tid før vi kan gjere ei god analyse. Eg legg difor opp til å evaluere effekten etter at gebyrkrava har verka om lag eit år. Vi vil då ha eit betre grunnlag for å vurdere om tiltaket har gitt eit styrka tvisteløysingstilbod for forbrukarane.

SPØRSMÅL NR. 2723**Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 13. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når hadde statsråden og Justis- og beredskapsdepartementet tenkt å opplyse Stortinget om at det fantes en fersk områdegjennomgang av ressursituasjonen i PST?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Filter Nyheter, tirsdag, ble det kjent at en arbeidsgruppe bestående av ansatte i Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har gjennomført

en «kort og spisset områdegjennomgang» av ressursituasjonen i PST. Konklusjonene fra gjennomgangen skal gi et helt annet bilde av ressursituasjonen i PST enn det som har vært fortalt utad. Justis- og beredskapsdepartementet har påført rapporten sikkerhetsgraderingen «Begrenset», selv om Finansdepartementets rammeverk opplyser at områdegjennomganger skal utarbeides slik at de skal kunne offentliggjøres. I mai var anbefalingene fra en tilsvarende områdegjennomgang av ressursituasjonen i politiet utgangspunkt for økningen på 1,6 milliarder kroner til politiet i revidert nasjonalbudsjett for 2024.

Svar:

Jeg informerte Stortinget den 14. desember 2023 ifm. debatten om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024 om

at regjeringen ville gjennomføre områdegjennomganger i politiet og PST. Følgende er referatført av Stortinget fra mitt hovedinnlegg fra sak nr. 5:

«Behovet for å styrke beredskapen og vår evne til å ivareta nasjonal sikkerhet og kontroll har fått større betydning etter at Russlands krigføring begynte i Ukraina. Den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen utfordrer oss som samfunn, men også nødetatene. Håndteringen av sammensatte trusler eller fordekt virkemiddelbruk stiller store krav til vår evne til å beskytte oss. Og 2023 har vært et krevende år for etater og tjenester som tr effes av endringer i trusselbildet, samtidig med uforutsigbar inflasjon, valutastigninger og prisvekst, som politiet, PST og NSM. Det er viktig at vi tar helhetlige grep som vil virke over tid. Det er derfor sikkerhet og beredskap prioriteres høyt, med nye bevilgninger, og regjeringen vil også gjennomføre områdegjennomganger i politiet og PST.»

SPØRSMÅL NR. 2724

Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 13. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden sette en grense på hvor stor prisforskjellen kan være mellom prisregionene før det vil komme tiltak som begrenser prisforskjellen eller er ikke dette en problemstilling som bekymrer statsråden?

BEGRUNNELSE:

Prisdifferansen på strøm mellom NO2 og resten av landet er blitt uforvarselig stor. Gjennom flere år er det registrert store prisforskjeller. Dette rammer næringslivet hardt, og fører til en urettferdig belastning på bedrifter som tilfeldigvis ligger i denne prisregionen. På ny ser vi at selskaper vurderer fremtidige investeringer på bakgrunn av en ny prissituasjon på strøm, og at dette er svært konkurransevridende for næringer etablert i NO2.

Svar:

Regjeringens klare mål er at vi skal ha rikelig tilgang på ren og rimelig energi over hele landet, og at det ikke skal være store og langvarige prisforskjeller mellom ulike prisområder.

Jeg er først og fremst glad for at vi ser betydelige lavere kraftpriser i 2024 enn de to foregående årene. Sam-

tidig har det også i år oppstått prisforskjeller i løpet av sommeren og starten av høsten mellom prisområdene i Sør-Norge. Kraftprisene i Sørvest-Norge (NO2) har i snitt vært om lag 8 øre/kWh høyere enn på Østlandet (NO1) så langt i 2024. Dette er noe større prisvariasjon mellom de ulike prisområdene enn hva vi har sett historisk. Regjeringen har vært opptatt av å innføre målrettede tiltak for å redusere konsekvensene av dette for sluttbrukere.

For NO2 har vi allerede kommet med flere effektive tiltak. Høsten 2022 fikk vi på plass en midlertidig ordning som åpner for at de høye flaskehalsinntektene til Statnett tilbakeføres raskere til nettkundene. Formålet har vært å redusere sannsynligheten for at nettkunder i prisområder med ekstraordinært høye kraftpriser får økt nettleie som følge av at nettselskapene får økte kostnader knyttet til nettap. Dette gjør ordningen treffsikker ved at det er nettkundene som har de høyeste kostnadene knyttet til sitt kraftforbruk som får mest utbetalt fra ordningen. Ordningen har regjeringen allerede forlenget ut 2024.

Vi har også innført en rekke tiltak som vil virke på kort sikt, slik som strømstønsordningen for husholdninger og borettslag, og tilretteleggelse for bedre tilgang på fastprisavtaler for næringslivet.

Jeg er også svært opptatt av at nettet og produksjonsressursene vi har skal utnytted best mulig. Det er

dette som er målsetningen når Statnett fastsetter handelskapasiteten mellom budområdene. Statnett og de andre nordiske systemoperatørene arbeider med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir

flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

Det viktigste tiltaket vi kan gjøre for å redusere prisforskjellene på lang sikt er å sørge for mer kraft, mer nett og mer effektiv bruk av det eksisterende nettet. Det er regjeringen godt i gang med.

SPØRSMÅL NR. 2725

Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvorfor støtter ikke regjeringen Naturvernforbundet og næringen sitt ønske om sesongtilpassa MTB?

BEGRUNNELSE:

Bremnes Seashore har søkt om å teste ut sesongtilpassa lakseproduksjon (sesongtilpassa MTB). Dette støtter også Naturvernforbundet står det hos Intrafish 3. september. Både oppdretteren og Naturvernforbundet trur ifølge saka at dette kan hjelpe villaksen. Spørsmålet er hva er da grunnen til at regjeringen ikke vil prøve ut dette og være positiv til initiativ fra næringen.

Svar:

Trafikklyssystemet er den gjeldende reguleringen for vekst og endring av produksjonskapasitet. Nye ordninger må derfor være forenlige med trafikklyssystemet.

Tillatelsessystemet vårt er allerede komplisert og fragmentert, og det vil bli enda mer komplisert om det blir iverksatt flere særordninger. Enhver ny ordning vil øke kompleksiteten av dagens reguleringer og gi risiko for utilsiktede miljøkonsekvenser. Det er derfor viktig at endringer i tillatelsessystemet vurderes grundig.

Vi jobber nå med en stortingsmelding om havbruk der hele tillatelsessystemet vurderes. Da er det ikke hensiktsmessig å iverksette nye prøveordninger på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2726

Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 13. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har Klima- og miljødepartementet oversikt over kor mange kommuner som er i rute med å ha på plass gode system for innsamling av tekstilavfall frå 1. januar 2025, kva tiltak vil departementet setje i verk for å sørge for at slike ordningar er på plass i alle kommunar innan denne fristen, og kva er departementet sitt anslag for kor stor del

av dei innsamla tekstilane i 2025 som vil gå til gjenvinning?

Svar:

Verdikjeden for tekstiler har stor negativ påvirkning på klima og miljø, og det er avgjørende at produksjon, for-

bruk og avfallshåndtering blir mer bærekraftig. At kommunene får på plass løsninger for separat innsamling av tekstilavfall er et første, viktig skritt i omstillingen til en mer sirkulær økonomi for tekstiler. Regjeringen arbeider også med flere videre tiltak og virkemidler for å få en mer bærekraftig tekstilverdikjede.

Myndighetene har en viktig rolle med å stille krav og rammevilkår. Kravene til separat innsamling av tekstilavfall fra kommuner gjelder fra 1. januar 2025, og gjennomfører krav i EUs rammedirektiv om avfall. Før sommeren publiserte Miljødirektoratet sin veiledning om kravene, som de vil oppdatere ved behov. Denne inneholder viktig informasjon og hjelp for kommunene. Statsforvalteren vil føre kontroll og tilsyn med at kommunene overholder kravene.

Jeg vet at kommunenes interesseorganisasjoner gjør en god jobb i å støtte kommunene i å finne løsninger for separat innsamling av tekstilavfall, og at det har vært flere pilotprosjekter og erfaringsutveksling som har sikret verdifull læring. Jeg er glad for å se godt samarbeid og dialog i bransjen.

Representanten spør om anslag for hvor stor del av de innsamlede tekstilene i 2025 som vil gå til gjenvinning. I konsekvensvurderingen av de nye forskriftskravene om separat innsamling anslår Miljødirektoratet at omtrent 50 000 tonn tekstilavfall følger restavfallet fra husholdninger og kommunale avfallsmottak til forbrenning i dag. Forskriften skal redusere tekstilavfall i restavfallet, og øke tilgangen på tekstilavfall som kan forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes.

En forutsetning for at tekstilavfallet faktisk blir forberedt til ombruk og materialgjenvunnet er blant annet at det er tørt. Her er det opp til kommunene å finne de beste løsningene for å oppnå det. Kommunene skal deretter sørge for at tekstilavfall som er innsamlet sendes til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning. Vi forventer at det særlig er ombruk som vil øke i starten, men ser at det nå utvikles ulike teknologier og løsninger som gjør at materialgjenvinning og kapasiteten i markedet er forventet å øke betydelig i årene framover, i hele EØS.

SPØRSMÅL NR. 2727

Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 16. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren påse at konsesjonsforpliktelsene for helikoptertrafikken Bodø-Værøy overholdes når det gjelder frekvens og kapasitet, at reservemaskiner benyttes minst mulig, til det beste for innbyggere og næringsliv på Værøy?

BEGRUNNELSE:

Værøy kommune er den nest ytterste kommunen i Lofoten og øysamfunnet er helt avhengig av et fungerende transporttilbud, når det gjelder både ferge og helikoptertrafikken.

Helikopterruten Bodø – Værøy er en del av FOT-rute tilbudet. At dette tilbudet fungerer etter konsesjonsavtalen er helt avgjørende for at kommunen skal bli enda mer attraktiv å bo i og for å tiltrekke seg arbeidskraft som kan bidra til å utvikle kommunen videre.

Dersom barnefamilier skal finne det attraktivt å etablere seg på Værøy, er det av stor betydning at helikopterkapasiteten er stor nok, slik at f.eks. en familie på 4 har

mulighet til å kunne benytte helikopteret for en helgetur til fastlandet, eller for å kunne reise samlet på ferie.

Det er også avgjørende for at næringslivet skal kunne fortsette å investere og skape gode bærekraftige og trygge arbeidsplasser i øykommunen, at det er tilstrekkelig setekapasitet slik at ansatte kan komme til og fra jobb da næringslivet opplever en økning i antallet arbeidstakere som pendler til og fra øya. Noen av pendlerne vil lettere kunne velge å bosette seg på øya dersom helikopterkapasiteten er stor nok og stabil nok.

Jeg har fått tilbakemeldinger på at helikopterkapasiteten ikke er like stor som konsesjonsavtalen sier, til enhver tid, noe jeg fikk selv oppleve da jeg besøkte Værøy i august. Maskinen som trafikkerte Bodø-Værøy hadde bare plass til 12 passasjerer og ikke 15. Jeg har forståelse for at selskapet som trafikkerer denne ruten kan ha behov for å bruke reserve-helikopter fra tid til annen, men det må være unntaket og ikke regelen, noe som jeg forventer er nedfelt i konsesjonsavtalen.

Svar:

I kontrakten for inneværende avtaleperiode for helikopterruten Værøy–Bodø, som hadde oppstart 1. august 2024, er det stilt krav til bruk av helikopter med minst 15 seter, og med åpning for å benytte helikopter med færre antall

seter som en eventuell reserveløsning ved planlagt vedlikehold, driftsavbrudd og lignende.

Samferdselsdepartementet er gjort kjent med at operatøren i stor utstrekning har benyttet et helikopter som ikke tilfredsstiller kravene fastsatt i kontrakten. Departementet har dialog med operatøren om saken for å sørge for at kontraktsvilkårene blir overholdt.

SPØRSMÅL NR. 2728

Innlevert 27. august 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. september 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Norsk institutt for naturforskning (NINA), Skift – Næringslivets klimaledere og Abelia har foreslått at KLD oppretter Natur21, etter modell fra andre 21-prosesser. Å opprette Natur21 som en nasjonal forsknings- og innovasjonsstrategi for naturbaserte løsninger, naturmangfold og arealbruk, vil fremme konkurransevne og økt verdiskapning i Norge, samtidig som man tar vare på naturen.

Vil statsråden følge opp dette forslaget og etablere Natur21 som et strategiorgan?

BEGRUNNELSE:

Natur21 bør være Norges nasjonale forsknings- og innovasjonsstrategi, som vektlegger næringslivets ambisjoner og muligheter i fremtidens grønne samfunn. Dette vil fremme konkurransevne og økt verdiskapning i Norge, samtidig som man tar vare på naturen. Strategien vil sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling innen naturmangfold, naturrestaurering, naturbaserte løsninger og samspillet mellom natur og klima.

Hvorfor trenger vi Natur21 nå?

I 2024 er «alle» opptatt av natur! Det er et stort behov for økt samordning mellom aktører og en FoUI-strategi på tvers av sektorer. Næringslivet bidrar til å sette retningen, og det gjør at 21-prosess passer godt. En 21-prosess vil også bidra til oppfølgingen av Naturmeldingen, FNs restaureringstiår og FNs havtiår, Naturrisikoutvalget, Klimautvalget, implementering av naturregnskap samt rapporteringskrav fra Eierskapsmeldingen, TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures), EUs taksonomi og andre systemer. Et organ for Natur21 vil også være en nødvendig sparringpartner og samarbeidsaktør til de andre 21-prosessene.

Kunnskapsdepartementet skal komme med en stortingsmelding om forskningssystemet våren 2025, og her bør tverrsektoriell FoUI være tema. I tillegg har et internasjonalt ekspertpanel nylig gjennomført en evaluering av biovitenskap i Norge på oppdrag fra Forskningsrådet (EVALBIOVIT). Også dette ekspertpanelet anbefaler etablering av en nasjonal strategi.

Formålene med 21-prosesser

Flere departementer har initiert og etablert rådgivende strategiorganer og strategidokumenter gjennom 21-prosesser (f.eks. Energi21, Digital21, Transport21, HelseOmsorg21 ++). Målet med disse er å bidra til mer samordning og engasjement mellom ulike aktører i forskning, utvikling og demonstrasjon av nye løsninger, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av ressurser, sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling, fremme konkurransedyktighet og økt verdiskapning i Norge, bidra med løsninger som legger til rette for framtidens samfunn, gi råd til myndigheter og næringsliv om innretning og størrelsen på forskning- og utviklingsinnsatsen og angi prioritering mellom ulike satsingsområder.

Svar:

21-strategiene er nasjonale planer som gir råd til myndigheter og næringsliv om forskning, innovasjon og industrialisering for å omstille Norge. De angir prioriteringer og retning for forskning og utvikling.

En 21-strategi er bare ett av flere tiltak som kan styrke arbeidet med tverrsektorielle samfunnsutfordringer, som areal- og naturforvaltning. Jeg mener at det er for tidlig å konkludere med å etablere Natur21 som et strategiorgan, uten å ha vurdert andre relevante tiltak først. På naturfeltet finnes det etter mitt syn flere gode alternativer innen forskning og innovasjon. Miljøforvalt-

ningen mottar og vil fortsette å motta råd fra Forskningsrådet, miljøinstituttene, universitet- og høyskolesektor, offentlige etater, og næringsliv om hva man bør prioritere innen forskning, kunnskap, omstilling og innovasjon på naturfeltet. Videre så omfatter vår nasjonale forskningsstrategi, Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, også natur. Langtidsplanen er omforent på tvers av sektorer og setter retningen for politikktvikling innen forskning og høyere utdanning

Forskningsrådet følger opp regjeringens prioriteringer innen naturforskning og legger i sitt arbeid til

rette for bred involvering fra forskere, næringsliv, og det sivile samfunn. I de senere årene er det arbeidet godt med å framskaffe mer kunnskap om natur. Blant annet gjennom Forskningsrådets tematiske satsing på «Arealer under press».

Selv om jeg ser mulige fordeler som NINA, Skift og Abelia beskriver, så mener jeg vi bør utnytte potensialet i eksisterende helhetlige kunnskapssystemer og vurdere flere andre relevante virkemidler, i stedet for å konkludere med en 21-strategi på dette tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2729

Innlevert 29. august 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. september 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Klimatoppmøtet i år skal arrangeres i Aserbajdsjan. Det er et land som har innført innreiseforbud for alle andre transportmidler enn fly! For å komme deg til FNs store, internasjonale klimatoppmøte har du altså kun ett valg - det mest klimaødeleggende transportmiddelet.

Vil statsråden ta dette opp med FN og sine aserbajdsjanske kollegaer for å få landet til å åpne opp for mer miljøvennlige transportformer?

BEGRUNNELSE:

Aserbajdsjan innførte for en tid siden krav om at personer som kommer til landet kun kan komme via fly:

“Land borders between Azerbaijan and all neighboring countries remain closed, except for freight transportation. Entry into Azerbaijan is possible only by air.”

<https://travel.state.gov/content/travel/en/international-travel/International-Travel-Country-Information-Pages/Azerbaijan.html>

Svar:

Sett fra et klimasynspunkt er det uheldig at all innreise til Aserbajdsjan for å delta på klimatoppmøtet må gjøres med fly, mens andre transportmetoder med mye lavere karbonavtrykk, slik som buss og tog, ikke tillates uten spesialtillatelse. Forbudet mot innreise ved å krysse grensen på landjorden gjelder reiser for alle formål til Aserbajdsjan, og det er som sådan ikke begrenset til deltakerne på

klimatoppmøtet som skal holdes i Baku i 11.-22. november i år. Aserbajdsjan begrunner situasjonen med restriksjoner som er opprettholdt siden Covid 19-pandemien.

Den norske klimadelegasjonen vil i egnede fora understreke viktigheten av at partene, sekretariatet og innkommende presidentskaper bidrar til klimatoppmøter kan gjennomføres med et så lavt karbonfotavtrykk som mulig, herunder ved å oppmuntre til bruk av klimavennlige transportmetoder. Dette vil for eksempel være relevant å ta opp under agendapunktet «Arrangements for intergovernmental meetings» (AIM), hvor partene diskuterer hvordan klimatoppmøtene organiseres.

SPØRSMÅL NR. 2730**Innlevert 5. september 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 13. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Et samla Storting har nettopp gitt regjeringen beskjed om at den nye oversikten over hvem som eier hva i Norge (registeret over reelle rettighetshavere) skal være så enkelt og funksjonelt som mulig. Likevel foreslår regjeringen å ikke gi media og sivilsamfunn mulighet til å søke på eiere i registeret.

Hvorfor velger regjeringen å begrense denne informasjonen, som er viktig for å avdekke skjult eierskap f.eks. av russiske oligarkar, og er det andre ting Stortinget har bedt om som regjeringen ikke vil følge opp?

BEGRUNNELSE:

En samla finanskomite stilte seg bak en rekke merknader til det nye registeret over reelle rettighetshavere like før sommeren. Her ble man enige om at det skal være mulig for media og sivilsamfunn å gjøre kryssøk i registeret, og søke etter eiere. Likevel velger regjeringen å gjøre det motsatte.

En samle komite ble også enige om en rekke andre punkter. For eksempel at registeret skal være tilgjengelig uten registrering, betaling eller lisensiering. At det skal være mulig å laste ned selvbestemte mengder. Og at tilgangen skal inkludere historiske dato. Disse punktene omtales ikke i høringsbrevet og det er uklart om Stortingets intensjoner her vil følges opp eller ikke.

Svar:

Målet er at registeret over reelle rettighetshavere skal være så åpent som mulig. Jeg er derfor glad for at Stortinget i juni ga sin tilslutning til regjeringens forslag til endringer i lov om register over reelle rettighetshavere i Prop. 74 LS (2023–2024). I proposisjonen punkt 7.2.5 ble det blant annet gitt uttrykk for følgende:

«Departementet anser åpenhet om opplysningene i registeret som viktig. Departementet mener at jo flere som får tilgang til informasjon om reelle rettighetshavere, jo mer effektivt vil et slikt register være i arbeidet mot hvitvasking og annen økonomisk kriminalitet. Dette er også understreket av en rekke høringsinstanser.

Likevel er det, etter departementets syn, en rettslig risiko ved umiddelbart å åpne registeret for 'enhver' i lys av EU-domstolens avgjørelse. Departementet viser til at avgjørelsen knytter seg til grunnleggende rettigheter i EU-pakten, herunder retten til vern av privatliv og beskyttelse av personopplysninger. Norske myndigheter er bundet av rettsgrunnlag, som Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8 om retten til respekt for privatliv,

samt personopplysningsloven, som tar opp i seg mange av de samme vurderingsmomentene som EU-domstolen vurderte. Departementet mener derfor det er behov for å gjøre grundige vurderinger og avveininger av hvor stor grad av åpenhet registeret over reelle rettighetshavere kan inneha. En trinnvis åpning av registeret anses som hensiktsmessig for å unngå ytterligere forsinkelser med å få på plass et register over reelle rettighetshavere, samtidig som en sikrer at ordningen ikke bryter med regler som er gitt til vern av privatliv og personopplysninger. Det er store, sentrale grupper som allerede nå kan gis innsyn i registeret med rammeverket departementet foreslår.»

Lovendringene gjør det mulig å sette i kraft hele regelverket og åpne registeret 1. oktober i år. I tillegg til offentlige myndigheter og rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven, vil media, sivilsamfunnsorganisasjoner og høyere utdanningsinstitusjoner ha lovfestet tilgang til opplysningene i registeret. Representanten viser til at Finansdepartementet nå har et forskriftsforslag på høring. Som finanskomiteen viste til under behandlingen Prop. 74 LS (2023–2024), skal den konkrete innsynsløsningen for registeret etableres i forskrift, jf. Innst. 365 L (2023–2024) punkt 2.7:

«Komiteen tar til etterretning at regjeringen skal etablere den konkrete innsynsløsningen for registeret over reelle rettighetshavere i forskrift. Komiteen mener innsynsløsningen bør være så enkel og funksjonell som mulig for brukerne, og det bør vurderes en løsning som er åpent tilgjengelig uten registrering og uten å koste penger. Komiteen mener også at informasjonen bør være tilgjengelig i åpne, strukturerte dataformater, uten begrensede lisensiering, og nedlastbart i selvbestemte mengder. Komiteen mener også det bør være mulig med kryss-søk, og at informasjonen bør være søkbar både etter reell rettighetshaver og selskap. Historiske data bør inkluderes. Komiteen vil oppfordre til samarbeid med andre lands myndigheter slik at det for eksempel kan gjennomføres skatteundersøkelser av selskaper som opererer i flere land.»

Høringsnotatet inneholder forslag til forskriftsregler om hvordan tilgangen til registeret kan utformes. Brønnøysundregistrenes tekniske løsning for tilgang til registeret er basert på oppslag i registeret gjennom søk på organisasjonsnummer. Det betyr at de som får tilgang til registeret, finner informasjon om de reelle rettighetshaverne til juridiske personer gjennom å søke opp den juridiske personen ved hjelp av organisasjonsnummer. I den tekniske løsningen er det også mulig å legge til rette for oppslag på fysiske personers fødselsnummer eller d-nummer, i tillegg til at løsningen gir mulighet for uttrekk av hele registeret. I praksis kan det medføre at den som får uttrekket, selv kan sortere informasjonen slik at det blir mulig å få oversikt over alle registreringspliktige der en gitt fysisk person er registrert i en posisjon som reell ret-

tighetshaver (kryssøk). Løsningen åpner ikke for delvis uttrekk fra registeret.

Vi kan ikke nå være trygge på at det er tilstrekkelig rettslig grunnlag for å gi andre enn offentlige myndigheter tilgang til samlet uttrekk av registeret, og dermed søkbarhet på fysiske personer. I høringsnotatet er det vist til

både de løsninger for søk i registre over reelle rettighetshavere som er etablert på europeisk nivå, der søkbarhet på person er begrenset til offentlige myndigheter, samt til vurderingene i EU-domstolens avgjørelse i forente saker C-37/20 og C-601/20 (Sovim-avgjørelsen).

SPØRSMÅL NR. 2731

Innlevert 6. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 16. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Når jeg reiser rundt i Agder så får jeg for ofte fra aktører i de fleste sektorer høre at det er vanskelig å realisere prosjekter i Agder, og at antall innsigelser fra statsforvalterembetet er høyt.

Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen i antall faktiske innsigelser og varslede innsigelser i Agder fylke, fordelt på forskjellige kategorier, og med henvisning til hvilken kommune og hvilke store prosjekter det gjelder, hvor det er ønskelig med tall som viser de siste 10 år, gjerne presentert i tabell?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren er regjeringens forlengede arm som skal sørge for at regjeringens vedtak effektueres og nasjonale interesser blir ivaretatt. Statsforvalter skal også sørge for at gjeldende lovverk overholdes i kommuner.

Regjeringen Støre skrev i tiltredelseserklæringen følgende:

“Regjeringen vil utvikle hele Norge. Vi vil sikre gode tjenester nær folk, flere arbeidsplasser, god infrastruktur og variert kulturtilbud i hele landet. Tiden for overkjøring av lokalsamfunn er over.”

Det er derfor interessant å vite hvordan dette følges opp i praksis, og hvordan antall innsigelser og inngrep i lokale og regionale saker har utviklet seg.

Fokus på overnasjonale forhold, framfor nasjonale instruksjoner kan fort medføre en overaktiv politikk fra statsforvalters side, hvor fokuset blir problem- framfor løsningsorientert.

Det er ønskelig med tall som viser utviklingen i statsforvalters aktivitet hva gjelder innsigelser i Agder regionen, og da spesielt fordelt på kommuner og gjerne også på store prosjekter. Hvis mulig å sammenligne med

regioner med tilsvarende størrelse og befolkning, så er det også ønskelig.

Svar:

Det er kommunane, gjennom det kommunale sjølvstyret, som er den viktigaste premissgjevaren for korleis lokalsamfunna skal planleggast i si kommune. Statsforvaltaren har også ei sentral rolle i samfunnsutviklinga og i forvaltninga av areal, og skal medverka til at nasjonal politikk blir sett i verk gjennom informasjon, rettleiing og dialog med kommunane, fylkeskommunane, innbyggjarane og verksemder. Vidare skal statsforvaltaren ha god kjennskap til eigenarten og behova til dei ulike kommunane, og har ei viktig rolle som aktiv støttespelar for utvikling i kommunane og medverka til gode, lokalt tilpassa løysingar.

Gjennom Kostra rapporterer kommunane kvart år om saksbehandlinga i plan- og byggesaker, og her vert det gitt informasjon om omfanget av motsegner. Når det gjeld motsegner blir det rapportert på antal motsegner fremma til planar på høyring, frå hvilken styresmakt og med kva slags grunn. Tala blir publiserte i [Statistikkbanken](#) til Statistisk sentralbyrå, og finst på landsnivå, fylkesnivå og kommunenivå. Sjå vedlagde oversikter i tabellar med uttrekk frå statistikkbanken, kjelde tabell 13008 og 12976. For å finna lengre tidsseriar blir det vist til historiske tidsseriar i Statistikkbanken.

Når det gjeld Statsforvaltaren i Agder, tyder ikkje tala rapportert i Kostra på at talet på motsegner er høgare der enn i andre fylke. I 2023 fremja Statsforvaltaren i Agder motsegn til 57 prosent av kommuneplanane send på høyring, og 15 prosent av reguleringsplanane. Dette tyder på at interessekonfliktar i arealspørsmål blir avklart på kommuneplannivå. Det er viktig at flest mogeleg av konfliktane blir løyst på overordna plannivå. Då blir det

og lettare å få igjennom prosjekta på reguleringsplannivå. Basert på tala på uløyste motsegner som kjem til departementet for avgjerd, så er det ikkje grunn til å seia at Agder

er overrepresentert, sjølv om det nett no er nokre fleire saker enn normalt frå fylket.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202324-2731-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2732

Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statnetts kostnader knyttet til systemansvaret, altså balanseringskostnadene er økt betraktelig de siste årene. RMEs årlige rapport «Driften av kraftsystemet» viser en seksdobling på balanseringskostnader av kraftnettet de siste 3 årene, målt mot de 6 foregående årene. Mer uregulerbar fornybar kraft og utveksling med Europa øker balanseringskostnadene.

Kan statsråden avklare hvordan prognosen for balanseringskostnadene ser ut fram mot 2030 og 2040, og hvordan disse kostnadene fordeles, altså hvem som ender opp med regningen?

BEGRUNNELSE:

Statnetts kostnader knyttet til systemansvaret var på hele 2629 millioner kroner i 2023, og 3377 millioner kroner i 2022. I perioden fra 2014 til 2020 var den årlige kostnaden i gjennomsnitt 413 millioner kroner, Systemansvaret og balansering handler om å holde jevn frekvens i nettet. Nettet må opereres på 50Hz, med tillatte små avvik på 0,1 HZ over og under, til enhver tid, og produksjon og import må matches med forbruk og eksport sekund for sekund, døgnet rundt. Uregulerbar kraft og regulerbar kraft må balanseres, og innslag og utkobling av store industriaktører må hensyntas slik at frekvensen opprettholdes.

Oppsummeringen fra en artikkel på Europower viser at RME oppgir at hovedårsaken til økningen er høyere strømpriser og større variasjon i strømprisene. Men også den hydrologiske situasjonen gjennom året, temperatur om vinteren, prisene i kraftmarkedet og prisenes volatilitet, samt omfanget av driftsforstyrrelser og revisjoner. Men den største potten for økning av systemkostnadene står den økte utvekslingen med kontinentet for, da de to nyeste kablene til England og Tyskland har gjort det mer krevende å balansere nettet. Posten dette faller under, tertiærreserver og kostnadene tilknyttet dette har økt fra 52 Millioner i 2019 til over 1 milliard i 2023. All den tid

de fleste prognoser viser vesentlig høyere grad av prisvolatilitet framover, mer uregulerbar kraft, og enkelte partier ønsker økt tilknytning til Europa, så er det meget interessant å høre tilsvarende prognoser for kostnader knyttet til systemansvaret framover.

Europower artikkel:

<https://www.europower.no/nett/kostnaden-ved-a-balansere-nettet-er-seksdoblet-pa-fa-ar/2-1-1666754>

Svar:

Det har vært en stor økning i system- og balansekostnadene de siste årene. Dette skyldes blant annet større innslag av uregulerbar kraftproduksjon i Norge og Norden og økt utvekslingskapasitet med kontinentet. I tillegg har høye kraftpriser gjort det dyrere å kjøpe inn system- og balansetjenester.

Det er ikke mulig å lage treffsikre prognoser for fremtidens systemdriftskostnader. Kostnadsnivået vil avhenge av bl.a. produksjons- og forbruksutviklingen, den hydrologiske situasjonen og temperaturen i de aktuelle årene, samt omfanget av driftsforstyrrelser og revisjoner. Statnett forventer at behovet for reserver vil øke fremover, noe som i seg selv vil bidra til økte systemdriftskostnader. Statnett jobber samtidig med å få inn flere markedsaktører og mer produksjonsvolum inn i markedene. Dette vil øke likviditeten i markedene og kunne bidra til å redusere kostnadene noe.

Alle systemdriftskostnader inngår i grunnlaget for transmisjonsnettleien. Kostnadene dekkes således av nettkundene, både produsenter og forbrukskunder. Flaskehalsinntektene på utenlandskablene reduserer beløpet som må hentes inn gjennom nettleien, og bidrar dermed til at tariffene blir lavere enn de ellers ville vært.

SPØRSMÅL NR. 2733**Innlevert 8. september 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 16. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kystverkets ordinære tilbringarteneste dekkjer ikkje alle dagens losbordingsfelt.

Kva er bakgrunnen for kva felt/lospunkter som er inkluderte og ikkje og korleis ser statsråden på den forskjellsbehandlinga dette medfører langs kysten?

GRUNNGJEVING:

Kystverkets losteneste tilfører skip som skal anløpe eller forlate norske hamner den nødvendige farvasskompetansen, maritim kompetanse og erfaring for å sikre seglinga i norske farvatn.

Lostenesta er tilgjengeleg 24 timar i døgnet, heile året, og utfører årleg rundt 40 000 oppdrag. Kystverket har omlag 300 lósar i teneste, stasjonert ved 25 losstasjonar langs Norskekysten.

Alle losbordingsfelt er likevel ikkje innlemma i Kystverkets ordinære tilbringarteneste. Dette kan medføre forskjellsbehandling langs kysten. Skip som er avhengig av lós for å komme inn til ei av kaiene som ikkje er inkluderte i den ordinære tilbringartenesta må ut med ekstrakostnader. Dette kan føre til at transportørar ikkje bruker desse losbordingsfeltene, at gods må takast i land i andre hamner og at gods som kunne vore frakta sjøvegen i staden får lenger distanse på veg.

Svar:

Eg er opptatt av at vi skal ha ei god losteneste som kan bidra til å dekkje behova for effektiv og sikker sjøtransport langs heile kysten. Sidan lostenesta i hovudsak er finansiert gjennom losavgifter, er eg òg opptatt av at vi har ei kostnadseffektiv teneste med omsyn til målsetjingar om gode rammevilkår for skipsfartsnæringa.

Vi har ein lang kyst med eit komplisert seglingsmønster av fartøy som skal inn og ut av hamner og fjordsystem. For å sikre at vi har ei kostnadseffektiv losteneste og at avgiftsbelastinga ikkje skal bli høgare enn nødvendig, må talet på losstasjonar og losbordingsfelt avgrenstast.

I vurderingane om lokalisering av losbordingsfelt er det mellom anna sett til omfanget og samansetjinga av skipstrafikken og behovet for effektive logistikklysingar. I område med stor trafikk er det oppretta bordingsfelt, som til dømes Oslofjorden, Korsfjorden og Fedje. I område med mindre trafikk må det vurderast om det skal opprettast bordingsfelt eller om skipstrafikken skal bli ruta

til andre bordingsfelt med større trafikk. I desse vurderingane må vi òg sjå til at avstanden ikkje blir for stor til dei 24 losstasjonane, da reisetida for losane til og frå losoppdrag er ein vesentleg del av kostnadene til lostenesta og dermed også avgiftsnivået for skipsfartsnæringa.

Lostenesta i Kystverket tilbyr i dag bording og kvitting av los ved 57 ordinære losbordingsfelt. I tillegg tilbyr lostenesta bording frå 10 felt som ligg utanfor den ordinære tilbringartenesta. Dette er område som i utgangspunktet ikkje har tilstrekkeleg trafikk for å etablere losbordingsfelt, i tråd med kriteria for ei kostnadseffektiv losteneste. På bakgrunn av dialog med lokale næringsaktørar har Kystverket likevel etablert 10 felt utanfor den ordinære tilbringartenesta, kor fartøy kan få borde/kvitte los mot at dei dekker ekstrakostnadene knytt til dette. Alternativet for fartøy som vel denne løysinga, vil vere å segle om eitt av dei ordinære losbordingsfelta.

Eg vil halde fram med å jobbe for at vi skal ha ei kostnadseffektiv losteneste som bidrar til effektiv og sikker sjøtransport langs heile kysten. Innanfor denne ramma er det etter mi vurdering eit gode at Kystverket og næringsaktørar kan finne fleksible løysingar som til dømes dei 10 bordingsfelta som kjem i tillegg til den ordinære tilbringartenesta.

SPØRSMÅL NR. 2734**Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 18. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden klargjere om det er lovleg å selje alkohol frå ubemanna nærbutikkar, og legge fram ei lovendring som legg til rette for dette dersom så ikkje er tilfelle?

GRUNNGJEVING:

Om lag 100 butikkar i landet har installert system for ubemanna drift på tider av døgnet der det ikkje svarar seg å ha tilsatte på jobb, der moglegheit for sal av aldersbestemte varer som alkohol inngår i tilbodet.

For å sikre at kundane er gamle nok til å kjøpe aldersbestemte varer, er det typisk installert eit system med kameraovervaking, app-varsling til butikkeigar, automatisk fingeravtrykk-godkjenning eller manuell kontroll av legitimasjon via kameraoverføring.

Desse systema er installert med støtte frå det statlege Merkur-programmet, og dei melder sjølve til NRK at dei ikkje har nokon merknadar om at sal ikkje skal ha gått føre seg i tråd med lovverket.

I følgje NRK Vestland meiner Helsedirektoratet at denne typen alkoholsal er ulovleg, og det skapar uro i mange bygdesamfunn der ein eit fungerande nærbutikktilbod er ein viktig del av samfunnsinfrastrukturen som gjer spreidt busetnad mogleg.

Eg ber statsråden klargjere om slike butikkar, med trygge rutinar for alderskontroll, driv i tråd med gjeldande lovreglar. I motsett fall bør regjeringa utan tarvlaus drygging legge fram ei lovendring for Stortinget slik at denne typen populære og velfungerande tilbod kan oppretthaldast.

Svar:

Alkohol er ingen vanlig vare, men en vare som kan medføre skader for den som drikker og tredjeparter. Omsetning av alkohol er derfor regulert i alkoholloven. Loven har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Kontrollert salg og begrenset tilgjengelighet er sentrale virkemidler for å redusere skadene av alkohol.

Bevillingshaver har ansvar for ikke å selge alkohol;

- til mindreårige,
- til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler
- i situasjoner hvor det mistanke kjøp for langing
- utenfor lovlige salgstider.

Bevillingshaver må videre påse at det ikke drikkes alkohol i selve salgslokalet.

Det er følgelig flere forhold enn kontroll av alder som skal sikres ved salg av alkohol. Selv om det skulle finnes et tilfredsstillende system for å kontrollere alder, er dette m.a.o. ikke tilstrekkelig. De selvbetjente butikkene har i dag kontrollsystemer og kameraovervåking som er ment å ivareta alkohollovens bestemmelser. Ny teknologi åpner opp for nye muligheter. Forutsatt at det dokumenteres at de tekniske løsningene i tilstrekkelig grad sikrer at kravene kan oppfylles, spesielt forbudet mot salg og utlevering av alkoholholdig drikke til personer som er åpenbart ruspåvirket, vil regjeringen utrede hvilke endringer som må foretas i regelverket for å tilpasse det til også å omfatte ubetjent salg.

Det å kunne ha ubetjente butikker i distriktene, er av stor betydning for lokalsamfunnet, både for fastboende og for besøkende. Derfor mener jeg vi må etterstrebe å finne løsninger som både ivaretar alkoholpolitiske hensyn og som gjør det mulig å ha ubetjente butikker i Distrikts-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2735**Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 16. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare hvordan hans løfte om å redusere helsekøene kan oppnås når vi ser at private og ideelles muligheter og initiativ ikke tas i bruk, og hvordan har statsråden tenkt å følge opp dette?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Betanien Hospital Skien er en diakonal non-profit ideell stiftelse som siden 1939 har levert høykvalitets spesialisthelsetjenester i Telemark. For å møte det økende behovet for ortopedisk kirurgi og behandling av øyesykdommer, inkludert kataraktkirurgi, planlegger de en betydelig utvidelse av deres fasiliteter. Denne utvidelsen vil doble deres operasjonskapasitet og dermed redusere ventetidene betydelig, i tråd med statsrådets ventetidsløfte.

På de tre årene Arbeiderpartiet og Senterpartiet har vært i regjeringslokalene har vi sett en markant økning i helsekøene, noe jeg mener er svært alvorlig. Statsråden har uttalt at alle gode krefter skal tas i bruk for å få ned de stadig økende helsekøene.

Det var derfor med spenning undertegnede registrerte at statsråden inviterte alle aktørene inn til møte, nettopp for å bruke alle gode krefter for å få ned ventetidene. Det gjør det likevel enda mer spesielt at Helse Sør-Øst nå sier nei til å inngå avtale med Betanien hospital, som ønsker å utvide å bygge ut sin kapasitet slik at de kan behandle flere pasienter og med det bidra til å redusere sykehuskøene. Jeg finner det også svært oppsiktsvekkende at det har vært dialog mellom Sykehuset Telemark og Helse Sør-Øst, hvor det også i denne dialogen er advart sterkt mot at det legges til rett for økt ortopedisk aktivitet på Betanien. Representanten ønsker også at statsråden redegjør for dette.

Betanien hospital ønsker å bidra til å få ned de stadig voksende helsekøene, men vi ser altså at det offentlige stikker kjepper i hjulene. Det vil gå utover pasienten. Det ideelle sykehuset har blant annet mulighet til å behandle flere pasienter med grå stær hvis de får en avtale på plass med det offentlige. Dette er en behandling hvor det i dag er over et år i helsekø. Da er det ganske utrolig å vitne at Helse Sør-Øst sier nei til muligheten til å bidra til å få ned ventetiden.

Svar:

Min viktigste oppgave som helse- og omsorgsminister er å sørge for at folk i hele landet kan være trygge på at de får

helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. Da må ventetidene i spesialisthelsetjenesten markant ned.

Derfor er sykehusbudsjettene styrket med hele 2,1 mrd. kroner i 2024 etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett. Midlene skal legges til rette for aktivitet og investeringer som målrettet og effektivt bidrar til å redusere ventetidene raskt. I budsjettet for 2025 vil også prioritering av spesialisthelsetjenesten og reduserte ventetider stå sentralt.

Det er flere aktuelle tiltak regjeringen, de regionale helseforetakene, ansattes organisasjoner og arbeidsgiverorganisasjoner i offentlig og privat sektor er enige om for å redusere ventetidene. De tre hovedsporene for tiltak er helsepersonell, innovasjon og samarbeid. Samarbeid med private aktører, blant annet gjennom kjøp av ledig kapasitet etter avtale med og prioritering av det offentlige, er blant tiltakene. Andre eksempler på tiltak er arbeid for bedre oppgavedeling, kvelds- og helgeåpne poliklinikker, samt digitale løsninger og innovasjoner som frigjør arbeidstid.

Gjennom tilleggsdokumentet til oppdragsdokumentet for 2024, har jeg etter Stortingets

behandling av Prop. 104 S (2023-2024) bedt de regionale helseforetakene om å umiddelbart iverksette tiltak for å redusere ventetidene slik at trenden snus – og slik at vi i perioden 2024 til 2025 får en markant reduksjon i ventetidene. Det skal legges særlig vekt på tiltak som raskt kan gi resultater og samtidig varige effekter, og som i tillegg ivaretar de ansatte og arbeidsmiljøet.

I tilleggsdokumentet til oppdragsdokument for 2024 er jeg tydelig på at jeg forventer at de regionale helseforetakene tar i bruk alle tiltak som er beskrevet i Ventetidsløftet, etter en prioritering av hva som virker mest effektivt for å nå målene for de ulike delene av spesialisthelsetjenesten.

Jeg er altså tydelig på at det er flere tiltak som er aktuelle og som de regionale helseforetakene må vurdere, herunder kjøp fra private. Jeg legger til grunn at de regionale helseforetakene selv gjør gode vurderinger og prioriterer de rette tiltakene, men forutsetter at tiltak velges slik at vi ser en markant nedgang i perioden for Ventetidsløftet.

Representanten ber også om en redegjørelse knyttet til Betanien hospital. Spørsmålet er forelagt Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF oppgir at gjeldende avtale mellom Helse Sør-Øst RHF og Stiftelsen Betanien Hospital Skien er en videreføring av avtalen Betanien Hospital Skien hadde med Telemark fylkeskommune før helsere-

formen. Avtalen gjelder øye, revmatologi og revmakirurgi, og er videreført i tråd med de føringer som er gitt i ot.prp. 66 (2000-2001) og uten konkurranse. Helse Sør-Øst RHF sin vurdering er at den aktivitets-økningen Betanien Hospital Skien nå har ønsket, er av en slik art og omfang at det ikke kan forankres i eksisterende avtale – og i så tilfelle vil måtte underlegges konkurranse i tråd med anskaffelsesregelverket. Helse Sør-Øst RHF formidlet dette til Betanien Hospital Skien, og oppga i samme svar at det regionale helseforetaket stilte seg åpent for dialog om andre alternativer til hvordan Betanien Hospital Skien kan bidra til oppfyllelsen av det samlede sørge-for-ansvaret. Helse Sør-Øst RHF opplyser at Betanien Hospital Skien er tildelt sin relative andel av den økte basisrammen som fulgte av revidert nasjonalbudsjett.

Helse Sør-Øst RHF oppgir å prioritere arbeidet med å redusere ventetider høyt. Aktuelle tiltak er blant annet økt aktivitet gjennom effektivisering og bruk av eksisterende kapasitet, økt bruk av digitale tjenester og behovsstyrt poliklinikk, samt økning av aktivitet gjennom ekstraordinær poliklinikk. Helse Sør-Øst RHF oppgir at de har utvidet kjøp av eksterne helsetjenester og utvidet eksisterende avtaler innen hjertesykdommer og koloskopi. I tillegg er det gjennomført en geografisk avgrenset anskaffelse innen koloskopi. Helse Sør-Øst RHF oppgir videre at de foretar løpende vurdering av kapasitet opp mot behov. Øyefeltet oppgis å være et av områdene hvor det kan være aktuelt å gjennomføre en ny anskaffelse.

SPØRSMÅL NR. 2736

Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 16. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å sikre berekraftig kystfiske etter pelagiske artar som brisling, makrell, hestmakrell og sild utanfor vassdrag med oppgang av anadrom laksefisk?

GRUNNGJEVING:

Notfiske etter pelagiske artar er svært viktig for kystfiskeflåten. I pelagiske fiskeri er ein avhengig av å fiske på det tidspunktet og staden der fisken er tilgjengelig, då dette er vandrane artar.

Statsforvaltarar har etter nye retningslinjer frå Miljødirektoratet i 2021, revidert sine forskrifter om regulering av fiske utanfor vassdrag med anadrome laksefisk. Forskriftene har som føremål å verne anadrom laksefisk ved mellom anna etablering av munningsfredingssoner med restriksjonar på fiskeaktivitet. Verneforskriftene forbyr i ulik grad mellom anna notfiske etter brisling, makrell, hestmakrell og sild.

Notfiske, inkludert fiske med lys, er effektive fiskeri med minimalt bifangst. Det er ingen statistikk, forskingsrapportar eller anna dokumentasjon som tilseier at bifangst av anadrom laksefisk i notfiske etter pelagiske artar er eit reelt problem. Det er derimot dokumentert at fisket med nót etter pelagiske artar er svært miljøvenleg form for mathausting, med tanke på lågt forbruk av drivstoff. Dersom område der stimar står samla blir utilgjengelege,

risikerer ein mindre effektivt og mindre miljøvenleg fiske i form av meir leiting og færre mengder fisk per fangst.

Det er fiskerimyndighetene som er ansvarleg for forvaltning av mellom anna fisket etter saltvassartar. Likevel har ein her eksempel på at miljømyndighetene utan tilstrekkeleg grunnlag skapar restriksjonar for miljøvenleg yrkesfiske etter pelagiske artar.

Svar:

Antallet Atlanterhavslaks som kommer tilbake fra havet for å gyte (innsiget) har vært historisk lavt de siste årene. Fangsttallene for årets sesong viser at 2024 ligger an til å bli enda dårligere enn de foregående årene, og dermed ha det svakeste innsiget av laks som noen gang er registrert. Med bakgrunn i det svake innsiget vedtok Miljødirektoratet i juni i år å stanse fisket etter laks og sjørørret i 33 elver fra svenskegrensa i sør til og med Trøndelag. Sjølaksefisket ble også stanset på samme strekning. Den negative utviklingen viser at bestandene av anadrom laksefisk trenger god beskyttelse.

Det følger av lakse- og innlandsfiskeloven at statsforvalteren kan fastsette forskrift som forbyr eller regulerer alt fiske ved utløpet av vassdrag som har bestander av anadrom laksefisk. Bakgrunnen for denne regelen er at de anadrome artene er ekstra sårbare for fiske i munningsområdet utenfor elvene. I perioder med lav vannføring

vil fiskene måtte vente på mulighet til å vandre opp i elva. Sjøaure med mye lakselus vandrer tidlig tilbake til elva og oppholder seg i munningsområdet. Dette gjør at ekstra restriksjoner på fiskeaktivitet må vurderes, og da særlig for bestander som er naturlig fåtallige eller sterkt reduserte som følge av ulike påvirkninger.

På bakgrunn av den negative utviklingen for anadrom laksefisk, ba Miljødirektoratet i 2021 Statsforvalterne om å fastsette eller revidere forskrifter om regulering av fiske utenfor vassdrag med anadrome laksefisk. Forskriftene har hjemmel i lakse- og innlandsfiskloven og inkluderer fiske etter saltvannsfisk. Ifølge Miljødirektoratets retningslinjer for dette arbeidet, skulle Statsforvalterne også vurdere behovet for restriksjoner på notfisket etter blant annet brisling nær vassdragene. Et slikt fiske innebærer å stenge inne og snurpe sammen fisk fra et større område av gangen, og metoden kan ikke skille mellom de ulike pelagiske fiskeartene som er til stede. Etersom brisling og tobis er viktige næringsemner for ana-

drom laksefisk, er det en risiko for at laks og sjøørret som oppholder seg i samme område som byttefisk vil kunne bli tatt som bifangst i et slikt fiske.

Det stemmer at kunnskapsgrunnlaget rundt bifangst av anadrom fisk ved notfiske etter marine arter er mangelfullt, men vi vet at det er en risiko for slik bifangst, og at risikoen øker jo nærmere vassdragene fisket skjer. For bestander som er naturlig fåtallige eller sterkt reduserte og i negativ utvikling som følge av andre påvirkninger, er det derfor en reell fare for alvorlig eller irreversibel skade. I slike sammenhenger skal føre-var-prinsippet legges til grunn. Det vil si at man skal fatte den avgjørelsen som vil gi minst skade på naturmangfoldet. I dette tilfellet vil altså hensynet til anadrom fisk veie tyngst. Jeg er ellers kjent med at mye av notfisket etter for eksempel brisling skjer relativt langt fra vassdragene, i områder hvor det ikke er vedtatt begrensninger på slikt fiske etter lakse- og innlandsfiskloven.

SPØRSMÅL NR. 2737

Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 16. september 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hva tenker likestillingsministeren om at helsedepartementet ved helseminister Vestre nedprioriterer arbeidet med likestilling for funksjonshindrede ved å innrømme i et svar til representant Svardal Bøe (H) at de ikke har begynt på arbeidet med, og ikke vil komme med en helhetlig sak om BPA til Stortinget etter NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt i løpet av 2024 slik stortingsflertallet har bedt om i vedtak 489 i forbindelse med behandling av SV sitt forslag om reell tilgang på høyere utdanning for studenter med funksjonshindring?

BEGRUNNELSE:

I 2019 startet et offentlig utvalg arbeidet med en NOU om BPA-ordningen. De leverte sin utredning i desember 2021, og høringsfristen til utredningen gikk ut sommeren 2022. BPA sees på som et viktig likestillingsverktøy som sikrer funksjonshindrede liv i tråd med egne ønsker og verdier på lik linje med andre.

I november 2022 svarte daværende helseminister følgende på et spørsmål fra SV om når stortinget vil få en helhetlig sak om BPA til behandling:

“Dette er følgelig et komplekst arbeid som også må tilpasses det øvrige arbeidet som skjer i de berørte departementene. Jeg kan derfor ikke nå fastslå når vi kan komme med et konkret forslag knyttet til BPA.”

Tidligere i år behandlet stortinget et forslag fra SV om BPA og studenter. Dette forslaget ble nedstemt i stortinget i påvente av en helhetlig sak om BPA. Daværende helseminister svarte at hun var «opptatt av å følge opp disse spørsmålene på en helhetlig måte» og at hun ville «derfor komme tilbake til Stortinget på egnet måte».

Samtidig som stortinget behandlet denne saken ble det flertall for å be regjeringen komme tilbake til stortinget med en stortingsmelding i løpet av inneværende år. Dette sier nå helseministeren at ikke kommer til å skje og at han enda ikke, 2 år etter at høringsfristen gikk ut, har begynt arbeidet med en sak til stortinget.

Likestillingsministeren har ansvar for likestillingspolitikken til regjeringen, derav også ansvar for likestilling for funksjonshindrede. Spørsmål knyttet til likestillingsverktøy som BPA er dermed innenfor likestillingsministerens ansvarsområde.

Svar:

Ansvar for BPA, herunder oppfølging av NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt, er plassert under Helse- og omsorgsdepartementet og helse- og omsorgsminister Vestre. Jeg er kjent med at det er et komplekst arbeid, som krever en

omfattende involvering av ulike aktører. Jeg har forståelse for at prosessen tar tid, og har tillit til at helse- og omsorgsministeren ivaretar dette på en god måte. Eventuelle spørsmål om prosessen må tas med Helse- og omsorgsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2738

Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 17. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Næringsministeren er på oppfordring frå undertegna positiv til å kalle inn til møte med sentrale aktørar i dagligvarehandelen for å få på plass tiltak som gjer det billigare for folk å velge frukt og grønt og følge kostholdsråda i butikken, i staden for at kjøtt systematisk blir brukt som lokkevarer solgt med milliardtap som i dag.

Er helseministeren enig at det er viktig for folkehelsa å få til ei slik omlegging i dagligvarehandelen, og vil han samarbeide med næringsministeren om å få eit slikt møte i stand så fort som mulig?

GRUNNGJEVING:

Konsernsjefen i ein av dei tre store dagligvarekjedene i Norge, Reitangruppen, opplyste i Podkasten «Innen 2030 med Hanne-Lene» (publisert 28. august 2024) at kjøtt blir seld med store tap og subsidiert med milliardbeløp i norske matvarebutikker. Det gjer nødvendigvis at andre varer, som frukt og grønt, må seljast med høgare avanse og blir dyrare for forbrukarane enn nødvendig.

Praksisen med at kjøtt i stor skala blir brukt som lokkevarer og seld med milliardtap, mens sunne varer blir seld med høgare avanse for å dekke dette inn igjen, gjer det dyrt og vanskelig for folk flest å følge nye kosthaldsråd.

Eg spurde difor nylig næringsministeren om ho saman med helseministeren vil ta initiativ til eit møte med dei store daglegvarekjedene for å bli enige om korleis vi kan få slutt på denne praksisen (Dokument nr. 15:2641 (2023-2024)).

I sitt svar på mitt spørsmål uttrykker næringsministeren at ho er positiv til eit møte der dette blir diskutert, men presiserer at det må skje innanfor rammene av konkurranselovera.

Svar:

Jeg er positiv til å samarbeide med næringsministeren om initiativ som støtter oppunder kostholdsrådene og som vil gjøre det enklere for forbrukerne å velge sunt.

Matomgivelsene våre, som f.eks. pris og tilgjengelighet av mat og drikke i butikken, påvirker matvalgene våre og dermed kostholdet vårt. Å tilrettelegge for at forbruker kan ta sunnere valg er derfor viktig i arbeidet med at flere skal spise i tråd med kostrådene. Basert på rapporten «Utviklingen i norsk kosthold» vet vi at de fleste spiser for lite frukt, bær, grønnsaker, grove kornprodukter og fisk/sjømat. Mange spiser også for mye rødt og bearbeidet kjøtt. Jeg deler næringsministeren sitt synspunkt om at det er uheldig dersom prisen på produkter vi ønsker at befolkningen skal spise mindre av, er uforholdsmessig lav og omvendt for matvarer vi ønsker at befolkningen skal spise mer av.

Kostholdsarbeidet er tverrsektorielt og matbransjen (næringsorganisasjoner, mat- og drikkeprodusenter, dagligvarehandelen og serveringsbransjen) har en sentral rolle i arbeidet for å få flere til å følge kostrådene. Matbransjen har stor påvirkningskraft på hva forbrukerne velger i kjøpsøyeblikket, og derigjennom på kostholdet vårt. Samarbeid med matbransjen om kostholdsarbeidet er derfor viktig.

Jeg har valgt å videreføre det samarbeidet tidligere helse- og omsorgsministre har hatt med matbransjen, gjennom Intensjonsavtalen for et sunnere kosthold og næringslivsgruppa innen matområdet. Hovedformålet med samarbeidet er å gjøre det enklere for forbrukerne å velge sunt, bl.a. gjennom reformuleringer av produkter, utvikling av nye produkter og fremming av sunnere alternativer. Avtalen varer til og med 31. desember 2025.

Som en del av dette samarbeidet har jeg halvårlege møter med matbransjen. I disse møtene diskuterer vi tiltak for å øke etterlevelsen av kostholdsrådene, men det er

ikke forum for diskusjon av forhold som kan være konkurransesensitive. Jeg vil ta opp med næringsministeren hvilke muligheter vi har for å diskutere problematikken

som representant Bjørlo beskriver, innenfor rammene av konkurranselovgivningen.

SPØRSMÅL NR. 2739

Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 16. september 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil regjeringen stramme inn dagens praksis, for å sørge for at kommuner ikke kan legge ned barnehager og skoler ulovlig?

BEGRUNNELSE:

I sommer tok (sette)statsforvalteren i Troms og Finnmark lovlighetsklagen fra en rekke bystyrerepresentanter til følge. Saken gjaldt barnehage- og skolestrukturen i kommunen, der flertallet i bystyret hadde vedtatt en rekke drastiske endringer, uten å ta tilstrekkelig hensyn til barns beste.

Da vedtaket ble kjent ugyldig, var allerede noen av de ulovlige vedtakene i ferd med å bli gjennomført (nedlegging av Gjæran barnehage og ungdomstrinnet på Saltstraumen skole). Dette er etter spørrerens syn svært problematisk. At saker av så stor betydning for de det gjelder, barna, kan gjennomføres i hui og hast på denne måten, er spesielt kritikkverdig. Resultatet i Bodø kommune er at tjenester har blitt lagt ned, på tross av at nedleggelsesvedtakene er kjent ulovlige.

Denne problemstillingen gjelder ikke bare Bodø. I Stord kommune har prosessen med å legge ned Litlabø skule startet allerede før lovlighetskontrollen har blitt gjennomført. Slik risikerer vi at dramatiske vedtak gjennomføres uten tilstrekkelig rettsikkerhet for de aller minste.

Svar:

Det er mange hensyn som kommunene må avveie mot hverandre ved vurdering av nedlegging eller opprettholdelse av barnehager og skoler. Dette dreier seg blant annet om kvaliteten på tilbudet både faglig og sosialt, mulighetene for å rekruttere kvalifiserte lærere, kostnadseffektivitet, samt belastning for barn og foreldre som følge av for eksempel lengre reisevei. Det er opp til kommunene selv

å finne gode løsninger på barnehage- og skolestrukturen, til beste for kommunenes innbyggere.

Gjennom lovgivningen har Stortinget gitt kommunene ansvaret for barnehage- og skolestrukturen i kommunen, og lagt til grunn at det innenfor rammene knyttet til forsvarlig utredning mv. skal være stor kommunal handlefrihet i slike saker.

I kommuneloven kapittel 27 er det gitt regler om lovlighetskontroll, som gjelder generelt for kommunale vedtak. Adgangen til å overprøve lokale vedtak og mulighetene for å vedta utsatt iverksettelse av vedtak som underlegges lovlighetskontroll, er regulert i henholdsvis § 27-1 og § 27-3 femte ledd. Nærmere informasjon om disse reglene går fram av Kommunal- og distriktsdepartementets veileder H-2299, Lovlighetskontroll etter kommunelovens § 59 - regjeringen.no. Veilederen er utformet til den gamle kommuneloven, men det er presisert at veilederen også er relevant for reglene i kapittel 27 i gjeldende kommunelov.

SPØRSMÅL NR. 2740**Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 16. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å avklare hvorvidt logoped-er skal kvalifiseres for autorisasjon som helsepersonell i henhold til gjeldende regelverk?

BEGRUNNELSE:

Da helse- og omsorgskomiteen avholdt høring i forbindelse med behandlingen av Dokument 8: 66 S (2023-2024) Representantforslag om å styrke logopeddeknningen, pekte flere høringsinstanser på at logoped-er mangler autorisasjon i henhold til helsepersonelloven. Både Norsk Logopedlag (NLL) og brukerorganisasjonen LHL mener at dette truer pasientsikkerheten. Ifølge NLL kan studenter eller ufaglærte jobbe som logoped i offentlige stillinger, fordi logoped ikke er en beskyttet tittel. Det pekes på at man dermed mister kontroll på kvaliteten i tjenesten.

Under behandling av Prop. 236 L (2020-2021), jf. Innst. 170 L (2021-2022), fattet Stortinget anmodningsvedtak 417. I brev til helse- og omsorgskomiteen av 22.01.2024 svarte daværende statsråd at «det er for tidlig å

forskuttere hvordan anmodningsvedtaket vil følges opp, men en eventuell vurdering av om logoped-er kvalifiseres for autorisasjon som helsepersonell må uansett gjøres på et selvstendig grunnlag».

Svar:

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan varslet regjeringen at vi ønsker å sette i gang et arbeid for å vurdere endringer i helsepersonelloven, herunder foreta en helhetlig gjennomgang av godkjenningsordningene, autorisasjon og spesialistgodkjenning. Formålet med autorisasjon og lisens er først og fremst å ivareta hensynet til kvalitet og pasient-sikkerhet, tillit til helsepersonell og til helse- og omsorgstjenesten i tjenesteytingen. Tildeling av autorisasjon og lisens skal være en sikkerhet for at helsepersonell med en bestemt tittel har en bestemt type kompetanse. En helhetlig gjennomgang av autorisasjonsordningen vil gi grunnlag for å vurdere om flere yrkesgrupper skal inkluderes i autorisasjonsordningen.

SPØRSMÅL NR. 2741**Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 13. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ein 22-åring frå USA vart nylig henta av politiet på eit småbruk i Innlandet og utvist frå Noreg, skulda for å arbeide ulovleg. 22-åringen deltok på eit studieopplegg i regi av den internasjonale utvekslingsorganisasjonen WWOOF, etablert i 1971 og med aktivitet i over 130 land, for å lære om økologisk landbruk.

Meiner statsråden at deltaking på denne type utvekslingsprogram i Noreg, som einaste land i Europa, skal sidestillast med arbeidsinnvandring slik at folk risikerer å bli arresterte og utvist frå Schengen?

GRUNNGJEVING:

Worldwide Opportunities on Organic Farms (WWOOF) er ei verdsomspennande rørsle som byggjer bru mellom besøkande og bønder. Organisasjonen formidlar kultur- og kunnskapsutveksling, og eit globalt fellesskap som jobbar for økologisk jordbruk over heile verda. WWOOF vart grunnlagt i 1971 og er blant dei første og mest veletablerte utdannings- og kulturutvekslingsprogramma i verda.

Kjelde for saka eg syner til i spørsmålet om 22-åringen frå USA som vart henta av politiet og utvist frå Noreg, er reportasje på NRK Innlandet publisert fredag 6. september.

På nettsida til WWOOF kan ein no lesa ei eiga åtvaring om at deltakarar i utvekslingsprogrammet som

ønskjer å lære meir om økologisk landbruk i Noreg kan bli arresterte, fordi norske styresmakter krev arbeidsvissum for å delta i utvekslingsprogrammet frå land utanfor Schengen. Ingen andre land i Europa praktiserer det same, i følgje WWOOF.

Svar:

Det følger av utlendingsloven § 55 at en utlending som skal arbeide i Norge, mot eller uten vederlag, må ha oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid, med mindre annet fremgår i eller i medhold av loven. For å sikre nødvendig kontroll med personer som reiser inn i Norge, skal

oppholdstillatelsen som en klar hovedregel være gitt før innreise, jf. utlendingsloven § 56.

Jeg kan ikke kommentere enkeltsaken som danner grunnlaget for dette spørsmålet utover å henvise til det politiet og UDI selv har opplyst om forholdet i media. Politiet har opplyst at de, på grunn av en kontroll på gården, fremskaffet informasjon som ga grunnlag for vurdering av utvisning, som UDI har besluttet.

Jeg vil understreke at det er viktig at alle tredjelandborgere som ønsker å oppholde seg og ev. arbeide i Norge setter seg inn i regelverket om innreise og opphold her.

SPØRSMÅL NR. 2742

Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 12. september 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil kritisk gjennomgå bruken av globale fond for å sikre mer effektiv utviklingsbistand.

Er regjeringen i gang med et slikt arbeid, og eventuelt når kan vi forvente en slik gjennomgang?

Svar:

Ja, regjeringen er i gang med gjennomgangen av bruken av globale fond i bistanden. Planen er at gjennomgangen skal være ferdig innen utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 2743

Innlevert 9. september 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 17. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mye av helseforetakenes budsjetter brukes til kjøp av private tjenester?

BEGRUNNELSE:

Ønsker svar oppgitt i tall justert for prisvekst, pr. år fra 2000-2023 satt opp i tilsvarende modell som gitt i svar på

budsjettspørsmål 507 fra Finanskomiteen/Hs fraksjon av 19.5.2023.

I statsrådets svar på spørsmål nr. 2636 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bø skriver statsråden at tallene er oppgitt i løpende priser og at tallene således ikke kan sammenlignes uten å justeres for prisvekst.

Svar:

Under følger en oversikt over helseregionenes kjøp av private spesialisthelsetjenester (i 1 000) kroner innen ulike fagområder, basert på ordinær månedsrapportering fra de regionale helseforetakene til Helse- og omsorgsdepartementet. Oversikten tilsvarende den som ble sendt i svar på spørsmål nr. 2636 til stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, oppdatert med prisjusterte tall iht. deflator for de årlige budsjettene. Alle beløp er oppgitt i 2024-kroner.

Representanten ber om en oversikt over kjøp fra private som går tilbake til år 2000. Som jeg informerte om i svar på spørsmål nr. 2636, har rapporteringsstrukturen over tid blitt endret i forhold til oppståtte behov. Det er derfor ikke hensiktsmessig å presentere tall lengre tilbake enn til 2016.

I tillegg til kjøp av spesialisthelsetjenester spesifisert i tabellene, kjøpes det også vesentlige nødvendige tjenester som innleie av helsepersonell fra vikarbyrå, kjøp av luftambulansetjenester og ambulansetjenester. Kostnader knyttet til fritt behandlingsvalg og kjøp av tjenester fra utlandet inngår ikke i oversikten.

2023

	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra 12 private ideelle sykehus med langsiktige driftsavtaler					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	4 596 268	1 427 959	14 977	-	6 039 205
Somatisk habilitering og rehabilitering	13 144	-	206	-	13 351
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	70 189	-	11	-	70 200
Psykisk helsevern voksne	985 517	743 347	956	-	1 729 820
Psykisk helsevern barn og unge	241 677	45 670	176	-	287 524
Annet	211 341	-	-	-	211 341
Sum	6 118 139	2 216 978	16 327	-	8 351 444
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	632 304	176 962	104 089	58 910	972 267
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	-	-	-
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	-	-	-
Psykisk helsevern voksne	303 125	75 633	30 807	27 798	437 365
Psykisk helsevern barn og unge	9 830	5 039	-	605	15 476
Annet	-	-	-	-	-
Sum	945 261	257 636	134 897	87 315	1 425 109
Kjøp fra øvrige private ideelle leverandører					
Somatikk eksklusiv hab/rehab	1 538	-	-	17 738	19 276
Somatisk habilitering og rehabilitering	741 695	342 726	222 023	177 817	1 484 263
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 327 233	304 250	231 234	149 082	2 011 799
Psykisk helsevern voksne	596 585	-	45 610	65 487	707 683
Psykisk helsevern barn og unge	110 107	-	-	-	110 107
Annet	10 311	-	-	-	10 311
Sum	2 787 471	646 977	498 868	410 126	4 343 442
Kjøp fra øvrige private (kommersielle) leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	444 396	257 312	246 911	203 810	1 152 431
Somatisk habilitering og rehabilitering	983 103	2 622	187 684	157 286	1 330 695
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	300,56	46 988	-	20 180	67 469
Psykisk helsevern voksne	41 704	54 896	209 960	200 359	506 920
Psykisk helsevern barn og unge	32 546	2 983	72 975	65 799	174 304
Annet	74 417	58 848	14 817	62 059	210 142
Sum	1 576 470	423 650	732 347	709 495	3 441 960,93
Sum kjøp av spesialisthelsetjenester fra private					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 674 508	1 862 235	365 978	280 459	8 183 180
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 737 944	345 349	409 913	335 104	2 828 309
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 397 723	351 239	231 246	169 262	2 149 469
Psykisk helsevern voksne	1 926 933	873 877	287 334	293 645	3 381 789
Psykisk helsevern barn og unge	394 163	53 694	73 151	66 406	587 413
Annet	296 070	58 848	14 817	62 059	431 794
Sum	11 427 342	3 545 240	1 382 439	1 206 935	17 561 956

2022	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra 12 private ideelle sykehus med langsiktige driftsavtaler					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	4 419 702	1 415 788	15 085	-	5 850 574
Somatisk habilitering og rehabilitering	6 407	-	181	-	6 587
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	61 905	-	44	-	61 949
Psykisk helsevern voksne	1 339 156	744 817	1 349	-	2 085 322
Psykisk helsevern barn og unge	190 708	45 207	14	-	235 929
Annet	88 329	-	-	-	88 329
Sum	6 106 206	2 205 813	16 673	0	8 328 691
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	637 463	175 684	110 006	61 499	984 651
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	42	0	42
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	151	0	151
Psykisk helsevern voksne	299 491	80 181	34 669	26 955	441 295
Psykisk helsevern barn og unge	9 358	3 463	1 932	604	15 357
Annet	-	-	12 917	0	12 917
Sum	946 312	259 328	159 715	89 058	1 454 413
Kjøp fra øvrige private ideelle leverandører					
Somatikk eksklusiv hab/rehab	38 913	-	-	17 105	56 017
Somatisk habilitering og rehabilitering	958 510	344 603	-	170 281	1 473 394
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 307 584	365 548	-	80 265	1 753 398
Psykisk helsevern voksne	576 054	-	-	73 479	649 533
Psykisk helsevern barn og unge	110 062	-	-	-	110 062
Annet	4 477	-	-	-	4 477
Sum	2 995 600	710 152	0	341 130	4 046 881
Kjøp fra øvrige private (kommersielle) leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	467 541	301 537	205 410	209 338	1 183 826
Somatisk habilitering og rehabilitering	743 155	2 684	429 169	162 741	1 337 748
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	72	65 451	246 641	69 737	381 901
Psykisk helsevern voksne	49 117	58 673	145 108	116 937	369 835
Psykisk helsevern barn og unge	32 892	2 102	19 506	70 981	125 480
Annet	148 310	57 122	1 714	60 807	267 954
Sum	1 441 087	487 568	1 047 548	690 541	3 666 744
Sum kjøp av spesialisthelsetjenester fra private					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 563 618	1 893 009	330 500	287 942	8 075 069
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 708 072	347 287	429 391	333 023	2 817 772
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 369 561	430 999	246 836	150 002	2 197 398
Psykisk helsevern voksne	2 263 818	883 671	181 127	217 371	3 545 986
Psykisk helsevern barn og unge	343 019	50 772	21 452	71 585	486 828
Annet	241 116	57 122	14 631	60 807	373 676,00
Sum	11 489 204	3 662 860	1 223 936	1 120 729	17 496 729

2021	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra 12 private ideelle sykehus med lang-siktige driftsavtaler					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	4 187 168	1 372 741	14 117	-	5 574 025
Somatisk habilitering og rehabilitering	8 974	-	73	-	9 047
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	108 365	-	31	-	108 397
Psykisk helsevern voksne	1 374 376	744 146	2 712	-	2 121 234
Psykisk helsevern barn og unge	164 335	43 279	263	-	207 878
Annet	341 340	-	-	-	341 340
Sum	6 184 558	2 160 167	17 197	0	8 361 922
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	638 049	171 537	110 183	56 388	976 156
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	47	-	47
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	77	-	77
Psykisk helsevern voksne	299 183	81 790	33 531	23 276	437 781
Psykisk helsevern barn og unge	8 603	3 419	75	597	12 695
Annet	-	-	15 526	-	15 526
Sum	945 835	256 746	159 439	80 261	1 442 282
Kjøp fra øvrige private ideelle leverandører					
Somatikk eksklusiv hab/rehab	3 974	-	-	17 655	21 629
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 019 078	349 135	-	188 802	1 557 015
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 320 186	365 953	-	90 167	1 776 306
Psykisk helsevern voksne	574 261	-	-	64 281	638 542
Psykisk helsevern barn og unge	110 066	-	-	-	110 066
Annet	6 568	-	-	-	6 568
Sum	3 034 132	715 088	0	360 905	4 110 126
Kjøp fra øvrige private (kommersielle) leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	476 538	310 157	183 904	172 628	1 143 227
Somatisk habilitering og rehabilitering	726 635	2 805	431 994	161 725	1 323 159
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	37	62 332	254 708	78 241	395 318
Psykisk helsevern voksne	51 883	43 634	35 428	95 249	226 194
Psykisk helsevern barn og unge	30 413	2 817	3 572	28 571	65 373
Annet	127 569	55 906	1 227	56 605	241 307
Sum	1 413 076	477 651	910 833	593 019	3 394 578
Sum kjøp av spesialisthelsetjenester fra private					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 305 729	1 854 434	308 205	246 670	7 715 038
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 754 686	351 940	432 114	350 528	2 889 268
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 428 589	428 286	254 816	168 408	2 280 098
Psykisk helsevern voksne	2 299 704	869 571	71 671	182 806	3 423 751
Psykisk helsevern barn og unge	313 416	49 516	3 911	29 168	396 012
Annet	475 478	55 906	16 753	56 605	604 741
Sum	11 577 601	3 609 652	1 087 469	1 034 186	17 308 908

2020	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra 12 private ideelle sykehus med langsiktige driftsavtaler					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	4 004 891	1 373 041	11 212	-	5 389 143
Somatisk habilitering og rehabilitering	5	-		-	5
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	62 376	-	-	-	62 376
Psykisk helsevern voksne	1 431 504	728 072	1 781	-	2 161 357
Psykisk helsevern barn og unge	229 895	41 029	102	-	271 026
Annet	143 612	-	747	-	144 359
Sum	5 872 283	2 142 142	13 842	-	8 028 266
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	625 698	170 764	109 139	60 097	965 698
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	66	-	66
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	153	-	153
Psykisk helsevern voksne	293 956	81 176	34 115	22 982	432 229
Psykisk helsevern barn og unge	11 583	3 415	85	597	15 680
Annet	-	-	16 824	-	16 824
Sum	931 237	255 355	160 384	83 677	1 430 652
Kjøp fra øvrige private ideelle leverandører					
Somatikk eksklusiv hab/rehab	169 445	-	-	19 629	189 074
Somatisk habilitering og rehabilitering	932 693	206 804	-	161 869	1 301 366
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 356 405	425 136	-	94 119	1 875 659
Psykisk helsevern voksne	553 789	-	-	63 833	617 623
Psykisk helsevern barn og unge	110 061	-	-	-	110 061
Annet	8 498	-	-	-	8 498
Sum	3 130 892	631 940	0	339 451	4 102 282
Kjøp fra øvrige private (kommersielle) leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	544 169	262 139	250 243	140 779	1 197 330
Somatisk habilitering og rehabilitering	693 426	101 537	416 771	139 220	1 350 954
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	21	-	251 878	76 474	328 372
Psykisk helsevern voksne	54 420	41 041	33 027	73 009	201 497
Psykisk helsevern barn og unge	31 612	4 586	1 032	18 369	55 599
Annet	133 185	51 382	1 470	73 299	259 337
Sum	1 456 832	460 685	954 423	521 152	3 393 091
Sum kjøp av spesialisthelsetjenester fra private					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 344 203	1 805 943	370 594	220 506	7 741 246
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 626 123	308 341	416 838	301 090	2 652 392
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 418 802	425 136	252 031	170 593	2 266 561
Psykisk helsevern voksne	2 333 669	850 289	68 923	159 825	3 412 706
Psykisk helsevern barn og unge	383 151	49 030	1 219	18 966	452 365
Annet	285 295	51 382	19 042	73 299	429 018
Sum	11 391 243	3 490 121	1 128 648	944 279	16 954 291

2019	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra 12 private ideelle sykehus med lang-siktige driftsavtaler					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	3 934 701	1 326 389	12 199	-	5 273 290
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	4 768	-	4 768
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	62 954	-	-	-	62 954
Psykisk helsevern voksne	1 255 288	713 432	366	-	1 969 087
Psykisk helsevern barn og unge	144 967	40 614	282	-	185 864
Annet	2 024	-	-	-	2 024
Sum	4 534 456	2 080 435	17 617	-	7 497 988
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	610 554	175 385	111 363	61 162	958 465
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	81	-	81
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	164	-	164
Psykisk helsevern voksne	288 463	81 235	35 173	23 524	428 394
Psykisk helsevern barn og unge	12 021	4 622	88	605	17 336
Annet	72	-	16 548	18	16 638
Sum	911 110	261 242	163 418	85 309	1 421 079
Kjøp fra øvrige private ideelle leverandører					
Somatikk eksklusiv hab/rehab	231 729	-	54	16 947	248 729
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 013 905	235 019	-	182 523	1 431 447
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 324 787	576 920	256 782	87 133	2 245 622
Psykisk helsevern voksne	560 589	-	-	63 833	624 422
Psykisk helsevern barn og unge	109 983	-	-	-	109 983
Annet	53 545	-	-	-	53 545
Sum	3 294 537	811 939	256 836	350 437	4 713 747
Kjøp fra øvrige private (kommersielle) leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	574 070	275 093	264 416	188 434	1 302 013
Somatisk habilitering og rehabilitering	731 746	115 965	440 136	151 514	1 439 361
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	7 989	-	4 728	73 404	86 121
Psykisk helsevern voksne	51 962	37 058	29 778	61 279	180 078
Psykisk helsevern barn og unge	32 120	2 517	1 430	8 044	44 112
Annet	77 928	47 261	241	72 660	198 089
Sum	1 475 816	477 895	740 729	555 334	3 249 774
Sum kjøp av spesialisthelsetjenester fra private					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 351 054	1 776 867	388 032	266 543	7 782 497
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 745 651	350 984	444 985	334 037	2 875 657
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 395 730	576 920	261 675	160 537	2 394 861
Psykisk helsevern voksne	2 156 303	831 725	65 318	148 636	3 201 982
Psykisk helsevern barn og unge	299 092	47 753	1 801	8 649	357 295
Annet	133 569	47 261	16 789	72 677	270 297
Sum	11 081 399	3 631 510	1 178 599	991 080	16 882 589

2018

	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra private ideelle sykehus (med driftsavtale)					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	3 846 345	1 211 392	15 447	-	5 073 184
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	39	-	39
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	62 208	-	154	-	62 362
Psykisk helsevern voksne	1 238 913	691 529	501	-	1 930 943
Psykisk helsevern barn og unge	143 600	40 121	-	-	183 721
Annet	13 341	-	-	-	13 341
Sum	5 304 406	1 943 042	15 447	-	7 262 896
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	597 441	174 096	102 071	58 851	932 459
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	-	-	-
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	-	-	-
Psykisk helsevern voksne	298 559	80 218	31 729	21 520	432 027
Psykisk helsevern barn og unge	11 608	3 989	-	604	16 202
Annet	-	-	-	815	-
Sum	907 609	258 303	133 800,51	81 791	1 381 504
Kjøp fra øvrige private leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	909 879	108 191	274 623	219 279	1 511 972
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 728 155	341 021	415 746	362 792	2 847 715
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 326 999	566 366	268 955	169 574	2 331 893
Psykisk helsevern voksne	600 690	9 108	18 967	113 367	742 132
Psykisk helsevern barn og unge	136 438	-	1 223	8 491	146 151
Annet	135 262,	-	44 882	98 547	278 691
Sum	4 837 422	1 024 686	1 024 396	972 050	7 858 554
Sum kjøp av private spesialisthelsetjenester					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 736 415	1 493 679	392 141	278 130	7 900 365
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 817 702	341 021	415 785	362 792	2 937 301
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 477 961	566 366	269 110	169 574	2 483 011
Psykisk helsevern voksne	2 267 274	780 855	51 198	134 887	3 234 215
Psykisk helsevern barn og unge	308 150	44 111	1 223	9 095	362 579
Annet	144 837	-	44 881	99 363	289 081
Sum	11 752 340	3 226 032	1 174 339	1 053 840	17 206 551

2017

	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra private ideelle sykehus (med driftsavtale)					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	3 677 013	1 228 464	5 770	-	4 911 247
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	-	-	-
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	87 074	-	-	-	87 074
Psykisk helsevern voksne	1 337 664	705 745	-	-	2 043 409
Psykisk helsevern barn og unge	148 942	37 144	-	-	186 086
Annet	7 002	19 728	-	-	26 730
Sum	5 257 695	1 991 081	5 770	-	7 254 547
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	581 538	170 808	116 052	57 339	925 738
Somatisk habilitering og rehabilitering	-	-	-	-	-
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	-	-	-	-	-
Psykisk helsevern voksne	320 767	82 358	28 622	21 856	453 604
Psykisk helsevern barn og unge	14 334	3 024	-	-	17 358
Annet	-	-	-	826	-
Sum	916 639	256 191	144 675	80 022	1 396 700
Kjøp fra øvrige private leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	1 147 961	205 122	238 497	231 357	1 822 936
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 766 478	345 490	401 142	355 841	2 868 951
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 321 799	613 603	264 449	175 172	2 375 023
Psykisk helsevern voksne	633 626	27 298	28 763	101 566	791 253
Psykisk helsevern barn og unge	135 874	2 387	90	5 126	143 477
Annet	137 097	165 835	61 796	96 502	461 230
Sum	5 142 835	1 359 735	994 737	965 563	8 462 871
Sum kjøp av private spesialisthelsetjenester					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 406 511	1 604 394	360 319	288 696	7 659 921
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 766 478	345 490	401 142	355 841	2 868 951
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 408 873	613 603	264 449	175 172	2 462 097
Psykisk helsevern voksne	2 292 058	815 401	57 385	123 422	3 288 266
Psykisk helsevern barn og unge	299 150	42 556	90	5 126	346 922
Annet	144 099	185 563	61 796	97 328	488 787
Sum	11 317 170	3 607 007	1 145 182	1 045 585	17 114 943

2016

	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Kjøp fra private ideelle sykehus (med driftsavtale)					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	3 732 427	1 242 718	6 466		4 981 611
Somatisk habilitering og rehabilitering					
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	68 837				68 837
Psykisk helsevern voksne	1 397 463	709 672			2 107 135
Psykisk helsevern barn og unge	145 781	46 199			191 981
Annet	8 173	19 012			27 185
Sum	5 352 681	2 017 602	6 466	0	7 376 749
Kjøp fra private avtalespesialister					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	622 510	177 996	114 559	61 615	976 680
Somatisk habilitering og rehabilitering			118		118
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.					
Psykisk helsevern voksne	319 335	90 320	29 269	21 588	460 513
Psykisk helsevern barn og unge	15 668				15 668
Annet			17 092		17 092
Sum	957 513	268 316	161 037	83 203	1 470 070
Kjøp fra øvrige private leverandører					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	1 176 709	149 590	401 125	116 290	1 843 714
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 833 960	360 867	430 182	368 723	2 993 733
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 384 898	595 355	260 567	168 842	2 409 662
Psykisk helsevern voksne	592 699	118	37 039	106 751	736 606
Psykisk helsevern barn og unge	132 055		133		132 187
Annet	141 661	182 128	97 967		421 756
Sum	5 261 982	1 288 058	1 227 013	760 606	8 537 658
Sum kjøp av private spesialisthelsetjenester					
Somatikk eksklusiv habilitering/rehab	5 531 646	1 570 304	522 150	177 905	7 802 006
Somatisk habilitering og rehabilitering	1 833 960	360 867	430 300	368 723	2 993 850
Tverrfaglig spesialisert rusbeh.	1 453 735	595 355	260 567	168 842	2 478 499
Psykisk helsevern voksne	2 309 497	800 110	66 308	128 338	3 304 254
Psykisk helsevern barn og unge	293 504	46 199	133	0	339 836
Annet	149 835	201 139	115 059	0	466 032
Sum	11 572 176	3 573 976	1 394 516	843 809	17 384 478

SPØRSMÅL NR. 2744**Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 13. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er status for oppfølging av vedtaket, og når kan selvstendige konsulenter ansatt i eget selskap vente at nye regler er på plass?

BEGRUNNELSE:

Før sommeren vedtok Stortinget å be regjeringen vurdere et avgrenset unntak fra arbeidsmiljøloven slik at selvstendige IT-rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse fortsatt skal kunne levere arbeid og oppdrag jf. dok 8:154.

Svar:

Denne saken har høy prioritet og er nå til utredning i departementet. Som det fremgår av mitt svar til Stortinget på representantforslag 154 S (2023-2024) om samme tema, reiser saken både prinsipielle og praktiske problemstillinger. Det er viktig at disse blir grundig utredet før forslag sendes på høring. Departementet tar sikte på å kunne sende ut et høringsutkast i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2745**Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 17. september 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Som en del av regjeringens helseindustrisatsing har SIVA (Selskapet for industrivekst) utredet etablering av en egen Katapult for helsenæringene (Helsekatapult). Rapporten, som inneholder konkrete anbefalinger, ble sendt til Nærings- og fiskeridepartementet 1. juni 2024, men er ennå ikke publisert eller fulgt opp med konkrete tiltak.

Kan næringsministeren sørge for å gjøre rapporten offentlig tilgjengelig, redegjøre status i arbeidet med å etablere en helsekatapult i Norge, og vil saken bli fulgt opp i statsbudsjettet for 2025?

BEGRUNNELSE:

Norge står ovenfor en omfattende omstilling hvor vi må våge å satse mye mer enn i dag på ikke-oljerelatert eksport. Helsenæringen har et enormt potensial. Regjeringen har selv sett et ambisiøst mål om å øke eksporten fra helsenæringen fra dagens 22 milliarder kroner til 50 milliarder kroner innen 2030. For å nå det målet, er det avgjørende at vi bygger opp en sterk industri som kan bidra til økt eksport.

Etableringen av en helsekatapult er en kritisk del av denne satsingen. En slik katapult vil kunne tilby nød-

vendig infrastruktur for næringsutvikling, innovasjon og skalerbarhet for lovende helseindustrielle selskap. Dette er ikke bare viktig for å skape nye arbeidsplasser og øke eksporten, men også for å sikre at Norge holder på konkurransekraften i den globale helsenæringen.

Det er derfor urovekkende at det har vært stille rundt oppfølgingen av rapporten fra SIVA. Tiden er knapp, og det er viktig at regjeringen handler raskt for å sikre at de nødvendige midlene og tiltakene er på plass allerede i statsbudsjettet for 2025. Dette vil være avgjørende for at vi kan opprettholde farten i satsingen og sikre at Norge tar en ledende rolle innen helsenæringen.

Svar:

Jeg vil først få takke for spørsmålet, og vise til at Nærings- og fiskeridepartementet har et stort engasjement for helsenæringen. Vi har lagt frem et eget veikart for helsenæringen og lansert tiltak for å øke helsenæringens eksport.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) mottok 28. juni rapport fra SIVA, Innovasjon Norge og Forskningsrådet om etablering av nasjonal satsing på legemiddelproduksjon i Norge og om hvordan helsenæringen kan få

bedre nytte av katapultordningen, herunder vurdering av et eget katapultsenter for helsenæring. Rapporten er svar på en bestilling som virkemiddelaktørene mottok i årets tildelingsbrev og som ble varslet i veikart for helsenæringen. Rapporten blir offentliggjort.

Helsekatapult er et av flere spørsmål denne rapporten vurderer. Departementet har behov for å gjøre en grundig vurdering av rapporten, og jeg må derfor få komme tilbake til hvordan rapporten skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 2746

Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 17. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Havbruksnæringen i Nordland kan dokumentere svært lang saksbehandlingstid på akvakultursøknader hos Statsforvalteren i Nordland. Gjennom statsbudsjettet ble det bevilget mer penger til Statsforvalteren, og i februar ble et nytt forurensningsregelverk for akvakultur vedtatt – alt for å forbedre situasjonen. Likevel har ikke Statsforvalteren i Nordland gitt tillatelse til én eneste ny lokalitet for laks i hele 2024.

Hvordan vil statsråden sikre at Statsforvalteren i Nordland behandler søknadene innen tidsfristen i regelverket?

Svar:

Det er 14 departementer som gir oppgaver til statsforvalterne innen sine ulike ansvarsområder, og hvert departement er konstitusjonelt ansvarlig for oppgaver statsforvalteren utfører innen deres sektor. Digitaliserings- og forvaltningsministeren har det administrative ansvaret for statsforvalterne, og samordner styringen fra departementene. Som Klima- og miljøminister har jeg det konstitusjonelle ansvaret for statsforvalterens oppgaver innen klima- og miljøområdet, herunder utslippstillatelser i forbindelse med akvakultur.

Sjømatnæringen er svært viktig for Norge, og har hatt en sterk vekst over flere år. Spesielt har det vært mye vekst og mange søknader i Nordland. Samtidig har statsforvalterne, særlig i Nordland, ikke hatt ressurser og bemanning til å øke kapasiteten på saksbehandlingen for å møte den sterke økningen og antall forespørsler fra næringen. Dette har medført et stort etterslep i saksbehandlingen.

En bærekraftig vekst innebærer at bransjens virksomhet må vurderes i en helhetlig sammenheng med andre samfunnsinteresser. Godt kunnskapsgrunnlag er

avgjørende for gode beslutninger. En forutsetning for vurderingene er at myndighetene har tilstrekkelige opplysninger i søknadene som skal behandles. Det stilles krav til søknadene slik at disse bedre skal dekke informasjonen forvaltningen trenger for å vurdere søknadene etter sine regelverkverk. Dersom forvaltningen har behov for supplerende opplysninger fra aktørene, vil også dette påvirke saksbehandlingstiden.

Statsforvalter i Nordland har i 2024 behandlet 13 konsesjoner til eksisterende anlegg for laks, i hovedsak om utvidelse med økt produksjonskapasitet. Videre har Statsforvalteren i Nordland behandlet og fattet vedtak i saker om to nye anlegg for torsk og to nye anlegg for landbasert oppdrett av laks, samt gitt om lag 20 vurderinger og uttalelser om små arealendringer, samlokalisering og lignende.

Regjeringen ønsker at regelverket og søknadsbehandlingen skal bli enklere og mer effektiv, samtidig som vi sikrer en bærekraftig utvikling for oppdrettsnæringen. Derfor har vi iverksatt en rekke tiltak for å få til dette.

I revidert nasjonalbudsjett styrket regjeringen statsforvalternes arbeid med akvakultur med 2,5 millioner kroner. Med denne bevilgningen vil vi bidra til at statsforvalterne kan ivareta sin rolle, samtidig som det svarer på sjømatnæringens behov for raskere saksbehandling. I 2024 og 2025 blir deler av disse midlene satt av til et restanseprosjekt, som innebærer at andre statsforvaltere med kompetanse på akvakultur skal bidra til å behandle saker hos Statsforvalteren i Nordland og dermed få ned restansene.

Videre trådte nytt forurensningsregelverk for akvakultur i kraft 2. februar 2024. Det nye regelverket gjelder fullt ut hvis næringen søker om å etablere seg på nye lokaliteter, og statsforvalterne behandler nå og vurderer søknader om nye lokaliteter i tråd med dette regelverket. Det nye regelverket innebærer at akvakulturanlegg for fisk i sjø som hovedregel er tillatt etter forurensningsloven

uten særskilt forurensingstillatelse, dersom lokaliteten er klarert for virksomheten i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av akvakulturloven. For de som allerede har en lokalitet og en tillatelse fra statsforvalteren har regelverket en overgangsordning slik at disse oppdretterne skal få tid til å omstille seg til nytt regelverk. Dersom de søker

om endringer av sin eksisterende tillatelse, vil endringene reguleres og eventuelt justeres gjennom eksisterende tillatelser frem til februar 2026. Vi vurderer om vi kan gjøre regelverket og søknadsbehandlingen enklere for slike endringssøknader slik at også disse raskere kan gå over på forskriftsregulert drift.

SPØRSMÅL NR. 2747

Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 20. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at Helse Nord tillater seg å om-disponere midler i budsjettet for 2024 til andre formål enn det statsråden selv har uttalt?

BEGRUNNELSE:

I revidert nasjonalbudsjett for 2024 vedtok Stortinget å bevilge 80 millioner kroner til Universitetssykehuset i Nord-Norge for å opprettholde akutttilbudet ved Narvik sykehus og 65 millioner kroner til Nordlandssykehuset for å opprettholde akutttilbudet Lofoten sykehus. Ved styremøtet i Helse Nord RHF den 19. juni 2024 vedtok styret å bevilge 26 millioner til Lofoten og 24 millioner til Narvik, og at resterende 95 millioner kroner skulle holdes sentralt i Helse Nord. Dette er stikk i strid med føringene som ble gitt av statsråden da han la frem forslaget til revidert nasjonalbudsjett den 14. mai 2024.

Svar:

Helse Nord har en særlig utfordrende situasjon med betydelige avvik fra budsjett og rekrutteringsutfordringer, og fikk i november 2022 i oppdrag å gjennomføre tiltak som skal bidra til en bærekraftig utvikling. I Helse Nord RHF sitt arbeid med å følge opp oppdraget ble det lagt inn forslag om å legge ned akuttvirksomheten ved sykehusene i Narvik og Lofoten ved hhv. Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF. Hovedbegrunnelsen var å sikre framtidig bærekraft i tjenestene. Økonomiske gevinster av tiltaket skulle benyttes til andre formål i regionen.

I foretaksmøte 16. januar i år fikk Helse Nord RHF i oppdrag å beregne kostnadene ved å opprettholde akutttilbudet ved de to sykehusene, slik at regjeringen skulle kunne komme tilbake med bevilgninger i Revidert nas-

jonalbudsjett. Regjeringen foreslo i Revidert nasjonalbudsjett et varig beredskaps- og rekrutteringstilskudd på til sammen 160 mill. kroner til Helse Nord RHF. Av dette var 80 mill. kroner knyttet til kostnader for å opprettholde akutttilbudet ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Narvik sykehus og 65 mill. kroner var knyttet til kostnader for å opprettholde akutttilbudet ved Nordlandssykehuset HF, Lofoten sykehus. Det ble videre opplyst at de resterende 15 mill. kronene skulle benyttes til ulike tiltak ved Finnmarkssykehuset HF, Klinikk Alta. Bevilgningen til Helse Nord RHF ble vedtatt av Stortinget, jf. Innst. 447 S (2023-2024).

Bevilgningsforslagene hadde sin bakgrunn i kostnadstall fra Helse Nord RHF, hvor det framkom at akutttilbudene i Narvik og i Lofoten hadde et driftsbudsjett i 2023 på om lag 95 mill. kroner. Videre viste regnskapet for 2023 at det i Lofoten ble brukt 26 mill. kroner mer enn budsjettet og i Narvik 24 mill. kroner mer enn budsjettet. Kostnadene i 2023 var dermed på til sammen 145 mill. kroner, dvs. samme beløp som ble bevilget til formålet.

Bevilgningen i Revidert nasjonalbudsjett ble tildelt Helse Nord RHF i Oppdragsdokument 2024 - Tilleggsdokument etter Stortingets behandling av Prop. 104 S (2023-2024). Her er følgende omtalt:

For å opprettholde akutttilbudet i Narvik, tildeles Helse Nord RHF 80 mill. kroner. Videre tildeles Helse Nord RHF 65 mill. kroner til å opprettholde akutttilbudet ved Nordlandssykehuset HF, Lofoten sykehus. Bevilgningene gjelder kompensasjon for kostnader til å opprettholde akutt-tjenestene på dagens nivå.

For regjeringen har det vært avgjørende å sikre at akutttilbudet i Narvik og Lofoten opprettholdes. Midlene er bevilget til Helse Nord RHF som har ansvar for å fordele rammer til sine helseforetak i tråd med helseregionens sørge-for ansvar. Helse Nord RHF har gjennom fordelingen av midler bevilget i saldert budsjett for 2024,

allerede lagt inn midler til drift av akutttilbudene. Styret i Helse Nord RHF behandlet i styremøte 19. juni fordeling av midlene som ble bevilget i Revidert nasjonalbudsjett, og gjennom det fikk Nordlandssykehuset HF og Universitetssykehuset i Nord- Norge HF dekket merkostnader ved å opprettholde akutt-tjenestene på dagens nivå i hhv Lofoten og Narvik – dvs. at de ble tildelt til sammen 50 mill. kroner mer enn det som opprinnelig lå i budsjettet. Dette

er i tråd med vilkåret for bevilgningen. Resterende tilde- ling til Helse Nord RHF på til sammen 95 mill. kroner ble bevilget som kompensasjon for at foreslåtte innsparinger ikke blir gjennomført.

Det lå som en forutsetning for forslaget i Revidert nasjonalbudsjettet at tilbudene i Lofoten og Narvik skulle videreføres på dagens nivå.

SPØRSMÅL NR. 2748

Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 18. september 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan stiller statsråden seg til å sette ned et utvalg for å utarbeide en norsk kulturkanon?

BEGRUNNELSE:

En norsk kulturkanon er en oversikt over de mest betyd- ningsfulle verkene i norsk kulturhistorie, altså en samling av våre nasjonale kulturskatter.

I Høyres førsteutkast til nytt stortingsvalgsprogram tas det til ordet for å nedsette et utvalg for å utarbeide en norsk kulturkanon, slik at vi får løftet frem og ivaretatt den norske kulturarven. Dessuten kan en liste over de vik- tigste verkene i norsk kunst- og kulturhistorie bidra til en mer levende kulturdebatt, noe jeg mener Norge trenger.

Staten er ikke fremmed for å fremheve verker som fortjener særskilt oppmerksomhet. Kulturdepartemen- tet har for eksempel tidligere initiert jubileumsfeiringer av forfattere som Ibsen og Bjørnson. Og Riksantikvarens fredningsliste fungerer allerede som en slags kanon ved å identifisere kulturminner av nasjonal verdi.

I en sak i nettavisen Subjekt 07.09.2024 om Høyres programforslag om norsk kulturkanon, fikk statsråden anledning til å kommentere saken. Kulturdepartementet svarte nettavisen Subjekt at statsråden måtte drøfte saken med både den administrative og politiske ledelsen i Kul- turdepartementet, før hun kommenterte Høyres forslag.

Svar:

Debatten om en norsk kulturkanon dukker opp med jevne mellomrom. Det positive med det er at debatten om en kulturkanon kan bidra til levende kulturdebatt. Å rangere kunst- og kulturhistoriske verk kan gi interessan-

te debatter rundt middagsbordet, i debattprogrammer, i vennekretsen eller i et fagmiljø. Det kan være skjerpene å sette ord på hva som betyr noe og gis verdi i ulike sam- menhenger.

Dette er debatter som tas hele tiden i kunst- og kul- turfaglige miljøer, og i kulturarvsinstitusjonene våre. Bak enhver utstilling, et hvert kunstnerisk program og enhver innsamlingspraksis ligger det sanne diskusjoner. Hva skal med? Hva skal vises fram? Hva skal løftes opp? Hva er vik- tigst? Institusjonene våre løfter fram og ivaretar den nor- ske kulturarven hver dag. Vi som er publikum, har rikelig med anledning til å diskutere de valgene som er tatt når vi opplever resultatene. Vi trenger ikke en kulturkanon for å sikre det. Det oppdraget er ivaretatt. At diskusjonen om kulturell og historisk verdi tas fortløpende og i mange ulike miljøer og kontekster, har etter mitt syn mye mer for seg enn at den avsluttes med én konkluderende, endelig liste.

Jeg mener det ikke er statens, eller regjeringens, oppgave å avgjøre kvalitet, som en kulturkanon kan ha som formål. Hva som er de viktigste verkene i norsk kunst- og kulturhistorie skal politikerne ikke blande seg borti. Armlengdes avstand mellom politikken og denne type faglige diskusjoner er avgjørende viktig for det frie kunst- og kulturlivet vi ønsker å ivareta. Derfor må dette prinsip- pet følges. Jeg står ikke for en politikk der det kan legges opp til en prioritert statlig kulturell smak. Det er en ide som både innsnevrer den levende kulturdebatten og som risikerer å redusere kunstnerisk og kulturell verdi til en politisk verdikamp. Derfor er mitt svar til representanten Pettersen at å sette ned et utvalg for å utarbeide en norsk kulturkanon ikke er noe jeg vil prioritere på min vakt. Jeg vil heller bruke min tid som kulturminister til å bidra til at

et levende mangfold av kulturuttrykk kan skapes, deles og verdsettes av mange, over hele landet.

SPØRSMÅL NR. 2749

Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 18. september 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Har statsråden statistikk/forskning på sammenhengen mellom lang reisevei og/eller at elever bor på hybel og grad/sannsynlighet for at eleven dropper ut av skolen og kan jeg i så fall få denne oversikten fra årtusensskiftet og frem til i dag?

Svar:

Det er fylkeskommunene som har ansvar for opplæringen til alle elever i videregående opplæring, også borteboere. Det er avgjørende at fylkeskommunene har oversikt over, følger med på og følger opp egne elever som trenger ekstra hjelp og støtte for å fullføre videregående opplæring.

Det finnes ikke nasjonal statistikk som gjør det mulig å si noe om sammenhengen mellom elevenes bosituasjon og karakterer og frafall i videregående opplæring.

Det finnes noe forskning om tema, gjengitt under. Jeg gjør oppmerksom på at dette ikke kan anses som en uttømmende liste over all relevant forskning om borteboere og frafall.

I 2010 publiserte Senter for økonomisk forskning (SØF) rapporten «Årsaker til og konsekvenser av manglende fullføring av videregående opplæring». Undersøkelsen tar utgangspunkt i elever som begynte i videregående opplæring i 2002. Heller ikke SØF hadde tilgang på data om elevenes reelle bosituasjon. De belyste derfor problemstillingen indirekte gjennom å undersøke hva geografisk nærhet til antall skoler/antall studieretninger (det som i dag heter utdanningsprogram) har å si for elevenes sannsynlighet for å fullføre videregående opplæring. Forskernes antakelse er at elever som bor på steder med få utdanningstilbud i nærområdet, har større sannsynlighet for å måtte flytte fra hjemstedet og bli borteboere. Forskerne konkluderer med at geografisk nærhet til mange studieretninger øker sannsynligheten for at eleven fullfører videregående opplæring, men effekten er forholdvis liten. Forskerne er særlig opptatt av de tre nordligste fylkene, der frafallet er størst, avstandene er størst og om-

fanget av borteboere trolig er størst. I oppsummeringen konkluderer de som følger:

«Fullføringsgraden (både på normert tid og innen 5 år) er klart lavere i Nord-Norge enn i resten av landet, og dette er spesielt framtreende for elever på yrkesfaglige studieretninger. Det er av stor interesse å undersøke om det store frafallet har sammenheng med lange reiseavstander i Nord-Norge, og ønsket om å belyse dette var en viktig årsak til at målene på geografisk nærhet til utdanningstilbudet ble utviklet. Kan den lave fullføringsgraden i Nord-Norge forklares ved liten tilgang på studieretninger og skoler i nærheten av bostedet? Det viser seg at dette ikke er tilfelle. De tre nordnorske fylkene skiller seg ut med lav fullføringsgrad også når det kontrolleres for geografisk avstand til utdanningstilbudet.»

På oppdrag fra Nordland fylkeskommune skrev Oslo Economics i 2022 rapporten «Kartlegging av borteboende elever i Nordland». Forskerne gjennomførte en spørreundersøkelse blant elever i fylket, både borteboende og hjemmeboende. I tillegg intervjuet de ansatte ved 14 av 16 offentlige videregående skoler i Nordland. Kontaktpersonene ved skolene fortalte om hvordan de opplever bosituasjonen og skolehverdagen til borteboende elever sammenlignet med hjemmeboende elever. I oppsummeringen av rapporten skriver forskerne:

«Informasjonsinnsamlingen vår tyder på at borteboende elever i Nordland i det store og hele klarer seg godt på skolen og at de i liten grad skiller seg fra hjemmeboende elever når det gjelder trivsel, mestring og deltakelse på skolen.»

Selv om disse to rapportene langt på vei konkluderer med at det ikke er elevenes bosituasjon som er hovedgrunnen til frafall, kan en del borteboere likevel ha særskilte utfordringer i skolehverdagen. Samtidig er det også verdt å nevne at det finnes fylker med store avstander som har hatt svært god utvikling på fullføringen. Finnmark har riktignok fremdeles den laveste andelen som fullfører videregående opplæring i landet, men ingen fylker har hatt en større økning det siste tiåret. Andelen som fullfører har økt med 20 prosentpoeng i Finnmark de siste 11 årene, mot 10 prosentpoeng alle fylker sett under ett. Det viser at samlet og helhetlig innsats over tid for at flere skal fullføre kan gi ønskede resultater, uavhengig av geografien i fylket.

I ny opplæringslov, gjeldende fra 1. august i år, er fylkeskommunenes plikter til og ansvar for oppfølging av

elevenes retter til fullføring av videregående opplæring ytterligere forsterket og tydeliggjort.

SPØRSMÅL NR. 2750

Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 17. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er årsaken til at det ikke er praktisk gjennomførbart for Ukraina å motta togene regjeringen har ønsket å donere, og hvor mye budsjettmidler og arbeidstid er gått med til arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til pressemelding nr. 76/24 av 06.09.2024 fra Samferdselsdepartementet og Utenriksdepartementet om at Norge ikke skal levere tog til Ukraina.

Svar:

Sammen med 35 andre land bidrar Norge med varebistand til Ukraina via EUs ordning for sivil beredskap (UCPM). Ordningen er et viktig supplement til den humanitære bistanden, og fungerer i hovedsak som kanal for varebistand som etterspurt av ukrainske myndigheter. Norge har hittil bidratt med over 5 400 tonn materiell og utstyr til Ukraina siden 2022.

I oktober 2022 tok Norsk-Ukrainsk Handelskammer kontakt med Norske tog AS, for å undersøke muligheten for bistand til jernbanen i Ukraina. Som en følge av denne dialogen, tok Norge initiativ til å donere togsett til Ukraina, som ikke lenger er i bruk i Norge. Mange aktører har vært involvert i togdonasjonen, som ville ha vært et lite, men likevel viktig bidrag til den humanitære bistanden til Ukraina. Det var derfor overraskende for alle at Ukraina valgte å avslå donasjonen. Jeg har imidlertid forståelse for Ukrainas vurderinger. Som følge av at Ukraina i 2024 innførte nytt regelverk for mottak av humanitær bistand, er ikke den ukrainske jernbanen lenger i stand til å motta de norske togene som en humanitær donasjon. Ukrainske styresmakter viser også til at det har vært krevende å finne en god måte å bruke de norske togene, som har en annen sporbredde enn hoveddelen av det ukrainske jernbanenettet.

Fra norsk side har vi gjort grundige undersøkelser, både i forkant og underveis i prosessen. Vi har hele tiden

visst at Ukraina har en annen sporbredde på hoveddelen av jernbanenettet, men fikk forståelse for at togsettene skulle kjøre på de delene av jernbanenettet som har europeisk sporbredde. Det ukrainske regelverket for mottak av humanitær bistand, som ble innført i år, utgjør en endring i forutsetningene som det ikke var mulig å forutse da den norske beslutningen om å tilby donasjonen ble fattet.

Basert på avtalen om at Ukraina ønsket å motta togdonasjonen, har det kostet 12,5 mill. kroner å oppgradere og klargjøre de fire togsettene. I tillegg kommer 700 000 kroner i opplærings- og administrasjonskostnader. Det er uheldig at disse kostnadene er påløpt, men vi må ha forståelse for at Ukraina kjemper en altomfattende forsvarskrig på tredje året, og at forutsetninger og regelverk kan måtte endres underveis. Ukraina er i sin fulle rett til å vurdere hvilke donasjoner de ønsker eller ikke.

Selv om det er knyttet risiko til slik omfattende støtte, vurderer regjeringen likevel at Norge og andre vestlige land vil ta en enda større risiko ved å ikke støtte Ukraina. Vi må derfor akseptere en grad av risiko. Samtidig skal vi gjøre det vi kan for å redusere risikoen i vårt samarbeid om varebistand med Ukraina. Norge vil drøfte saken med EUs krisekoordineringscenter (ERCC), som har det koordinerende ansvaret for donasjoner av varebistand gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM). Hensikten er å redusere risikoen for at tilsvarende skal skje på nytt.

SPØRSMÅL NR. 2751**Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 19. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil en person som overfører private midler eller eiendeler til et aksjeselskap, kunne bruke midlene/eiendelene privat uten å skatte av fordelene som inntekt eller betale markedsleie?

BEGRUNNELSE:

I Dagsnytt 18 på NRK 9. september 2024 argumenterte statsråden mot Høyres forslag om å fjerne av formuesskatten på arbeidende kapital, og begrunnet dette med at forslaget vil føre til at personer med store formuer vil plassere sine private verdier i aksjeselskaper for å unndra formuesskatt. Etter dagens skatteregler må man skatte av den økonomiske fordelene man oppnår ved privat konsum fra selskaper.

Svar:

Representanten reiser spørsmål ved om en person som overfører private midler eller eiendeler til et aksjeselskap, vil kunne bruke midlene/eiendelene privat (iblant omtalt som privat konsum i selskap) uten å skatte av fordelene som inntekt eller betale markedsleie. Sett i sammenheng med Høyres forslag om å fjerne formuesskatt på aksjer og driftsmidler, forstår jeg spørsmålet slik at representanten lurer på om dagens skatteregler for privat konsum i sel-

skap gjør at det uansett ikke vil lønne seg å legge eiendeler for privat bruk i selskap for å spare formuesskatt.

Dersom aksjer ikke skal ha formuesskatt, mens banksparing mv. skal beskattes fullt ut, vil flere velge å legge bankinnskudd inn i aksjeselskap for å slippe formuesskatt. De som leier ut sekundærboliger og fritidsbolig, kan tilsvarende slippe formuesskatt på boligene ved å leie dem ut gjennom AS.

Enhver utdeling som innebærer en vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til aksjonær, representerer en fordel som er skattepliktig som utbytte. En aksjonær som bruker selskapets eiendeler privat, må derfor enten betale markedsmessig pris eller bli utbyttebeskattet for et tilsvarende beløp. Ved slik privat bruk skal selskapet inntektsføre et beløp tilsvarende den markedsmessige prisen. Eventuelt spart formuesskatt som følge av lavere verdsettelse av eiendeler eid gjennom selskap, er ikke en verdioverføring fra selskap til aksjonær, og inngår ikke i beregningen. Formålet med gjeldende regler for beskatning av privat konsum i selskap er å tilstrebe en skattemessig behandling som er mest mulig lik som om aksjonæren hadde benyttet beskattede midler til å skaffe tilgang til eiendelen fra en tredjepart. Med Høyres forslag vil det derfor fremdeles kunne være gunstig for formuesskattepliktige å legge private eiendeler i selskap for å unngå formuesskatt, uavhengig av reglene for privat konsum.

SPØRSMÅL NR. 2752**Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 20. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Klimaendringer og en uforutsigbar krigersk nabo i øst krever at staten må skjøtte sin oppgave med å gi befolkningen i Finnmark trygghet når det gjelder liv og helse.

Er statsråden komfortabel med at viktige helsepolitiske avgjørelser tas av administrerende direktør ved Finnmarkssykehuset hvor styret bare blir orientert om

beslutningen og der pasienter, berørte kommuner og fagfolk som står i førstelinjen ikke inkluderes i prosessen?

BEGRUNNELSE:

Befolkningen i Finnmark opplever stor usikkerhet om spesialisthelse- og sykehustilbud i fylket. I tillegg fungerer ikke Pasientreiser tilfredsstillende.

På styremøte i Finnmarkssykehuset 27. august ba administrerende direktør om fullmakter til en raskere omstillingsprosess. Det skal gjennomføres ytterligere endringer i organisering, struktur og nedskalering av livsviktige spesialisthelsetjenester i Finnmark. Antall ansatte skal ned, samtidig som det forventes at de skal jobbe mer effektivt og pasientnært. Resultatet blir raskt utkjørte medarbeidere som blir sykemeldte eller slutter. Det har også en kostnad.

Dette skjer uten å involvere ansatte, pasienter og pårørende i en åpen og tidsriktig prosess. Det tar heller ikke hensyn til demografi, geografi, klimautfordringer og uværstatstikker i Finnmark.

Pasientfokus er klar over at Finnmarkssykehuset HF ikke er ansvarlig for samfunnsutviklingen, totalforsvar, totalberedskap eller styrket bosetningen. Det ansvaret er det Stortinget og regjeringen som har. Stortinget har bevilget 40 millioner kroner til Alta og samme beløp til Kirkenes. Stortinget har også bevilget penger til rekruttering av personell. En klausul om at foretaket må løse oppdraget på en måte som er i tråd med totalforsvar, totalberedskap og forsvarskommisjonens rapporter burde være et minstekrav.

Da Stortinget sist vår behandlet flere saker om endringer i helsetilbudet i Finnmark, stemte stortingsflertallet mot politisk inn gripen – og tillot at Finnmarkssykehusets ledelse fortsatte nedbyggingen av helsetilbudet, blant annet dagkirurgien i Alta. Et helt fagmiljø ble rasert på få uker.

Dette stikk i strid med råd fra Forsvarskommisjonen, Totalberedskapskommisjonen, Fagmilitære råd og Sykehusutvalget.

Forsvarskommisjonen

Forsvarskommisjonen mener det er behov for en omfattende satsing på sikkerhet, forsvar og beredskap. Kommisjonen trekker spesielt fram situasjonen i Finnmark:

«Den negative befolkningsutviklingen i Finnmark fortjener særlig oppmerksomhet. Bosetning er viktig for suverenitetshevdelse, og kan heve terskelen for militær aggresjon. Lokalkunnskap er viktig for Forsvaret i hele landet, og særlig i Finnmark.», jf. NOU 2023: 14, kapittel 6.5.

Totalberedskapskommisjonen

Totalberedskapskommisjonen tar også til orde for styrket beredskap i nordområdene, jf. NOU 2023: 17.

I kapittel 9 om beredskap i nordområdene innleder kommisjonen med å legge til grunn at det å opprettholde befolkningen i Finnmark er et sikkerhetspolitisk anliggende:

«Dette betyr at offentlige arbeidsplasser, sengeplasser på sykehusene og flyruter, har nasjonal betydning.»

Finnmarkssykehusets ledelse har et innsparingsmål på 300 millioner kroner per år, eller 820.000 kroner per dag.

Av sikkerhetspolitiske- og utenrikspolitiske årsaker, samt at Finnmark er viktig for Nato-landene Finland og Sverige er det, slik Pasientfokus ser det, viktig at spesialisthelsetjenesten i hele Finnmark bygges opp - fordi «Det må bo folk i Finnmark av sikkerhet- og utenrikspolitiske årsaker.» Jf. statsministeren og utenriksministerens tidligere uttalelser på møter blant annet Kirkenes, Tromsø og i taler på Stortinget.

Det kan se ut som den ene statlige handa ikke vet hva den andre gjør når helsetilbudet i Finnmark bygges ned samtidig som det er et ønske at det skal bo folk i fylket av sikkerhetspolitiske grunner.

Svar:

Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF har ansvar for å gi befolkningen i Finnmark et likeverdig spesialisthelsetjenestetilbud innenfor rammene som er satt for helseforetaket.

Finnmarkssykehuset HF har i likhet med de andre helseforetakene i Nord-Norge over tid hatt en særlig utfordrende situasjon med betydelige avvik fra budsjett og rekrutteringsutfordringer. Helse Nord RHF fikk både i november 2022 og i januar 2024 oppdrag i foretaksmøte om å gjennomføre tiltak som skal bidra til en bærekraftig utvikling i helseregionen.

Finnmarkssykehuset HF har utarbeidet en tiltaksportefølje som ikke har hatt forventet effekt, og helseforetaket hadde ved utgangen av juli måned i år et underskudd i driften på 80 mill. kroner.

Administrerende direktør i Finnmarkssykehuset HF orienterte 25. august 2024 sitt styre om sin vurdering av situasjonen og at han vil komme tilbake til styret med en nærmere plan for et slikt arbeid.

Ordlyden i spørsmålet fra stortingsrepresentanten Ojala gir uttrykk for at administrerende direktør i Finnmarkssykehuset HF på egen hånd, uten mandat fra styret og uten medvirkning, legger planer for omstilling av foretaket. Helse Nord RHF har informert meg om at videre arbeid med omstilling og organisasjonsutvikling i Finnmarkssykehuset HF vil skje etter forutgående prosess i styret, og i tråd med reglene i arbeidslivet.

Helse Nord RHF har også informert om at de deler Finnmarkssykehuset HFs vurdering av at beredskap må dimensjoneres etter det til enhver tid gjeldende behovet. Det er en rekke utviklingstrekk som legger premisser for vår helseberedskap framover, og den demografiske utviklingen er en viktig premiss. Dette innebærer at det må legges til grunn gode avtaler, rutiner og øvelse for å ha nødvendig fleksibilitet ved behov. Dette gjelder internt i Finnmarkssykehuset HF, innad i helseregionen, mellom helseregionene i Norge og gjennom avtaler med våre

naboland. Helse Nord RHF samarbeider med andre innen flere områder, blant annet gjennom operative beredskap-

splaner med Forsvaret og gjennom øvelser, for å ivareta sitt ansvar for helseberedskap innenfor totalforsvaret.

SPØRSMÅL NR. 2753

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 20. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva er status for arbeidet med det 7. scenarioet om «bruk av kjernevåpen nær eller på norsk territorium», og når vil resultatene av arbeidet bli offentliggjort?

BEGRUNNELSE:

I 2016 vart det bestemt i ny nasjonal CBRNE-strategi at Kriseutvalet for atomberedskap skal utvida dei seks dimensjonerande scenarioa som ligg til grunn for den norske atomberedskapen med eit nytt scenario som omfattar «bruk av kjernevåpen nær eller på norsk territorium», kalla det 7. scenarioet.

I invitasjonen til deltaking i arbeidsgruppa for å greia ut scenarioet, står det at arbeidsgruppa sitt hovudprodukt skal vera offentleg (ugradert). Kriseutvalet for atomberedskap skal allereie mellom anna ha produsert analysar om «bruk av kjernevåpen nær eller på norsk territorium – Beskrivelse av scenario», «Mulige konsekvenser og tiltak ved bruk av kjernevåpen mot Norge i forbindelse med situasjonen i Ukraina, jf. scenario 7» og konsekvensreducerande tiltak for det 7. scenarioet.

I stortingsmelding 5 (2023-2024) står det derimot at:

«Med bakgrunn i den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen, arbeides det med å vurdere et sjuende scenario, som handler om bruk av atomvåpen på eller i nærheten av norsk territorium. Det skal vurderes tiltak for å møte et slikt scenario».

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i juni i år gitt Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) i oppdrag å starte arbeidet med planlegging for et 7. scenario

I oppdraget ber Helse- og omsorgsdepartementet DSA arbeide videre med planlegging for et 7. scenario for atomhendelser, med utgangspunkt i planer og tiltak for dagens 6 dimensjonerende scenarioer og med vurdering og tilpasninger og tillegg til disse.

Jeg gjør oppmerksom på at oppdraget er gradert etter sikkerhetsloven. Jeg kan derfor ikke gå nærmere inn i detaljer i et brev som dette.

DSA er bedt om å levere en foreløpig rapport til Helse- og omsorgsdepartementet innen 31. desember 2024.

Når det gjelder videre prosess vil Helse- og omsorgsdepartementet sammen med andre berørte departementer vurdere rapporten fra DSA for å sikre at den utgjør et godt grunnlag for beslutning, inkludert om det er behov for eventuelle tilleggsoppdrag før DSA ferdigstiller rapporten. Et eventuelt nytt scenario vil berøre mange sektorer og kan få vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. Det er et betydelig arbeid som må gjennomføres. Det er derfor vanskelig å gi noe eksakt tidspunkt nå, for når arbeidet vil være ferdig. Det er regjeringen som beslutter om det skal innføres et 7. dimensjonerende scenario og eventuelt utformingen av det.

Om hele eller deler av arbeidet kan offentliggjøres må vurderes når beslutning foreligger og i tråd med regelverket. Jeg mener at så mye som mulig bør offentliggjøres, blant annet for å sikre at vi får et best mulig planverk i alle berørte sektorer.

SPØRSMÅL NR. 2754**Innlevert 10. september 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 18. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Enova og andre offentlige aktører gir i dag støtteordninger til rene sol- og vindkraftprosjekter, men det finnes ingen offentlige støtteordninger for prosjekter som ønsker å bruke begge disse energiformene i samme prosjekt. Bruk av vind og sol sammen kan gi økt robusthet og mindre sårbarhet ved produksjon til ulike tider og værforhold. Det er årsaken til at mange aktører ønsker å ta i bruk slik hybridproduksjon.

Vil regjeringen sørge for at det opprettes støtteordninger rettet mot dette segmentet?

Svar:

Evnen til å nå mål i energi, nærings- og klimapolitikken i årene framover vil i økende grad handle om hvorvidt vi kan ivareta kraft- og effektbalansen innenlands og opprettholde en stabil tilgang på kraft i møte med store endringer. Regjeringens politikk tar utgangspunkt i at det skal satses både på produksjon fra vannkraft, solkraft, vindkraft på land og til havs, og en mer ambisiøs politikk for energieffektivisering. Vindkraft på land er i dag lønnsomt uten støtte, mens regjeringen tidligere i år gjennomførte en auksjon for utbygging av havvind i Sørlege Nordsjø li. I

tillegg støtter Enova teknologiutvikling og demonstrasjon av nye havvindløsninger. Solkraft støttes også av Enova gjennom Enovatilskuddet og gjennom støtte til forbedring av energitilstand i yrkesbygg og boligselskaper.

Enova er regjeringens virkemiddel for støtte til teknologiutvikling og markedsintroduksjon av klima- og energiløsninger. Regjeringen har gitt Enova faglig frihet til å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at midlene fra Klima- og energifondet utnyttes mest mulig effektivt. Enova har en betydelig innsats rettet mot energiområdet. Enova kan innenfor sitt mandat støtte prosjekter som inkluderer ulike typer energiproduksjon. Prosjekter som inkluderer kombinert energiproduksjon fra vind og sol og som bidrar til teknologiutvikling vil kunne få støtte under Enovas støtteprogram «Fleksibilitet i energisystemet». Enova satser også på økt bruk av termisk energi, demonstrasjon av ny teknologi for økt fleksibilitet, og markedsbasert handel med fleksibilitet. Denne innsatsen bidrar til å få frem og teste ut prosjekter og løsninger som bidrar økt samspill mellom ulike energiformer, og øker fleksibiliteten i bruken av energi. Dette vil bidra til økt robusthet i vårt væravhengige energisystem.

SPØRSMÅL NR. 2755**Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 18. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til svaret til statsråden på skriftleg spørsmål nr. 2693.

Kan det bes om ei oversikt over bomprosjekt der det ikkje er fatta takstvedtak om fritak eller reduksjon for betaling av bompengar for gassdrivne køyretøy i takstgruppe 2, fordelt på fylke?

Svar:

Eg viser til svar på skriftleg spørsmål nr. 2693 om kva for bompengeprojekt som har innført fritak for betaling av bompengar for gassdrivne køyretøy i takstgruppe 2 - i tillegg til prosjekt der Vegdirektoratet har truffe takstvedtak om slikt fritak, men som enno ikkje er innført.

Tabellen under viser kva for bompengeprojekt som har innkrevjing i dag der det ikkje er truffe takstvedtak om fritak for betaling av bompengar for gassdrivne køyretøy i takstgruppe 2, fordelt på fylke:

Bompengeprosjekt	Fylke
E18 Tvedestrand - Arendal	Agder
E39 Kristiansand vest - Lyngdal vest	Agder
Samferdselspakke for Kristiansandsregionen	Agder
E134 Damåsen - Saggrenda	Buskerud
Rv 7 Sokna - Ørgenvika	Buskerud
E16 Eggemoen - Jevnaker - Olum	Buskerud, Innlandet
E6 Kolomoen - Moelv	Innlandet
Bypakke Ålesund	Møre og Romsdal
E39 Lønset - Hjelset	Møre og Romsdal
Fv 659 Nordøyvegen	Møre og Romsdal
Bypakke Bodø	Nordland
E6 Hålogalandsbrua	Nordland
E6 Korgen - Bolna (Helgeland nord)	Nordland
E6 Nord-Trøndelag grense - Korgen (Helgeland sør)	Nordland
Fv 78 Toventunnelen m/tilførselsveger	Nordland
Bypakke Nord-Jæren	Rogaland
E39 Rogfast	Rogaland
Haugalandspakken	Rogaland
Rv 13 Ryfast	Rogaland
Bypakke Grenland	Telemark
E18 Langangen - Dørdal	Telemark
Rv 36 Bø - Seljord	Telemark
Rv 36 Slåttekås - Årnes	Telemark
E18 Gulli - Langangen	Telemark, Vestfold
Bypakke Tenk Tromsø	Troms
Fv 858 Ryaforbindingen	Troms
Vegpakke Harstad	Troms
E6 Ranheim - Åsen	Trøndelag
E6 Ulsberg - Melhus	Trøndelag
E6 Vindåsliene - Korporalsbrua	Trøndelag
Fosenpakken	Trøndelag
Fv 17 / fv 720 Dyrstad - Sprova - Malm	Trøndelag
Fv 714 Stokkhaugen - Sunde	Trøndelag
Askøypakken	Vestland
Bypakke Bergen	Vestland
Bømlopakken	Vestland
E39 Svegatjørn - Rådal	Vestland
Førdepakken	Vestland
Kvammapakken	Vestland
Kvinnheradpakken	Vestland
Nordhordlandspakken	Vestland
Rv 7/Rv 13 Hardangerbrua	Vestland

I tillegg er flere bompengeprojekt vedteke, men der innkrevjinga enno ikkje har starta opp og takstvedtaket derfor ikkje er truffe av Vegdirektoratet. Desse prosjekta er lista opp i tabellen under:

Bompengeprojekt	Fylke
E18 Tvedestrand - Dørdal	Agder
E134 Oslofjordforbindelsen byggetrinn 2	Akershus
E18 Lysaker - Ramstadsletta	Akershus
E16 Bjørum - Skaret	Akershus, Buskerud
E6 Moelv - Øyer	Innlandet
E10/rv. 85 Tjeldsund - Gullsfjordbotn - Langvassbukt	Nordland, Troms
Bypakke Haugesund og fastlands-Karmøy	Rogaland
Fv. 353 Rugtvedt - Surtebogen	Telemark
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	Telemark
E134 Røldal - Seljestad	Vestland
Rv 555 Sotrasambandet	Vestland

SPØRSMÅL NR. 2756

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 16. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre en utvidelse av fengselskapasiteten ved Vestoppland fengsel avdeling Valdres på Slidreøya?

BEGRUNNELSE:

Vestoppland fengsel avdeling Valdres ligger på Slidreøya i Vestre Slidre kommune, og er en fengselsenheter med lavt sikkerhetsnivå. Fengselets primære målgruppe er innsatte med en gjenstående soningstid på mellom 5 måneder og 2 år, og har et særlig fokus på å forberede innsatte på overgangen tilbake til samfunnet etter endt soning.

Etter det spørsmålsstiller har kjennskap til gjør Slidreøya en god jobb med å tilbakeføre innsatte tilbake til samfunnet. Det er i alt for mange fengsler i Norge mye misbruk av narkotika, men dette er ikke et stort problem på Slidreøya. De innsatte forholder seg til de regler som er på fengselet. Følgelig har ledelsen meget god erfaring med at det ikke er brudd på retningslinjer og regler, eller bruk av narkotika. Det er tydeligvis ikke bare de innsatte som har positiv erfaring med Slidreøya, det har også de ansat-

te. Mens andre fengsler i Norge sliter med rekruttering, mange som slutter og et tøft arbeidsmiljø, så er ikke det tilfellet på Slidreøya. Der er det enkelt å rekruttere ansatte og det er veldig liten gjennomtrekk av ansatte.

Fengselet leier grunn av en privat utleier på gunstige vilkår. Spørsmålsstiller er kjent med at det er mulig å utvide dagens kapasitet på 25 soningsplasser til 35 soningsplasser, og at dette kan gjøres på en måte som fremstår svært kostnadseffektivt sammenlignet med andre prosjekter for oppskalering av fengselskapasitet. Det bes på denne bakgrunn om en tilbakemelding på hva statsråden vil foreta seg for å sikre en utvidelse av fengselskapasiteten ved Vestoppland fengsel avdeling Valdres på Slidreøya.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) vurderer løpende behovet for kapasitet i kriminalomsorgen opp mot prognoser for fremtidig behov. Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg har, på oppdrag fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og JD, nylig vurdert det fremtidige behovet for fengselskapasitet. Rapporten ble levert til departementene våren 2024. Rapporten under-

streker at flere fengsler har et stort vedlikeholdsbehov og behov for oppgradering eller erstatning. Jeg er kjent med at kommunen ønsker å vurdere en utvidelse av kapasitet for kriminalomsorgen ved Vestoppland fengsel avdeling Valdres på Slidreøya. Eventuelle utvidelser av kapasiteten må sees i sammenheng med behovet nasjonalt. Utvi-

deler krever også bevilgningsøkninger og jeg kan derfor ikke komme med en konkret tilbakemelding per nå når det gjelder Slidreøya fengsel. Departementet vil arbeide videre med å vurdere det framtidige fengselsbehovet i et langsiktig perspektiv, og må eventuelt komme tilbake til saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2757

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 13. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva gikk de 2,942 milliardene i flaskehalsinntekter til istedenfor?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har innført en ordning hvor flaskehalsinntektene kan betales ut til å kutte nettleia som de regionale nettselskapene krever inn. Statnett rapporterer hvor mye de har tilgjengelig, og RME/NVE avgjør hva utbetalingen skal være.

I første kvartal av 2023 mente Statnett at det var 642 millioner flere flaskehalsinntekter tilgjengelig som kunne kuttet nettleia, enn det RME gikk inn for å betale ut. I andre kvartal av 2023 var dette tallet 700 millioner, og i både tredje og fjerde kvartal var det 800 millioner. For de fire kvartalene blir det til sammen 2,942 milliarder. Disse pengene kunne altså kuttet nettleia for folk og bedrifter i Norge, om RME/NVE ikke stoppet det.

Svar:

Alle flaskehalsinntekter tilbakeføres til nettkundene.

Flaskehalsinntektene som oppstår på mellomlandsforbindelser til EU-land må benyttes i henhold til reglene i grensehandelsforordningen. Disse kan brukes til å opprettholde eller øke overføringskapasiteten mellom Norge og nabolandene, eller til å redusere tariffgrunnlaget og dermed nettleien. Så langt har Norge praktisert regelverket slik at Statnetts flaskehalsinntekter har kommet nettkundene til gode gjennom redusert nettleie.

Bruken av flaskehalsinntekter som oppstår mellom interne prisområder i Norge og på mellomlandsforbindelsen til Storbritannia er ikke omfattet av grensehandelsforordningen. Disse flaskehalsinntektene har også blitt brukt til å redusere Statnetts tariff. Dette har vi

sett eksempler på de siste årene hvor Statnett i 2022 og 2023 satte fastleddet for forbruk til null og reduserte størrelsen på energileddet i tariffen. Reduksjonen i energileddet vil vare ut 2024.

Etter regelverket kan flaskehalsinntekter enten brukes til å redusere tariffgrunnlaget direkte eller settes på en separat konto inntil de kan benyttes til de fastsatte formålene. Dersom de settes av på en separat konto vil flaskehalsinntektene likevel redusere tariffgrunnlaget over tid ved senere bruk av inntekten.

Den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter som regjeringen innførte høsten 2022, har som formål å sikre at de høye flaskehalsinntektene i transmisjonsnettene blir tilbakeført til nettkundene raskere enn om det gjøres gjennom reduksjoner i tariffene i transmisjonsnettene.

Med andre ord vil Statnetts flaskehalsinntekter gå til reduksjon av nettleien uavhengig av størrelsen på utbetalt beløp til underliggende nettselskap gjennom den midlertidige ordningen.

SPØRSMÅL NR. 2758**Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 20. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Takker for svar på skr. spørsmål nr. 2589 fra undertegnede til finansministeren.

Har statsråden mulighet til å bryte ned tallene i tab. 1 tom. 8 for hver av fordelingsgruppene brutt ned på brutto inntekt, betalt inntekts- og formuesskatt pr person, og kan statsråden også gi oversikt over de som i 2022 ikke ville ha betalt inntekts- eller annen formuesskatt dersom verdsettingsrabatten på aksjer og driftsmidler hadde blitt satt til 100 %, og hva deres inntekt- og skatteforhold var i hvert av årene fra 2018 til 2021?

BEGRUNNELSE:

I den pågående debatten om formuesskatt er det en del diskusjon om effekten av skatten og hvem den rammer. Det er derfor vesentlig å få en best mulig oversikt over de faktiske statistiske forholdene.

Det er ønskelig at nedbrytningen av tabellene fordeles på alder og kjønn, og at det vises i gjennomsnitt per person. Det er vesentlig at brutto inntekt, betalt inntektsskatt og betalt formuesskatt pr person fremkommer av disse tabellene.

Det bes om at samme metodikk som er benyttet som grunnlag i tabell 2 i svar på spørsmål 178 fra Venstre stilt 18.10.2023 under behandlingen av statsbudsjettet for 2024, også benyttes her. Det bes om at samme metodikk benyttes for å identifisere nye personlige nullskatteyttere i 2022 ved verdsettingsrabatt på formuesskatt på aksjer og driftsmidler satt til 100 prosent.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2589 til representanten Mahmoud Farahmand. I dette spørsmålet (nr. 2758) bes det om mer detaljerte opplysninger for de om lag 24 800 personene som i 2022 betalte formuesskatt, men ikke inntektsskatt. I tabellene nedenfor gis det opplysninger om hhv. gjennomsnittlig inntektsskatt og formuesskatt for de samme personene som i tabellene i svaret på spørsmål nr. 2589.

Kilden til disse opplysningene er SSBs inntekts- og formuesstatistikk. Det er ikke mulig å benytte statistikken til å utarbeide tilsvarende oversikt for de som kun betalte formuesskatt på visse eiendeler. Formuesskatten er en progressiv skatt (pga. bunnfradraget, gjeld og høyere sats for nettoformuer over 20 mill. kroner) og lar seg derfor ikke fordele på formueseieendeler.

I svar på budsjettspørsmål 178 fra Finanskomiteen/Vs fraksjon av 18. oktober 2023 har departementet benyttet skattemodellen LOTTE-Skatt. LOTTE-Skatt er en mikrosimuleringsmodell utviklet av Statistisk sentralbyrå (SSB). Datagrunnlaget til modellen bygger på et representativt utvalg fra skattemeldingen for alle personer bosatt i Norge, samt annen registerinformasjon på individnivå. SSB oppdaterer modellen hvert år med utgangspunkt i det siste året som det er data tilgjengelig for. Dataene for grunnlagsåret framføres til «simuleringsåret» ved hjelp av framføringsfaktorer. Modellen brukes til å beregne de direkte effektene på skatteproveny og inntektsfordeling ved endringer i inntekts- og formuesskatten ved utformingen av statsbudsjett. Modellen kan imidlertid ikke benyttes til å identifisere historiske forhold eller forhold som gjelder en utvalgt skattytergruppe over flere år.

Lenke til tabeller i svaret:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-2758-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2759

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 18. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Fiskeri- og havminister har tidlegare blitt utfordra på å omgjere vedtaket om nedtrekk på 6 % av tillatt produksjonskapasitet i produksjonsområdene 3 (fra Karmøy til Sotra) og 4 (Nordhordland til Stad), utan at det har blitt gjort. Eg legg til grunn at ministeren likevel fortløpande vurderer om det er grunnlag for dette.

Vil fiskeri- og havministeren uavhengig av dette vurdere å utsette nedtrekket PO3 og PO4 til 1. april 2025?

GRUNNGJEVING:

Produksjonskapasiteten i P03 og P04 er vedtatt nedtrekt med 6 %. Tatt omsyn til tidlegare nedtrekk, tilseier dette eit samla nedtrekk på hhv. 12 % og 18 %.

Fiskeri- og havministeren har den 6. mars i år grunnlagt nedtrekket med at:

“Det bekymrer (...) at påvirkningen fra lakselus øker i flere områder, og at dette skjer på tross av at målet er å redusere påvirkningen. Dersom næringen skal kunne vokse, er den nødt til å gjøre endringer for å redusere utslipp av lakseluslarver fra anleggene”.

Analyseselskapet Manolin har etter det eg har fått opplyst påvist at selskapa i PO3 og PO4 har klart å redusere antallet lus i anlegga i tidsrommet hvor vill laksesmolt vandra ut, med hhv 34,4 % og 41,2 % i åra 2017-2023.

Vidare blir det frå næringshald gjort gjeldande at Trafikklyssystemet sine modellar og estimat for påverknad frå lakselus frå oppdrettsnæringa på utvandra villakssmolt, ikkje har klart å påvise samheng mellom lusenivå i oppdrettsanlegg og lusepåslag på utvandrande smolt. Det blir vidare hevda at det heller ikkje er påvist samheng mellom estimerte lusenivå og dødeligheit på utvandrande smolt og innsig av villaks frå havet i det påfølgande år, og heller ikkje er det påvist samheng mellom nedtrekt volum i PO3 og PO4 og redusert dødeligheit på utvandrande smolt.

Regjeringa arbeider nå med to saker som begge vil endre eller sterkt påverke reguleringa av produksjonskapasiteten i oppdrettsnæringa. For det første skal regjeringa etter anmodningsvedtak frå Stortinget levere ei miljøfleksibilitetsordning i år, som òg skal omfatte nedtrekt volum. For det andre skal regjeringa levere ei Havbruksmelding neste år.

Det vil derfor vere naturleg å vurdere ei utsetting av iverksettinga av det siste vedtaket om nedtrekk.

Frå næringshald blir det gjort gjeldande at ei slik utsetting til 1. april 2025, ikkje vil gi auka miljømessige utfordringar for villaks og sjøørret, sidan villaksen fram til

då vil vere i elvane eller ute i havet, og at hovuddelen av sjøørreten vil vere i elvane. Det blir òg peika på at å effektuere nedtrekket nå, vil gi lågare vekt for fisken som må takast ut av sjøen nå. Det vil gi i færre individ og lågare slaktevekt gjennom vinteren, og mindre råstoff til bearbeiding og svekka grunnlag for sysselsetting og økonomisk utvikling langs kysten.

Svar:

Trafikklyssystemet er eit resultat av Stortingets vedtak då Havbruksmeldinga (Meld.St.16 (2014-2015)) vart handsama.

Føremålet med trafikklyssystemet er å fremje akvakulturnæringa si lønsemd og konkurransekraft innanfor rammene av ei miljømessig berekraftig utvikling og bidra til verdiskaping på kysten.

Vedtaket om kapasitetsjustering i 2024 følger opp trafikklyssystemet og har vore høyrte på vanleg måte. Fargelegginga er basert på grundige naturfaglege vurderingar for kvart produksjonsområde. Samfunnsøkonomiske omsyn er òg vurdert. Produksjonsområde som hadde uakseptabel miljøpåverknad, fekk redusert si kapasitet, medan i produksjonsområde med akseptabel miljøpåverknad vert det gitt ei auke i kapasitet som mellom anna vert seld på auksjon i juni i år. Kapasiteten er uendra i dei produksjonsområda som hadde moderat miljøpåverknad.

Av omsyn til truverdet til trafikklyssystemet og gitt dei grundige vurderingane som ligg til grunn for fargelegginga, er det ikkje aktuelt å gjere om på vedtaket no.

Grunna ei rekkje rettslege prosessar knytt til trafikklyssystemet kan eg ikkje kommentere vurderingane ytterlegare, ut over å vise til regjeringa si pressemelding i samband med fargelegginga.

SPØRSMÅL NR. 2760**Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 20. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil statsråden konkret gjøre for å klargjøre hva som gjelder for kommunene når det kommer til usikkerheten knyttet til lovverket og om ubetjente butikker skal få selge alkohol?

BEGRUNNELSE:

Det er i dag stor usikkerhet og ulikhet blant kommunene når det kommer til ubetjente butikkers mulighet til å selge alkohol. Helsedirektoratet har på sin side kommunisert at det ikke er mulighet for det. Merkur-programmet, som forøvrig også er kommunal- og moderniseringsdepartementets utvikling- og kompetanseprogram for butikker i distrikts-Norge, er klar på at siden det ble lagt til rette for ubetjent alkoholsalg med fingeravtrykk og kameraer så har det ikke vært noen merknader på at det ikke blir fulgt opp i henhold til lovverket.

Disse to statlige instansene har altså vidt forskjellig synspunkter på spørsmålet.

Undertegnede mener dette er et veldig godt eksempel på at dagens alkoholregulering er helt utdatert, og at det får negative konsekvenser for næringsliv og folk. I tillegg vet vi at dette praktiseres helt ulikt i ulike kommuner, nettopp fordi det er usikkerhet knyttet til hva som er mulig i henhold til regelverket.

Undertegnede frykter videre at dette får store konsekvenser for en del av de 100 butikkene som har fått tillatelse til å selge alkohol i ubetjente butikker dersom Helsedirektoratets vurdering skal legges til grunn. Mange nærbutikker er et nav i bygder med ekstratjenester som post, apotekvarer og drivstoff.

Svar:

Det vises til svar på spørsmål 2734 fra representanten Sveinung Rotevatn.

Alkohol er ingen vanlig vare, men en vare som kan medføre skader for den som drikker og tredjeparter. Omsetning av alkohol er derfor regulert i alkoholloven. Loven har som mål å i størst mulig utstrekning begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Kontrollert salg og begrenset tilgjengelighet er sentrale virkemidler for å redusere skadene av alkohol.

Bevillingshaver har ansvar for ikke å selge alkohol;

- til mindreårige

- til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler
- i situasjoner hvor det er mistanke om kjøp for langing
- utenfor lovlige salgstider.

Bevillingshaver må videre påse at det ikke drikkes alkohol i selve salgslokalet.

Det er følgelig flere forhold enn kontroll av alder som skal sikres ved salg av alkohol. Selv om det skulle finnes et tilfredsstillende system for å kontrollere alder, er dette m.a.o. ikke tilstrekkelig. De selvbetjente butikkene har i dag kontrollsystemer og kameraovervåking som er ment å ivareta alkohollovens bestemmelser. Ny teknologi åpner opp for nye muligheter. Forutsatt at det dokumenteres at de tekniske løsningene i tilstrekkelig grad sikrer at kravene kan oppfylles, spesielt forbudet mot salg og utlevering av alkoholholdig drikke til personer som er åpenbart ruspåvirket, vil regjeringen utrede hvilke endringer som må foretas i regelverket for å tilpasse det til også å omfatte ubetjent salg.

Det å kunne ha ubetjente butikker i distriktene er av stor betydning for lokalsamfunnet, både for fastboende og for besøkende. Derfor mener jeg vi må etterstrebe å finne løsninger som både ivaretar alkoholpolitiske hensyn og som gjør det mulig å ha ubetjente butikker i Distrikts-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2761**Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 19. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden lyse ut en tilleggsanskaffelse etter den pågående anbudsrunderen i HSØ for å sikre at ruspasienter får god behandling og for å forhindre at vi mister fagmiljøer og behandlingssteder som Renåvangen, og når vil statsråden eventuelt vurdere dette?

BEGRUNNELSE:

Det ble nylig kjent at Renåvangen rehabiliteringssenter i Rendalen må legge ned driften etter 37 år. 35 ansatte mister jobben og 28 pasienter får ikke lengre benytte seg av rehabiliteringstilbudet. Dette til tross for en beleggprosent på 100 prosent og lange ventelister. I forbindelse med behandlingen av dokument 8:82 S (2023-2024) understreket flertallspartiene AP, SP og SV at det kunne bli aktuelt med en tilleggsanskaffelse for ruspasienter dersom tilbudet i den pågående anskaffelsen viser seg å ikke være tilstrekkelig til å møte pasientenes behov.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF gjennomfører som kjent en offentlig anskaffelse akkurat nå innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Denne anskaffelsen er ikke sluttført, men det er gjort noen beslutninger rundt hvilke institusjoner som går videre i konkurransen.

I forbindelse med det ovennevnte spørsmålet har Helse- og omsorgsdepartementet bedt Helse Sør-Øst RHF om en orientering om status.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at de i dag har en avtale med 21 private leverandører innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. De løpende avtalene er sagt opp og opphører fra 31. desember 2024.

Helse Sør-Øst RHF er underlagt regelverket om offentlige anskaffelser. Dette gjelder følgelig også for den pågående anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Anskaffelsen er kunngjort på Doffin.no, og alle leverandører som kan yte tjenestene innenfor helseregion Sør-Øst har kunnet levere tilbud. Etterspurt volum i anskaffelsen er basert på en forutgående behovsvurdering, og en vurdering av kapasitet i Helse Sør-Øst RHF sine egne helseforetak.

Helse Sør-Øst RHF er i sin tilbakemelding til departementet tydelig på at de er opptatt av at pasientene skal få et faglig godt innhold i behandlingen, og opplyser at de derfor stiller flere krav til kvalitet. I den pågående anskaffelsen er det mellom 28 og 33 såkalte ikke-evalueringskrav

per delytelse. Ikke-evalueringskravene representerer et minstekrav til kvalitet som må være på plass. I tillegg til disse minstekravene kommer tre evalueringskrav per delytelse. Oppfyllelse av kravene skal sikre at Helse Sør-Øst RHF får den ytelsen som er etterspurt, og at kravet til likebehandling av tilbyderne i anskaffelsen ivaretas.

Manglende oppfyllelse av ett eller flere krav vil etter en konkret vurdering kunne føre til avvisning av en tilbyder. Hvis det foreligger et vesentlig avvik så medfører det faktisk en plikt etter regelverket til å avvise tilbyder. Etter anskaffelsesregelverket er det riktignok adgang til å foreta avklaringer for å "rydde av veien" eventuelle uklarheter eller misforståelser mellom en oppdragsgiver og en tilbyder, før man konkluderer med avvisning. Slike avklaringer er gjennomført i denne konkrete anskaffelsen knyttet til tilbudet fra stiftelsen Renåvangen. Helse Sør-Øst RHF opplyser at Renåvangen dessverre ikke tilfredstilte alle de faglige kravene i anskaffelsen, og at de derfor hadde plikt til å avvise deres tilbud i konkurransen. De opplyser at de ikke kan gi ytterligere detaljert informasjon om begrunnelsen for avvisningen av Renåvangen, da denne er taushetsbelagt, jf. Offl §13 og Fvl §13.2.

Informasjon om den fortsatt pågående anskaffelsen er selvfølgelig også taushetsbelagt. Generelt er det imidlertid slik at de tilbyderne som oppfyller kvalifikasjonskravene og de faglige kravene som ikke er gjenstand for evaluering, og som i tillegg har det beste tilbudet basert på en kombinasjon av pris og kvalitet (ut fra de nevnte tre evalueringskravene), vil bli tildelt avtale.

Helse Sør-Øst RHF opplyser om at det er endret faglig innretning i den kommende anskaffelsen sammenlignet med dagens avtaler. Det er lagt til grunn kortere oppholdstid, og det legges i større grad opp til sekvensiell behandling. Dette innebærer at den enkelte pasient fortsatt kan ha lange behandlingsforløp, men hvor innretning på behandlingen vil kunne endres underveis i behandlingsforløpet. Anskaffelsen legger til rette for at det skal kunne behandles tilnærmet like mange pasienter hos private leverandører som i dag. I tillegg vil det polikliniske tilbudet ved helseforetakene bli styrket for oppfølging i etterkant av lange døgnopphold.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at de i henhold til tentativ fremdriftsplan vil signere kontrakter med de aktuelle tilbyderne i oktober 2024, og da med planlagt avtaleoppstart 1. januar 2025. Hvilke eksakte tjenestevolum som vil tildeles i den pågående anskaffelsen vil ikke være klart før på tildelingstidspunktet.

Helse Sør-Øst RHF minner i sin tilbakemelding til departementet om at det er endret faglig innretning i den kommende anskaffelsen sammenlignet med dagens avtaler. Det er lagt til grunn kortere oppholdstid, og det legges i større grad opp til sekvensiell behandling. Dette innebærer at den enkelte pasient fortsatt kan ha lange behandlingsforløp, men hvor innretning på behandlingen

vil kunne endres underveis i behandlingsforløpet. Anskaffelsen legger til rette for at det skal kunne behandles tilnærmet like mange pasienter hos private leverandører som i dag. I tillegg vil det polikliniske tilbudet ved helseforetakene bli styrket for oppfølging i etterkant av lange døgnopphold.

SPØRSMÅL NR. 2762

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 24. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Viser til svaret på skriftlig spørsmål nr. 2660 og hurda-splattformens mål om å gradvis fase ut store kommersielle aktører innenfor barnevernet.

Hvor mye penger må bevilges årlig til omstilling av det statlige institusjonsbarnevernet for at målet skal nås innen slutten av neste fireårsperiode på Stortinget, og ber om en vurdering av proveny for hvert budsjettår?

Svar:

Regjeringa arbeider for å bygge opp statleg og ideell kapasitet og styrke grunnberedskapen i det statlege barnevernet. Som også Avkommersialiseringsutvalet peikar på, så bør ein reduksjon i bruken av kommersielle tilbydarar skje gradvis og over tid for å sikre at det offentlege samtidig klarar å bygge opp tilstrekkeleg kapasitet som tilfredsstillar krava til kvalitet for å kunne ivareta barna som har behov for institusjonstilbod (bistandsplikta). Ei utfasing kan ikkje skje raskare enn oppbygging av offentleg og ideell kapasitet.

Eg viser også til Regjeringa sin strategi «Vårt felles ansvar – ny retning for barnevernets institusjonstilbud», som blei lagt fram i april 2024, som også vil vere førande for utvikling av institusjonstilbodet framover.

Spørsmålsstillar spør om kor mykje miidlar, som ei avslutting i bruk av kommersielle tilbydarar på institusjonsområdet vil krevje, om det skal gjennomførast innan utgangen av neste stortingsperiode. Eg vil understreke at eit slikt mål vil vere avhengig av tilgang på relevante bygg, kompetent personell og tid til å etablere eit fagleg godt og robust tilbod i den einskilde institusjonen, og ikkje berre faktiske midlar. Det er òg ein føresetnad at bruk av kom-

mersielle tilbydarar ikkje blir redusert før ein har fått bygd opp tilsvarende statlege eller ideelle tilbod.

Dersom ein likevel ser bort frå risikoen og usikkerheitene i forutsetningane nemnt over, og med utgangspunkt i dagens rammer for institusjonar, kan ein sjå reint teknisk på finansieringsbehova for å bygge opp naudsynt kapasitet i statleg regi og i regi av ideelle leverandørar. Per første tertial i år utgjorde den ideelle andelen institusjonsplassar om lag 26 prosent, den statlege andelen om lag 39 prosent og kommersielle 35 prosent. Dersom behovet for plassar framover er om lag som i dag, vurderer Bufdir at dei kommersielle plassane til dømes kan erstattast av 184 nye statlege plassar i 55 institusjonar og 70 ideelle plassar i 21 institusjonar. Det kan til dømes oppnåast gjennom å etablere 14 statlege institusjonar per år, og 330-360 årsverk per år må rekrutterast. I tillegg må dei ideelle leverandørane i så fall rekruttere 520-550 årsverk til sine 21 institusjonar i løpet av 4 år Dette vil bety fleire institusjonar enn i dag, for å erstatte enkeltkjøp. Gitt at alle forutsetningar om bygg og kompetanse osv. innfris, og påpeika risiko ikkje inntreffi i særleg grad, anslår Bufdir på usikkert grunnlag eit finansieringsbehov på 1,5 mrd. kroner over fire år og ein varig kostnadsauke på 550 millionar kroner, men direktoratet vurderer samstundes ei slik oppbygging på fire år som urealistisk. Ei eventuell utfasing av kommersielle leverandørar blir derfor vurdert å måtte gjerast over lengre tid enn ut neste stortingsperiode, det må planleggjast nøye og det krev ei tydeleg og forpliktande finansiering, særleg i omstillingsfasen. Etter omstillinga vil ein ta ned kostnader ved reduksjon av dyre einskildskjøp.

Eg vil til slutt vise til at situasjonen på institusjonsområdet no er at det er store utfordringer med varetaking av bistandsplikta, noko som set både kommunar, barn og familiar i vanskelege situasjonar. Samstundes har det

over tid vore behov for ekstraløyvingar grunna auka behov for einskilde typar plassar og høgare prisar.

Ei hovudmålsetjing framover er difor å leggje til rette for betre varetaking av bistandsplikta, auka kapasitet i institusjonsbarnevernet og å støtte opp om betre kostnadskontroll. Vidare oppbygging av statleg kapasitet skal

prioriterast. Regjeringa ønskjer eit langsiktig og betydeleg innslag av ideelle aktørar. Dei overordna måla inneber òg at det framleis vil vere behov for private, kommersielle aktørar i statleg barnevern framover, og det skal leggjast til rette for at aktørane kan byggje langsiktig kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 2763

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 20. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener justisministeren at der er riktig at mennesker som påtar seg den viktige oppgaven med å være meddommer skal få trekk i sosiale ytelser for det arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten kunne melde om en arbeidsledig person som møtte opp som meddommer i syv dager i august og tapte 18 000 kroner i dagpenger fra Nav. Vedkommende uttaler til aftenposten:

“Å være meddommer er en borgerplikt. Jeg forstår ikke hvorfor jeg skal tape så mye penger på å utføre min borgerplikt. Jeg regner med at det er flere som synes det er urimelig”.

Det har vært en utfordring at meddommere ikke i tilstrekkelig grad speiler befolkningen. Derfor var det viktig for SV i forhandlinger med regjeringen å øke meddommergodtgjørelsen. Gjennom forhandlingene ble godtgjørelsen økt med tre gangeren noe som var helt nødvendig da ordningen hadde stått på stedet hvil siden 1983. Dette var et viktig bidrag for å gjøre det mer attraktivt for arbeidsledige, studenter, pensjonister og andre grupper å påta seg dette viktige arbeidet.

Når folk får trekk i trygdeytelsene sine for å være meddommer, så er dette et tydelig signal fra staten som sier at du ikke er ønsket i en rolle som er avgjørende for vårt rettssystem. Jeg har vanskelig for å forstå at dette er et system regjeringen mener er riktig.

Svar:

Å være meddommer er en borgerplikt. Meddommere som er pensjonister, studenter eller arbeidsledige får godtgjørelse for hver dag eller del av dag som går med til møte på rettsstedet i saken, etter rettsgebyrforskriften § 1-1. Ar-

beidstakere og selvstendig næringsdrivende som kan dokumentere tapt arbeidsfortjeneste som følge av meddommertjeneste kan tilkjennes dekning for dette av retten, jf. rettsgebyrforskriften § 1-4.

Prinsippet om at vi skal dømmes av våre likemenn er en grunnpilar i det norske rettssystemet. At representanter fra alle deler av befolkningen påtar seg å være medlemmer av meddommerutvalgene bidrar til å sikre at ulike perspektiver og erfaringer blir representert, og er en viktig del av den demokratiske kontrollen med domstolene. Derfor er det uheldig at personer som mottar dagpenger stilles i en økonomisk dårligere situasjon ved å utføre vervet som meddommer. På denne bakgrunn har Arbeids- og inkluderingsministeren i sitt svar på spørsmål nr. 2721 varslet at hun har satt i gang et arbeid i departementet for å endre regelverket, slik at man skal kunne få unntak fra avkortingsreglene i dagpengeordningen hvis man er meddommer.

SPØRSMÅL NR. 2764**Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 19. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

For Venstre er åpenhet og tillit til statistikk avgjørende. Narkotikarelaterte dødsfall er en tragisk virkelighet som rammer sårbare grupper i samfunnet. Vi forventer at helseministeren tar nødvendige skritt for å sikre at fremtidig kommunikasjon rundt narkotikautløste dødsfall preges av større åpenhet og korrekthet, slik at tilliten til offentlig statistikk styrkes.

Med dette som bakgrunn, hvorfor publiserer FHI tall som ikke reflekterer den reelle situasjonen, og hvorfor oppdateres de ikke fortløpende?

BEGRUNNELSE:

Folkehelseinstituttets (FHI) nettsider rapporterer at det var 363 narkotikautløste dødsfall i 2023. Likevel viser oppdaterte tall at det virkelige antallet er 387, med mulighet for ytterligere økning ettersom obduksjonsrapporter fortsatt er under behandling. Dette reiser alvorlige spørsmål om nøyaktigheten og transparensen i offentlig kommunikasjon av en så kritisk samfunnsutfordring.

Narkotikarelaterte dødsfall representerer en tragisk og uakseptabel virkelighet som rammer sårbare grupper i samfunnet vårt. Når offentligheten får servert tall som ikke er oppdaterte og som underkommuniserer alvorret, risikerer vi å undergrave tilliten til myndighetenes arbeid og svekke den politiske viljen til å iverksette nødvendige tiltak. Det er derfor avgjørende at regjeringen sikrer åpenhet og korrekt informasjon i alle deler av helsesektoren.

Svar:

Alle personer vi har mistet i relativt ung alder på grunn av narkotikarelaterte dødsfall, er en smertefull virkelighet som bekymrer oss og som viser at vi ikke har lykkes med forebyggingen. En viktig forutsetning for å lykkes bedre med treffsikre tiltak for å redusere antall overdoser, er å ha god og oppdatert oversikt over omfanget. Som representanten Melby er jeg også svært interessert i oppdaterte oversikter så hurtig som overhodet mulig. At mangel på åpenhet skal være årsak til at slike oppdateringer ikke foreligger så tidlig som ønskelig, er imidlertid ikke tilfelle. Situasjonen som beskrives oppstår nok først og fremst i spenningsfeltet mellom ønsker om hurtige oppdateringer på den ene siden og kvalitetssikrede data på den andre siden.

Alle dødsfall blir registrert i Dødsårsaksregisteret (DÅR) ved Folkehelseinstituttet (FHI). Formålet er å overvåke dødsårsaker i befolkningen, samt gi grunnlag for forskning og planlegging av helsetjenester. Det er stor forskjell på når ulike dødsårsaker kan anses å være komplette. For enkelte dødsårsaksgrupper som kreft og demens, vil tallene raskt være tilnærmet komplett – både fordi man her sjelden trenger å vente på et obduksjonsresultat for å fastslå den endelige dødsårsaken og fordi antallet dødsfall er stort slik at etterregistreringer relativt sett vil ha mindre betydning.

Narkotikarelaterte dødsfall er i antall en mye mindre gruppe, og årsaken til at det tar lang tid før det foreligger fullstendig oversikt er at omtrent alle disse dødsfallene blir obdusert. Obduksjonsresultat fra de ulike patologiske og rettsmedisinske avdelingene blir sendt i posten på papir til Dødsårsaksregisteret og må manuelt håndteres og kodes. Kodingen av obduksjonsmeldinger er som oftest komplisert og innebærer et samarbeid mellom medisinsk koder og overlege ved Dødsårsaksregisteret. Grunnet sent innkomne obduksjonsrapporter medfører dette at det tar lang tid før tallene er komplette.

De siste årene, etter overgang til elektroniske dødsmeldinger, har FHI publisert den årlige dødsårsaksstatistikken i månedsskiftet mai/juni mot tidligere i november/desember påfølgende år. At data fra registret publiseres, vil si at de da blir gjort tilgjengelig for utlevering og at tallene oppdateres i Dødsårsaksregisterets åpne statistikkbank. Dødsårsaksregisteret oppdaterer alltid dataene i registeret når det kommer inn ny informasjon, enten det er for inneværende år eller tidligere år. Ved publisering av tall for et nytt år oppdateres også utleveringsgrunnlag og statistikkbank med eventuell ny informasjon som er mottatt siden forrige oppdatering. Dette blir dermed tilgjengelig for forskere og allmennheten. På grunn av kapasitetsutfordring ved de rettsmedisinske avdelingene i Oslo og Bergen kan det være at det i år har vært mer forsinkelse enn tidligere før alle obduksjonsresultatene kommer til Dødsårsaksregisteret.

For 2022 ble det rapportert 321 narkotikautløste dødsfall i årsrapporten. Dette antallet er nå oppjustert til 332. For 2023 rapporterte FHI den 30. mai om 363 narkotikautløste dødsfall. I ettertid har det kommet inn flere obduksjonsresultater, og dette gjør at antallet er oppjustert til 387. Og fortsatt kan det komme nye justeringer. Alle figurer er imidlertid merket med dato 30.05.2024. FHI medgir at de kunne ha presisert tydeligere at tallene for narkotikarelaterte dødsfall kan bli oppjustert grunnet

sent innkomne obduksjonsresultater, både i rapporten om «Dødsårsaker i Norge 2023» og rapporten «Narkotikautløste dødsfall 2023». Jeg legger til grunn at dette nå vil bli ivaretatt.

FHI opplyser videre at selv om fortløpende oppdatering av statistikken og årsrapporten vil medføre mye arbeid som kan være krevende å prioritere, så vil de oppdatere statistikkbanken og rapporten for narkotikadødsfall i høst på grunn av den store endringen som har vært i år.

Det vises ellers til to oppdrag gitt til Helsedirektoratet med relevans for problemstillingene spørsmålstiller berører. Det første er å utrede et helhetlig system for monitorering av rusmiddelsituasjonen og innføring av

beredskapstenking innen rusmiddelområdet. Utredningen skal blant annet vurdere om det er informasjonsbehov som ikke er tilstrekkelig dekket og hvordan ulike datakilder i større grad kan ses i sammenheng. FHI skal bistå Helsedirektoratet i deres arbeid med denne utredningen.

Det andre er å ferdigstille og iverksette en dynamisk, ikke tidsavgrenset handlingsplan mot overdoser med følgende innsatsområder:

- Forebygging av overdoser som skyldes bruk av ulovlige rusmidler
- Forebygging av overdoser som skyldes reseptbelagte legemidler
- Forebygging av alkoholutløste og alkoholrelaterte dødsfall.

SPØRSMÅL NR. 2765

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 20. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er rasjonale for at ONCOTYPE DX ikke ble godkjent for den store pasientgruppen uten spredning av kreft når den kliniske dokumentasjon er best i klassen, testen er kostnadseffektiv og kostnadsbesparende ifølge nasjonale og internasjonale metodevurderinger, og retningslinjer ellers i verden anbefaler bruk av denne testen i denne gruppen?

BEGRUNNELSE:

Gentesten ONCOTYPE DX ble nylig godkjent etter over 3 år i systemet for Nye Metoder, til en liten gruppe brystkreftpasienter med spredning av kreft til lymfeknuter i armhulen.

PROSIGNA er den gentesten som først ble godkjent innført innenfor rammen av kliniske studier for gruppen brystkreftpasienter, dette på tross av en inkonklusiv metodevurdering som ikke kunne vise at testen var kostnadseffektiv og ikke kunne brukes til å forutsi nytte av cellegift for den individuelle pasient. At ikke ONCOTYPE DX (ODX) godkjennes for denne pasientgruppen antas må bero på en misforståelse i Beslutningsforum og som nå resulterer i at alle brystkreftpasientene i denne store gruppen blir diskriminert fra den beste testen og som kan bidra til at mange kvinner slipper cellegift.

PROSIGNA mangler kliniske studier som kan dokumentere prediktiv informasjon for hvem som sann-

synligvis ha nytte av cellegift eller ikke, den gir kun et prognostisk svar på sykdomsutvikling fordelt på fire subgrupper. ODX har med sine uavhengige prospektive randomiserte studier oppnådd såkalt «level 1a» evidens, noe de er alene om. Denne kliniske dokumentasjonen har vakt stor oppsikt verden over og har ført til at ODX er den mest brukte gentesten for hormonfølsom/HER2-negativ brystkreft.

Avgjørelsen gjort nylig av Beslutningsforum er uforståelig og er en særnorsk beslutning som ikke står i forhold til dokumentasjonen som ODX kan vise til, ikke minst for N0 pasientgruppen. FHIs metodevurdering viser svært sterke og sikre resultater på kostnadseffektivitet og kostnadsbesparelser for helsevesenet dersom ODX brukes rutinemessig i klinikk. Det påpekes både i metodevurdering og fra Sykehusinnkjøp at ODX ikke er sammenlignet med PROSIGNA.

Det er en urimelig forskjellsbehandling av disse to gentestene som underlig nok har ført til at den med dårligst dokumentasjon og verdi for pasient og helsevesen er favorisert og gitt monopol for en stor gruppe pasienter med stort medisinsk behov. PROSIGNA er fortsatt under forskning og utvikling, mens ODX ligger mange år foran og er ferdig utviklet.

Svar:

Brystkreft er den mest vanlige krefttilstanden blant kvinner. Forekomsten har økt de siste årene, i alle aldersgrupper. Behandlingen av brystkreft har bedret seg gjennom mange år og dødeligheten har gått ned. Kreft er det fagområdet der utviklingen er kommet lengst når det gjelder bruk av persontilpasset medisin i diagnostikk og behandling.

Regjeringen vil at færre skal få kreft, at flere skal overleve kreft og at det skal legges godt til rette for dem som rammes av kreft. Vi vil legge fram en ny nasjonal kreftstrategi, som vil peke ut viktige målsettinger for de kommende årene.

Den diagnostiske metoden stortingsrepresentanten viser til er en molekylær genprofilanalyse for å predikere nytte av kjemoterapi for utvalgte pasienter med brystkreft. Metoden ble behandlet i Beslutningsforum for Nye metoder 26. august d.å. I beslutningen heter det at molekylær genprofilanalyse (Onkotype DX) kan innføres som en del av beslutningsgrunnlaget for å predikere nytten av kjemoterapi hos pasienter som er østrogen reseptor positiv (ER+) og human epidermal vekst faktor reseptor 2 negativ (HER2-) med tidlig stadium invasiv brystkreft, som er postmenopausale og lym-

feknutepositive. Hos pasienter som er postmenopausale og lymfeknutepositive kan Oncotype DX fylle et udekket behov. Pasienter som er ER+, HER2- og lymfeknutenegative med tidlig stadium invasiv brystkreft, har allerede en tilgjengelig test til samme formål og det er ikke dokumentert merverdi av Oncotype DX. Beslutningen forutsetter samme kostnadsnivå som grunnlaget for beslutningen i Beslutningsforum.

Det er de regionale helseforetakene som gjennom Nye metoder vurderer og beslutter hvilke behandlinger som skal tilbys i spesialisthelsetjenesten, i tråd med Stortingets beslutning. Beslutninger om innføring av ny diagnostikk er begrunnet i vurderingen av prioriteringskriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. Ved vurdering av medisinsk utstyr og diagnostiske tester er det i tillegg andre forhold som beslutningstakere må ta hensyn til. Dette kan være forhold knyttet til implementering av testen i tjenesten, slik som nødvendig kompetanse og infrastruktur for likeverdig tilgang til diagnostikken. Dersom flere diagnostiske produkter med liknende eller overlappende bruksområde finnes eller forventes å komme på markedet, kan det også fordre faglige og anskaffelsesmessige vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2766

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 19. september 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvor langt har regjeringen kommet i arbeidet med å følge opp stortingsvedtaket om å hensynta Datatilsynets bekymringer knyttet til informasjonsfrihet i lov og eventuell forskrift knyttet til DNS-blokkering av utenlandske nettsider som tilbyr pengespill?

BEGRUNNELSE:

Kultur- og likestillingsministeren opplyser i sitt svar på mitt forrige skriftlige spørsmål knyttet til saken, at anmodningsvedtaket fra Stortinget er tilstrekkelig fulgt opp ved departementet har tatt med Datatilsynet i arbeidet med å oppklare og vurdere behovet for forskriftsbestemmelser etter lovhjemmel i lovregel om DNS-blokkering av pengespill, og lagt særlig vekt på deres vurdering.

I brevet datert 19.juni, som statsråden refererer til, opplyser imidlertid Datatilsynet følgende:

«Vi har heller ikke tatt stilling til hvorvidt det er behov for å vedta egne forskriftsbestemmelser for å ivareta andre hensyn enn personvern hensyn.»

I anmodningsvedtaket ber Stortinget regjeringen om å svare ut bekymringene knyttet til inngrepet som gjøres i befolkningens informasjonsfrihet, ikke bare i personvernet. Datatilsynet har i den etterfølgende dialogen med departementet ikke tatt stilling til hvordan deres bekymringer knyttet til informasjonsfrihet skal ivaretas.

I tidligere høringsrunder har Datatilsynet skrevet følgende om denne bekymringen:

Fra hørings svar datert 02.11.2021, første høringsrunde:

«DNS-blokkering vil bli en utfordring for internettets funksjonalitet. Det er en stor fare for at DNS-blokkeringen også vil omfatte lovlig informasjon.»

Og videre fra hørings svar dater 25.05.2023, andre høringsrunde:

«Vi påpeker avslutningsvis, som i hørings svaret av 2. november 2021, at DNS-blokkering på generelt grunnlag utfordrer internettets funksjonalitet. Det er en stor fare for at DNS-blokkeringen også vil omfatte lovlig informasjon. Å forhindre at brukere får tilgang til lovlig informasjon på internettet vil kunne gi et personvernproblem. At Norge nå ønsker å benytte DNS-blokkering på nye områder vil medføre at norske myndigheter begrenser mulighetene for brukere fra Norge å nå informasjon som er tilgjengelig fra andre land.»

Disse bekymringene synes verken å ha blitt adressert av departementet eller besvart av Datatilsynet.

Jeg vil minne om at det i Stortingets anmodningsvedtak fra en samlet opposisjon var tydelig at man skulle hensynta bekymringer knyttet til både personvern og informasjonsfrihet i forskriftsarbeidet. Jeg håper statsråden kan rapportere til Stortinget om hvor langt man har kommet i dette arbeidet, og hvordan det har blitt gjort.

Svar:

Som jeg tidligere har redegjort for, anser jeg anmodningsvedtaket tilstrekkelig fulgt opp, og vil orientere om dette i Kultur- og likestillingsdepartementets budsjettproposisjon for budsjettåret 2025.

At loven og lovproposisjonen allerede følger opp Datatilsynets bekymringer knyttet til personvern, har Datatilsynet selv bekreftet i deres brev til departementet 19. juni 2024. Her skriver Datatilsynet bl.a. at «[d]epartementet har som kjent fulgt denne anbefalingen (...) i lovforslaget.» Anbefalingen det siktes til, er at driften av landingssiden legges til internettilbyderne i stedet for til offentlige myndigheter, slik at Lotteritilsynet ikke kan spore trafikken og dermed heller ikke behandle denne typen personopplysninger. Datatilsynet skriver også i brevet at de ikke har identifisert konkrete behov for å vedta egne forskriftsbestemmelser for å ivareta de personvernmessige sidene av forslaget.

Når det gjelder informasjonsfriheten, så ser jeg ikke hvordan vi skal kunne ivareta denne ytterligere gjennom forskriftsbestemmelser. Det er åpenbart at et forslag om å blokkere folks tilgang til ulovlige pengespillnettsteder også innebærer et inngrep i folks mulighet til å få informasjon om hvordan disse pengespillene er utformet og fungerer. Men dette er kommersielle ytringer som i liten grad forstyrrer ytringsfrihetens funksjon når det gjelder sannhetssøking, demokrati og individets frie meningsdanning. Staten har derfor en vid skjønnsmargin når det gjelder å regulere denne typen ytringer.

Videre følger det allerede av loven og lovproposisjonen at dersom et ulovlig pengespillnettsted mot formodning også skulle inneholde lovlig innhold som utgjør

viktige bidrag i samfunnsdebatten, så er dette selvsagt noe som skal inngå i den forholdsmessighetsvurderingen som Lotteritilsynet er pålagt å gjøre før de kan fatte et vedtak om DNS-blokkering. Denne sikkerhetsventilen ble innført nettopp for å unngå uforholdsmessige inngrep i ytrings- og informasjonsfriheten. Det følger derfor av lovbestemmelsen at det bare kan gis pålegg om DNS-blokkering dersom hensynene som taler for å gi pålegg, veier tyngre enn ulempene pålegget vil medføre:

«Det kan bare gis pålegg etter første ledd dersom hensynene som taler for å gi pålegg, veier tyngre enn ulempene pålegget vil medføre. Ved vurderingen skal interessene som tilsier DNS-blokkering, avveies mot interessene til internettilbydere pålegget retter seg mot, og til innehaveren av nettstedet, hensynet til informasjons- og ytringsfriheten og andre berørte interesser. (...) Dersom grunnlaget for et pålegg etter første ledd ikke lenger er til stede, skal Lotteritilsynet oppheve pålegget dersom innehaveren av nettstedet krever det.»

Hensynet til informasjons- og ytringsfriheten er altså eksplisitt nevnt som en ulempe ved DNS-blokkering som må avveies mot hensynene som taler for å gi pålegg.

Representanten ønsker likevel at regjeringen skal lage en egen forskrift som ivaretar informasjonsfriheten ytterligere enn det som allerede fremgår av lovbestemmelsen. Jeg ser ikke dette som hensiktsmessig per i dag. Det er krevende å skulle forutse hvilke saksbehandlingsregler det eventuelt vil bli behov for å forskriftsregulere, før bestemmelsen i er tatt i bruk. Jeg mener derfor vi bør vente til den nye lovbestemmelsen er trådt i kraft og har fått virke en stund, før vi tar stilling til behovet for å gi ytterligere regler. Jeg kan forsikre representanten om at dersom Lotteritilsynet mot formodning skulle praktisere den lovfestede forholdsmessighetsvurderingen på en utilsiktet måte, slik at det gjøres uforholdsmessige inngrep i publikums informasjonsfrihet i strid med lovens ordlyd, så vil jeg straks ta nødvendige grep for å hindre at denne praksisen fortsetter.

Siden det er befolkningens informasjonsfrihet som er bekymringen, så vil jeg minne om at en DNS-blokkering ikke bare innebærer en negativ begrensning i publikums frihet til å motta informasjon om innholdet i og utformingen av uregulerte pengespilltilbud. Landingssiden som forbrukerne omdirigeres til, vil også utstyre folk med viktig informasjon om at nettstedet de har forsøkt å kontakte, mangler tillatelse og dermed ikke er underlagt de samme ansvarlighetstiltakene som de norske, lovlig pengespillene. Den manglende tillatelsen innebærer videre at forbrukeren risikerer ikke å få utbetalt sin gevinst fra slike pengespill, som følge av at norske banker stopper transaksjonene som del av betalingsformidlingsforbudet. Dette utgjør også informasjon som publikum har en vesentlig interesse av å motta som en del av informasjonsfriheten. Dette gjør seg i enda større grad gjeldende sett i lys av at tidligere undersøkelser har indikert at så mange som fem av ti nordmenn ikke vet eller er usikre på hvem som har lov til å tilby pengespill i Norge. DNS-blokkering kan

i denne sammenheng være viktig, fordi det gir befolkning-

gen informasjon som gjør dem i stand til å orientere seg og til å ta informerte valg.

SPØRSMÅL NR. 2767

Innlevert 11. september 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 19. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Trafikktall presentert i Budstikka 9. september viser at den samlede døgntrafikken frem og tilbake over kommunegrensen mellom Bærum og Oslo har økt med nesten 5 000 kjøretøy i august 2024 sammenliknet med august 2023.

Kan statsråden redegjøre for endringene i den samlede biltrafikken fra Asker og Bærum inn mot Oslo etter at kollektivfeltene på E18 ble stengt for elbiler, og kan statsråden videre redegjøre for hvordan det påvirker trafikksikkerheten på lokalveisystemet at Statens vegvesen har redusert personbilkapasiteten på E18?

BEGRUNNELSE:

I møte med Asker, Bærum og Akershus om E18 presenterte statsråden tall fra Statens vegvesen som konkluderte med at biltrafikken inn mot Oslo er redusert etter at kollektivfeltene på E18 ble stengt for elbiler. Imidlertid viser Budstikkas gjennomgang av tall fra Vegvesenets tellepunkter i samme periode at trafikken over kommunegrensen har hatt en stor økning.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at det er metodisk forskjell i beregningene fra Budstikka og fra Statens vegvesen. En viktig forskjell er hvilket sammenlikningsgrunnlag som er benyttet. Budstikka bruker tall fra august 2023 i sitt sammenlikningsgrunnlag. I august 2023 var trafikksituasjonen i korridoren fra vest inn mot Oslo sterkt påvirket av rehabiliteringen av Bygdøylokket på E18 ved Skøyen og Bygdøy, og trafikken kan karakteriseres som en avvikssituasjon. Statens vegvesen bruker generelt sett året 2023 som sammenlikningsgrunnlag i sine analyser av den trafikale situasjonen, men for ukene 27 til 42 (juli til oktober) benyttes tall for 2022 som sammenlikningsgrunnlag på

grunn av rehabiliteringen av Bygdøylokket. Statens vegvesen mener det er mer metodisk riktig å sammenlikne trafikken med data fra 2022 i denne perioden enn å sammenlikne med data fra avvikssituasjonen i 2023.

Statens vegvesen opplyser videre at de har gjort en rekonstruering av tallene som Budstikka presenterte i sin artikkel, og mener at det må være gjort en regnefeil. I regnestykket, som slår fast en økning på rundt 5 000 kjøretøy fra august 2023 til august 2024, er det brukt tall fra tellepunktene Lysakerlokket, Granfosstunnelen, Lysakerelva (Griniveien) og Oslo grense (Bærumsveien). I summen ser det ut til at trafikken i Granfosstunnelen mot Oslo er utelatt. Dersom all trafikk på tellepunktene som er angitt over blir summert, mener Statens vegvesen at dette vil vise en nedgang fra 2023 til 2024 på rundt 1 700 biler i døgnet. Sammenliknet med 2022 i de samme punktene, er det i så fall en nedgang på rundt 8 200 kjøretøy per døgn. Dette er et annet resultat av hva Budstikka har presentert.

Statens vegvesen har benyttet tre tellepunkt i korridor vest for løpende å ha et overordnet bilde som beskriver trafikksituasjonen; Blommenholm (E18 Vest), Oslo Grense (fv. 160 Bærumsveien) og Lysakerelva (fv. 168 Griniveien). Reduksjonen på 12 800 kjøretøy per døgn i uke 34, som jeg presenterte i et møte med lokale myndigheter 29. august - og som det vises til i spørsmålets begrunnelse - gjelder trafikk i begge retninger. Tallene var i denne presentasjonen for den siste uken man da hadde trafikktall for. De viste et øyeblikksbilde for uke 34 for de tre tellepunktene.

Statens vegvesen opplyser at disse tellepunktene er valgt fordi de til sammen gir et godt bilde av trafikksituasjonen i korridor vest. Historisk sett er dette også tellepunkt som har gitt kontinuerlige trafikktall, uten å ha bortfall i registreringen.

Figur 1: Statens vegvesens tellepunkter fra vest (ukesdøgntrafikk vil si alle ukedager)

Utvalgte Tellepunkt	Kommune	Gjennomsnittlig ukesdøgntrafikk		Differanse
		Uke 34 i 2024	Uke 34 i 2022	Uke 34 i 2022
BLOMMENHOLM (Ev 18 Vest)	Bærum	82 500	95 000	-12 500
OSLO GRENSE (Fv 160 Bærumsveien)	Bærum	16 000	12 000	4 000
LYSAKERELVA (Fv 168 Griniveien)	Bærum	8 400	12 700	-4 300
Korridor Vest	Bærum	106 900	119 700	-12 800 -10,7 %

Statens vegvesen påpeker imidlertid at disse punktene til sammen ikke fanger opp all trafikk over bygrensen. For å få et mer komplett bilde av den trafikale situasjonen er det nødvendig å se på mange ulike data-sett over en viss tid. Statens vegvesen har nå i september mottatt virkedøgntrafikken for august fra bomstasjonene

i vest, som representerer et tett snitt (det vil si all trafikk inn mot Oslo). Tabellen under viser virkedøgntrafikk, det vil si vanlige arbeidshverdager, da det er på disse dagene det er viktigst å redusere trafikkb belastningen inn mot Operatunnelen.

Figur 2: Virkedøgntrafikk (vanlige arbeidshverdager), trafikk fra korridor vest inn mot Oslo

År \ Måned	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
2022	60 000	65 800	71 800	74 500	76 500	77 800	57 000	73 700	74 200	73 200	71 600	72 000
2023	63 700	68 600	68 500	72 400	75 200	77 900	55 900	68 600	70 600	70 100	68 300	69 700
Sammenligningsår 2022/2023	63 700	68 600	68 500	72 400	75 200	77 900	57 000	73 700	74 200	73 200	68 300	69 700
2024	61 800	66 400	69 800	70 800	71 700	73 300	55 500	70 000				
Differanse	i kjt/gjnsn virkesdøgn	-1 900	-2 200	1 300	-1 600	-3 500	-4 600	-1 500	-3 700			
	i %	-3,0 %	-3,2 %	1,9 %	-2,2 %	-4,7 %	-5,9 %	-2,6 %	-5,0 %			

Tallene viser at trafikknivået var lavere i tre av de fire første månedene i 2024, sammenliknet med tilsvarende måneder i 2023. Gjennomsnittlig var det 1,6 prosent mindre biltrafikk i de fire første månedene. I starten av mai ble elbilforbudet innført. Ser man bort fra juli, som har et lavere trafikknivå og er dominert av ferietrafikk, er gjennomsnittlig trafikkreduksjon 5,2 prosent etter innføringen av elbilforbudet.

Trafikksikkerheten på en vei påvirkes av flere forhold. Både trafikkmengde, infrastruktur og trafikkmiljø, samt sammensetningen av ulike trafikantgrupper, vil påvirke hvor god trafikksikkerheten er på en vegstrekning. Det er en fordel at mest mulig trafikk går på hovedveinettet. Dette veinettet er dimensjonert og utformet for å avvikle store trafikkmengder på en sikker måte, og det er ofte separat tilrettelegging for myke trafikanter. Dersom trafikkmengden øker, vil antall trafikkuulykker normalt øke. Det skjer heldigvis relativt få alvorlige trafikkuulykker i Norge, og det foreligger foreløpig ikke data som kan si noe om ulykkesutviklingen i Asker og Bærum etter at elbilene ikke lenger har lov til å bruke kollektivfeltene. I Bærum er det rushtidsbommer på flere gjennomgående kommunale gater som bidrar til å holde trafikken nede i boligkater uten fortau.

Samferdselsdepartementet får løpende statusrapporter fra Statens vegvesen og følger trafikksituasjonen nøye.

SPØRSMÅL NR. 2768**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 23. september 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en status for de ulike tiltakene i Nasjonal strategi for kunstig intelligens, fremlagt av Solberg-regjeringen, herunder en oversikt over hvordan regjeringen planlegger å følge opp tiltakene videre?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg presenterte i januar 2020 en nasjonal strategi for kunstig intelligens. Strategien inneholdt 51 tiltak som bes om en status på.

Svar:

Regjeringen mener at kunstig intelligens er en teknologi med potensial for å løse våre store samfunnsutfordringer, skape nye arbeidsplasser og forbedre offentlig sektor. Samtidig må vi sette nødvendige etiske, juridiske og organisatoriske rammer for bruken av den i samfunnet.

Flere av tiltakene i strategien representanten viser til, er fulgt opp. Etableringen av en regulatorisk sandkasse for personvern og kunstig intelligens i Datatilsynet har vært på plass en god stund, og mange prosjekter har vært gjennom sandkassen. Det ligger rapporter fra disse prosjektene på Datatilsynets sider, til allmenn nytte og læring for alle virksomheter som vil ta i bruk KI på en etisk og ansvarlig måte.

Digitaliseringsdirektoratet utviklet på oppdrag fra mitt departement nyttig veiledning om bruk av generativ kunstig intelligens (slik som ChatGPT). Helsedirektoratet har publisert helsesektorens regelbok for bruk av KI og flere etater har utarbeidet egne retningslinjer for dette.

Vi har satt av 1 milliard kroner over fem år for å styrke forskningen på KI. Over 120 virksomheter har meldt sin interesse for å sende søknad om etablering av 4-6 forskningscentre om KI. Sentrene vil være på plass i løpet av 2025 og gi oss nyttig kunnskap om teknologien, bruken av den og hvilke konsekvenser det vil ha for samfunnet.

Regjeringen satte ned en egen arbeidsgruppe som skulle se på behovet for regulering av KI i Norge. Gruppen leverte sin rapport i november i fjor og konkluderte med at innføringen av KI-forordningen fra EU vil dekke mye av reguleringsbehovet, slik at det foreløpig ikke er lagt opp til å innføre særegne KI-reguleringer i Norge.

Vi sikter på å innføre KI-forordningen så snart som mulig, for at Norge skal kunne begynne å håndheve den på lik linje med EU-landene, da fra sommeren 2026. På

initiativ fra oss er Norge, sammen med øvrige EØS-land, allerede invitert til å delta som observatør i EUs styrende organ i den sammenheng - AI Board. Vi støtter også norsk deltakelse i standardiseringsarbeidet i EU som skal få fram standarder som skal brukes i håndhevingen av KI-forordningen, slik at våre interesser blir godt ivaretatt.

Vi har lagt fram forslag til ny lov om elektronisk kommunikasjon – Prop. 93 L, som bl.a. legger grunnlaget for regulering av datasentre i Norge. Datasentre vil bli en viktig del av vår nasjonale infrastruktur for datalagring og -behandling.

Stortinget behandlet Meld. St. 22 Data som ressurs i juni 2021. Vi følger opp relevante tiltak fra meldingen for å sikre tilgang til data som kan brukes til utvikling av KI.

Vi arbeider videre med å utvikle en nasjonal infrastruktur for KI, der brukere i offentlig og privat sektor vil kunne få tilgang til generelle språkmodeller som ivaretar våre språk og vår kultur.

Dette, og mye mer, vil vi omtale i den kommende nasjonale digitaliseringsstrategien, som skal legge grunnlaget for digitaliseringen, inkludert utvikling og bruk av KI, i Norge fram mot 2030. Strategien legges fram 26. september.

SPØRSMÅL NR. 2769**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 16. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke undersøkelser, screening etc. ble gjennomført og hvilke vurderinger av smittevern hensyn ble gjort ved regjeringens overprøving av UDI sitt avslag og ved ankomst i Norge, av medisinstudentene fra Gaza som nå deltar i utvekslingsprogrammet ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens pressemelding av 02.08.24 om at regjeringen v/ Justis- og beredskapsdepartementet instruerte UDI om å innvilge tidsbegrenset studentvisum til ni av ti medisinstudenter fra Gaza, som nå deltar i et utvekslingsprogram ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo. En av studentene hadde allerede fått innvilget opphold av UDI.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ti-medisinstudenter-fra-gaza-far-komme-til-norge/id3048932/>

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvilke undersøkelser som ble gjennomført og hvilke vurderinger som ble foretatt om smittevern hensyn, ved regjeringens beslutning

om å instruere UDI om å innvilge tidsbegrenset studentvisum og ved studentenes ankomst i Norge.

Svar:

Medisinstudentene fra Gaza har fått oppholdstillatelse i medhold av regelverket for studiesaker i utlendingsloven, og er underlagt de samme rettigheter og plikter som andre studenter som kommer til Norge på samme grunnlag. Utlendingsregelverket har ingen spesifikke vilkår til smittevern, utover å kreve at personer som kommer fra land med høy forekomst av tuberkulose, og som skal oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder, må teste seg for tuberkulose ved ankomst til Norge. Folkehelseinstituttet har utarbeidet en liste over hvilke land som vurderes som høyforekomstland av tuberkulose. Palestinere fra Gaza står ikke på denne listen.

Hvilke forhåndsundersøkelser mv. som kreves for utlendinger som skal jobbe i sykehus og helseinstitusjoner i Norge, ligger under Helse- og omsorgsministerens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 2770**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 19. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil regjeringen snu og bidra til et spleiselag for investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som blir pålagt nye renskrav slik FrP tidligere har foreslått?

BEGRUNNELSE:

Innbyggerne i kommunene langs Oslofjorden ligger an til å få en ekstrem økning i avgiftene bla. som følge av at Stortinget har pålagt kommunene nitrogenrensing som følge av at en vil følge EU sine krav til avløpsvann (avløpsdirektivet). FrP mener at når Stortinget pålegger kommunene dette må de også være med på å ta regningen, ikke

skyve hele over på innbyggerne. FrP og Rødt fremmet bla. følgende forslag som ble nedstemt av alle andre partier:

“Stortinget ber regjeringen legge frem en modell for et spleiselag for investeringer i nitrogenrensing av avløpsvann i områder som blir pålagt nye renskrav.”

Kostnadene vil bli astronomiske og nylig omtalte Fredrikstad Blad dette som en “Økonomisk skandale” (<https://www.f-b.no/en-okonomisk-skandale-i-nedre-glomma-og-du-tar-regningen/o/5-59-3389321>) og kostnadene er også enorme i Moss og de andre berørte kommunene.

Svar:

Norge har et stort vedlikeholdsetterslep på avløpsfeltet, og mange renseanlegg oppfyller ikke dagens rensekraft. Mange av kommunenes avløpsanlegg er overbelastet, og flere anlegg har ikke fått tilstrekkelig vedlikehold. Det samlede kostnadsbildet og investeringene kommunene står overfor kan ikke alene knyttes til nye rensekraft, men henger også sammen med at oppgradering av vann- og avløpsinfrastruktur lenge har vært nedprioritert.

Når det gjelder finansiering, er utgangspunktet at vann- og avløpsinfrastruktur er og skal være et kommunalt ansvar, hvor ny infrastruktur, herunder oppgradering av renseanlegg, finansieres ved selvkost gjennom vann- og avløpsgebyrene. Jeg forventer at kommunen tar ansvar og gjør de investeringene som kreves for å gjøre nødvendige oppgraderinger av kommunens avløpsanlegg. Slike op-

pgraderinger er avgjørende for at vi skal ivareta miljøet. Jeg oppfordrer også kommunene til å utforske kostnadseffektive løsninger, for eksempel gjennom interkommunale samarbeid.

Samtidig vil regjeringen legge til rette for at kommunene gjør gode og smarte investeringer som gjør at bedre avløpsrensing kommer raskt på plass. Regjeringen har blant annet etablert en tilskuddsordning for planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning for kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt. I år er det satt av 52 millioner kroner til denne ordningen. I tillegg vurderer vi andre virkemidler for å få på plass oppgraderinger av avløpsanleggene. Blant annet spiller Miljødirektoratet og statsforvalterne en viktig rolle for at kommunene skal få god veiledning og saksbehandlingen av nye tillatelser skal gå raskere.

SPØRSMÅL NR. 2771

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 18. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilke incentiver for karbonfjerning (negative utslipp) vil regjeringen innføre, og kan regjeringen avklare hvordan EUs bokføringsregler slår ut dersom Norge ønsker å rapportere negative utslipp i oppfyllelse av våre klimaforpliktelser i ESR og ETS?

BEGRUNNELSE:

I 2022 foreslo Høyre på Stortinget at:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ekstern utredning av virkemidler for samfunnsøkonomisk riktig prising av negative utslipp, slik som negativ CO₂-avgift eller omvendte auksjoner, og vurdere muligheten for at støtte til CO₂-fjerning (negative utslipp) kan kombineres med salg av klimakreditter.»

Miljødirektoratet gjennomførte en utredning og anbefalte i 2023 innføring av en «omvendt» avgift tilsvarende det de har i USA eller «omvendte auksjoner» som nå innføres i Danmark og Sverige. Dette har regjeringen foreløpig ikke fulgt opp.

Samtidig pågår det en diskusjon om hvordan negative utslipp skal rapporteres innad i EU. EU-kommisjonen har presisert at dette ikke er avklart, og de skal legge fram et forslag som omfatter bokføring av karbonfjerning innen 31. juli 2026.

Det har lenge blitt lagt til grunn at negative utslipp kan bokføres i ESR – innsatsfordelingsforordningen i oppfyllelsen av Norges klimamål, men nå er det usikkert om dette stemmer. Det kan ha konsekvenser, blant annet for muligheten til å bokføre negative utslipp fra Langskip-prosjektet. Jeg viser til brev fra statsråd Bjelland Eriksen til kommisær Wopke Hoekstra datert 14. mars 2024. Jeg ber om oppdatert informasjon om utfallet av denne brevvekslingen.

Svar:

FNs klimapanel er klare på at karbonfjerning er viktig for at verden skal klare å nå klimamålene. Karbonfjerning betyr at man fjerner CO₂ fra atmosfæren. Karbonfjerning omtales også som «negative utslipp», og finnes i to hovedformer: Naturlig, for eksempel gjennom skog som vokser og som dermed suger til seg CO₂ gjennom sin levetid, og teknologisk, slik som fangst og lagring av biogen CO₂ (bio-CCS) eller direktefangst av CO₂ fra omgivelsesluft (DAC). CO₂ som fanges gjennom disse teknologiske løsningene kan enten lagres permanent under bakken i geologiske formasjoner (karbonfangst og lagring) eller brukes som innsatsfaktor i produkter (karbonfangst og -bruk/«CCU»).

Fangst og lagring av CO₂ fra fossile kilder bidrar ikke til negative utslipp.

Den 6. februar 2024 la Kommisjonen frem en melding om EUs klimamål for 2040 og en melding om industriell karbonhåndtering. At de to dokumentene ble lagt frem samtidig er ikke tilfeldig. EU anerkjenner her at karbonfjerning er en viktig del av løsningen på klimautfordringene. Teknologisk karbonfjerning må likevel kunne sies å være et relativt nytt område i klimapolitikken. Det gjenstår enkelte uavklarte spørsmål. Dette gjelder både hvordan karbonfjerning kan bokføres i utslippsregnskapene og – i forlengelsen av det bokføringstekniske – hvordan myndighetene kan legge til rette for at aktørene kan gjennomføre konkrete prosjekter (virkemidler og insentiver).

Bokføring:

I desember 2021, under klimatoppmøtet i Glasgow (COP26), ble det enighet om at stater kan inkludere karbonfjerning for å nå sine klimamål under Parisavtalen. Dette betyr at Norge kan bokføre negative utslipp fra norsk territorium både i oppfyllelsen av sitt klimamål under Parisavtalen og målene som er lovfestet i klimaloven.

EU-regelverket åpner foreløpig ikke for bokføring av negative utslipp fra teknologisk karbonfjerning. De kvotepliktige bedriftene kan ikke oppfylle sin kvoteplikt i EUs kvotesystem (EU ETS) gjennom negative utslipp. Landene kan heller ikke oppfylle sine forpliktelser under EUs innsatsfordelingsforordning (ESR) gjennom negative utslipp. Dette ble senest bekreftet i april 2024 da Kommisjonen fikk flertall for sitt forslag om å endre forordning (EU) 2020/1208, et teknisk regelverk om bokføring under innsatsfordelingen. Med de siste endringene fremgår det nå eksplisitt av forordningen at negative utslipp skal holdes utenfor når landene beregner sine utslipp under innsatsfordelingen.

I forbindelse med vedtak om endringer i forordningen leverte Kommisjonen en egen uttalelse. I uttalelsen skriver Kommisjonen at den anerkjenner og støtter nøkkelrollen som industriell karbonfjerning (inkludert Bio-CCS) vil måtte spille i oppfyllelsen av EUs klimamål og for å veie opp for utslipp fra sektorer med begrenset kuttspotensial. Den skriver videre at det er behov for mer analyse om hvordan negative utslipp skal bokføres i EU-regelverket.

I forkant av vedtak av Kommisjonens forslag om å endre den relevante forordningen sendte klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen et brev til EUs klimakommissær Wopke Hoekstra, datert 14. mars 2024. I brevet ba statsråd Bjelland Eriksen EU revurdere sitt standpunkt om at teknologisk karbonfjerning ikke skulle kunne telle med i oppfyllelsen av EU-regelverket. I et etterfølgende møte mellom statsråd Bjelland Eriksen og kommissær Hoekstra forklarte kommissæren at Kommis-

jonen følger EU-enigheten som fremgår av fortalepunkt 17 i revidert innsatsfordeling (forordning 2023/857). Der ber Rådet og Europaparlamentet om at Kommisjonen skal komme tilbake til spørsmålet om bokføring av negative utslipp etter man endelig har vedtatt forordningen som etablerer et frivillig sertifiseringsrammeverk for permanent karbonfjerning, karbonlandbruk og karbonlagring i produkter.

Som representanten påpeker fremgår det i klimakvotedirektivets artikkel 30 nr. 5 at Kommisjonen innen 31. juli 2026 skal vurdere hvordan karbonfjerning kan inkluderes i kvotesystemet. Kommisjonen skal i samme tidsrom vurdere om det er hensiktsmessig å innlemme avfallsforbrenning i EUs kvotesystem. Disse vurderingene kan munne ut i lovforslag fra Kommisjonen. Fra regjeringens side vil vi følge godt med og spille inn eventuelle norske posisjoner.

Status når det gjelder bokføring i EU-regelverket er med andre ord at landene foreløpig ikke kan benytte negative utslipp til å oppfylle sine forpliktelser under innsatsfordelingen, men at Kommisjonen vil komme tilbake til denne problemstillingen innen sommeren 2026.

Virkemidler og insentiver:

I løpet av 2024 har regjeringen fått oversendt to utredninger om virkemidler for å bidra til realisering av flere karbonfangstprosjekter:

- i) Oslo Economics har på oppdrag fra Miljødirektoratet gjennomført en utredning om virkemidler for industriell karbonfjerning,
- ii) Oslo Economics og Sintef Energi har på oppdrag fra Energidepartementet kartlagt virkemidler som kan legge til rette for CO₂-fangst i norsk industri og avfallsforbrenning.

Regjeringen arbeider med å vurdere hvordan den vil følge opp disse rapportene.

SPØRSMÅL NR. 2772**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 19. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Hvordan har regjeringen fulgt opp vedtak 155–156 (2023–2024), og når kommer regjeringen tilbake til Stortinget om registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringspolitikeres medlemmer av husholdningen, inkludert ektefeller og samboere?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i behandlingen av Innst. 121 L (2023–2024), jf. Prop 12 L (2023–2024) i desember 2023 at regjeringen skal sikre at kravene til registrering av verv og økonomiske interesser til enhver tid er minimum like strenge for regjeringsmedlemmer som kravene for stortingsrepresentanter. I januar 2024 gjorde Stortinget vedtak i behandlingen av Innst. 140 S (2023–2024), jf. Dokument 8:1 S (2023–2024), punkt 7, om økt åpenhet om aksjehandler for stortingsrepresentanter. Fra februar 2024 gjelder også reglementet for statssekretærer og politiske rådgivere. Per nå er det et eget register for statssekretærer og politiske rådgivere, og regjeringen benytter fortsatt Stortingets register. Regjeringen har sagt at det er naturlig at regjeringsmedlemmer skal bruke det samme registeret som øvrig politisk ledelse, framfor Stortingets register.

Stortinget vedtok også at regjeringen skulle «utrede forslag til registrering av verv og økonomiske interesser for regjeringspolitikeres medlemmer av husholdningen, inkludert ektefeller og samboere, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte». Statsråden sa under behandlingen at dette arbeidet skulle ha «bra framdrift».

Svar:

Europarådet sitt antikorrupsjonsorgan Group of States against Corruption (GRECO) vedtok 29. oktober 2020 den femte evalueringsrapporten om Noreg. I rapporten har GRECO vurdert regelverk og institusjonelle system for å forebygge korrupsjon og fremje integritet i den politiske leiinga og politiet. Norge fekk i alt 14 anbefalingar til ulike tiltak for å styrke arbeidet på disse områda. Tre av anbefalingane blir følgde opp av Kommunal- og distriktsdepartementet. Ei av anbefalingane er «at man overveier om man bør pålegge ektefeller og nærstående familiemedlemmer den samme opplysningsplikten (uten at informasjon om nære familiemedlemmer nødvendigvis trenger å bli offentliggjort)».

Departementet vurderer no oppmodingsvedtaka i samband med arbeidet med å sjå på korleis anbefalingane frå GRECO skal bli følgde opp, og tek sikte på å korne tilbake til Stortinget våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 2773**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 19. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

21. august grunnstøytte ein lekter ved Høgefjellet Naturreservat på Stadlandet i Vestland, med ein förflåte av betong på over 2 000 tonn om bord. Oppryddingsarbeidet har ikkje kome i gang, mellom anna fordi stat og kommune ikkje har blitt samde om kven som har ansvaret.

Meiner statsråden det er akseptabelt at det tar så lang tid å avklare ansvar og starte oppryddingsarbeid ved alvorleg forureining til havs, og er statsråden enig i at det

er nødvendig å oppdatere og skjerpe regelverket for ansvar i denne type forureiningssaker?

GRUNNGJEVING:

Rundt 10 000 liter diesel har runne i sjøen etter grunnstøtinga. Kystverket brukte 18 dagar på å avklare kven dei meiner har ansvar for å rydde opp og fjerne förflåten.

Kystverket konkluderte då med at det juridiske ansvaret med å følge opp saka skal ligge hos Stad kommune, fordi Kystverket ikkje reknar betongkolossen som ein del av slepebåten som gjekk på grunn, og at förflåten difor er for ekstraavfall å rekne. Om den grunnstøytte lekteren hadde blitt definert som ein del av den forulykka eininga, ville det falle på Kystverket å følge opp saka vidare.

Etter Venstre sitt syn er det for det første uakseptabelt at det tar så lang tid å avklare ansvarsforhold i ei alvorleg forureiningssak. For det andre syner denne saka at det er nødvendig å oppdatere og klargjere regelverket for forureining til havs, slik at vi tar forureining til havs like mykje på alvor som forureining på land.

Svar:

Hovudregelen i norsk rett er at det er den ansvarlege som har ansvar for opprydding og fjerning etter forureiningslova. Dersom den ansvarlege ikkje set i verk nødvendige tiltak kan myndighetene gi pålegg om kva tiltak den ansvarlege skal gjennomføre, eller sjølv gjennomføre nødvendige tiltak og krevje kostnadene dekte frå den ansvarlege, i tråd med prinsippet om at forureinar betalar.

Kystverket har myndigheit etter forureiningslova ved akutt forureining. Kystverket har òg myndigheit etter forureiningslova § 37 andre ledd til å gi pålegg om opprydding og fjerning av avfall til den som var eiar av skipet. I tillegg har Kystverket myndigheit etter hamne- og farvasslova i situasjonar der det er fare for tryggleik eller framkomstforhold til sjøs. Kommunen har myndigheit etter § 37 første ledd om opprydding av forsøpling og andre ledd for opprydding og fjerning av større gjenstandar.

Då Kystverket fekk varselet om grunnstøytinga 21. august, var det usikkerheit knyta til kor mykje diesel som var om bord. Informasjonen Kystverket fekk, tilsa at förflåten hadde noko diesel om bord, men truleg lite, sidan flåten var heilt ny og aldri hadde vore i bruk. Det kjem fram av teknisk rapport frå 24. august at flåten truleg hadde ca. 10 000 liter diesel om bord, som ein gjekk ut frå vart sleppt raskt ut på grunn av værforholda på staden.

Kystverket vurderer at dei ikkje har myndigheit til å gi pålegg om fjerning av förflåten i denne konkrete saka. Bakgrunnen for dette er at Kystverket ikkje ser på förflåten, slik ho er plassert no, som ein trussel for verken tryggleik eller framkome for sjøtransporten. Flåten medfører heller ikkje fare for akutt forureining, sidan dei anslagsvis 10 000 literane diesel som var på flåten antakeleg allereie har runne ut. Sidan förflåten ikkje reknast som eit skip, har som nemnt Kystverket heller ikkje myndigheit etter forureiningslova § 37 andre ledd.

Følgjeleg er det kommunen som i samsvar med forureiningslova har myndigheit til å følgja opp saka overfor eigaren. Dette er kommunisert til Stad kommune, som i e-post 10. september til mellom anna Kystverket viser til at kommunen har gjort interne avklaringar og vil følgje opp saka vidare. Det er i tråd med vanleg praksis at Kystverket følgjer opp akutte hendingar til sjøs og avklarar vidare handtering med lokale styresmakter når den akutte hendinga er over.

Eg kan ikkje sjå at hendinga tilseier behov for å endre regelverket ved denne typen hendingar. Det er kommunen som er forureiningsmyndigheit for opprydding etter forureiningslova § 37 første og andre ledd, og som kan gi pålegg om fjerning av förflåten.

SPØRSMÅL NR. 2774

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 18. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om status for skatteavtalen mellom Norge og USA og om det pågår arbeid med å oppdatere avtalen?

BEGRUNNELSE:

Over tid kan det vise seg at eldre skatteavtaler ikke er fullt ut dekkende. Skatteavtalen med USA ble undertegnet 3.

desember 1971, og er senere endret ved protokoll undertegnet 19. september 1980.

Svar:

Jeg kan opplyse om at Norge og USA forhandler om en ny skatteavtale. Det har tatt tid å ferdigstille dette arbeidet, blant annet på grunn av arbeidet med reformer i det amerikanske skattesystemet og store internasjonale prosesser på skatteområdet de siste årene. Det gjelder blant

annet G20/OECDs Base Erosion and Profit Shifting Project (BEPS) og topilarprosjektet. Dette har resultert i oppdatering av en rekke norske skatteavtaler og innføring av en global minimumsskatt (suppleringskatten). Jeg viser ellers til at USA de siste årene har ratifisert svært få skatteavtaler.

Som representanten indikerer, kan det være behov for å reforhandle eldre skatteavtaler. Dette vil typisk være tilfellet hvis skatteavtalen innholdsmessig ikke er oppdatert etter viktige endringer i landenes skatteregler og skattepolitikk eller ved endringer i internasjonalt rammeverk.

SPØRSMÅL NR. 2775

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 23. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er status på gjennomføring av dette tiltaket, hvilke offentlige virksomheter som tidligere ikke praktiserte offentleglova og prinsippet om meroffentlighet har regjeringen hittil fått til å praktisere dette, i hvilke andre offentlige virksomheter planlegger regjeringen å innføre praktisering av offentleglova og prinsippet om meroffentlighet og hvilke følger vil dette tiltaket i Hurdalsplattformen få for de offentlige virksomhetene som i offentlegforskrifta er unntatt fra virkeområdet til offentleglova?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil:

“Sikre at offentlighetsloven og prinsippet om meroffentlighet praktiseres i alle offentlige virksomheter”.

Spørsmålsstiller ønsker en redegjørelse om hvordan dette tiltaket gjennomføres i praksis, hva som er gjort, hva som gjenstår og hvilke følger dette får for de offentlige virksomhetene som etter forskrift om offentleglova per i dag er unntatt fra offentleglovas virksomhet.

Svar:

Det går fram av bakgrunnen for spørsmålet at representanten viser til tiltaket i Hurdalsplattformen som lyder «Sikre at offentlighetsloven og prinsippet om meroffentlighet praktiseres i alle offentlige virksomheter». Jeg vil først understreke at åpenhet er svært viktig for regjeringen og en grunnleggende verdi i et demokrati.

Meningen med det nevnte tiltaket er å sikre en riktig praktisering av offentleglova (offentlighetsloven) hos alle virksomheter som omfattes av loven. Evalueringen av offentleglova, som ble utført av Oxford Research AS i 2014 og 2015, og undersøkelser gjennomført av Riksrevis-

jonen og Pressens offentlighetsutvalg har vist at merinnsynsvurderinger ikke alltid gjennomføres på riktig måte, og at det også skjer andre feil knyttet til praktiseringen av offentleglova.

Sentrale faktorer for å oppnå en riktig etterlevelse av loven er å styrke kunnskapen om den og å få på plass gode rutiner for behandling av innsynskrav og journalføring. Dette oppnås gjennom informasjonsformidling og kontakt med aktuelle organer. Jeg viser som et eksempel til Departementsakademiet, som skal utvikle og tilby relevante kompetansetilbud for alle ansatte i departementsfellesskapet. Akademiet ble opprettet i september 2023 og har blant annet arrangert flere kurs i offentleglova og innsynsrett.

Det aktuelle punktet i Hurdalsplattformen omhandler kun praktiseringen i de virksomhetene offentleglova gjelder for, og berører ikke virksomheter som ikke omfattes av lovens virkeområde, eller som er holdt utenfor loven gjennom offentlegforskrifta § 1 eller andre særregler.

SPØRSMÅL NR. 2776

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 19. september 2024 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Hva er den årlige utgiften for bruk av konsulenter i staten i hvert av årene 2017-2023 og hittil i 2024, inkludert departementer og underliggende etater?

Svar:

DFØ har i DFØ-notat 2024:1 gjennomgått statlige virksomheters oppfølging av regjeringens fellesføring om å redusere kjøp av konsulenttjenester. DFØ har kartlagt konsulentbruken i tråd med føringene i statens standard

kontoplan om bokføring av konsulentutgifter på de fire kontoene 670-673. Kartleggingen viser at utgiftene nådde en topp i 2021 og deretter har gått noe ned (tallene er i milliarder kroner):

Tallene gjelder statlige virksomheter som omfattes av fellesføringen. Standard kontoplan ble endret i 2019. Det gjør at utgifter ført på 670-673 «Konsulenttjenester» før og etter 2019 ikke er sammenlignbare, og DFØ har derfor heller ikke beregnet konsulentutgiftene for årene 2017-2018. De foreløpige statsregnskapstallene per juli 2024 er 6,49 mrd. kroner.

	2019	2020	2021	2022	2023
Konsulentutgifter løpende kroner	11,01	11,83	12,84	12,99	13,04
Konsulentutgifter 2023-kroner	12,47	13,04	13,67	13,39	13,04

SPØRSMÅL NR. 2777

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 19. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til at statsråden i november 2023 varslet at regjeringen ville gjennomføre en strategisk, finansiell og styringsmessig selskapsgjennomgang av virksomheten i Avinor.

Er denne gjennomgangen ferdig, og er det mulig å få oversendt rapporten?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 16. november 2023 skrev statsråden at regjeringen vurderte flere tiltak for å bedre Avinors økonomiske situasjon og sikre at passasjerer og flyselskaper fortsatt får et godt tilbud over hele landet. I forbindelse med vurderingen av tiltak skulle det også gjennomføres en selskapsgjennomgang av Avinor. Gjennomgangen

skulle blant annet se på videre effektivisering i Avinor og selskapets investeringer.

Svar:

KPMG har gjennomført en uavhengig selskapsgjennomgang av Avinor, som ble lagt fram 26. april 2024. Rapporten er delvis unntatt offentlighet med hjemmel i offentleglova § 13 første ledd, jf. verdipapirhandelloven § 3-1 første ledd (kapittel 5) og offentleglova § 15 andre ledd (kapittel 7 og 8). En offentlig versjon av rapporten er vedlagt.

Lenke til vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-2777-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2778**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 20. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Har statsråden vært i kontakt med noen av aktørene i fjernvarme- og avfallsforbrenningsbransjen for å be om innspill til evaluering av dagens avgift på avfallsforbrenning og utredning av en mest mulig effektiv prising av avfall og bransjens konkurransesituasjon, og i så fall hvilke, er statsråden og departementet i rute til å presentere funnene i senest i forbindelse med fremleggelsen av forslag til statsbudsjett for 2025?

BEGRUNNELSE:

Den 13. februar 2024 gikk en samlet finanskomité, inkludert regjeringspartiene, sammen om å anmode regjeringen om en grundig og helhetlig evaluering av avfallsforbrenningsavgiften.

«Stortinget ber regjeringen evaluere dagens avgift på avfallsforbrenning og hvordan sikre likere konkurransevilkår mellom norske og utenlandske anlegg, utrede hvordan prising av avfall mest mulig effektivt kan bidra til å redusere globale utslipp, utrede konsekvensene for fjernvarme, resirkulering og utslippsreducerende tiltak ved forbrenningsanlegg i Norge samt kostnader for forbrukerne, og komme tilbake til Stortinget senest i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025.»

Forslaget ble vedtatt i forbindelse med behandling av Innst. 205 S (2023-2024).

Brenning av avfall er et påkrevdsamfunnsoppdrag da Norge i 2009 la ned et forbud mot deponier. Brenning av avfall er et mer miljøvennlig avfallstiltak enn deponier. Samtidig er det påkrevd å utnytte overskuddsvarmen fra avfallsforbrenningsanleggene. En energi som avlaster

kraftnettet med mer enn 3 TWh. Avfallsforbrenningsanleggene har pekt på tap av avfall og dermed tap av lokal energi, svekket økonomi til å gjøre miljøvennlige investeringer som CCS og en økt forekomst av eksport av avfallet over grensene. Bransjen peker på røde tall og at nedleggelse av anlegg vil skje innen kort tid. Da går arbeidsplasser tapt og overskuddsvarme må erstattes med kraft.

Svar:

I anmodningsvedtak 514 ber Stortinget regjeringen om å evaluere dagens avgift på avfallsforbrenning og hvordan sikre likere konkurransevilkår mellom norske og utenlandske anlegg, utrede hvordan prising av avfall mest mulig effektivt kan bidra til å redusere globale utslipp, utrede konsekvensene for fjernvarme, resirkulering og utslippsreducerende tiltak ved forbrenningsanlegg i Norge samt kostnader for forbrukerne, og komme tilbake til Stortinget senest i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025.

Anmodningsvedtaket vil bli svart ut i statsbudsjettet for 2025. I arbeidet med å evaluere dagens avgift på avfallsforbrenning har Finansdepartementet hatt møte med en rekke aktører i bransjen, blant annet Fornybar Norge, Statkraft, Lyse/Forus, Frevar, Hafslund og Eidsiva. Innspill fra aktørene, blant annet om hvordan de offentlige rammebetingelsene påvirker fjernvarmeproduksjonen, har gitt nyttig informasjon til arbeidet med å evaluere dagens avgift på avfallsforbrenning.

SPØRSMÅL NR. 2779**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 19. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når forventer statsråden at et eventuelt nytt regelverk for sidevendte seter og ståplasser i russebusser vil tre i kraft, for hvilke russekull vil det evt. gjelde og hvordan vil regjeringen sikre forutsigbarhet for elever ved videregående

skoler som i høst må inngå kontrakter om kjøp eller leie av russebusser med sidevendte seter, og vil de ha noen rettigheter dersom regelverket endres etter kontraktsinngåelse?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet endringer i regelverket for russebusser og Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen vurdere å forby bruk av sidevendte seter under kjøring i busser som ikke er i rutetraffikk. Statens vegvesen har også fått i oppgave å se på muligheten for å forby ståplasser i slike busser. Mange elever ved videregående skoler har inngått kontrakter om kjøp eller leie av russebusser med sidevendte seter til kommende russefeiringer eller vil inngå kontrakter allerede denne høsten. Det er behov for tydelighet om når et eventuelt nytt regelverk vil iverksettes, om hvilke kull dette vil gjelde, de økonomiske konsekvensene et eventuelt nytt regelverk vil ha for elever som har eller denne høsten vil inngå kontrakter om kjøp eller leie av russebusser, og hvilke rettigheter de vil ha dersom regelverket endres etter at de har inngått kontrakter.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det skal være trygt å ferdes på norske veier – også for russerne.

Det er en særlig utfordring at bruk av eldre busser som tidligere er godkjente med sidevendte seter er spesielt ettertraktet som russebusser. Bruk av sidevendte seter innebærer særskilte faremomenter ved brå nedbremsi-

ng eller i en ulykkessituasjon. En annen utfordring er utstrakt bruk av ståplasser under kjøring med russebusser. Russens bruk av kjøretøyene skiller seg vesentlig fra ordinær bruk av busser med sidevendte seter og ståplasser i kollektivtrafikk i tettbygde strøk, som mange av bussene er konstruert for, og representerer betydelig høyere ulykkesrisiko.

Statens vegvesen har derfor fått oppdrag å utrede mulige innstramminger i reglene for bruk av kjøretøy med godkjente sidevendte seter og ståplasser, herunder et mulig forbud mot bruk av slike plasser under kjøring utenfor løyvepliktig/rutegående transport. Det planlegges at forslag til regelverksendringer sendes på høring høsten 2024. Forholdet til våre forpliktelser etter EØS-avtalen vil være en viktig del av vurderingen og det planlegges en EØS-høring parallelt med den nasjonale høringen.

Tidspunkt for ikrafttredelse av mulige innstramminger vil bli vurdert i forbindelse med gjennomføringen av høringen. Statens vegvesens oppdrag omfatter også å vurdere behovet for overgangsbestemmelser, blant annet knyttet til inngåtte kontrakter om leie/kjøp av buss. Hvilke privatrettslige rettigheter russerne eventuelt har dersom regelverket endres etter inngått kontrakt om leie eller kjøp av buss følger ellers av privatrettslige regler (avtale og/eller kontrakt mv).

SPØRSMÅL NR. 2780

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 23. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor finnes ikke grunnloven på nordsamisk eller andre samiske språk?

BEGRUNNELSE:

Norge har to offisielle språk med nasjonal status, norsk og samisk. Per nå finnes grunnloven på bokmål, nynorsk og engelsk, men den finnes ikke oversatt til et samisk språk. Nordsamisk er det største samiske språket i Norge.

I Samelovens § 3-2 første ledd heter det at:

“Lover og forskrifter av særlig interesse for hele eller deler av den samiske befolkning skal oversettes til samiske språk av det departementet som har ansvaret for loven eller forskriften.”

Sameloven er en del av realiseringen av Grunnloven § 108, som pålegger staten å legge til rette for at det

samiske folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Et velutviklet rettspråk er en forutsetning for ivaretagelse av den enkeltes rettsikkerhet. Når rettskildene i all hovedsak er skrevet på norsk, norske rettsvitenskapelige tradisjoner er på norsk og det mangler samisk terminologi for mange norske rettslige begreper, blir det vanskelig å snakke om norsk rett på samisk. Det betyr at når grunnloven ikke er oversatt til samisk, går det utover samiske språkbrukeres rettsikkerhet.

Svar:

Jeg er enig i at det kan være grunn til å vurdere å utarbeide en oversettelse av Grunnloven til nordsamisk og eventuelt andre samiske språk. De hensynene som ligger bak

sameloven § 3-2, tilsier også at Grunnloven eller deler av den oversettes. Den ansvarsfordelingen sameloven § 3-2 gir anvisning på, passer imidlertid etter mitt syn ikke like godt for Grunnloven, og det kan stilles spørsmål hvorvidt det er departementet eller Stortinget som er nærmest til å stå for en slik oversettelse. Det må etter mitt syn vurderes nærmere. Mitt departement vil ta kontakt med Stortingets administrasjon for å avklare videre oppfølging av dette.

Jeg vil for ordens skyld nevne at det er Grunnloven på bokmål og nynorsk som er formelt vedtatt av Stortinget, og at en tolkning av Grunnloven må ta utgangspunkt i disse språkversjonene. En eventuell oversettelse til samisk vil, i likhet med oversettelsen til engelsk, først og fremst ha informasjonsverdi.

SPØRSMÅL NR. 2781

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 20. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringen lovet i Hurdalsplattformen at «Regjeringen vil støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren».

Hvordan mener helse- og omsorgsministeren dette følges opp når en 37 år gammel rusbehandlingsinstitusjon må legges ned og 35 ansatte mister jobben på grunn av det som fremstår som helt urealistiske krav fra Helse Sør-Øst?

BEGRUNNELSE:

10. september kom nyheten om at rusbehandlingsinstitusjonen Renåvangen må legges ned driften. De har fått beskjed av Helse Sør-Øst om at de er ute i den pågående anbudsrunderen for TSB. Dette betyr at en rusbehandlingsinstitusjon som i flere tiår har gitt personer med rusavhengighet hjelp, støtte og muligheten til å leve gode liv nå må legges ned. Det ser ikke ut til at Renåvangen er ute av konkurransen på grunn av kvalitet eller økonomi. Begrunnelsen fra Helse Sør-Øst er at Renåvangen har svart nei på spørsmålet om bruk av tolk i alle sammenhenger. Renåvangen har begrunnet dette med at det er upraktisk å bruke tolk i terapeutiske og relasjonelle settinger siden dette vil være forstyrrende å gjøre det vanskelig å gi pasientene den oppfølgingen de har krav på.

Renåvangen er så langt det første offeret for Helse Sør-Østs rigide anbudskrav. Det legges nå opp til en strømlinjeforming av rusbehandlingsplasser hvor alle skal passe inn i Helse Sør-Østs skjema. Dette er dårlig nytt for dem med rusavhengighet. De er like mangfoldige som alle andre, og derfor trengs det et mangfoldig tilbud, inkludert terapeutiske tilbud som det Renåvangen har bygget opp.

Når Renåvangen legges ned, forsvinner ikke bare rusbehandlingsplasser, men et viktig kompetansemiljø i Rendalen kommune. Rusbehandlingsinstitusjoner som legges ned kan ikke bare vekkes til live når det blir behov for dem. Helse Sør-Øst driver en ensretting av ideell sektor som står i stor kontrast til regjeringens egne intensjoner om å støtte ideelle aktører og signalene fra det politiske flertallet på Stortinget.

Svar:

Private ideelle rusbehandlingsinstitusjoner besitter verdifull kompetanse, er en ressurs for det offentlige helsesystemet og er med på å ivareta et mangfold i behandlingstilbudet. De regionale helseforetakene skal fremme et godt samarbeid med ideelle leverandører innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling, til beste for pasientene.

Når det gjelder den konkrete saken har jeg innhentet en vurdering fra Helse Sør-Øst RHF som har ansvaret for den aktuelle anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Helse Sør-Øst RHF oppgir følgende:

Helse Sør-Øst RHF vurderer fortløpende hvordan de ideelle tjenesteleverandørenes avtaler kan økes i forbindelse med innkjøpsprosessen for den enkelte anskaffelse.

På bakgrunn av krav stilt i foretaksmøtet 15. januar 2019 om å øke bruk av private ideelle leverandører vedtok styret i Helse Sør-Øst RHF en strategi og plan for dette (styresak 066-2019). I styresaken er det pekt på at prioritering av private ideelle leverandører er mest aktuelt innen fagområdene TSB og psykisk helsevern. På bakgrunn av den uklare rettstilstanden og ulik markedsituasjon innen de enkelte tjenesteområdene ba styret om at håndteringen

av private ideelle leverandører skulle vurderes konkret i den enkelte anskaffelse.

For tiden skaper en dom fra Oslo tingrett som er anket, usikkerhet i rettsstillingen, noe som er vurdert å gi en høy prosessrisiko ved reservasjon av anskaffelser for ideelle tjenesteytere. Det er høy risiko for at en anskaffelse reservert for ideelle leverandører i et marked der det også finnes kommersielle tilbydere vil kunne bli møtt med rettslige skritt, eksempelvis begjæring om midlertidig forføyning. I så tilfelle er det risiko for at anskaffelsen blir stanset slik at Helse Sør-Øst RHF blir forsinket, og ikke får på plass et tilbud til pasientene tidsnok til at sørge for ansvaret kan oppfylles fortløpende.

For den pågående anskaffelsen innen TSB ble prosessrisikoen ved reservasjon for ideelle aktører vurdert som høy, blant annet på grunn av avvikling av godkjenningsordningen fritt behandlingsvalg der det var flere kommersielle aktører. Helse Sør-Øst RHF vurderte på denne bakgrunn at det var sannsynlig med forsinkelse i anskaffelsen og tilhørende risiko for ikke å ha nye avtaler på plass til 01.01.2025 hvis man reservert anskaffelsen for ideelle tjenesteytere.

Dagens erfaring er at tilbud hos helseforetak/sykehus supplert med tilbudet hos private leverandører

bidrar til å gi et mangfoldig behandlingstilbud. Behovsvurderingen peker på at det er stor variasjon i målgruppen innen TSB. Det er derfor ønskelig med ulik innretning av behandlingstilbudet hos avtalepartene, der noen kan ha hovedvekt på poliklinisk behandling og korttids døgnbehandling, mens andre tilbyr langtids døgnbehandling. Det er samtidig, som i øvrig spesialisthelsetjeneste, viktig at mangfoldet ikke fører til uønsket variasjon og behandling som ikke er basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap.

Helse Sør-Øst RHF legger til grunn at føringene og de faglige kravene i konkurransedokumentene bidrar til at det også framover blir differensierte og kvalitativt gode behandlingstilbud.

Helse Sør-Øst RHF har gjennomført avklaringer og forhandlinger med Renåvangen blant annet for å avklare eventuelle uklarheter. Informasjon om avvisningen av Renåvangen er taushetsbelagt, jf. Offl §13 jf. Fvl §13.2. Helse Sør-Øst RHF kan ikke gå nærmere inn på grunnlag for avvisningen, se for øvrig svar på spørsmål 2761.

Avslutningsvis ønsker jeg å gjøre oppmerksom på at krav stilt i foretaksmøtet 15. januar 2019 om å øke bruk av private ideelle leverandører, ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 2782

Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 20. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til Perspektivmeldingen 2024, og anslagene for framtidig petroleumsproduksjon. I de siste perspektivmeldingene har man måttet oppjustere prognosen for framtidig petroleumsproduksjon i hver perspektivmelding.

Gitt tidligere feilanslag i tidligere meldinger, er denne meldingens anslag realistisk, og hvor sannsynlig anslår regjeringen det vil være at Norges petroleumsproduksjon faktisk reduseres med 64 prosent fram mot 2050?

Svar:

Perspektivmeldingen skal belyse langsiktige utviklingstrekk i norsk økonomi og hvordan disse kan påvirke tilgangen på offentlige tjenester frem mot 2060. Bildet som tegnes i meldingen, baserer seg på enkle modellfremskrivninger som tar utgangspunkt i dagens politikk.

I perspektivmeldingens kapittel 3, på sidene 47-49, er petroleumsproduksjonen omtalt. Som presisert i meldingen, er anslagene for utviklingen i petroleumsproduksjonen basert på Sökkeldirektoratets anslag for den gjenværende ressursbasen på norsk kontinentalsokkel. Sökkeldirektoratet publiserer anslag til og med 2050. Ettersom perspektivmeldingens perspektiv er til 2060, har Energidepartementet bistått med anslag til 2060. Det er usikkerhet knyttet til framtidig produksjon på norsk sokkel, og usikkerheten øker betydelig mot 2040.

Sökkeldirektoratet presenterer tre mulighetsbilder for utviklingen frem mot 2050 i sin ressursrapport, som illustrerer et betydelig utfallsrom i produksjonsutviklingen. Perspektivmeldingen er basert på mulighetsbildet «forventning».

Anslagene for framtidig produksjon er samlet sett i liten grad endret i de siste perspektivmeldingene, men profilen har endret seg noe, se tabell.

Tabell: Petroleumsproduksjon i de siste perspektivmeldingene. Tall og anslag. Mill. Sm³ o.e.

	Perspektivmeldingen 2024	Perspektivmeldingen 2021	Perspektivmeldingen 2017
2017-2040	4813	4891	4717
2021-2040	3906	3974	3822
2024-2040	3209	3227	3130
2021-2050	4948	4955	
2024-2050	4251	4209	

Meldingen skal gi innsikt og danne et grunnlag for politikktutforming. De langsiktige modellfremskrivningene er ikke prognoser for hvordan Finansdepartementet tror

utviklingen vil bli. Det gis ikke anslag på sannsynligheter for at utfallet blir som i fremskrivningene.

SPØRSMÅL NR. 2783

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 20. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Ved forrige innsending av nasjonale bestemte bidrag til Parisavtalen, var Norge tidlig ute, holdt fristen og var med å la lista for de andre landene. Innsending av nye nasjonale bidrag skal skje innen 10. februar 2025 før behandling av den nye klimameldingen.

Vil forsinkelsen i fremleggelsen av klimameldingen fra regjeringen føre til at Norge ikke overholder fristen?

gjennomført og regjeringen har vurdert innspillene, slik at Stortinget kan behandle forslaget før målet meldes inn til FN. Det vil innebære at Norge blir noe forsinket med fristen til FN, men regjeringen vurderer det likevel som viktigere at offentligheten og Stortinget er godt involvert i vurderingene av målet, før det meldes inn til FN.

Svar:

I 2025 skal alle land som er part til Parisavtalen melde inn nye klimamål (nasjonalt fastsatte bidrag) for perioden etter 2030, og landene har en frist om å melde inn nye klimamål 9-12 måneder før det relevante partsmøte. Fristen er dermed 10. februar 2025, ettersom det relevante partsmøte (COP30) avholdes fra 10. november 2025. Kravet om å melde inn nytt mål og fristen gjelder også for Norge.

Regjeringen arbeider nå med hva Norges nye klimamål for 2035 bør være og hvordan det bør utformes. Et nytt klimamål for 2035 vil være en viktig milepæl på veien til lavutslippssamfunnet i 2050, og regjeringen ønsker åpenhet og offentlig debatt om hva dette målet bør være. Vi legger derfor opp til en bred offentlig høring i høst slik at relevante aktører kan komme med innspill.

Stortinget har en viktig rolle i hva det nye målet skal være, og regjeringen ønsker derfor å legge frem et forslag til nytt mål for Stortinget etter en offentlig høring er

SPØRSMÅL NR. 2784**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 23. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Viser til flertallsmerknad i NTP om å realisere grønn godskorridor mellom Oslo, Bodø, Harstad og Tromsø og departementets avslag på tilskudd om effektive og miljøvennlig havner.

Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets merknad og bidra til at Kystverket inngår som en siste og avgjørende partner i realiseringen, nå som både Vegvesenet og Bane Nor har inngått avtaler om finansieringsbidrag?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal transportplan (NTP) har et flertall bestående av medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre understreket viktigheten av arbeidet med å etablere en ny grønn godskorridor mellom Oslo, Bodø, Harstad og Tromsø. ENOVA har allerede gitt tilsagn på 211 millioner kroner til prosjektet, som forventes å redusere CO₂-utslippene med minst 25 000 tonn årlig, og flytte 25 000 trailere fra vei til jernbane og sjøtransport årlig. Denne korridoren har også stor betydning for forsyningssikkerhet og beredskap i Nord-Norge.

Svar:

Regjeringen vil øke konkurransevnen til næringslivet gjennom å legge til rette for effektiv, sikker og klimavennlig transport av gods i hele landet. En grønn godskorridor mellom Oslo, Bodø, Harstad og Tromsø, basert på jernbane og sjøtransport, er et interessant prosjekt i denne sammenhengen. Slik jeg har forstått prosjektet, er målet nettopp å bidra til effektiv og klimavennlig godstransport på strekningen.

Prosjektet mottar allerede betydelig offentlig støtte. ENOVA vedtok i 2023 å støtte prosjektet, som kalles Nord-Norgelinjen, med ASKO Maritime AS som prosjekteier. I tillegg gir ENOVA støtte til ladeanlegg og ladeinfrastruktur for elektriske containerfartøyer i Bodø og Tromsø havner. Her er hhv. Fjuel Bodø AS og Fjuel Tromsø AS prosjekteiere. Statens vegvesen og Bane NOR har videre inngått en intensjonsavtale med Bodø kommune (som eier av Bodø Havn KF). Avtalen innebærer blant annet at partene skal bidra økonomisk til at en grønn godskorridor kan realiseres, gjennom å bidra til finansieringen av nytt samferdselsknutepunkt i stasjonsområdet og havneområdet i Bodø kommune. Det planlegges med at deler

av eksisterende fylkesvei løftes i en bro, slik at jernbaneterminal og havneterminal fysisk bindes sammen. Dette bidrar til at godset kan gå sømløst mellom jernbaneterminalen og havnen, noe som er viktig for å få til en grønn godskorridor.

Havner i Norge er kommunalt eller privat eid, og det er i utgangspunktet opp til eier å videreutvikle havnen og finansiere ny infrastruktur. Dette gjelder også Bodø havn. Kystverket forvalter imidlertid en tilskuddsordning for investering i effektive og miljøvennlige havner, og gjennom denne ordningen kan det gis tilskudd til for eksempel investeringer i havneinfrastruktur, tilgangsinfrastruktur fra vei og sjøside, i tillegg til mudring. Tilskuddsordningens formål er å effektivisere logistikkjeden gjennom tiltak i havn. Det kan bidra til kostnadsbesparelser, bedre kvalitet og bedre samspill i logistikkjeden og mellom transportformene, samt positive klima- og miljøeffekter. For å kunne få tilskudd gjennom ordningen må det omsøkte tiltaket oppfylle nærmere bestemte kriterier. Kriteriene finnes i Retningslinjer for tilskudd til investering i effektive og miljøvennlig havner, fastsatt av Samferdselsdepartementet 2. april 2019 og revidert 5. februar 2021.

Jeg er kjent med at Bodø Havn KF to ganger har søkt Kystverket om tilskudd gjennom tilskuddsordningen til etablering av ny løsning for sammenkopling av jernbanestasjon og havn i Bodø. Søknadene om tilskudd er avslått av Kystverket blant annet med henvisning til at det er for løs kobling mellom det omsøkte tiltaket og de beregnede positive effektene. Bodø Havn KF har klaget på begge avslagene, men klagen er ikke tatt til følge.

I en tilskuddsordning hvor aktører konkurrerer om tilskuddsmidler, er det avgjørende for legitimiteten at innkomne søknader behandles etter fastsatte kriterier, og at tiltakene som mottar støtte oppfyller kravene som er fastsatt i ordningen. Bodø Havn KF står fritt til å igjen søke om tilskudd gjennom tilskuddsordningen for effektive og miljøvennlige havner, og søknaden vil bli vurdert på lik linje med andre søknader etter de fastsatte kriteriene.

Jeg vil avslutningsvis nevne at regjeringen vil se på muligheten for å videreutvikle tilskuddsordningen for effektive og miljøvennlige havner. Som opplyst i Meld. St. 14 (2023 – 2024) Nasjonal transportplan 2025 – 2036, vil ordningens formål og innretning vurderes nærmere, slik at den i større grad bidrar til grønn omstilling av sjøtransporten. I første omgang vil Kystverket få i oppdrag å utrede mulige endringer og hvordan ordningen bør innrettes fremover.

SPØRSMÅL NR. 2785**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 23. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når kommer forebyggings- og behandlingsreformen?

BEGRUNNELSE:

I 2023 hadde Norge det høyeste antall overdosedødsfall siden 2001. Antallet tilsvarer mer enn ett overdosedødsfall hver eneste dag. Denne uken har det kommet frem at nok et viktig behandlingstilbud for rusavhengige i Rendalen legges ned etter 37 års drift. Regjeringen bygger ned rusomsorgen over hele landet, samtidig som rusmiljøet fortsatt venter på den etterlengtede rusreformen. Gang på gang har den varslede forebyggings- og behandlingsreformen blitt utsatt, samtidig som flere dør og rustilbudet bygges ned.

Svar:

Vi arbeider for fullt med en forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Regjeringen jobber for en kunnskapsbasert rusmiddelpolitikk som ivaretar retten til god helse for mennesker med rusmiddelproblemer, og som forebygger diskriminering og stigmatisering. Vi vil forebygge bedre og komme tidligere inn med god hjelp, behandling og oppfølging. Jeg vil legge fram reformen når den er klar.

Så er det noen tiltak som ikke kan vente. At vi ikke får ned overdosetallene, er et signal om at velferdsstaten har sviktet. Før sommeren iverksatte jeg derfor både en

pakke med strakstiltak, og ga samtidig oppdrag om endringer i organiseringen i det overdose-forebyggende arbeidet. Vi har lagt om hele arbeidet mot overdoser fordi de gamle statiske planene ikke hadde tilstrekkelige tiltak rettet mot endringene vi har sett innen rusmiddelområdet. Helsemyndighetene skal nå arbeide etter en ny dynamisk modell for raskt å kunne gjøre endringer i tiltakene for å møte endringer innen rusmiddelområdet. I tillegg utvikler vi en modell for en helhetlig monitorering av rusmiddelsituasjonen, og innfører en ny beredskaps-tenkning innen området. Dette er helt nødvendige endringer i innretningen av arbeidet mot overdoser – nettopp for å møte økningen i overdosetallene.

Vi arbeider hver eneste dag for at mennesker med rusmiddelproblemer skal ha tilgjengelig hjelp av god kvalitet i både sykehus og kommuner. Det viktigste for pasientene er at behandlingen hjelper og at ventetiden er kort. Vårt mål er at flere skal få hjelp fremover, og vi har stilt krav om at rusbehandlingstilbudene skal styrkes i sykehusene i vår felles helsetjeneste. Vi har styrket prøveprosjektet med heroinassistert behandling i Oslo og Bergen, og vi har satt i gang forsøk med substitusjonsbehandling ved avhengighet til benzodiazepiner og sentralstimulerende rusmidler. Videre har vi styrket sykehusene med 50 millioner kroner for å innføre et system for integrert ettervern. Dette innebærer mye tettere oppfølging av ruspasientene og skal gi redusert tilbakefall for pasienter som er i behandling.

SPØRSMÅL NR. 2786**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 18. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye av flaskehalsinntektene i 2022, 2023 og så langt i 2024 har blitt brukt til å redusere tariffgrunnlaget og dermed nettleien fordelt på prissoner, og gjenstår fortsatt noe av Statnetts merinntekter fra de siste årene, som ikke ble utbetalt samme år som de ble generert, men satt på en

separat konto (Gi også gjerne en oppdatert prognose for flaskehalsinntekter i 2024 og utsikter til utbetaling)?

BEGRUNNELSE:

I henhold til regelverket skal flaskehalsinntektene som oppstår på mellomlandsforbindelser brukes til å opp-

rettholde eller øke overføringskapasiteten mellom Norge og nabolandene, eller til å redusere tariffgrunnlaget og dermed nettleien. Dette suppleres også av Midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter. Spørsmålet søker å finne svar på hvor mye av flaskehalsinntektene som ble brukt på å redusere nettleien, og om det finnes midler som ikke ble utbetalt. Statsråden sa i sitt svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:2199 (2021-2022) at flaskehalsinntekter som ikke brukes til å redusere tariffgrunnlaget «settes på en separat konto inntil de kan benyttes til de fastsatte formålene.» Det etterspørres om, og evt. hvor store midler, som står på en slik separat konto.

Svar:

Statnetts flaskehalsinntekter tilbakeføres i praksis til nettkundene. Flaskehalsinntekter kan brukes til å redusere tariffgrunnlaget i transmisjonsnettet direkte, eller settes på en separat konto og brukes til å redusere tariffgrunnlaget over tid ved senere bruk av inntekten. Flaskehalsinntektene som oppstår på mellomlandsforbindelser til EU-land må benyttes i henhold til reglene i forordningen om grensekryssende krafthandel. Inntektene kan brukes til å opprettholde eller øke overføringskapasiteten mellom Norge og nabolandene, eller til å redusere tar-

iffgrunnlaget og dermed nettleien. Regelverket har vært praktisert slik at Statnetts flaskehalsinntekter har kommet nettkundene til gode gjennom redusert nettleie.

Den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter regjeringen innførte høsten 2022, har som formål å sikre at de høye flaskehalsinntektene i transmisjonsnettet blir tilbakeført til nettkundene raskere enn om det gjøres gjennom reduksjoner i tariffene i transmisjonsnettet. Med andre ord vil Statnetts flaskehalsinntekter gå til reduksjon av nettleien uavhengig av om det blir utbetalt beløp til underliggende nettselskap gjennom den midlertidige ordningen eller om inntektene går til å redusere tariffgrunnlaget i transmisjonsnettet.

Siden den midlertidige ordningen trådte i kraft i november 2022 er det utbetalt om lag 8,5 milliarder kroner til nettselskapene. Det har så langt i år ikke vært noen utbetalinger, noe som skyldes at Statnett ikke har hatt merinntekter tilgjengelig for utbetaling. Hvis flaskehalsinntektene øker mer enn hva Statnetts prognoser tilsier, kan det gi merinntekter og rom for utbetalinger gjennom den midlertidige ordningen i siste kvartal 2024. Statnetts prognoser er ikke offentlige, ettersom dette er markedssensitiv informasjon.

SPØRSMÅL NR. 2787

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 20. september 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange pelsdyrbønder som ennå ikke har fått sin erstatning, hvor mange pelsdyroppdrettere som ukentlig får tilbud fra Staten, og når kan vi forvente at alle pelsdyrbøndene har fått sin rettmessige erstatning?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i juni 2021 endringer i lovens bestemmelser om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr. Jeg blir nå kontaktet av flere pelsdyrbønder som ennå ikke har fått sin erstatning, over tre år etter at Stortinget vedtok loven og erstatningsordningen.

Svar:

Forbudet mot pelsdyrhald kom da FrP og Høyre tok inn Venstre i regjering. Eg er oppteken av at det skal utbetalast ein anstendig erstatning. Det er viktig å understreke at den erstatninga som nå utbetalast ligg på eit langt høgare nivå enn det regjeringa Solberg la opp til. Det er også slik at forskot som er utbetalt vil for alle, eller stort sett alle, ligge betydeleg over nivået på den ordninga som Solberg-regjeringa la opp til. Denne regjeringa har vektlagt å styrke ordninga betydelig. Eg er oppteken av rask behandling, men også at behandlinga blir gjort skikkelig. Dette for å sikre eit mest mogleg rettferdig oppgjær for pelsdyrbøndene.

Landbruksdirektoratet har fått 274 erstatningskrav, og per 17. september 2024 er det gjeve 111 endelege tilbod og 38 avslag. Dersom ein held avslagssakene utanfor, står det altså att 125 krav om erstatning der ein må gje

endeleg tilbud tilbud. I disse sakene har oppdrettarane fått tilbud om forskot.

Talet på tilbud som blir gjeve kvar veke har auka gjennom 2024, og gjennomsnittet ligg no på 3,3 tilbud per veke.

Forskot har blitt gjeve som 90 % av førebels berekna bruksverdi, eller 75 % av nedskrivne attkjøpsverdi for anlegg som har vorte taksert på oppdrag frå Norges Pelsdyrslag. Det er gjeve tilbud om forskot på oppunder ein

milliard kroner, og sett i ansvar totalt 1,34 milliardar kroner til erstatningsordninga. Til no er det utbetalt nærare 1,64 milliardar kroner på alle ordningar knytt til forbodet mot pelsdyrhald.

For regjeringa er det viktig å slutføre oppgjeret til pelsdyroppdrettarane, og eg følgjer nøye med på framdrifta. Målet er at alle som har rett på erstatning får eit endeleg tilbud seinast i løpet av sommaren 2025.

SPØRSMÅL NR. 2788

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 20. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva opprydding på Bugøynes vil beløpe seg til, og vil statsråden bidra til at resterende avsatte midler kan benyttes til næringsutvikling i Sør-Varanger og utdyping av havneområdet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartiene ble enige med SV på Stortinget om en aktivitetsspakke for Øst-Finnmark på til sammen 105 millioner kroner i 2023. Midlene skulle legges til rette for arbeidsplasser og et godt tilbud for folk i Øst-Finnmark. Folk og næringsliv i Øst-Finnmark ble særlig hardt rammet som følge av sanksjonen mot Russland etter invasjonen i Ukraina.

I den forbindelse ble det bevilget 10 millioner kroner til opprydding på Bugøynes, for opprydding av forurenset grunn på land på Finnmarkseiendommens eiendom gnr. 4 bnr. 1 fnr. 59 i Sør-Varanger kommune. Eiendommen er en av de prioriterte verftseiendommene som er omfattet av den nasjonale handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn, jf. St. meld. nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljø - forutsetninger for en tryggere fremtid.

Etter det vi kjenner til er det ikke behov for å benytte hele summen på dette formålet, i og med at det kun gjelder opprydding av forurenset grunn på land.

Sør-Varanger kommune har behov for mudring og utdyping av havner i Kirkenes sentrum, og skulle gjerne benyttet overskytende midler fra Bugøynes til dette formålet. Mudringen vil være i samarbeid med private bedrifter for å sikre større seilingsdyp utenfor nye betongkaia (som eies av Kirkenes Havn KF) ved bedriften

Kimek AS. Kimek AS er en av de bedriftene som har merket sanksjonene mot Russland sterkest og ordrettilgangen ble sterkt redusert over natta. Bedriften er nå i en omstilling og denne mudringen er nødvendig for å sikre arbeidsplasser og fortsatt aktivitet.

Svar:

Eiendommen gnr. 4 fnr. 59 i Bugøynes i Sør-Varanger kommune er én av de 100 prioriterte verftslokalitetene som er omfattet av den nasjonale handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn, jf. St. meld. nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljøforutsetninger for en tryggere fremtid.

Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet ansvar for å tildele midler over statsbudsjettet kap. 1400 post 76 til Finnmarkseiendommen Finnmarkkuopmodat (FeFo) som skal brukes til opprydding på eiendommen gnr./bnr./fnr. 4/1/59 i Sør-Varanger kommune.

Midlene er øremerket opprydding av forurenset grunn ved Bugøynes verft. Prognosene for totalkostnaden ligger på i underkant av 6 millioner kroner, men arbeidet er ikke ferdigstilt og både denne prognosen og hvor mye eventuelle restmidler utgjør er foreløpig usikkert. Inntil de samlede kostnadene for oppryddingen er klarlagt, er det for tidlig å si noe om restmidler.

SPØRSMÅL NR. 2789**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 23. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvor mange mottar gradert alderspensjon uten arbeidsinntekt, og vil statsråden ta initiativ til å endre praksisen for utbetaling av alderspensjon ved overgang fra gradert uføretrygd?

BEGRUNNELSE:

5. september skrev NRK om en mann som levde i dyp fattigdom på slutten av livet. Mannen mottok gradert alderspensjon, og hans etterlatte mener at han ikke kan ha vært klar over at han kun mottok halv pensjon. Dersom NAV i stedet hadde som utgangspunkt å utbetale full alderspensjon til personer som tidligere mottok gradert uføretrygd, ville situasjonen vært unngått. Enkelte sliter med å forstå regler og brev fra NAV, og for meg fremstår det som en bedre løsning at dem i gruppen som ønsker gradert alderspensjon heller blir bedt om å aktivt gi beskjed om det. Dersom det er mange personer som mottar gradert alderspensjon og har lav eller ingen arbeidsinntekt, tyder det på at utfordringen er omfattende, og jeg ber statsråden legge frem tall over dette.

Svar:

Først vil jeg takke representanten for spørsmålet. For regjeringen er viktig at velferdsordningene fungerer på en måte som er lett tilgjengelig og sikrer at brukerne får den hjelpen de trenger og de ytelsene de har krav på.

Årlig alderspensjon fra folketrygden blir høyere jo senere den tas ut, i tråd med pensjonsreformen og pensjonsforliket på Stortinget i vår. Systemet er utformet slik at de som lever like lenge som det er forutsatt i delingstallene, vil få like mye samlet pensjon over livsløpet om pensjonen tas ut fra 62 år til 75 år. Alderspensjon fra folketrygden kan tas ut helt eller delvis. Pensjonen graderes med 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent. Pensjonsgraden kan endres eller oppdateres når det har gått ett år fra uttakstidspunktet. Tilsvarende gjelder for senere endringer. Den enkelte kan likevel ta ut full pensjon eller stanse pensjonen uavhengig av tidligere valg av uttaksgrad.

Reglene for uttak av alderspensjon har som utgangspunkt at den enkelte selv velger når og hvor mye av pensjonen de ønsker å ta ut. Dette varierer fra person til person og kan for eksempel avhenge av om de ønsker å fortsette å arbeide, om de har andre pensjonsordninger eller forsikringsordninger, om partner eller ektefelle fortsatt arbeider eller er pensjonist osv. For å få alderspen-

sjon må den enkelte oppfylle vilkårene, og selv framsette krav om uttak. Personer som mottar uføretrygd ved 67 år blir imidlertid automatisk overført til alderspensjon når de fyller 67 år. Personer med 100 prosent uføretrygd får 100 prosent alderspensjon, mens personer med gradert uføretrygd får alderspensjon med samme uttaksgrad som den tidligere uføregraden. En person som for eksempel mottar 50 prosent uføretrygd, vil dermed få uføretrygden erstattet av 50 prosent alderspensjon. Den automatiske overføringen fra uføretrygd til alderspensjon regnes ikke som en ordinær endring av grad, og det vil si at bruker kan søke om å endre graden før det har gått ett år fra omregningen. Som nevnt kan den enkelte også når som helt ta ut full pensjon eller stanse pensjonen.

Fra fylte 75 år blir ikke delingstallene redusert ytterligere ved senere uttak, og en vil dermed heller ikke få høyere årlig alderspensjon som følge av utsatt uttak etter fylte 75 år. Av den grunn vil derfor alle automatisk få utbetalt 100 prosent alderspensjon fra fylte 75 år.

Det er viktig for meg at systemene legger til rette for at alle, på en enkel og forståelig måte, kan velge løsningen som er riktig for deres situasjon. Det er uheldig dersom noen ender opp med en dårlig løsning som et resultat av at de ikke var klar over egne rettigheter og muligheter knyttet til uttak av pensjon. Den enkelte kan finne oversikt over regelverket for alderspensjon på NAVs nettsider. En kan videre logge inn og få detaljert oversikt over egen opptjening og prognoser for årlig alderspensjon for ulike uttakaldere. I tillegg til digital veiledning fra chatbot eller veileder, er det mulig å ta kontakt med NAV på et eget telefonnummer for spørsmål om pensjon. Det er også mulig å sende skriftlige spørsmål fra «Ditt NAV».

Personer som mottar uføretrygd får tilsendt orienteringsbrev om alderspensjon fire måneder før de når øvre aldersgrense for uføretrygd (67 år). I brevet framgår det at uføretrygden opphører og regnes om til alderspensjon måneden etter at en fyller 67 år, med samme uttaksgrad i alderspensjon som i uføretrygden. Videre opplyses det om at bruker likevel kan vente med å ta ut alderspensjon, velge en annen uttaksgrad (enn tilsvarende uføregraden) og/eller stanse eller endre alderspensjonen på et senere tidspunkt. Bruker opplyses om at hen må søke om slike endringer senest én måned i forkant av måneden det søkes endring fra.

Nær 19 000 personer mottar gradert alderspensjon per juni 2024. De aller fleste av disse har ikke vært uføre og har selv valgt å ta ut gradert alderspensjon for å spare deler av pensjonen til senere. Det er heller ikke nødvendigvis

slik at arbeidsinntekt er den eneste inntektskilden utover alderspensjon fra folketrygden, og det kan være personer som ønsker gradert alderspensjon selv om de har lav eller ingen samtidig inntekt fra arbeid.

Ettersom bakgrunnen for spørsmålet gjelder en person som har mottatt gradert uføretrygd og som har blitt overført til gradert alderspensjon ved 67 år, har jeg innhentet statistikk om følgende undergruppe:

Personer som var i alderen 67–74 år ved utgangen av 2022, og som

- mottok uføretrygd med uføregrad lavere enn 100 prosent ved utgangen av året personen fylte 66 år
- ikke mottok alderspensjon ved utgangen av året personen fylte 66 år
- mottok gradert alderspensjon ved utgangen av 2022

Denne gruppen utgjorde 574 personer, hvorav 256 personer var registrert med pensjonsgivende inntekt og 318 personer ikke var registrert med pensjonsgivende inntekt. Til sammenlikning utgjorde befolkningen i alderen 67–74 år om lag 366 000 personer i 2022.

Gjeldende praksis om automatisk utbetaling av alderspensjon til personer som mottar uføretrygd ved fylte 67 år er et unntak fra hovedregelen om at en selv må framsette krav dersom en ønsker en ytelse fra folketrygden. Bakgrunnen for dette unntaket er at personer som mottar uføretrygd har en varig inntektssikring fra folketrygden, og at de dermed antas å ha et fortsatt tilsvarende behov for inntektssikring gjennom alderspensjon når uføretrygden opphører. Jeg mener derfor at gjeldende praksis med automatisk overføring fra uføretrygd til alderspensjon er hensiktsmessig for brukerne. Det store flertallet av de som mottar full uføretrygd er ikke registrert med et arbeidsforhold, og jeg mener det er rimelig å anta at disse har behov for full alderspensjon når uføretrygden opphører ved fylte 67 år. Samtidig er flertallet av personene som mottar gradert uføretrygd registrert med et arbeidsforhold, og arbeidsforholdet trenger ikke nødvendigvis opphøre selv om en når øvre aldersgrense for uføretrygd. Personer med gradert uføretrygd og et arbeidsforhold kan, på lik linje med arbeidsføre, ha et ønske om å vente med uttak av full alderspensjon til de er helt ute av arbeidslivet. På bakgrunn av dette mener jeg det er gode grunner til at uføre må ta et aktivt valg dersom de ønsker å ta ut alderspensjon utover uføregraden.

Et alternativ til gjeldende praksis kunne likevel være å innvilge 100 prosent alderspensjon til alle som mottar uføretrygd ved 67 år, slik representanten beskriver. Dette ville innebære at Arbeids- og velferdsetaten foretar et valg på vegne av den gruppen yrkesaktive som også har en gradert uføretrygd om når og hvor mye de skal ta ut i alderspensjon. Det vil i så fall være viktig at informasjonsbrev utformes på en slik måte at det ikke blir oppfattet som en forventning at de som er delvis arbeidsføre skal slutte i arbeid ved fylte 67 år. Det er også viktig at den enkelte da gjøres klar over at dette vil medføre lavere årlig

pensjonsnivå enn de vil få dersom de utsetter uttak. En slik praksis vil kunne kreve en lovendring som gir unntak fra det som følger av folketrygdloven § 22-13 første ledd, om at en selv må sette fram krav om ytelser fra folketrygden.

Statistikken indikerer at det er relativt få uføre som mottar gradert alderspensjon og som ikke har pensjonsgivende inntekt ved siden av alderspensjonen. Jeg vurderer at informasjonen som gis til mottakere av uføretrygd i forkant av overgang til alderspensjon opplyser brukerne på en god måte, og at regelverket legger til rette for at bruker selv kan velge uttaksgrad i alderspensjon dersom en ønsker at denne avviker fra gjeldende uføregrad. Jeg kan likevel ikke utelukke at det kan oppstå tilfeller der informasjonen ikke har vært god nok, både når det gjelder pensjon og andre velferdsytelser. Jeg er derfor opptatt av å styrke Arbeids- og velferdsdirektoratets mulighet til å gi best mulig informasjon til alle. Arbeids- og velferdsdirektoratet har også opplyst meg om at de aktivt jobber med å forbedre informasjon, slik at den blir bedre og lettere å forstå.

Jeg vil derfor ikke ta initiativ til å endre praksis for overgangen fra gradert uføretrygd til gradert alderspensjon nå.

SPØRSMÅL NR. 2790**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 19. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

NVE forventer en økning i nettleien på over 20 % de neste årene. Samtidig viser NVEs nye rapport med framskrivninger av nettleien de neste årene at avkastningen på investeringene til nettselskapene skal øke, og at det er Statnetts investeringer i transmisjonsnett som driver nettleien opp mest.

Hva gjør regjeringen for å prøve å holde nettleien nede, og er det akseptabelt at nettselskapene øker sin profitt?

Svar:

Vi går inn i en tid med økt investeringsbehov i nettet for å sikre at vi har nok kapasitet til både husholdninger og industri. Disse investeringene vil medføre økt nettleie. Det er knyttet usikkerhet til hvor mye økningen vil bli, da det vil avhenge blant annet av hvordan strømpriser og rentenivået vil utvikle seg.

Det er viktig for meg at nettleien er på et overkommelig nivå for kundene. Nettselskapene er naturlige monopol og deres inntekter er underlagt streng regulering. Inntektsreguleringen skal sikre at nettselskapene driftes effektivt, at nettkapasiteten utnyttes best mulig, og at det er de riktige investeringene som gjennomføres til riktig tid. Dette bidrar til å holde nettleien nede.

Inntektsreguleringen skal også sikre nettselskapene en rimelig avkastning på investert kapital. Det er viktig med et avkastningsnivå som sikrer nødvendige investeringer i nettet. For nettselskap snakker vi først og fremst om investeringer i kostbare nettanlegg. Avkastningen nettselskapene får skal dekke renter på lån og avkastning på egenkapital. Nettselskapene er ansvarlige for kritisk infrastruktur. Det er derfor av stor betydning at disse selskapene også er finansielt solide.

Som annen næringsvirksomhet, bestemmer eierne hvordan overskuddet i nettselskapene skal disponeres. De velger selv hvor mye som skal holdes tilbake som egenkapital i selskapet, og hvor mye som skal tas i utbytte. Eventuelt utbytte kommer eierne til gode. De fleste nettselskapene i Norge er helt eller delvis eid av en eller flere kommuner, fylkeskommuner eller staten. Hvor mye utbytte eierne tar ut av nettselskapene til enhver tid, har ingen betydning for nivået på nettleien.

Til sist vil jeg understreke at nettinvesteringene vi står overfor kommer hele samfunnet til gode. Investeringer i økt nettkapasitet bidrar til at flere kan tilknyttes nettet og øke sitt kraftforbruk, som igjen er med på å trygge eksisterende arbeidsplasser, gi lavere utslipp og legge til rette for ny, grønn industri. Investeringer i nettet vil også bidra til å redusere prisforskjellene mellom de ulike delene av landet.

SPØRSMÅL NR. 2791**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 18. september 2024 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Kan statsministeren gi en oppdatert oversikt over regjeringen, og eventuelt departementene og direktoratene generelt, sin bruk av privatfly (alle strekninger oppgitt) siden regjeringen trådte i kraft?

Svar:

Tjenestereiser skal foretas på den for staten hurtigste, rimeligste og mest miljøvennlige måte, så langt dette er forenlig med en effektiv og forsvarlig gjennomføring av reisen. Dette følger av statens særavtaler om dekning av utgifter til reise og kost på reiser både i og utenfor Norge. Regelverket gjelder både statsansattes og regjeringspolitikeres tjenestereiser. På reiser der det er nødvendig å

bruke fly som transportmiddel, benyttes rutefly som den klare hovedregel. Regjeringspolitikere må be Statsministerens kontor om forhåndssamtykke til bruk av leiefly. Dette er omtalt i Håndbok for politisk ledelse punkt 7.12.10. Slikt samtykke gis i særlige tilfeller og der det er mest hensiktsmessig å bruke leiefly vurdert opp mot tid og kostnader eller der det foreligger sikkerhetsmessige grunner. Dersom det er eksterne passasjerer på leieflyet, som representanter for næringslivet, journalister, partikolleger eller andre, skal disse betale for sin plass.

Nedenfor vises en oppstilling av regjeringens bruk av leiefly og siden den tiltrådte 14. oktober 2021, med strekninger og antall flyvninger per regjeringsmedlem.

Det finnes ingen rapporteringsordning for annen bruk av leiefly i departementer og direktorater, og dette finnes det derfor ikke noen samlet oversikt over.

Lenke til oversikt over oppstilling av regjeringens bruk av leiefly og siden den tiltrådte 14. oktober 2021:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-2791-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2792

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 27. september 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Norges eneste utdanning for tannteknikere, en bachelorutdanning på OsloMet er nå nedleggingsstruet og begrunnelsen er økonomiske årsaker.

Mener regjeringa at Norges eneste tannteknikerutdanning skal legges ned, og hvis ja, hva vil regjeringa gjøre for å hindre at Norge blir avhengig av utenlandsk arbeidskraft for å dekke behovet for tannteknikere?

BEGRUNNELSE:

Tannteknikere er både autorisert helsepersonell som jobber på oppdrag fra tannleger, og produsenter av individuelt tilpasset medisinsk utstyr/tannerstatninger som broer, kroner, proteser og implantater og bittskinner. Både Norges Tannteknikerforbund og Tannteknikerutdanningen vurderer at det er behov for ca. 25 nye tannteknikere hvert år.

Helsepersonellkommisjonen er samstemte om å ikke anbefale omfattende import av helsepersonell fra utlandet for å løse helsepersonellmangelen. Norge har allerede høy dekning av helsepersonell i forhold til andre land, og Norge har forpliktet seg til å ikke aktivt rekruttere helsepersonell fra land som trenger denne arbeidskraften selv, gjennom å ha skrevet under WHO's retningslinjer for internasjonal rekruttering av helsepersonell. Dessuten vil helsepersonell fra utlandet ofte flytte tilbake til hjemlandet i krevende tider. Av beredskapshensyn bør ikke Norge gjøre seg avhengig av import av helsepersonell.

Svar:

Spørsmålet er stila til helse- og omsorgsministeren, men eg svarer som ansvarleg statsråd for høgare utdanning.

Medan regjeringa har eit overordna ansvar for dimensjonering av høgare utdanning, er universitet og høgskular gitt ansvaret for å forvalte og dimensjonere eigen studieportefølje. Gjennom styringsdialogen og i fleire stortingsmeldingar, til dømes Meld. St. (2022–2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge, stiller regjeringa forventningar om korleis dei skal skjøtte dette ansvaret. Vi ber universiteta og høgskulane dimensjonere i tråd med både utdanningssøkarars etterspørsel etter studietilbod og samfunnets kompetansebehov. Universiteta og høgskulane er rammefinansierte, og dei avgjer derfor sjølve kor mykje midlar dei brukar på dei einskilde utdanningane sine.

Kunnskapsdepartementet er kjent med prosessen kring tannteknikarutdanninga ved OsloMet. Vi fekk nyleg oversendt eit kunnskapsgrunnlag frå Helsedirektoratet, utarbeidd på oppdrag frå Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Kunnskapsdepartementet. Rapporten viser at det er eit klart behov for tannteknikarar. Sjølv om vi i dag mottok tannteknikarar utdanna i utlandet, og sjølv om tannteknikk ikkje er eit stort fagfelt, er det samstundes gode grunnar til at vi framleis bør utdanne tannteknikarar i Noreg. Dette gir oss til dømes tryggleik under omstende kor det ikkje er enkelt å rekruttere tannteknikarar utdanna i utlandet eller kor det ikkje er enkelt å få til import av tanntekniske produkt.

Kunnskapsdepartementet har gitt Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse i oppdrag å greie ut

organiseringa av små og sårbare utdanningar i helsefag i Noreg, inkludert tannteknikarutdanninga. Departemen-

tet vil vurdere tannteknikarutdanninga i lys av dette. Departementet har dialog med OsloMet.

SPØRSMÅL NR. 2793

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 18. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi oppdaterte tall på hvor store flaskehalsinntektene er totalt så langt i år og per år 2019-2023, for både innenlands kraftflyt, og eksport/import, fordelt på flaskehalsinntektene for de forskjellige prisområdene, samt hva beløpet på all omsatt kraft per prisområde er så langt i 2024 og per år 2019-2023?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet har samme tema som spørsmål 434 (2023-2024), altså:

- Hvilket beløp det er omsatt kraft for per prisområde så langt i 2024, og per år fra 2019 til 2023. Det er forståelig om det kun er strøm omsatt på spotmarkedet som kan bli inkludert i en slik oversikt, men statsråden bes svare så godt som mulig.

- Hvor store flaskehalsinntektene er, mellom de ulike prisområdene og ut av landet, per år fra 2019 til 2023, og så langt i 2024, slik statsråden oppga i svar på spørsmål 3134 (2022-2023), men med inntektene mellom Norge og Sverige inndelt i inntektene mellom hhv. NO1, NO3 og NO4 og Sverige. Det er også ønskelig at statsråden inkluderer inntektene mellom NO4 og Finland.

Svar:

Norge er inndelt i fem budområder. Det er systemansvarlig, altså Statnett, som fastsetter budområdene i regional- og transmisjonsnettet basert på hvor det er strukturelle flaskehals i overføringsnettet. Ulik pris mellom områder oppstår dersom markedet ønsker å overføre mer kraft mellom områdene enn det er kapasitet til i strømmettet. Kraften transporteres da fra områder med lavere pris til områder med høyere pris. Slik sørger markedet for at kraften flyter til områdene hvor det er størst behov.

Handlet volum multiplisert med prisdifferansen utgjør såkalte flaskehalsinntekter. Ved handel mellom budområder internt i Norge går flaskehalsinntektene i sin helhet til Statnett. Ved handel på utenlandsforbindelsene

deles flaskehalsinntektene likt mellom Statnett og deres partner i utlandet. Under følger en oversikt over Statnetts flaskehalsinntekter per år i perioden 2019 til 16. september 2024. I oversikten inngår flaskehalsinntektene mot Finland i tallene for NO4-SE1 siden Statnett opplyser at de er vanskelige å skille ut som egne inntekter.

Mill. NOK	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (16.9)
NO1-NO2	14,8	3,4	198,6	2559,3	2049,2	1130,1
NO2-NO3	-2,9	-5,5	390,8	3912,1	530,3	74,1
NO1-NO5	8,7	28,7	44,7	148,8	195,9	163,1
NO2-NO5	1,5	3,8	32	630	492,2	277,2
NO3-NO4	18,9	39,3	321,4	1387,1	814,3	277,5
NO3-NO5	-4,5	-8,1	563,3	3170,6	368,3	71,9
NO1-SE3	87,7	616,7	491,5	2228,9	640,3	187
NO3-SE2	32,8	100,7	52,4	505,9	179	94
NO4-SE1	24,1	98,8	110,1	739,9	242,1	86,6
NO4-SE2	6,1	26,8	38,9	212,1	48,1	32,5
NO2-DK1	240,7	902,8	1135,6	1523,8	979	921,6
NO2-NL	122	587,4	764,5	643,5	549,8	477,8
NO2-DE	0	26,9	817,7	1839,9	1161,6	976,4
NO2-GB	0	0	787,9	1731,4	1528,6	1276,7
Sum	550	2422	5749,2	21233,4	9778,6	6046,6

Kilde: Statnett

Under følger en oversikt over verdi av produsert kraft (solgt volum i spotmarkedet) for perioden 2019 til og med 15. september 2024 fordelt på de ulike budområdene

i Norge. Tallene i tabellen er beregnet ut fra salgsvolum per område multiplisert med gjennomsnittlig områdepris per måned.

Mill. NOK	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (15.9)
NO1	6759	2028	16893	30189	15404	6099
NO2	16734	5282	40621	85005	45448	22372
NO3	8586	2627	9884	10894	9180	5594
NO4	8464	2074	8914	7358	9448	5443
NO5	11291	3411	24019	54569	24965	11873

SPØRSMÅL NR. 2794

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 24. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er antall bemannede kategori 3 intensivplasser i dag (september 2024) på Ullevål og Rikshospitalet fordelt på de enkelte avdelinger/fagområder og totalt for sykehuset, og hvor mange bemannede kategori 3 intensivplasser fantes det i (2020, 2021,) 2022 og 2023 (Ekstra intensivplasser under pandemi som nå er avvirket bes holdt utenom eller oppgitt separat)?

BEGRUNNELSE:

Intensivkapasitet

Beleggsprosenten på intensivavdelingene i OUS og andre sykehus i regionen er gjennomgående høy. Ifølge Regional rapport fra Helse Sør-Øst fra april 2023, vil en mest hensiktsmessig kapasitetsutnyttelse på intensivavdelinger være et sted mellom 70- og 85 %. Som eksempel kan en se på tall over beleggsprosenten på nevrontensiv Ullevål sykehus, som gjennomgående var svært høy i

2023. I mai, juni og juli var den på henholdsvis 94 %, 98,5 % og 100,6 %. Den var også høy i januar, februar, mars og oktober (86,7–90,3 %). Nevrointensiv er med andre ord en intensivavdeling med store kapasitetsutfordringer. Denne pressede kapasiteten, vil bli ytterligere presset når skadde barn med behov for respiratorbehandling nå skal inn på denne avdelingen. Nevrointensiv økte kapasiteten til syv senger i 2023 på grunn av behov for flere senger til nevrointensivpasienter. Nå vil kapasiteten for denne sårbare pasientgruppen gå ned; en vil få ytterligere økning i beleggprosent og redusert tilbud til intensivpasienter med hode og ryggmargskade.

Oppdaterte tall på beleggprosenten på nevrointensiv i sommer (2024) viser et gjennomsnittlig belegg på 97 %. I de travleste tre ukene midt på sommeren var belegget 100 % eller høyere. 20 % av kapasiteten ble brukt til barn.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet bedt om informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Tabellen under viser en oversikt over bemannede kategori 3-senger ved Oslo universitetssykehus HF (OUS) i perioden 2020-2024:

	2020	2021	2022	2023	2024
Ullevål	34	34	32	29	29
Rikshospitalet	32	32	32	36	36
OUS samlet	66	66	64	65	65

I 2022 ble det etablert nye definisjoner for ulike sengekategorier. Beregningsgrunnlaget er dermed basert på ulike kriterier og tallene derfor ikke direkte sammenliknbare.

Kategori 2-senger har ikke vært systematisk registrert/rapporteret før fra 2023. Tabellen under viser kategori 2-senger ved Oslo universitetssykehus HF:

	2023	2024
Ullevål	35	29
Rikshospitalet	26	31
OUS samlet	61	61

Som det framgår av den første tabellen er det ingen større endring i intensivkapasiteten i perioden. Døgnbemannede intensivsenger krever mye spesialisert personell, og det er en viktig oppgave å følge behovet og aktiviteten tett. For 2024 sammenliknet med 2023 er det en reduksjon i antall intensivdøgn på 6,2 pst., og antall respiratordøgn er redusert med 19,5 pst. Oslo universitetssykehus HF følger kontinuerlig behovet for intensivkapasitet, og det gjøres tilpasninger for å sikre at høykompetent personell brukes på best mulig måte. Det vil kunne innebære endringer i tilbudet, men alle pasienter skal få behandling som dekker deres behov for overvåkning og spesialkompetanse.

Representanten Aydar nevner spesielt nevrointensiv Ullevål, og anfører høye beleggstall sammenlignet med rapporten om kapasitetsutnyttelse fra 2023. En anbefalt kapasitetsutnyttelse på 70 til 85 pst. har som bakgrunn behovet for bufferkapasitet for å håndtere variasjon i belegg. Ullevål har flere intensivenheter og ivaretar bufferkapasiteten samlet mellom intensivene. Dette innebærer planlagt flytting av egnede pasienter til nevrointensiv, slik at denne enheten vil ha et jevnere og høyere belegg enn andre intensivenheter. Bufferkapasiteten ivaretas av andre intensivenheter. Ved behov vil man også kunne bruke bufferkapasitet på tvers av lokalitetene, med flytting av pasienter mellom Ullevål og Rikshospitalet. På grunn av

dette må intensivkapasiteten vurderes samlet for Ullevål og Rikshospitalet.

Ved Oslo universitetssykehus HF er antall utdanningsstillinger i intensivsykepleie økt gradvis fra 53 i 2020 til 146 i 2023. Antall ansatte intensivsykepleiere ved Oslo universitetssykehus HF har økt fra 889 i 2020 til 1004 i 2024.

SPØRSMÅL NR. 2795**Innlevert 30. august 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 23. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I fjor sendte Miljødirektoratet et brev til NVE hvor de påpeker at Dam Malisætertjønna i Orkland er i dårlig stand og at det er et spørsmål når dammen vil briste og miljøgifter fra gruveslammet vil spre seg nedover i Orklavassdraget. De mener det må settes i verk tiltak for å forebygge dette. I tillegg ber de NVE endre konsekvensklasse for Dam Malisætertjønna fra konsekvensklasse 1, "skade på miljøverdier" til konsekvensklasse 2, "stor skade på viktige miljøverdier."

Hva gjøres for å forhindre alvorlig spredning fra dammen?

Svar:

Alle dammer og vassdragsanlegg skal klassifiseres i en av fem konsekvensklasser (klasse 0 til 4). Klassifiseringen skjer etter hvilken konsekvens et dambrudd vil ha. Klassifiseringen går fra konsekvensklasse 0, hvor dambrudd vil ha ubetydelige konsekvenser, til konsekvensklasse 4 for anlegg hvor dambrudd vil ha de største konsekvensene for mennesker, miljø og eiendom.

NVE har vært på befaring på dam Malisætertjønna i 2017 og 2018. Dammen ble vedtatt plassert i konsekvensklasse 1 i 2018. Det er dameier som er ansvarlig for å forhindre dambrudd, og dermed forhindre spredning av sedimenter fra dammen. Hvis kravene som damsikkerhetsforskriften stiller til dammer i konsekvensklasse 1 er oppfylt, vil sannsynligheten for dambrudd være svært lav.

NVE bekrefter at de har mottatt brevet fra Miljødirektoratet. Dammen har en lav konsekvensklasse (klasse 1). Konsekvensklasse 2, som Miljødirektoratet har bedt NVE om å vurdere å endre klassifiseringen for dammen til, er også ansett for å være en lav konsekvensklasse. Dette medfører ifølge NVE en lav prioritet på oppfølgingen. Damsikkerhet er et viktig arbeid i NVE, og jeg har tillit til at NVE vil følge opp damsikkerheten på en hensiktsmessig måte.

NVE har også opplyst om at vedtaket om dammens konsekvensklasse er påklaget av dameieren. NVE må gjøre en selvstendig, faglig vurdering av klagen. Departementet vil ikke foregripe denne saksbehandlingen i NVE.

NVEs damsikkerhetstilsyn foretar en revisjon av enkelte utvalgte dameiere årlig. Denne utvelgelsen er risikobasert, og jeg kan ikke uttale meg nærmere om NVEs konkrete utvelgelse av revisjon av dameiere.

SPØRSMÅL NR. 2796**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 18. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Den siste tiden har strømsalgsselskap avsluttet tilbudet hvor folk med solcellepanel kan spare overskuddet fra sin produksjon til vinteren.

Vil statsråden se på muligheten av å pålegge strømsalgsselskapene å innføre en slik "spareordning", evt. vil han utrede andre måter å sikre at folk med solceller kan «spare» overskuddet av sin strømproduksjon til tider av året da det ikke produseres like mye solstrøm (Det kan være nabolagslagring med batterier, mer effektiv utnyttelse av produksjon og forbruk)?

BEGRUNNELSE:

For å sikre fortsatt utbygging av solceller hos private må incentivene opprettholdes. Enkelte strømsalgsselskaper har hatt ordninger hvor kunder med solceller har kunnet «lagre» oversluddstrømmen til tider hvor solcelleanlegget ikke produserer like mye. Flere har nå avsluttet dette. Derfor ville det vært bra med en utredning av om myndighetene kan pålegge strømsalgsselskapene å tilby slike ordninger. De kan være begrenset til uttak av et visst antall Kwh per år/ måned, antall uttak per måned, osv.

Kraftselskapene tjener på at de kan holde igjen vann i tider hvor folks solcelleanlegg produserer strøm. Denne gevinsten bør også kunne komme produsentene av solcellestrom til gode. En kan da også se på muligheten av at vannkraftprodusentene skyter penger inn i et fond som er med på å finansiere slike «lagringsløsninger».

Svar:

Regjeringen er opptatt av utviklingen av solkraft og har iverksatt en rekke tiltak som kan bidra til mer solkraft, men jeg vil ikke pålegge strømsalgsselskapene å tilby en spesiell type strømvtales.

Svak lønnsomhet er en av de viktigste barrierene for mer utbygging av solkraft. En viktig faktor som påvirker lønnsomheten for både privatpersoner og næringsvirksomheter er hvor mye av den egenproduserte kraften aktøren selv kan bruke. I fjor høst innførte regjeringen en

delingsordning for fornybar strøm som gjør at nettkunder på samme eiendom kan dele en felles produksjon, og i større grad utnytte produksjonen selv. Delingsordningen åpner også for at nettkunder kan delta med eget batteri dersom batteriet er tilknyttet samme målepunkt som kraftproduksjonen.

Skattelegging av overskuddsproduksjon har også betydning for lønnsomheten til et solcelleanlegg. Etter dagens regler er inntekt fra salg av egenprodusert strøm skattepliktig inntekt, men regjeringen ønsker å skjerme husholdningene fra dette, og Finansdepartementet har derfor hatt på høring et forslag til særregler for slike inntekter.

Jeg viser også til at Enova har støtteprogram som støtter innovative løsninger som bidrar til å øke fleksibiliteten i energisystemet og avlaste kraftnettet.

SPØRSMÅL NR. 2797

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 24. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at forskriftsforslag om krav om at det skal etableres solceller og/eller lokalprodusert energi på alle nye næringsbygg over 500 m² utenfor LNF-område, sendes på høring i forkant av, eller samtidig med fremlegg av forslag til Statsbudsjett 2025, hvor regjeringen samlet skal redegjøre for tiltak og virkemidler for å nå 8 TWh solkraft innen 2030?

BEGRUNNELSE:

Stortinget fattet vedtak nr. 934 (punkt 15 fra avtalen om revidert budsjett, fra 16. juni 2023):

«Stortinget ber regjeringen i løpet av første halvår 2024 sende på høring et forslag med krav om at det skal etableres solceller og/eller lokalprodusert energi på alle nye næringsbygg over 500 m² utenfor LNF-områder.»

Statsråden har tidligere bekreftet at saker som ligger nært i tid gis høyt fokus. Jf. Dokument nr. 15:2909 (2022-2023). I den aktuelle saken er Stortingets frist i anmodningen oversittet med flere måneder allerede.

Videre er det viktig å se et krav om solceller og/eller lokalprodusert energi på alle nye næringsbygg over 500

m² utenfor LNF-områder, i sammenheng med den samlede gjennomgangen av tiltak og virkemidler for lokal energiproduksjon som regjeringen skal gi i forbindelse med Prop. 1 S (2024–2025). Det vises her til det SV, SP, AP skriver i revidertinnstillingen:

«Regjeringen har levert en god løypemelding om statusen for arbeidet med solkraft i regjeringen. Flertallet viser til at Stortinget har bedt regjeringen sette et 2030-mål på 8 TWh ny solenergi, og at NVEs anslag viser at vi kun kan, forvente om lag 4 TWh med utgangspunkt i vedtatte virkemidler. Flertallet viser også til at regjeringen i Prop. 104 S (2023–2024) skriver at de skal komme med en samlet gjennomgang og redegjøre for oppfølgingen av forslagene fra og høringen av Energikommisjonen og Strømprisutvalget i forbindelse med Prop. 1 S (2024–2025). Flertallet understreker at gjennomgangen må inneholde konkrete tiltak og virkemidler som fjerner barrierer og tilrettelegger for lokal energiproduksjon og som utløser mer lokal energiproduksjon på bygg og nedbygde arealer.»

Svar:

I samband med handlingsplanen om energieffektivisering har regjeringa sett i gang eit arbeid med å gå gjennom energikrava i byggeteknisk forskrift og relevante krav i byggesaksforskrifta. Det er lagt opp til ei brei utgreiing av moglege endringar som kan bidra til auka energieffek-

tivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon. Då er det tenleg med ei heilskapleg tilnærming, irekna moglege krav om etablering av solceller og/eller lokalprodusert energi på nye næringsbygg. Fleire oppmodingsvedtak blir følgt opp gjennom dette arbeidet, òg vedtak nr. 726, 10. juni 2022 og vedtak nr. 24, 18. oktober 2022.

Dette er eit stort og omfattande arbeid, som tar tid. Direktoratet for byggkvalitet har i 2024 fått i oppdrag å greie ut moglege endringar i byggt teknisk forskrift og byggesaksforskrifta som kan legge til rette for energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon. Departementet tar sikte på at forslag til endringar kan sendast på høyring våren 2025. Eg vil kome tilbake til Stortinget på eigna måte om dette.

SPØRSMÅL NR. 2798

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 23. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvorfor er rekrutteringskvotene registrert i åpen gruppe når dette fører til utfordringer, og ikke i lukket gruppe slik som det var med den gamle rekrutteringskvoteordningen?

BEGRUNNELSE:

Den gamle rekrutteringskvoteordningen ble brått avsluttet i 2019 uten at noe alternativ var på plass. Det ble lovet at det skulle komme en ny og bedre ordning, men det gikk to år uten tildeling før dette ble prioritert. Denne gangen skulle det ikke bli delt ut kvoter, men tidsbegrensede bonuser for å sikre at de som allerede er etablert i fiske ikke skal måtte dele av sine tidligere tildelte kvoter. Likevel ble det kommunisert i formålet til ordningen at den skulle blant annet legge til rette for deltakelse i lukkede fiskerier. Nå er det gått to og et halvt år siden de første bonusene ble tildelt. 21 bonuser er tildelt 21 unge fiskere. 0 av 21 har kommet seg inn i det lukkede fiskeriet så langt.

De som har fått tildelt bonusene har møtt mange hindringer når de nå har prøvd å etablere seg. Regler som virker lite gjennomtenkt, som gjør det vanskelig å drive et effektivt fiskeri og som stopper dem fra å etablere seg. Altså det motsatte av hva som er formålet med ordningen. I vår gikk disse unge fiskerne sammen for å evaluere

Eg har også lagt spørsmålet fram for energiministeren, som uttaler følgjande:

«I revidert nasjonalbudsjett for 2024 la regjeringen fram en tiltaksplan for økt utbygging av solenergi og lokal energiproduksjon. Planen inneholder en rekke tiltak som vil legge til rette for en samfunnsmessig rasjonell innfasing av solenergi og lokal energiproduksjon. Regjeringen vil legge ambisjonen om 8 TWh til grunn for videre arbeid, men fordeler og ulemper ved tiltak og virkemidler som iverksettes må veies opp mot andre samfunnsmessige hensyn.»

I forbindelse med Prop. 1 S (2024–2025) tar Energidepartementet sikte på å legge frem en samlet gjennomgang, og redegjøre for oppfølgingen av forslagene fra og høringen av Energikommisjonen og Strømprisutvalget. Regjeringen vil fortsette arbeidet med å legge til rette for mer solkraft og lokal energiproduksjon.»

ordningen og 06.05.2024 sendte de et felles dokument med forklaringer og forslag til endringer til departementet. De har ringt departementet flere ganger for å høre når departementet skal behandle forslagene de har sendt inn. Svaret de har fått er at forslagene deres har blitt diskutert i departementet, departementet ser poengene de kommer med, men at de ikke vil prioritere rekruttering for unge fiskere på nåværende tidspunkt.

Når man ser på hva disse unge fiskerne har sendt inn så ser man fort at dette ikke er noen som ønsker mer. De ønsker bare å endre et reglement som jobber imot dem uten at de ser noe logisk hensikt til dette.

Ingen har kommet seg inn i lukket gruppe i noen av fiskeriene.

Bonusen de har fått er tidsbegrenset på 5 år og for flere har allerede halvparten av tiden passert. Så det haster med en endring for dem.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for rekruttering til fiskerinæringen, og jobber med dette gjennom ulike ordninger.

Som del av dette arbeidet ble det i 2022 innført en ny ordning med rekrutteringskvotebonus som på nærmere angitte vilkår åpner for å tildele inntil seks nye kvote-

bonuser årlig. Hovedformålet var å gjøre det lettere for unge fiskere å etablere seg som fartøyeiere, styrke kvotegrunnlaget deres, og på sikt legge til rette for deltagelse i lukkede fiskerier. Kvotebonusene vil over en periode på 5 år gi et kvotegrunnlag på 80 prosent av relevant kvote i lukket gruppe.

Innføring av denne kvotebonusordningen ble foreslått av Solberg-regjeringen i Meld St. 32 (2018-2019). Det ble den gang vist til at den tidligere rekrutteringskvoteordningen ga over 100 nytildelinger de siste 10 årene den gjaldt, og summen av disse nytildelingene utgjorde i 2018 1,5 prosent av torskekvaliteten. Argumentet var at dette bidro til forskjellsbehandling, da noen utvalgte fikk en kostnadsfri inntreden i lukkede fiskerier, mens andre måtte etablere seg på vanlig måte i lukket gruppe, gjennom å finansiere overtakelse av et eksisterende fartøy med en relevant fiskeritillatelse. Stortinget ga sin tilslutning til forslaget.

I dagens ordning tas kvotebonusen som en avsetning. Det vil si at kvantumet trekkes fra den norske to-

talkvoten før fordeling til de ulike fartøygruppene. Den gis til fartøy i åpen gruppe, eid av fiskere under 30 år for menn, og 40 år for kvinner. Dette henger sammen med at de åpne gruppene bl.a. har som formål å bidra til at ungdom skal kunne etablere seg som fartøyeiere. Det var altså ikke intensjonen at rekrutteringskvotebonusen skulle gi direkte adgang til lukkede fiskerier gjennom ordningen, men snarere at de som blir tildelt kvotebonusen, får et midlertidig større driftsgrunnlag og dermed større mulighet for fangstinntekt i åpen gruppe. Dette kan på sikt gjøre det lettere å investere i en deltakeradgang i lukkede grupper.

Rekrutteringskvotebonusen kommer i tillegg til øvrige tiltak som er iverksatt for å øke rekrutteringen til fiskerinæringen, som ungdomsfiskeordningen, skolekvoter, lærlingskvoter og ungdomstillegg.

Regjeringen vil fortsette å legge til rette for og tilpasse tiltak for rekrutteringen til fiskerinæringen. Videre vil vi fortløpende vurdere og evaluere både nye og eksisterende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2799

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 24. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Vil Stortinget få sluttrapporten om områdegjennomgangen av PST?

BEGRUNNELSE:

Jeg spurte i spørsmål nr. 2723 statsråden om når hun hadde tenkt å informere Stortinget om områdegjennomgangen av PST. Som svar fikk jeg svar på noe helt annet om opplysning om at dette skulle gjøres. Det er noe helt annet enn deg jeg spurte om.

Det er innholdet i sluttrapporten fra områdegjennomgangen, og at det eksisterer en slik ferdigstilt rapport, som er holdt hemmelig, ikke at områdegjennomgangen skulle settes i gang.

Svar:

Rapporten fra områdegjennomgangen av PST er utarbeidet av en intern arbeidsgruppe i Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Finansdepartementet og PST.

Rapporten er gradert og unntatt offentlighet etter offentleglova § 13 første ledd, jf. Sikkerhetsloven § 5-4 andre ledd, jf. 5-3 første ledd andre punktum bokstav d. Justis- og beredskapsdepartementet har også vurdert om rapporten helt eller delvis kan avgraderes, jf. Forskrift om virksomheters arbeid med forebyggende sikkerhet (virksomhetssikkerhetsforskriften) §§ 33 og 30. Justis- og beredskapsdepartementet har vurdert at rapporten ikke kan avgraderes. Det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser om informasjonen blir kjent for uvedkommende, jf. Sikkerhetsloven § 5-3.

Regjeringen har styrket PSTs budsjett ved flere anledninger, bl.a. med 52 mill. kroner i budsjettet for 2024 og 150 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett 2024.

Rapporten fra områdegjennomgangen vil inngå som et nyttig verktøy i etatsstyringen av og oppfølgingen med PST. Jeg vil på vanlig måte komme tilbake til PSTs budsjett i Prop. 1 S (2024-2024) og den ordinære budsjettfremleggelsen.

SPØRSMÅL NR. 2800**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 23. september 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvorfor åpnes det for norsk våpeneksport til Tyrkia, når begrunnelsen for å stanse eksporten høsten 2019 var Tyrkias angrep i Nord-Syria, og Tyrkia fortsatt gjennomfører angrep i Nord-Syria og i Irak - over 1 000 angrep i kurdiske områder i Irak i første halvår inneværende år, og med nye angrep så sent som nå i august, og hva er UD's vurdering av Tyrkias forhold til demokratiske rettigheter og respekt for grunnleggende menneskerettigheter?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding viser UD til at man stanset behandlingen av eksporttillatelser høsten 2019 på grunn av Tyrkias angrep på Nord-Syria. Siden da har ikke Tyrkia sluttet å angripe verken Nord-Syria eller Irak. Tyrkia utførte blant annet omfattende bombeangrep i Nord-Syria og i Irak høsten 2022 og angrep i Irak som irakiske myndigheter har fordømt som et brudd på deres suverenitet.

I Irak har Tyrkia utført over 1 076 angrep i kurdiske områder bare mellom januar og juli, med nye angrep så sent som nå i august. Tyrkias aggresjon i regionen har både rammet sivile og svekket kampen mot IS.

I og med at grunnen til å stanse norsk våpeneksport var at Tyrkia bryter folkeretten (artikkel 51 i FN-charteret) og angriper sine naboland, og den grunnen i høyeste grad fortsatt er til stede, må regjeringen svare på hva som er den reelle grunnen til å gjenåpne for norsk våpeneksport.

UD lenker selv til sine retningslinjer for våpeneksport i pressemeldingen. Der står Stortingets enstemmige vedtak av 1997:

«Utenriksdepartementets vurdering av disse forholdene omfatter en vurdering av en rekke politiske spørsmål, herunder spørsmål knyttet til demokratiske rettigheter og respekt for grunnleggende menneskerettigheter.»

Erdogan-regimet respekterer verken demokratiske rettigheter eller grunnleggende menneskerettigheter. Tyrkia er ett av landene som fengsler flest journalister i verden, i tillegg til å misbruke rettsvesenet mot både kurdiske og ikke-kurdiske opposisjonelle, samt menneskerettighetsaktivister.

Svar:

Før eksport av forsvarsmateriell kan finne stad, må det aktuelle mottakarlandet vere godkjend som mottakar av forsvarsmateriell frå Noreg. Det er først når eit land er godkjend, at søknadar kan vurderast einskild i tråd med UD

sine retningslinjer for handsaming av søknader om eksport av forsvarsmateriell. UD oppdaterer landvurderingar med jamne mellomrom slik at me tek avgjerder basert på oppdatert informasjon. Dette har me no gjort for Tyrkia. Ut ifrå dette vurderer regjeringa at situasjonen har endra seg og at grunngevinga for suspensjonen frå 2019 ikkje står seg.

For det andre er Tyrkia ein alliert av Noreg i NATO. Norsk eksport av forsvarsmateriell skal til ei kvar tid ivareta våre utanriks- og sikkerheitspolitiske interesser. Støtte til NATO-allierte er vurdert som ei kjerneinteresse i norsk utanriks- og sikkerheitspolitikk. Sentralt i vurderinga til regjeringa er omsynet til Tyrkia sitt ansvar for å sikre NATO sin sørflanke og interesser i og rundt Svartehavet. Tyrkia er avhengig av å skaffe forsvarsmateriell som er kompatibelt med, og som kan integrerast i NATO sine materiellstrategiar, planar og samarbeid for å sikre dette. Eit anna viktig omsyn for normaliseringa er å sikre behovet for auka alliert støtte til Ukraina, som beslutta under NATO-toppmøtet i sommar. Det er i Noreg sine utanriks- og sikkerheitspolitiske interesse at alle NATO-land står samla i vår støtte til Ukraina.

Normalisering av eksporten endrar samstundes ikkje på vurderingane ein må gjere i samband med eksport av norsk forsvarsmateriell til Tyrkia. Eksporten må framleis skje i tråd med regelverk og UD sine retningslinjer.

Eg understrekar at sjølv om eit land er opna for eksport av norsk forsvarsmateriell, vil departementet ta føre seg konkrete vurderingar i kvar einskild eksportsak.

Dette går mellom anna fram av UD sine retningslinjer for handsaming av søknadar om eksport av forsvarsmateriell. Vurderinga inkluderer mellom anna risiko for om materiellet kan nyttast i intern undertrykking, til brot på humanitærretten, militært engasjement i andre land eller avleiing for å nemna noko.

Regjeringa ser med bekymring på menneskeretts-situasjonen i Tyrkia og tek den opp med tyrkiske myndigheiter.

Som utanriksminister og konstitusjonelt ansvarleg for norsk eksportkontroll, ser eg risikoen og bekymringa som ligg bak spørsmålet. Alle eksportsakar vil framleis verte grundig og individuelt vurdert i tråd med UD sine retningslinjer. Samstundes vil eg sørgje for at eksport av norsk forsvarsmateriell skjer i tråd med kjerneinteressene i norsk utanriks- og sikkerheitspolitikk.

SPØRSMÅL NR. 2801**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 23. september 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Kva er bakgrunnen for at Noreg ikkje har signert Artemis-avtalen om fredeleg utforskning av verdsrommet generelt, og Månen spesielt?

GRUNNGJEVING:

I 2020 signerte ei rekke land, etter initiativ frå NASA og USA, ein internasjonal avtale kjent som "The Artemis Accords". Avtalen baserer seg på Romtraktaten, og handlar om prinsipp for fredfull utforskning av verdsrommet, deling av forskingsdata, interoperabilitet mellom ulike system, handtering av romsøppel og mykje meir. Avtalen er generell, men knyter seg særleg til Artemis-programmet for utforskning av Månen.

Så langt har 43 land signert avtalen, inkludert ei rekke europeiske land som Sverige, Island, Frankrike og Storbritannia. Spørsmålet er kva som er bakgrunnen for at Noreg, med vår veksande romindustri og store ambisjonar på feltet, enno ikkje har slutta oss til avtalen.

Svar:

Eg takkar for spørsmålet, som gjeld eit viktig fagområde som eg er oppteken av. Noreg er ein viktig romnasjon, og vi har ambisjonar om å ytterlegare styrkje norsk romverksemd. Det er i vårt land sine strategiske interesser, ikkje berre for styrking av næringslivet, men òg grunna våre store land- og havområde.

Dette indikerer at vi er tent med å styrkje vår aktivitet og deltaking i internasjonal samanheng. Artemis Accords er eit forholdsvis nytt initiativ på det multilaterale området, og i løpet av kort tid har fleire land slutta seg til dette samarbeidet. Norske styresmakter har løpande dialog med amerikanarane om mogleg norsk deltaking.

Verda er blitt meir komplisert dei siste åra, med blokkdanningar av statar også på romområdet. Før eg kan endeleg konkludera om Artemis Accords, er det framleis nokre problemstillingar som enno ikkje er greidde ut, mellom anna dei folkerettslege og utanrikspolitiske aspekta ved dette samarbeidet.

Mitt departement skal prioritere denne saka og hente inn naudsynt kunnskap slik at eg kan vurdere om det vil vere i Noreg sin interesse å delta i Artemis Accords.

SPØRSMÅL NR. 2802**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 24. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Etter årets tokt meldte Fiskeridirektoratet om rekord i oppphenting av tapte fiskeredskaper, på tross at oppryddingsinnsatsen, ifølgje direktoratet, var 20 prosent mindre enn i 2023. Til tross for at dette er et stort og kjent problem fortsetter altså norske fiskerier å etterlate store mengder fiskeredskaper, til stor skade for livet i havet.

Hvorfor har Fiskeridirektoratet redusert innsatsen mot opprydding, og hva er fiskeriministerens mål for reduksjon av gjenglemte fiskeredskaper?

BEGRUNNELSE:

Hele 1637 garn (ca. 45 km) er tatt opp og fjernet fra havbunnen i løpet Fiskeridirektoratets opprensningstokt i 2024. Dette er, ifølgje Fiskeridirektoratet, ny rekord. Den forrige rekorden var fra 2023, da 1339 garn ble tatt opp. I en pressemelding fra Fiskeridirektoratet sier toktleder Gjermund Langedal:

"Alle rekorder er på sett og vis et mål for riktig og god innsats, men slike rekorder som dette, gir allikevel litt blandede følelser. Det er positivt at vi faktisk klarer å fjerne mye av det som står igjen på bunnen, men samtidig urovekkende at denne rekorden i første rekke settes med 20 % mindre opprenskingsinnsats enn

i 2023, og at det aldri før har stått så mye tapte fiskeredskaper igjen i havet, når toktet avsluttes.”

Etterlatte eller tapte fiskeredskap er et stort problem for livet i havet. Redskapene er stort sett av plastmateriale, og kan bli stående i svært mange år. De fortsetter å fange og drepe fisk, sjøpattedyr, fugl, krepsdyr og andre organismer. Denne belastningen på mange arter og bestander kommer på toppen av kommersiell beskatning og miljøbelastninger som oppvarming, miljøgifter, plast/mikroplast osv. Det svekker både naturlige økosystem og grunnlaget for kommersielt fiske.

Norge har både ambisjoner om å være verdensledende i fiskeriforvaltning, og et internasjonalt foregangsland i bærekraftig forvaltning av havet. Det er da påfallende at mengden gjenglemte fiskeredskap ikke går ned, men tvert om øker i Norge. Årsaken må nødvendigvis være en kombinasjon av for svake tiltak for å motvirke at fiskerinæringen etterlater redskap i havet, og for svak oppryddingsinnsats fra myndigheter og næring.

Det finnes kjente tiltak og teknologier for å redusere mengden spøkelsesredskap, fra utvidet produsentansvar for fiskerinæringene (slik Miljødirektoratet har foreslått), krav om merking av redskap, respondere og sendere på redskap samt straffereaksjoner. Slike tiltak er tilsynelatende ikke tatt i bruk i tilstrekkelig grad, og for lite ny teknologi utvikles.

Svar:

Som representanten Hansson påpeker er etterlatte eller tapte fiskeredskap et stort problem for miljøet i havet. Jeg er derfor stolt av å kunne vise til at norsk fiskeriforvaltning har hatt, og har, større oppmerksomhet om tapte fiskeredskaper enn de fleste land som det er naturlig å sammenligne seg med.

Fiskeridirektoratet har drevet opprensning etter tapte fiskeredskaper årlig i over 40 år. Norge har et tydelig regelverk om at yrkesfiskere skal melde tap av fiskeredskap gjennom et velfungerende rapporteringssystem, som gjør det lettere å drive med målrettet opprensning av tapt utstyr.

Med unntak av 2024 har midlene som er satt av til opprensning vært jevnt økende. I den forbindelse vil jeg påpeke at opprenskingsarbeidet på fiskefeltene og fiskebankene gjennomføres med innleid fartøy. Dette er et kostbart og tidkrevende arbeid. Kostnadene til arbeidet dekkes av midler fra fiskeriforskningsavgiften. I 2024 var det mindre midler fra fiskeriforskningsavgiften til fordeling, noe som medførte en reduksjon også til dette spesifikke toktet. Det forsøkes imidlertid å kompensere for den reduserte opprenskingsinnsatsen med innleid fartøy ved å benytte Fiskeridirektoratets eget fartøy.

Det er viktig å presisere at de funnene som blir gjort, ikke nødvendigvis kan relateres til gjenglemte fiskeredskaper blant yrkesfiskerne. Ifølge Fiskeridirektoratet

er dette i all hovedsak fiskeredskaper som er mistet under fiske. Årsakene til tapene er sammensatte, men det er viktig å poengtere at dette er uønsket for fiskerne som vil lide et økonomisk tap, da en garnlenke fort kan ha en verdi på flere titusen kroner.

Gjennom opprenskingsaktiviteten reduseres både spøkelsesfiske og marin forsøpling. Ifølge Fiskeridirektoratet er den totale tapsmengden for fiskeredskaper fra yrkesfiske siste år som normalt, med unntak av fisket etter blåkveite. I dette fisket er tapene høyere i 2024 enn vanlig, noe som var hovedårsaken til det høye funnet av garn. Fiskeridirektoratet er i gang med å gå gjennom disse resultatene, og det forventes at gjennomføringen av blåkveitefisket får en grundig evaluering i forkant av at fiskerireguleringene for 2025 fastsettes.

I Fiskeridirektoratets handlingsplan mot marin forsøpling er reduksjon i tap av fiskeredskap samt spøkelsesfiske et viktig tema innenfor både yrkesfiske og fritidsfiske. Som et ledd i dette arbeidet pågår det ulike aktiviteter i samarbeid med både forvaltning, forskning og næring. I den sammenheng vil jeg spesifikt nevne to områder som også mottar finansiering gjennom Fiskeridirektoratets tilskuddsordning. Det ene temaet fokuserer på utvikling og bruk av mer nedbrytbare materialer i fiskeredskaper, mens det andre fokuserer på tekniske løsninger som kan sette fiskeren bedre i stand til å selv finne igjen eget tapt fiskeredskap.

Merking av selve fiskeredskapen er i seg selv et bidrag til holdningsskapende tiltak. Merking er nå i stor grad innført i fritidsfiske, og ble senest nå i 2024 innført for garnfiske etter blåkveite.

Avslutningsvis vil jeg fremheve at tap av fiskeredskap er uønsket, og at det arbeides kontinuerlig med å finne gode tiltak for å redusere mengden med spøkelsesredskap. Godt tilpassede og funksjonelle løsninger utvikles stadig, og vil i økende grad bli tatt i bruk i tiden fremover til det beste for et sunt og bærekraftig havmiljø.

SPØRSMÅL NR. 2803**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 20. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Regjeringen har varslet at de vil nedsette en arbeidsgruppe for å utrede/vurdere tiltak for økt trafikksikkerhet, deriblant forbud mot bruk av mobiltelefon i kjøretøy, inndragning av kjøretøy ved kraftig fartsovertredelse, forbud mot varsling av trafikkontroller m.m.

Kan statsråden gi en status for arbeidsgruppen dersom den er opprettet, hvem deltar, hva er mandatet, og hvilken tidsramme jobber arbeidsgruppen innenfor?

Svar:

Som oppfølging av tiltak varslet i Nasjonal Transportplan (Meld St.14 2023-2024) ble det denne våren nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra samferdsels- og justismyndighetene for å vurdere og foreslå konkrete innstramminger i regelverket innen følgende tema og formål:

1. Mer effektiv inndragning av motorvogner ved særlig graverende trafikklovbrudd, herunder store hastighetsoverskridelser

2. Forbud mot varsling av trafikkontroller som hindrer og/eller reduserer effekten av kontrollvirksomhet på vei

3. Redusere bruk av mobiltelefon under kjøring med motorvogn

Arbeidsgruppen skal etter planen ferdigstille arbeidet i løpet av 2024. Mandatet for arbeidsgruppen, med nærmere informasjon blant annet om de ulike temaene og sammensetningen, følger vedlagt.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-2803-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2804**Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 23. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Flere som vil bygge og bo i mikrohus opplever at det er vanskelig å få banklån for dette på grunn av uklart lovverk, bl.a. rundt krav til panterett. Noen banker har høyere terskel for å gi lån til mikrohus, bl.a. som følge av risiko for verdifall. Samtidig vil flere bo i mikrohus av ulike årsaker, enten dette er økonomi, ønske om lavere miljøfotavtrykk eller større fleksibilitet for hvor de kan bo.

Hva er regjeringens holdning til mikrohus, og vil regjeringen se på tiltak for å gjøre det lettere for å få lån til slike boformer?

Svar:

Målet med bustadpolitikken er at folk skal kunne bu i ein eigna bustad i heile landet. 1. juli 2023 blei det innført nye reglar for mikrohus i byggesaksforskrifta og byggteknisk forskrift. Endringane omfattar både forenklingar i tekniske

krav og opnar for større eigeninnsats i byggeprosessen. Formålet med endringane er å legge til rette for alternative buformer. Regelendringane gjer det enklare å forstå og følgje reglane. Det vil òg gje større fleksibilitet i planløyningar og utforming av mikrohusa. Slik fleksibilitet er viktig for så små bustader, og kan gjere at bustadene blir betre tilpassa bebuarane sine behov. Regjeringa vil at alle skal kunne bu godt og trygt. Mikrohus skal vere like trygge som andre bustader, og endringane

omfatta ikkje krav som handlar om tryggleik, helse- og miljøfarlege stoff, forureining i grunnen og liknande.

Eg har også lagt spørsmålet fram for finansministeren, som uttaler følgjande:

«Norske banker er underlagt et felleseuropeisk kapitalkravsregelverk som skal sikre at banker er solide. Kapitalkravsregelverket inneholder regler om lån sikret med pant i fast eiendom, som bankene er forpliktet til å følge. Utlån sikret i objekter som ikke anses som fast eiendom, vil normalt kunne ha andre vilkår enn alminnelige boliglån.»

SPØRSMÅL NR. 2805**Innlevert 14. september 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 23. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye av kostnaden for nye kraftlinjer inn til Haugalandet ble belastet elektrifiseringen av Johan Sverdrup-feltet?

BEGRUNNELSE:

I 2014 ble det besluttet utbygging og elektrifisering av Johan Sverdrup-feltet. Strømmen på 300 MW skulle hentes fra Haugsneset og Haugalandet. Dette førte til kraftmangel i hele regionen. I ettertid har det blitt lagt ned et omfattende arbeid for å erstatte denne kraften. Blant annet er Blåfalli - Gismarvik en kraftlinje som nå er gitt konsesjon

inn i området. Bare dette prosjektet er kostnadsberegnet til over 2 milliarder.

Svar:

Statnett fikk 29. september 2023 konsesjon til en ny kraftledning på 420 kV fra Blåfalli koblingsstasjon i Kvinnherad kommune til ny Gismarvik transformatorstasjon i Tysvær kommune. Tilknytningen av Johan Sverdrup-feltets siste fase (fase 2) fant sted i 2022, og kraftbehovet til Johan Sverdrup-feltet inngår ikke i de planlagte forbruksøkningene som ligger til grunn for konsesjon til Blåfalli-Gismarvik.

SPØRSMÅL NR. 2806**Innlevert 14. september 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 23. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å gå gjennom rutiner for handsaming av søknader og fristar i saker som gjeld familiegjenforeining i UDI for å få korta ned sakshandsamingstida for personer som søker frå land der dei står i ekstra stor fare for å verte forfylgde på grunn av si legning, eller fordi dei høyrer til ei forfylgd gruppe?

GRUNNGJEVING:

I meir enn 70 land er det å vere homofil eller lesbisk kriminelt, og i mange land har tryggleiken for LHBTQ+personar vorte sterkt forverra siste åra.

I 2020 lova forrige regjering å gjere LHBTQ+ personar til ei av dei prioriterte gruppene for opphaldsløyve og utveljing av overføringsflyktningar, fordi dette er personar som ofte står i ekstra stor fare for å verte forfylgde. Skeive flyktningar har til dømes brukt Tyrkia som transittland i mange tiår, men då Europa stramma inn rundt 2005 vart mange verande i landet. Mange kom dit på arbeidsvisum, og få oppsøkte UNHCR fordi dei kunne leve greitt i landet. Men no er situasjonen for LHBTQ+ personar kraftig for-

verra i Tyrkia, og dei flest skeive har måtta gå under jorda. For skeive med innvandrerbakgrunn er situasjonen ekstra ille, fordi dei som oftast ikkje kan reise til heimlandet eller nokon annan stad. Tyrkiske styresmakter rapporterer dei ikkje vidare til UNHCR om dei vel å søkje asyl på grunn av si legning, og mange er redde for å søkje. Organisasjonar fortel at tyrkiske styresmakter forviser skeive migranter til stader der dei lever enno meir utrygt.

Ein del skeive flyktningar og innvandrarar kjem også til Noreg på grunnlag av familiegjenforeining frå land som praktiserer fengsling, dødsstraff og tortur mot skeive. I dag er vanlig tid for slike søknadar om lag eitt og eit halvt år, sjølv om søkaren er frå eit land eller er i transittland med omfattende forfylgjing, undertrykkjing og hat mot skeive. Styresmaktene i flere aktuelle sendeland praktiserer også dødsstraff og tortur mot skeive, for eksempel Iran og Tsjetsjenia. Norske kommuner har dei seinere åra bsett skeive flyktningar og innvandrarar frå land som dette. Ei raskere sakshandsaming vil kunne redde liv i situasjonar der det ligg til grunn ein open og sterk dokumentasjon i søknaden, og eit godt førebudd mottak rundt søker.

Svar:

Dette er tredje året på rad hvor antallet personer som søker om beskyttelse i Norge er på et rekordhøyt nivå. I disse tre årene har vi til sammen mottatt nærmere 100 000 søknader om asyl eller midlertidig kollektiv beskyttelse, i tillegg til søknader i andre saksporføljer. Før dette måtte UDI bl.a. også håndtere restriksjoner og ekstraoppgaver som følge av pandemien, og den betydelige økningen i søknader om statsborgerskap som følge av at det i 2020 ble åpnet for dobbelt statsborgerskap i Norge.

Etter forslag fra denne regjeringen er det bevilget betydelige midler for å kunne håndtere de høye ankomstene fra Ukraina. Likevel er det slik at utlendingsforvaltningen har vært under betydelig press over tid. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

Jeg er opptatt av en systematisk tilnærming for å styrke kapasitet og effektivitet i systemet. UDI beskriver bl.a. i sin årsrapport for 2023 flere tiltak som er gjennom-

ført for å forbedre saksflyt, digitalisere og effektivisere saksbehandlingen, og forbedre informasjonen til brukerne. Departementet har i tildelingsbrevet til UDI for 2024 stilt krav om at dette arbeidet skal fortsette. UDI har også spilt inn forslag til regelverksendringer for å forenkle og effektivisere saksbehandlingen. Enkelte endringer i utlendingsforskriften er allerede iverksatt, og flere forslag er nå til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Når det gjelder saker om familieinnvandring, har UDI i august i år uttalt at de prioriterer saker som gjelder barn, og at de vil fortsette å behandle familieinnvandringssaker der søkeren er i en sårbar situasjon. UDI fokuserer for øvrig på å behandle de eldste sakene i porteføljen, og eldre saker er generelt mer ressurskrevende å behandle enn nye saker. Jeg har tillit til UDIs vurderinger og prioriteringer av behandlingen av saker innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet.

SPØRSMÅL NR. 2807

Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 24. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Familieministeren mener det er synd at muligheten til å få boliglån er det som hindrer unge par i å få barn, men vil hun og regjeringen gjøre noe konkret i nær fremtid for å ta disse parene på alvor?

BEGRUNNELSE:

I Bt 15. september kan vi lese at familieministeren mener det er synd at muligheten til å få boliglån er det som hindrer unge par i å få barn.

Det vises til at regjeringen har satt ned et utvalg som skal se på tiltak for å forebygge lave fødselstall. Statsråden sier det vil være helt naturlig at utvalget ser på det med boliglån.

Utvalget skal imidlertid først levere sin NOU i løpet av vinteren 2026. Inntil da er det få alternative løsninger for unge foreldre uten sterk egenkapital skrives det i saken.

Kort oppsummert betyr det at den først kan komme til behandling på Stortinget vår/ sommer 2027, men muligens også senere.

<https://www.bt.no/nyheter/okonomi/i/0V9OWG/unge-foreldre-med-barn-sliter-med-aa-faa-boliglaan>

Svar:

Regjeringa har oppnemnt eit utval om fødselstal og velferdsordningar for barnefamiljar. Utvalet skal mellom anna vurdere verknadane av offentleg politikk som råkar barnefamiljar og vurdere korleis politikken påverkar val om å få barn. Vidare skal dei føreslå moglege tiltak. Dei skal levere si utgreiing innan 18 månader frå oppstart og ein delleveranse innan april 2025. Delleveransen skal innehalde einskilde tiltak som kan auke fødselstala og ei vurdering av kostnadane ved tiltaka, eventuelle målkonflikhtar og i kva grad tiltaka føreslått kan ha varig effekt.

Regjeringa har gjort fleire tiltak for å styrkje norsk bustadpolitikk som gjer at også unge og førstegongsetablararar får moglegheit til å kjøpe sin eigen bustad. Etter at regjeringa tiltredde har vi auka låneramma til Husbanken med 13 milliardar kroner, til 32 milliardar kroner i 2024. Det er den høgste låneramma nokon gong. 18,5 milliardar

kroner er set av til startlån. Med det kan mange fleire enn før gå frå å leige til å eige ved hjelp av startlån.

Regjeringa vil også leggje betre til rette for alternative etableringsformer som “leige-til-eige” og andre kjøpsmodellar for bustadar. Her kan unge heilt eller delvis leige

ein bustad som dei etter kvart får auka eigardelar i. Slik blir dei ein del av den ordinære bustadmarknaden, og får ta del i verdistigninga. Dette kjem særleg førstegongsetablerande i byområda til gode.

SPØRSMÅL NR. 2808

Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 24. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden utdype og redegjøre for hvilke hjelpetiltak som i dag tilbys dem som er utsatt for ulovlig utenlandsadopsjon, og hvordan er det tenkt at et ev. støtteapparat skal bistå disse menneskene?

BEGRUNNELSE:

I en rekke tidligere spørsmål har jeg spurt ministeren om ulovlige og problematiske utenlandsadopsjoner, bl.a. fra Sør-Korea.

Nå er det satt ned et eksternt granskningsutvalg som startet opp sitt arbeid sist høst. Det betyr det er vel et år til de skal levere sine endelige funn og anbefalinger.

Denne uken kom det nyheter om en ny rapport fra sannhets- og forsoningskommisjonen i Sør-Korea. Den viser at tusenvis av kvinner ble presser til å gi bort barna sine til utenlandskadopsjon. Noen av disse barna kom også til Norge.

En av dem som er utsatt for denne grove uretten sier til NRK at det er mye hun er skuffet over og at det vanskeligste er at det ikke finnes et støtteapparat. Da blir man stående alene i svært krevende prosesser.

<https://www.nrk.no/norge/ny-rapport-avslorer-systematisk-tvangsadopsjon-i-sor-korea-1.17038658>

Svar:

I fjor sette regjeringa ned ei ekstern gransking av utanlandsadopsjonar. Det overordna målet er å få svar på om, og eventuelt i kva omfang, det har vore ulovlege eller uetiske tilhøve i samband med utanlandsadopsjonar til Noreg. Utvalet skal jobbe fram til desember 2025, og vil komme med ein delrapport rundt årsskiftet. Bakgrunnen for nedsetjinga var at ei rekkje land hadde gjennomført granskingar av sine adopsjonssystem, og at det hadde blitt avdekkja uforsvarleg praksis, samt at det var blitt kjent at

det hadde blitt avdekt ulovlege handlingar i samband med adopsjonar til Noreg, slik at ein ikkje kunne utelukke at det har vore uforsvarlege sider ved det norske systemet for utanlandsadopsjonar. Spørsmålet om ulovlegheiter ved adopsjonar til Noreg er alvorleg, og eg ser fram til utvalet sin gjennomgang.

Det er viktig for meg at hjelpeapparatet for adopterte og deira familiar møter dei utfordringane målgruppa har, og kan gi spesialtilpassa bistand.

Adopterte og familiane deira har i dag tilbod om særskilde etteradopsjonstiltak, som skal dekke fleire av dei spesifikke behova denne gruppa kan ha. Bufdir informerer om tilbodet på sine heimesider, der det er lagt til rette for at adopterte og familiane deira raskt og lett skal kunne ta kontakt.

Regjeringa fekk på plass fleire nye etteradopsjonstiltak i 2023, som er vidareutvikla i 2024 og vil halde fram i 2025. Etteradopsjonstiltaka er utvikla for å møte særskilde utfordringar adopterte og familiane deira kan ha. Forma og innhaldet på etteradopsjonstiltaka kan bli justert og tilpassa dersom det kjem fram opplysningar som tilseier dette. Adopterte som meiner dei er utsett for ulovlege handlingar i sin adopsjon skal kunne få hjelp frå tilboda som fagdirektoratet har ansvar for.

- Det er etablert ei kompetanseneste for adopterte og familiane deira. Tenesta gir individuell rettleiing til adopterte og pårørande om tenestetilbodet etter adopsjon. I tillegg gir tenesta informasjon og fagstøtte om adopsjonsspesifikke problemstillingar til bruk for andre aktuelle tenester. Adopterte som er bekymra for at det har skjedd noko gale i saka deira, har òg høve til å sende inn ei bekymringsmelding til Bufdir.
- Vidare har Bufetat starta opp ei ny teneste for bistand til søk etter biologisk opphav. Dette var noko dei adopterte tidlegare måtte gjere sjølve, eventuelt med bistand frå adopsjonsorganisasjonane. Bufetat kan òg kontakte opphavlandet på den adopterte sine vegner.

- Det er i tillegg etablert ei teneste for samtalestøtte til alle adopterte over 16 år. Her kan dei snakke med erfarne terapeutar, og dei kan få tilbod om inntil 6 timar.
- For å gi god oppfølging til barn som er adoptert og deres familier, på tvers av tjenester, er det viktig at kommunar mottar samordna og koordinert rettleiing. Det er behov for ein gjennomgang av eksisterande rettleiingsmateriell til kommunar om adopterte barn og deira familjar. I 2024 vart det sendt eit felles oppdrag til Bufdir (koordinator), Helsedirektoratet og Utdan-

ningsdirektoratet om dette frå Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kulturdepartementet.

I tillegg til det adopsjonsspesifikke støtteapparatet som ligg under mitt departement, har alle adopterte tilgang til det generelle tilbodet i helsevesenet, der mellom anna psykisk helsevern kan vere aktuelt. Terapeutane i samtalestøttetenesta kan gi den adopterte ei fråsegn som dei kan ta med seg til fastlegen, som eventuelt kan vise vidare til anna helsehjelp.

SPØRSMÅL NR. 2809

Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 20. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva har vært effekten av endringen i skattefradragssordninger på gaver til frivillige og ideelle organisasjoner fra gruppen som har gitt mellom 25 000kr & 50 000kr i året, fra 2021 til 2023, hvor mye ble det gitt samlet i 2021, hvor mye ble det gitt samlet i 2023, og hvor mye har staten «spart» på denne endringen, og kan jeg be om at det benyttes 2020-kroner i besvarelsen for å sammenligne kroneverdien på tvers av årene det spørres om?

BEGRUNNELSE:

Skattefradragsgrensen for gaver til frivillige og ideelle organisasjoner ble fra og med 2022 redusert fra 50 000 kr til 25 000 kr per år. For at en gave skal bli innrapportert til Skatteetaten må den være over 500 kr i året.

Innen samfunnsforskningen omtales en slik endring som et naturlig eksperiment. Endringen burde derfor bidra til å gjøre det lettere å estimere hva fradragssordningen «koster» for det offentlige. Budsjettet for 2022 pekte på en beregnet besparelse på 100 millioner, for 2023 var dette justert til 50 millioner.

Frivillig og ideell sektor spiller en avgjørende rolle i det norske samfunnet. Organisasjonene leverer avgjørende tjenester til velferdssamfunnet. For mange er private donasjoner en kritisk inntektskilde, og skattefradragssordningen er et viktig insentiv til å stimulere til slike gaver. Reduksjonen i skattefradragsgrensen i 2022 har ført til en nedgang på 93,5 millioner kroner fra en viktig givergruppe, ifølge Vårt Land.

Dette har skapt betydelige utfordringer for sektoren, som allerede opplever press på finansieringen grunnet

stadig økende bruk av prosjektmidler, mindre frie driftsmidler og prisøkningen i samfunnet.

Perspektivmeldingen peker på at midlene til det offentlige må brukes smartere. Dette gjør det enda viktigere å gi frivillig og ideell sektor muligheten til å skaffe frie midler selv.

Svar:

Det gis fradrag i alminnelig inntekt for pengegaver til visse forhåndsgodkjente frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn, jf. skatteloven § 6-50. Maksimalt gavefradrag er 25 000 kroner i 2024. Gaven må være minst 500 kroner til hver organisasjon for å kunne gi fradrag.

Det maksimale fradraget for gaver til frivillige og ideelle organisasjoner ble redusert fra 50 000 til 25 000 kroner i året fra og med inntektsåret 2022. Innstrammingen ble begrunnet med at gaver er en privat kostnad, og at fradraget svekker skattegrunnlaget og kommer i størst grad de med høye inntekter til gode. Fradraget virker dessuten kompliserende blant annet fordi det er krevende å avgrense hvilke organisasjoner som skal omfattes.

Tabell 1 viser utviklingen i gavebeløpet for ulike størrelser på gavebeløpet. Samlet gavebeløp målt i 2020-kroner har ligget om lag stabilt i perioden. For de enkelte intervaller for gavebeløpene er det til dels store endringer fra år til år. Tilgjengelig inndeling avviker noe fra det som angis i spørsmålet. Samlet giverbeløp for gruppen 20 000–49 999 har hatt en om lag flat utvikling. Det er mye annet enn størrelsen på gavefradraget som virker inn på eventuelle beslutninger om å gi gave til frivillige og ideelle organisasjoner. F.eks. vil urolige økonomiske

tider, som vi har opplevd i de aktuelle årene, kunne bidra til at folk gir mindre i gaver. På den annen side kan ekstra-

ordinære situasjoner som Russlands angrep på Ukraina og krigen i Gaza bidra til økt givervilje.

Tabell 1 Gavebeløp for ulike intervaller (tusen kroner). 2020-kroner.

Intervaller for gavebeløp	2021	2022	2023
0-9 999	2 262 000	2 154 000	2 082 000
10 000-19 999	666 000	677 000	664 000
20 000-29 999	409 000	521 000	498 000
30 000-39 999	329 000	321 000	314 000
40 000-49 999	255 000	207 000	204 000
50 000-59 999	293 000	159 000	158 000
60 000-69 999	101 000	92 000	103 000
70 000-79 999	63 000	59 000	72 000
80 000-89 999	38 000	39 000	50 000
90 000-99 999	27 000	25 000	37 000
100 000-999 999	233 000	273 000	326 000
1 000 000 og over	258 000	507 000	429 000
Sum	4 933 000	5 033 000	4 937 000

Kilde: Skatteetaten.

Reduksjonen i gavefradraget fra 50 000 kroner til 25 000 kroner ble i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) anslått å øke provenyet med om lag 100 mill. kroner årlig. Gitt den stabile utviklingen i gavefradrag siden 2021, jf. tabel-

len ovenfor, er det grunn til å tro at den årlige inntektsøkningen som følge av innstramningen fra 2022 er om lag som anslått i tilleggsproposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 2810

Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 24. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å sikre at pasientar i Møre og Romsdal ikkje får eit dårlegare helsetilbod, dårlegare pasienttryggleik og auka ventetid som følgje av dei store budsjettoverskridingane og praktiske problema som har kome som direkte og indirekte følgjer av at Helse Møre og Romsdal måtte innføre det nye journalsystemet Helseplattforma trass grundige advarsjar?

GRUNNGJEVING:

Helse Møre og Romsdal vart tvunga til å innføre det nye digitale journalsystemet «Helseplattformen» i april 2024, trass i at styret, direktøren og dei tilsette sine organisasjo-

nar åtværa om at systemet mellom anna kunne utgjere ein fare for pasienttryggleiken.

I juli vart det kjent at norske helseforetak brukte 1,3 milliarder kroner på konsulentar i 2023, og at heile 500 mill. av dette har gått til «Helseplattformen». Innføringa av systemet ved St. Olavs Hospital skulle ta 6 veker då det vart innført i november 2022, men først etter to år er det normal drift ved sjukehuset skriv NRK 2 august 2024. Ein overlege uttaler til NRK at systemet ikkje har gitt effektiviseringsgevinstane som var venta.

Direktør for Helse Møre og Romsdal varsla 19 juni at det vil vere behov for kraftige omstillingar i spesialisthelsetenestene i fylket i haust. Dette på grunn av eit venta underskott på 400 mill., der 250 mill. av dette direkte og indirekte kan tilskrivast innføring av det nye digitale jour-

nalsystemet. Styret i Helse Midt har gitt beskjed til Helse Møre og Romsdal om at underskottet må handterast i Helse Møre og Romsdal, og at det ikkje kan reknast med ekstra midlar ut over det som er avsett tidlegare.

Sjukehusilsette og fastlegar klagar over feil, meirarbeid og redusert pasienttryggleik ved bruk av det nye journalsystemet, og Trønder-avisa skriv torsdag 13 september at formannskapet i Steinkjær no har vedteke å trekke seg frå Helseplattforma fordi løysinga er for dårleg og dyr.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med spørsmålet innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF om de forhold som tas opp.

Helse Midt-Norge RHF minner i sin tilbakemelding om at Helseplattformen er en felles pasientjournal og samhandlingsløsning for kommuner, sykehus, fastleger og spesialister. Innføringen av et nytt system som Helseplattformen innebærer derfor store endringer for virksomhetene som tar løsningen i bruk. Løsningen innebærer økt digitalisering, men også nye arbeidsformer. Det har derfor vært nødvendig å sørge for tilstrekkelig opplæring av helsepersonell før man tar løsningen i bruk. Helse Midt-Norge RHF opplyser at helseforetakene som har innført Helseplattformen, har gjennomført risikovurderinger for å ivareta pasientsikkerheten og ellers gjort et omfattende arbeid med å forberede innføringen. St. Olavs Hospital HF innførte Helseplattformen i november 2022, og innføringen ble som kjent mer krevende enn forutsatt. Helse Midt-Norge RHF oppgir om at St. Olavs Hospital HF melder om normal drift våren 2024.

Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at Helse Møre og Romsdal HF startet innføringen av Helseplattformen 27. april 2024, i tråd med innføringsplanen, etter at styret i Helse Møre og Romsdal HF den 17. april 2024 ved behandling av styresak 34/24 vedtok innføring av Helseplattformen. Vedtaket bygget bl.a. på flere risikovurderinger og tiltaksplaner knyttet til pasientsikkerheten og arbeidsmiljøet. Helse Midt-Norge RHF har informert om at de fra deres side har koordinert en regional innsats for å redusere risiko i forbindelse med innføringen av Helseplattformen. Det har vært utstrakt bruk av deling av kapasitet både i sykehusdriften og knyttet til selve innføringen av den nye løsningen.

Helse Midt-Norge RHF har i forbindelse med spørsmålet også bedt Helse Møre og Romsdal HF om en orientering. Helseforetaket opplyser følgende:

«I forbindelse med innføring av helseplattformen er det gjort en rekke avbøtende tiltak for å redusere risiko for pasientskader. Vi påpekte at vi hadde en rekke sårbare miljø som kunne bli skadelidende ved innføring. For flere av disse har innføring gått greit. Men noen områder har problemer i dag som bryst-/endokrinkirurgi og barnetilbudet i Kristiansund. Det er sammensatte årsaker til dette, der helseplattformen er en av flere

faktorer. Vi jobber for å få et trygt og forsvarlig tilbud til våre innbyggere også innen disse fagområdene

Det er ikkje meldt alvorlige skader grunnet innføring av HP. Om det er en økning i mindre alvorlige hendelser kan dette like gjerne skyldes en forbedret meldekultur, og ikkje nødvendigvis fleire pasientskader.

Auka ventetid er som forventa etter både HP-innføring og sommaravvikling. Aktiviteten er på vei opp i helseforetaket og vi forventer nedgang i ventetidene. Ventetidsløftet er en ekstra innsatsfaktor i så henseende. Alle pasientar får individuelle vurderingar, slik at samla lengre ventetid ikkje skal gå ut over det å gje eit forsvarleg helsetilbod til alle.»

Helse Midt-Norge RHF bekrefter at innføringen av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF har gitt helseforetaket merkostnader. Den økonomiske situasjonen har dels sammenheng med Helseplattformen, men helseforetaket har samtidig hatt en betydelig vekst i bemanningen over flere år og hadde alt ved inngangen til 2024 et for høyt kostnadsnivå med underskudd i den underliggende driften.

Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at de har gitt helseforetakene i regionen driftstilskudd og likviditetstilskudd som kompensasjon for å innføre Helseplattformen. Det meste av disse tilskuddene er gitt i perioden 2020 til 2024. Den samlede kompensasjonen for Helse Møre og Romsdal HF vil i perioden 2020 til 2026 summere seg til 600 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2811**Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 24. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statens Vegvesen, Statsforvalteren og mangel på initiativ og handling fra regjeringen er blitt et alvorlig hinder for Evenes Lufthavns utvikling. SVV og Statsforvalteren via innsigelser overfor sivile initiativ som kan bidra positivt overfor Forsvaret og regionen for øvrig. Regjeringen mangel på handling for å utbedre flyplasskrysset, er svært alvorlig for hele Harstad-Narvik-regionen, Forsvaret inkludert.

Vil statsråden kjapt ta initiativ til å løse utfordringene ved flyplasskrysset og når kan vi forvente handling?

BEGRUNNELSE:

16. juni i år leverte jeg et skriftlig spørsmål til samferdselsministeren, om flere forhold som skaper utfordringer for utviklingen av Evenes Lufthavn.

Statsråden erkjente i sitt svar at flyplasskrysset er trafikkfarlig og tilfredsstillende ikke dagens krav, uten at statsråden anviste når flyplasskrysset vil få finansiering for utbedring annet enn å vise til at det kan være aktuelt å starte utbyggingen i første seksårsperiode.

Også andre utfordringer som jeg tok opp forble ubesvart, herunder behovet som både Forsvaret som sivil trafikk har for oppstillingsplasser.

I ettertid er det dessuten fremkommet opplysninger om at fuel-prisene på Evenes, Bodø, Andenes og Bardufoss ligger 5 til 6 kroner over sammenlignbare norske lufthavner, uten at statsråden løfter en finger for å rette opp urimeligheten og det forhold at de nevnte lufthavnene via statlig politikk fremstår svært lite konkurransedyktig.

En slik tafatt tilnærming mht. å løse de akutte utfordringene på Evenes svekker også Forsvarets evne til å være Norges viktigste beredskapsbase.

SVVs og Statsforvalterens konsekvente innsigelser overfor næringsliv som ønsker å investere i sivile aktiviteter som også vil bidra positivt overfor Forsvaret, er svært bekymringsfulle.

Svar:

Flyplasskrysset på E10 ved Evenes i Nordland er, som representant Olsen skriver, trafikkfarlig og tilfredsstillende ikke dagens krav. Det er dårlig sikt og manglende kapasitet i krysset til å håndtere trafikken i området.

I Nasjonal transportplan 2025–2036 er E10 Evenes flyplasskryss omtalt som et av prosjektene under 1 mrd. kr som det er aktuelt å starte utbygging av i første seksårsperiode av planen.

SPØRSMÅL NR. 2812**Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 19. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

RMEs siste prognose denne uken for fremtidige nettinvesteringer viste store framtidige investeringskostnader, som vil medføre høyere nettleie for strømkundene. Mange nettselskaper betaler samtidig ut store utbytter til eierne, noe som i praksis får deler av nettleien til å fremstå som ekstrabeskatning.

Kan statsråden gi en oversikt over totale inntekter, totale investeringssummer og totale utbyttesummer for

Norges nettselskaper de siste ti år, samt en mer spesifisert oversikt for de 10 største nettselskapers tall de siste 5 år?

BEGRUNNELSE:

Det norske nettet er underinvestert i de siste ti år, noe som medfører et stort investeringsbehov framover.

Det er av interesse å vite hvor store inntekter Norges nettselskaper har hatt de siste ti år, hvor stor del som har gått til investering i nettet og til utbytte, Samt en mer

spesifisert oversikt over dette de 5 siste årene (evnt. årene etter sammenslåing) for de største nettselskapene i Norge.

Svar:

Vi går inn i en tid med økt investeringsbehov i nettet for å sikre at vi har nok kapasitet til både husholdninger og industri. Disse investeringene vil medføre økt nettleie. Det er knyttet usikkerhet til hvor mye økningen vil bli, da det vil avhenge blant annet av hvordan strømpriser og rentenivået vil utvikle seg.

Hvor mye utbytte eierne tar ut av nettselskapene til enhver tid, har ingen betydning for nivået på nettleien. Det som er avgjørende for nivået på nettleien, er hvor mye selskapet investerer og hvor mye penger de bruker på drift og vedlikehold.

Jeg vil understreke at nettinvesteringene vi står overfor kommer hele samfunnet til gode. Investeringer i økt nettkapasitet bidrar til at flere kan tilknyttes nettet og øke sitt kraftforbruk, som igjen er med på å trygge ek-

sisterende arbeidsplasser, gi lavere utslipp og legge til rette for ny, grønn industri. Investeringer i nettet vil også bidra til å redusere prisforskjellene mellom de ulike delene av landet.

Samtidig er det viktig for meg at nettleien er på et overkommelig nivå for kundene. Nettselskapene er gjennomregulert og deres inntekter er underlagt streng regulering. Inntektsreguleringen skal sikre at nettselskapene driftes effektivt, at nettkapasiteten utnyttes best mulig, og at det er de riktige investeringene som gjennomføres til riktig tid. Dette bidrar til å holde nettleien nede.

I tabellen nedenfor er en oversikt over de totale tillatte inntektene og den totale avkastningen for alle nettnivåer, samt investeringer for årene 2013 til 2022. RME vil publisere data for 2023 i løpet av 2024. Det er kun nyinvesteringer og reinvesteringer som inngår i nettselskapenes inntektsramme. Investeringene som finansieres ved anleggsbidrag blir betalt av aktøren som utløser investeringen.

År	Totalt tillat inntekt for alle nettnivåer	Total avkastning i løpende kroner for alle nettnivåer	Investeringer nominelt			
	Sum inntekter	Sum driftsresultater	Nyinvestering	Reinvestering	Anleggsbidrag	Sum investeringer
2013	23 227 832 000	6 682 709 000	5 530 195 000	3 483 564 000	814 107 000	9 827 866 000
2014	20 402 568 000	2 458 476 000	8 564 764 000	3 891 397 000	1 050 894 000	13 507 055 000
2015	21 996 991 000	5 972 570 000	6 908 043 000	3 386 214 000	876 202 000	11 170 459 000
2016	27 058 487 000	9 032 182 000	9 479 251 000	3 348 344 000	1 339 244 000	14 166 839 000
2017	25 486 087 000	5 662 698 000	8 983 694 000	4 237 049 000	1 244 873 000	14 465 616 000
2018	27 048 959 000	7 156 744 000	9 694 269 000	4 379 951 000	1 651 642 000	15 725 862 000
2019	28 518 824 000	8 165 061 000	18 984 833 000	3 918 573 000	1 861 441 000	24 764 847 000
2020	27 846 203 000	7 160 657 000	12 804 737 000	3 976 297 000	2 000 617 000	18 781 651 000
2021	32 638 440 000	7 262 050 000	10 894 970 000	4 327 676 000	2 337 706 000	17 560 352 000
2022	43 080 346 000	8 666 045 000	5 487 030 000	5 293 098 000	2 203 196 000	12 983 324 000

Kilde: Reguleringsmyndigheten for energi

Oversikt over det enkelte nettselskaps inntekter, investeringer, avkastning og utbytte fremkommer av selskaperens årsrapporter.

SPØRSMÅL NR. 2813**Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 18. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil statsråden følge opp egen politikk fra Hurdalsplattformen og prøve ut en ordning der sykepengeperioden gjøres om til en tidskonto ved gradert sykemelding?

BEGRUNNELSE:

Partene i arbeidslivet har blitt enige om å vurdere endringer i sykelønnsordningen. Samtidig kan vi lese i Hurdalsplattformen, at regjeringen vil prøve ut en ordning der sykepengeperioden gjøres om til en tidskonto ved gradert sykemelding.

I dag kan en sykemeldt arbeidstaker som hovedregel motta sykepenger fra folketrygden i til sammen 248 dager (36 uker). Når maksimalt antall sykepengedager er benyttet må arbeidstakeren være helt arbeidsfør i 182 dager, (26 uker) sammenhengende, før ny rett til sykepenger er opptjent. Ved overgang til arbeidsavklaringspenger etter ett år dekkes 66 prosent av beregningsgrunnlaget, noe som medfører en betydelig nedgang i inntekt for de fleste.

En fleksibel sykepengeordning vil ikke nødvendigvis utvide sykepengeordningen, men vil kunne gjøre uttak av sykepenger mer fleksibelt (tidskonto) innenfor gjeldende antall dager, der varighet avhenger av sykemeldingsgrad. Sykepengene kan da for eksempel tas ut i en periode på inntil to år.

Mange kreftpasienter opplever store svingninger i sykdomsforløpet som gjør at det er mulig å være i aktivitet

i kortere eller lengre perioder. Etter dagens lovgivning vil f.eks. en person som er i full jobb to dager i uken og sykmeldt tre dager i uken bruke opp sine sykepengerettigheter på samme tidspunkt som en som er fulltidssykmeldt. Det betyr at selv om arbeidstaker er gradert sykmeldt løper de 248 dagene uavhengig av graderingen, noe som oppleves som svært urimelig og ulønnsomt. Dette incentiverer 100 % sykemelding og fører til at flere mister tilknytningen til arbeidslivet.

Svar:

Av Hurdalsplattformen framgår det at regjeringen vil prøve ut en ordning hvor sykepengeperioden gjøres om til en tidskonto ved gradert sykemelding. Med tidskonto menes en ordning der det gis lengre rett til sykepenger dersom den sykmeldte jobber gradert.

Regjeringen vurderer nå hvordan vi skal følge opp punktet i Hurdalsplattformen om å prøve ut en ordning hvor sykepengeperioden gjøres om til en tidskonto ved gradert sykemelding. En tidskontoordning vil gi lengre rett til sykepenger til de som klarer å være noe i jobb. Samtidig vil den ikke gi lengre rett til sykepenger til de som er så syke at de ikke klarer å jobbe i det hele tatt. Eventuelle konsekvenser av en slik ordning må utredes nøye. En tidskontoordning vil innebære en utvidelse av sykepengeordningen og øke utgiftene til sykepenger på statsbudsjettet betraktelig, og behovet for en slik ordning vil måtte veies mot andre hensyn og behov.

SPØRSMÅL NR. 2814**Innlevert 15. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 23. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Konsesjonssøknader og saksbehandlingstid hos myndighetene fremstår ofte å være flaskehalsen i utbygging av nytt nett og realisering av mer kraftproduksjon. Regjeringen har gitt NVE mer midler og gitt instruksjoner om raskere saksbehandlingstid.

Kan statsråden avklare utviklingen i saksbehandlingstid hos NVE og andre relevante aktører for konsesjon til både kraftproduksjon og nettutbygging de siste 3 år, samt opplyse antall saker som ligger til behandling på begge felter?

BEGRUNNELSE:

Saksbehandlingstid virker å være en stadig tilbakevendende utfordring i utviklingen av nett- eller kraftprosjekter. Det er av interesse hvordan dette har utviklet seg siden Støre regjeringen tiltrådte.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi har konsesjonsprosesser som er så effektive som mulig, og regjeringen har derfor styrket energiforvaltningen og forenklet flere deler av konsesjonsbehandlingen, bl.a. gjennom opprettelsen av et «hurtigspor».

Samtidig oppfatter jeg at det er stor tilslutning til at konsesjonsbehandlingen av kraftutbyggingsprosjekter, både produksjon og nett, skal være grundig, omfatte en rekke lokale og nasjonale hensyn og sikre god involvering av berørte parter. Dette innebærer at lovgiver over tid har etablert omfattende prosesser som involverer mange. Det er flere lovbundne steg i prosessen, som skal sikre demokratiske prosesser og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Relativt ofte opplever vi kraftutbyggingsprosjekter er kontroversielle, og ulike hensyn gjør seg gjeldende.

Det er svært store forskjeller mellom ulike konsesjonssaker. Noen er små og behandles raskt, andre er store og krever omfattende prosesser. Det er derfor krevende å gjøre en direkte sammenligning av antall saker og av saksbehandlingstiden fra år til år.

NVE har i det siste mottatt et økende antall saker. Store deler av økningen i nye saker gjelder ny kraftproduksjon, både innenfor vind-, sol- og vannkraft. De foregående årene har NVE behandlet en rekke andre sakstyper som ikke har gitt så mye ny produksjon. Dette er saker om mindre endringer, søknader om utsettelse av byggefrist, midlertidige tillatelser osv. på eksisterende konsesjoner.

Saksbehandlingstiden hos NVE for store nettsaker med melding etter regelverket om konsekvensutredninger er 2-4 år fra en sak mottas til innstilling er gitt. Dette inkluderer også søkers tidsbruk på å utarbeide søknad med konsekvensutredning. For nettsøknader uten krav om forutgående melding etter regelverket om konsekvensutredninger er vanlig saksbehandlingstid mellom 6 måneder og 2 år, avhengig av sakens kompleksitet og omfang av tiltaket. Saker som behandles i «hurtigsporet» skal være ferdig innen 3 måneder.

Saker som gjelder nye store vannkraftverk, og saker om større opprustning og utvidelser, (O/U) tar normalt sett 3-5 år fra søknad til NVEs innstilling oversendes til ED. Om saken krever melding, er det vanlig at behandlingen forlenges med 1-2 år, avhengig av hvor lang tid det tar for søker å gjøre fagutredninger. Tiltakshavere, andre myndigheter og berørte påvirkere og styrer deler av behandlingstiden. Det er stor forskjell mellom kontroversielle

og lite kontroversielle saker med hensyn til tidsbruk. Vanlig saksbehandlingstid for nye småkraftverk er 1-2 år.

For solkraft finnes det lite erfaringstall når det gjelder saksbehandlingstider.

Det er gitt 7 konsesjoner for bakkemonterte solkraftverk. Saksbehandlingstiden har vært mellom 0,5-1,5 år fra søknadene ble ansett som komplette, til vedtak.

For vindkraftsaker er situasjonen preget av at det inntil 2024 har vært minimal tilgang på nye saker siden behandlingsstoppen for vindkraft i 2019. I 2021 mottok NVE 18 vindkraftsaker. De aller fleste sakene handlet om endring av konsesjonsvilkår for eksisterende konsesjoner. I 2022 mottok NVE 8 vindkraftsaker, der de fleste var søknader om endring av konsesjonsvilkår. I 2023 mottok NVE 10 vindkraftsaker. Fem var meldinger om nye vindkraftverk. De øvrige omhandlet oppdatering av tidligere meldinger eller endring av konsesjonsvilkår. I 2024 er det en markant endring; NVE har mottatt 27 søknader/meldinger pr. 16. september 2024. Av disse er 21 saker i Finnmark. Det har liten hensikt å sammenligne saksbehandlingstiden for et nytt vindkraftanlegg med mindre saker om fristforlengelser mv.

Saksbehandlingskapasiteten i NVE er betydelig styrket de siste budsjettårene og det er satset på digitalisering. Digitalisering er nødvendig for å bidra til å effektivisere konsesjonsprosessene, og vil også gi bedre styringsdata, blant annet data om tidsbruk. Styrkingen av saksbehandling og digitalisering har vi ennå ikke sett den fulle effekten av.

Pr. andre kvartal 2024 er 99 saker om kraftproduksjon til aktiv behandling hos NVE. NVE opplyser at det pr. andre kvartal er under bygging ny kraftproduksjon tilsvarende om lag 1 TWh. NVE opplyser også om at det pr. andre kvartal 2024 er 81 saker om nett med tildelt saksbehandler i NVE eller som er oversendt departementet for endelig avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 2815**Innlevert 12. september 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 23. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Viser til Perspektivmeldingen 2024.

Kan jeg be om redegjørelse for antakelsene bak anslaget på et fall i Norges petroleumsproduksjon på 65 pst. frem mot 2050?

Svar:

Anslagene for utviklingen i petroleumsproduksjonen er utarbeidet basert på Sokkeldirektoratets anslag for forventede gjenværende, utvinnbare ressurser på norsk kontinentalsokkel. I produksjonsframskrivningen er ikke ressurser utenfor områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet inkludert.

Det er usikkerhet knyttet til framtidig produksjon på norsk kontinentalsokkel, og usikkerheten i anslagene øker betraktelig utover i tid. Hvilken produksjon som vil skje fram mot 2050 avhenger av flere usikre forhold, herunder energimarkedsutviklingen, framtidig politik-

kutforming og rammebetingelser, gjenværende ressurser, framtidig leteaktivitet og leteresultater og teknologi- og kostnadsutvikling i virksomheten på kontinentalsokkel. Tiår fram i tid, som presentert i perspektivmeldingen, kan produksjonsframskrivningen ses på som forventet utvikling fremover gitt en rekke usikre forutsetninger. Produksjonen kan bli både høyere og lavere enn denne banen i 2050.

I arbeidet med produksjonsframskrivningen tas det utgangspunkt i de ulike rettighetshavernes planer for felt i drift og funn. Sokkeldirektoratet gjør en kvalitetssikring og vurdering av den innrapporterte informasjonen og utfyller tallgrunnlaget med egne beregninger for ressurser som ikke er omfattet av innrapportering fra rettighetshaverne. Det gjelder i all vesentlig grad uoppdagede ressurser. I framskrivningen ligger det til blant annet til grunn en videreføring av letevirksomheten, utbygging av nye ressurser og at eksportkapasiteten for gass fra Barentshavet økes.

SPØRSMÅL NR. 2816**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 23. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil kvinnehelsestrategien bli lansert før statsbudsjettet blir lagt fram?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmål rettet til statsråden 14.06.2024 der det i svaret kommer fram at kvinnehelsestrategien skulle legges fram over sommeren. Det har ennå ikke kommet noen dato for framleggelsen. Om en knapp måned blir det siste budsjettet i denne regjeringsperioden langt fram. Dersom en kvinnehelsestrategi skal få betydning må den også følges opp med finansiering av tiltakene over statsbudsjettet.

Svar:

Regjeringen prioriterer kvinnehelse for å sikre likeverdige helsetjenester og vi har arbeidet målrettet og systematisk i denne perioden for å styrke kvinners helse. Vi må legge kvinne- og kjønnsperspektivet til grunn for helse- og omsorgspolitikken og dette er en kontinuerlig prosess. De årlige bevilgningene til helse- og omsorgstjenestene våre og prioriteringene her er det viktigste bidraget til kvinners helse. Jeg fram til å presentere kvinnehelsestrategien og tar sikte på å kunne legge den fram før statsbudsjettet kommer.

SPØRSMÅL NR. 2817**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 23. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ein nederlandsk lege med treårig spesialisering i alders- og sjukeheimsmedisin og toårig utdanning i palliativ medisin, fekk nylig avslag frå Helsedirektoratet på godkjenning av utdanninga si fordi Noreg ikkje godtar spesialiteten «sykehjemslege» eller kompetanseområdet «palliativ omsorg».

Meiner helseministeren dette er ein framtidsretta og klok praksis frå norske helsestyresmakter, når vi veit at vi i åra framover vil trenge fleire legar med kompetanse på alders- og sjukeheimsmedisin og på omsorg i livets sluttfase?

GRUNNGJEVING:

Kjelde: Debattinnlegg i Aftenposten 15. september.

Svar:

Representanten Bjørlo peker på behovet for å rekruttere personell til vår felles helsetjeneste som har kompetanse som svarer på tjenestens behov. Det er behov for å innrette legespesialiseringen og legespesialitetene inn mot breddekompetanse og behov i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Behovene for slik kompetanse ivaretas i dag bl.a. av spesialister i allmennmedisin, indremedisin og geriatri.

Større medisinsk kompleksitet i helse- og omsorgstjenestene og flere eldre øker imidlertid behovet for kompetanse og kapasitet i alders- og sykehjemsmedisin i kommunene. For å styrke slik kompetanse har regjeringen besluttet at det skal utredes en egen spesialitet i alders- og sykehjemsmedisin, jmf. Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Dette er fulgt opp i oppdrag til Helsedirektoratet tidligere i år om å blant annet utrede to modeller for å ivareta behovet for spesialistkompetanse i alders- og sykehjemsmedisin.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan legges det videre stor vekt på god bruk av personellressurser, med prioritering av breddekompetanse. Spesialistgodkjenninger skal være et knapphetsgode, da nye legespesialiteter kan være krevende å bemanne og drifte – samtidig som det har betydning for rekruttering til breddespesialitetene.

Når det gjelder godkjenning i forsøksordningen palliativ medisin som kompetanseområde, er dette en toårig påbygging til en klinisk spesialitet for leger. Helsedirektoratet viderefører forsøksordningen på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Hensikten med ordningen er å sikre et godt og enhetlig tilbud nasjonalt, samt bedre rekrutteringen til palliativ virksomhet. Leger som godkjennes gjennom denne forsøksordningen, får dokumentasjon på at de har formelle krav til kompetanse som stilles til leger som arbeider i palliativ virksomhet. Godkjenningen gjelder så lenge forsøksordningen videreføres.

SPØRSMÅL NR. 2818**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 23. september 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

I både Norge og Sverige har det vært varslet stenging av 2G-nettet i løpet av 2025. Dette vil få konsekvenser for en rekke tjenester og utstyr. I Sverige har nå Telia besluttet å utsette stengingen av 2G-nettet til 2027.

Vil statsråden ta initiativ til en tilsvarende utsettelse i Norge?

BEGRUNNELSE:

Stenging av 2G-nettet har konsekvenser for en rekke tjenester og utstyr herunder trygghetsalarmer, helserelatert kommunikasjonsutstyr og heisalarmer. I Sverige blir nå 2G-nettet videreført til 2027 og i Danmark og Finland er det grunn til å tro at 2G-nettet vil fortsette i flere år til.

Svar:

Utgangspunktet for teknologiskifter i ekomnettene er at netteierne selv tar avgjørelse om utfasing av teknologi ut fra forretningsmessige, driftsmessige og tekniske vurderinger. Regelverket er basert på teknologinøytralitet, og tillatelsene som er gitt til tilbyderne, er ikke teknologispesifikke. Myndighetene ønsker i utgangspunktet at tilbyderne legger opp til effektiv drift basert på ny teknologi og nye standarder, som gir forbedret ressursutnyttelse, herunder redusert energiforbruk.

Det er naturlig at vi står overfor en utfasing av 2G som har vært i drift i over 30 år. Slike prosesser byr alltid på utfordringer og kan medføre ulemper for enkelte brukere. Samtidig er det viktig å få fart på digitaliseringen av samfunnet gjennom å utvikle infrastrukturen som utgjør den digitale grunnmuren, slik at denne baseres på moderne og ressurseffektiv teknologi som gir gode muligheter for innovasjon.

Utbyggingen av 4G- og 5G-nettene har kommet langt i Norge sammenlignet med mange land i Europa, og mobildekningen skal ikke bli skadelidende av at 2G fases ut. Forskjellen i dekningen mellom de ulike teknologiene i de enkelte land er en av grunnene til at planene for å slukke 2G-nettene varierer i Europa.

Planene for avvikling av 2G-nettene i Norge har vært varslet i lang tid for å gi brukere tid og anledning til å gjøre tilpasninger i valg av tjenester og utstyr basert på annen teknologi enn 2G. Netteierne Telenor og Telia har informert sine kunder om disse planene siden 2019. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har i flere år informert om den planlagte omleggingen for å tilrettelegge for en smidig overgang gjennom bl.a. å peke på hvilke tjenester som kan bli berørt og hvilke tiltak ulike brukere kan vurdere for å håndtere teknologiskiftet. I denne forbindelse har Nkom dialog med mange interessegrupper, eksempelvis kommuner, KS, NHO, nødetater, politimyndigheter og bilbransjen for å få oversikt over utfordringer knyttet til teknologiskiftet. Nkom har trukket frem behov for utskifting eller oppgradering av utstyr, eksempelvis knyttet til enkelte trygghetsalarmer som brukes i kommunene. De fleste partene har i denne dialogen ikke kommet med omfattende tilbakemeldinger på at teknologiskiftet anses for å være en stor utfordring. Nkom har også dialog med nettilbyderne for å være godt orientert om planene og hvordan tilbyderne varsler sine kunder.

Et særlig spørsmål er betydningen av 2G-slukking for eCall-tjenesten i Norge. Siden 3G-nettene allerede er slukket her til lands, er eCall i dag avhengig av 2G. Det er en utfordring at eCall-utstyr som kun fungerer over 2G, finnes i eksisterende bilpark og fortsatt i en del nye biler som produseres. Med bakgrunn i regelverket for typegodkjenning av biler i EØS, vil det sannsynligvis kunne selges biler i det norske markedet helt frem mot 1. januar 2027 som kun har 2G/3G-basert eCall-løsning. Bilbransjen selv

har ikke nøyaktige tall, men anslår at det vil være noen hundre tusen biler i bruk i Norge som mister eCall-funksjonen dersom 2G stenges ned. Utsatt 2G-slukking, f.eks. med to år slik Telia har annonsert i Sverige, vil bare i noen grad bedre denne situasjonen. I 2027 vil det være enklere å bytte til ny bil med oppgradert eCall-løsning (basert på 4G og 5G), men det må forventes at det fremdeles vil være mange eldre biler på norske veier som ikke skiftes ut og som kun har 2G-basert eCall-løsning.

Problemstillingen knyttet til eCall har fått oppmerksomhet på europeisk nivå. Dette har ført til at noen aktører har tatt til orde for utsatt slukking, uten at Europakommisjonen på EU-nivå har tatt aktive steg for å legge til rette for det.

Jeg er opptatt av en balansert tilnærming til slike teknologiskifter som vektlegger både ulempene som kan oppstå og hvordan de kan håndteres, og som tar hensyn til de positive effektene av å ta i bruk ny, sikrere og mer effektiv teknologi. Med bakgrunn i de bekymringer som har kommet frem, særlig med tanke på eCall, ønsker jeg å ha et møte med eierne av 2G-nettene i Norge for å få en redegjørelse for de slukkeplanene som foreligger og de vurderingene tilbyderne har gjort med tanke på konsekvenser for brukerne.

SPØRSMÅL NR. 2819**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 25. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke undersøkelser, screening etc. ble gjennomført og hvilke vurderinger av smittevern hensyn ble gjort rundt medisinstudentene fra Gaza som nå deltar i utvekslingsprogrammet ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo, før disse fikk adgang til norske sykehus eller helseinstitusjoner?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens pressemelding av 02.08.24 om at regjeringen v/ Justis- og beredskapsdepartementet instruerte UDI om å innvilge tidsbegrenset studentvisum til ni av ti medisinstudenter fra Gaza, som nå deltar i et utvekslingsprogram ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo. En av studentene hadde allerede fått innvilget opphold av UDI.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ti-medisinstudenter-fra-gaza-far-komme-til-norge/id3048932/>

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvilke undersøkelser, screening etc. ble gjennomført og hvilke vurderinger av smittevern hensyn ble gjort rundt medisinstudentene fra Gaza som nå deltar i utvekslingsprogrammet ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo, før disse fikk adgang til norske sykehus eller helseinstitusjoner. Det vises til Justis- og beredskapsministerens besvarelse av mitt skriftlige spørsmål nr. 2769, hvor det pekes på Helse- og omsorgsministeren som ansvarlig for å besvare spørsmål hvilke forhåndsundersøkelser mv. som kreves for utlendinger som skal jobbe i sykehus og helseinstitusjoner i Norge.

Svar:

Først og fremst er regjeringen glade for at disse studentene får fortsette studiene sine i Norge. I Gaza vil mangelen på helsepersonell gjøre et hardt rammet helsevesen enda mindre i stand til å håndtere en allerede stor humanitær katastrofe. Derfor har regjeringen bestemt at ti medisinstudenter nå får komme til Norge for å gjennomføre et utvekslings-opphold ved Universitetet i Oslo.

Det er Universitetet i Oslo (UiO) som har ansvaret for råd om vaksiner og medisinsk testing for alle deres studenter tilknyttet helsefaglige studieretninger. Disse gjelder for både norske studenter, internasjonale studenter og norske studenter som har vært utenfor Norge. Kriterier for undersøkelser og vaksiner for personer som har kontakt med norske pasienter er basert på en risiko-

vurdering. Målet er å unngå introduksjon og smittespredning fra personer som har en høyere risiko for å bli smittet, inn i norsk helseinstitusjoner.

UiO anbefaler at alle studenter innen helsefag vaksineres mot hepatitt B. Folkehelseinstituttet (FHI) tilbyr denne vaksinen gratis. FHI har ingen generell anbefaling om at helsefagstudenter bør ta BCG-vaksinen mot tuberkulose, men UiO skriver at den kan være aktuell for studenter på utveksling. Tuberkuloseundersøkelse er imidlertid obligatorisk blant annet for studenter som i minst tre måneder har oppholdt seg i land med høy forekomst av tuberkulose. Videre plikter helsefagstudenter i gitte situasjoner å teste seg for methicillinresistente gule stafylokokker, MRSA. Dette gjelder blant andre for studenter i medisin som har oppholdt seg i et land utenfor Norden og har arbeidet som helsearbeider eller vært helsefagstudent. Studentsamskipnaden i Oslo tilbyr gratis testing av MRSA.

Studentene fra Gaza gjennomgår de samme helseundersøkelsene som alle andre som kommer fra land utenfor Norden. På generelt grunnlag er det slik at enhver som oppholder seg i Norge, har rett til nødvendig smittevernhjelp etter smittevernlovens § 6-1. Smittevernhjelp er å anse som en del av retten til nødvendige helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetslovens § 2-1 a første og annet ledd og 2-1 b første og annet ledd. Den som etter en faglig vurdering anses å være i fare for å bli smittet med en allmennfarlig smittsom sykdom, har rett til nødvendig smittevernhjelp i form av vaksinasjon, informasjon og annen nødvendig forebyggende hjelp. En smittet person med en allmennfarlig smittsom sykdom har også rett til nødvendig smittevernhjelp, herunder medisinsk vurdering og utredning, behandling og pleie.

SPØRSMÅL NR. 2820**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 23. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Fotobokser for støy er innførte i en rekke land som England, Frankrike og USA. Slik at man kan gi bøter til trafikanter som bryter støyreglene.

Vil ministeren teste ut lignende teknologi i Norge?

BEGRUNNELSE:

200 000 nordmenn har søvnproblemer på grunn av støy, og biltrafikk er den største synderen. Det er et problem at enkelte bilister og motorsyklister ikke følger støyreglene. Halvparten av alle motorsykler som ble kontrollert av Statens vegvesen i 2021 bråkte ulovlig høyt. Flere av motorsyklene fikk bruksforbud på grunn av støyen. Det er ingenting som tyder på at det er tilstrekkelige sanksjoner for å bryte støyreglene og det er i praksis lovløse tilstander.

Den 6. mai i år kunne man lese i Avisa Oslo om foreldre på Grünerløkka som vekkes om natten og frykter for barnas sikkerhet. Beboerne i saken peker på at dette har blitt et økende problem de siste årene. Undertegnende bor selv i bydelen og deler denne oppfatningen.

Det er behov for flere verktøy for å sikre gode og trygge bymiljøer. Det er et problem at enkelte trafikanten ødelegger for alle dem som har et sunt forhold til trafikk. En rekke land har lenge hatt fotobokser for lyd som et effektivt og viktig tiltak for å sikre at folk overholder støybestemmelser. Dette ville vært nyttig å teste ut i Norge og et sted som Grünerløkka er ideelt for et slikt prosjekt. Dette håper undertegnede ministeren vil ta initiativ til.

Svar:

Automatisk trafikk kontroll (ATK) har vært et svært effektivt virkemiddel i trafikksikkerhetsarbeidet siden 1988. ATK har siden Stortingets første tilslutning til bruk av tiltaket vært klart avgrenset til bruk på fartsovertredelser, med unntak av en kortere periode med registrering av kjøring på rødt lys.

Nullvisjonen om at ingen skal bli drept eller hardt skadd i veitrafikken ligger til grunn for alt transportsikkerhetsarbeid i Norge. ATK er viktig virkemiddel i arbeidet for nullvisjonen, og i Nasjonal transportplan 2025-2036 varsler regjeringen at det skal legges til rette for å øke bruken av tiltaket.

Fotobokser for støy er et helt annet tiltak enn tradisjonell ATK. Støymåling langs vei er krevende fordi målingene påvirkes av lokale forhold og sammenfallende støykilder. Slike målinger krever avanserte løsninger.

Jeg er kjent med at støyradar er under testing i blant annet Frankrike. Statens vegvesen opplyser imidlertid at lovverket for å sende bøter direkte til kjøretøyets eier imidlertid ikke er på plass enda der. De jobber, så langt vegvesenet vet, opp mot EU for å utvikle et tilpasset regelverk. Dette er en prosess som tar tid.

Støymåling har også vært under testing i Storbritannia. Etter det vi er kjent med vurderer britene teknologien til ikke å være tilstrekkelig ennå. Det gjelder særlig teknologien knyttet til å sende automatiske reaksjoner, slik som ved ATK.

Per nå har vi ikke planer om å bruke støyradar hvor gebyr utstedes automatisk ved overtredelse av en gitt desibelgrense. Også i Norge, som i andre land, vil det kreves en del arbeid før et slikt system eventuelt kan komme på plass, både med hjemmelsgrunnlag og systemutvikling. Vi følger utviklingen på området og vil vurdere muligheten for bruk her i landet etter hvert som ny teknologi blir tilgjengelig og god nok.

Etter anmodning fra Stortinget, er kriteriene for bruk av ATK nå endret slik at tiltaket også skal kunne brukes der fartsgrensen er satt ned av hensyn til støy eller miljøutfordringer. Det vil si at det ikke lenger er krav om ulykkeshistorikk på strekninger før ATK kan settes inn. Imidlertid vil det fremdeles bare være brudd på skiltet fartsgrense fotoboksene skal kunne registrere. Jeg vil orientere Stortinget nærmere om oppfølgingen av dette anmodningsvedtaket i kommende Prop. 1 S.

SPØRSMÅL NR. 2821**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 24. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil kravet som man nå ser rammer Renåvangen ramme øvrige behandlingssteder i distriktene som ikke har god tilgang på tolketjenester, og er dette et krav kun i Helse Sør-Øst, eller er det en føring fra departementet?

BEGRUNNELSE:

Renåvangen i Rendalen kommune må nå legges ned etter 37 års drift fordi de ikke får ny avtale med Helse Sør-Øst. Det vil ramme flertallet av deres 28 pasienter som har vedtak om ett års behandling og en liten kommune der 35 arbeidsplasser har stor betydning. Det reageres videre på at bakgrunnen for avvisningen er institusjonens redegjørelse for at institusjonens behandlingstilbud med stor vekt på skriftlighet og et svært tett program, med mange ulike terapeutiske og relasjonelle settinger gjennom dagen, gjør at de er et behandlingstilbud som egner seg dårlig til mennesker med manglende norskkunnskaper.

Representanten undrer seg også på hvor mange av pasientene i denne gruppen som faktisk har så dårlige norskkunnskaper at de ikke vil kunne benytte seg av denne type behandling. Stiftelsen har selv kommunisert at de har god erfaring med å tilrettelegge for personer med svake språkferdigheter, og derfor må representanten stille spørsmålet om hvorvidt det er et reelt problem man forsøker å løse med dette kravet eller ikke.

Svar:

I denne konkrete saken har jeg innhentet en vurdering fra Helse Sør-Øst RHF som har ansvaret for den aktuelle anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Helse Sør-Øst RHF er også ansvarlig for kravene som stilles i anskaffelsen, som er gjort på grunnlag av en behovsvurdering fra desember 2022. I utarbeidelse av kravspesifikasjonen har det deltatt fagpersoner fra Helse Sør-Øst RHF, representanter fra det regionale brukerutvalget og fagpersoner fra helseforetakene.

I Helse Sør-Øst RHF sin pågående anskaffelse av behandlingstilbud innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), inneholder kravspesifikasjonen mellom 28 og 33 ikke-evalueringskrav per delytelse (hvorav 23 generelle krav som gjelder uavhengig av delytelse og mellom 5 og 10 spesifikke krav knyttet til den enkelte delytelsen). Ikke-evalueringskravene representerer minstekrav til kvalitet.

De generelle kravene dekker både krav til tilbudets struktur (lokaler og tilgjengelighet, kvalitetssikring, registrering og rapportering, henvisning og inntakrutiner) og krav til prosess (kompetanse/kompetanseutvikling, faglig innhold, brukermedvirkning, samarbeid og oppfølging, evaluering av behandlingen, samt fagutvikling og utdanning). De spesifikke kravene dekker mer konkrete forhold knyttet til behandlingstilbudet, samt bemanning og kompetanse (med bl.a. minstekrav til bemanning). Den store andelen ikke-evalueringskrav er med på å definere nivået av kvalitet som forventes av de private tilbyderne for å kunne levere tjenester på spesialisthelsetjenestnivå. Helse Sør-Øst RHF er av den oppfatning at minstekravene til kvalitet er lagt på et tilstrekkelig høyt nivå til at alle tilbud som vurderes som aktuelle i den pågående anskaffelsen, dvs. tilbud som ikke blir avvist, vil sikre et faglig forsvarlig behandlingstilbud på spesialisthelsetjenestnivå.

Helse Sør-Øst RHF viser til at kvalitetskravene i anskaffelsen er stilt ut fra faglige kriterier for at befolkningen i regionen skal få tilgang til gode og likeverdige behandlingstilbud. I den pågående anskaffelsen innen TSB er det stilt en rekke likelydende krav for alle delytelser uavhengig av ulike innretninger på behandlingstilbudene som tilbys. Å stille differensierte krav ut fra særskilte forhold hos potensielle tilbydere innen en delytelse vil kunne gi en konkurransefordel, for eksempel knyttet til pris. En slik kravstilling vil heller ikke gi forutsigbarhet for tilbydere, og det vil være i strid med prinsippet om likebehandling i anskaffelsesregelverket.

Når det gjelder det særskilt nevnte kravet til tolketjenester, opplyser Helse Sør-Øst RHF at det går ut på at tilbyder skal tilrettelegge behandling for pasienter med svake/manglende norskkunnskaper og tilby tolketjenester som følger anbefalingene som går fram av Helsedirektoratets veileder om kommunikasjon via tolk, IS-1924. Kravet utelukker ikke noen behandlingsprogrammer, men innebærer en plikt til å «tilrettelegge behandlingen» og «tilby tolketjenester» i henhold til veilederen. Helse Sør-Øst RHF har et ansvar for å tilby likeverdige helsetjenester til alle uavhengig av norskkunnskaper og tilrettelegge for behandling av minoriteter. I tillegg skal pasientene ha en lik mulighet til å velge behandlingssted.

Helse Sør-Øst RHF har også opplyst at de har gjennomført avklaringer og forhandlinger med Renåvangen, blant annet for å avklare eventuelle uklarheter. Informasjon om avvisningen av Renåvangen er taushetsbelagt, jf. Offl. § 13, jf. Fvl § 13.2. Helse Sør-Øst RHF kan derfor ikke opplyse nærmere om grunnlaget for avvisningen.

SPØRSMÅL NR. 2822**Innlevert 16. september 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 24. september 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

I Nationen 13. september er landbruksministeren sitert på følgende: “[J]eg kjøper heller ikke premisset om at forslag 25 fra SV, KrF, MDG og Rødt er bedre enn vårt forslag. Det er dyrere for staten, men jeg mener ikke det er bedre for bøndene.”

Kan statsråden redegjøre for hvorfor han mener regjeringens forslag, som blant annet legger til grunn 20 prosent normering før inntektssammenligning og 1 750 timer per årsverk, er bedre for bøndene enn SV, MDG, Rødt og KrFs forslag om 1 700 timer per årsverk og 5 prosent normering?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets behandling av Meld. St. 11 (2023), Innst. 258 S (2023-2024), fremmet SV, Rødt, MDG og KrF følgende forslag (forslag 25 i innstillingen):

“Stortinget ber regjeringen legge til grunn følgende inntektsmål: «Inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper skal tettes innen 2027. Inntektsgapet skal tettes i fremtidige jordbruksoppgjør basert på den modell for måling av inntektsnivå hvor et årsverk er 1 700 timer, normeringsfaktor settes til 5 pst., og at avsetning til avskrivbar kapital skal regnes med grunnlag i investert verdi og ikke bokført verdi, og ellers de vilkår som følger av Meld. St. 11 (2023–2024)”.

Både Norges Bondelag og Norges Bonde- og Småbrukarlag stilte seg bak dette forslaget, men regjeringspartiene stemte imot. Mange bønder uttrykte stor skuffelse over at regjeringspartiene ikke valgte å støtte forslaget.

Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen vil “legge fram ein forpliktande og tidfesta plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet”. Men ved å legge flere timer per årsverk enn andre yrkesgrupper, og ved å blåse opp inntekten med 20 prosent utover de reelle inntektene før sammenligning, blir ikke inntektsgapet tettet.

Svar:

Regjeringen starta hausten 2021 eit arbeid med å auke inntektsmogleheitene i jordbruket, med sikte på å tette gapet mellom bøndenes gjennomsnittlege næringsinntekter og andre grupper. Det er, så langt, mellom anna gjort ved ein ekstraordinær auke i budsjettstøtta til jordbruket. Den er auka med 67 prosent samanlikna med regjeringa Solberg sitt budsjettframlegg for 2022.

Regjeringa foreslo dei politiske premissa som skulle leggjast til grunn for samanlikninga av bøndenes gjen-

nomsnittlege næringsinntekter med løn i Meld. St. 11 (2023-2024). I Stortinget si handsaming blei det fleirtal for å setje timetalet per årsverk i jordbruket til 1 750 timar. Årets jordbruksavtale blei inngått på desse premissa, og jordbruksavtalepartane tok omsyn til vilkåra for opptrappinga av inntektsmogleheitene, som er omtala i kapittel 7.6 i Meld. St. 11 (2023-2024).

Bønder er sjølvstendig næringsdrivande og resultatet på botnlina i rekneskapet på kvar gard kan ikkje vedtakast politisk. Opptrappinga av inntektsmogleheiene skjer ved å leggje til rette for auka prisar og ved å auke budsjettstøtta til jordbruket. Bøndene er produsentar til ein innanlands marknad for mat som er relativt stabil og/eller fallande i dei fleste sektorane. Kva gjennomsnittleg inntektsvekst som blir realisert, vil mellom anna avhenge av marknadsutviklinga, marknadsbalansen, kostnads- og produktivitetutviklinga, konkurransekrafta mot import og substitutt og bøndenes utnytting av dei auka inntektsmogleheitene

Eg meiner det er grunnleggjande viktig at tallgrunlaget står seg over tid samstundes som det tek i vare målet om å auka inntekta til bonden. Meld. St. 21 (2023-2024) er handsama på heilt ordinær måte i Stortinget og balanserer stortinget sitt syn på ein god måte. Både Stortingets handsaming av Meld. St. 11 og årets jordbruksoppgjer, viser at dei politisk fastsette premissa for talgrunlaget ved nivå samanlikning som årets jordbruksavtale er basert på, er ein god balanse mellom ulike politiske synspunkt. Dermed er det også det næraste vi kan kome ei bærekraftig løysning som kan gje jordbruket den føreseielegheita næringa er heilt avhengig av.

Ei opptrapping i tråd med framlegg 25 innan 2027 vil gje ei betydeleg risiko for auka prisar på jord og kvotar. Framlegget vil og kunne bidra til overproduksjon, fallande prisar og aukte kostnader til marknadsregulering. Eg meiner og at mangel på reell normeringsfaktor i framlegg 25 ikkje godt nok svarar ut at me skal gå frå måling av inntektsutvikling til inntektsnivå for sjølvstendig næringsdrivande.

Det vart under stortingshandsaminga fremja ei rekke framlegg som ikkje fekk fleirtal. Nokre av desse framlegga ville ha auka inntektsgapet og andre ville ha redusert inntektsgapet. Det var gjennomgåande større støtte til framlegga som ville redusere det berekna inntektsgapet enn til framlegg som ville ha auka det.

Eg meiner at det innafor gjeldane tallgrunnlag og er slik at det er ei rekke andre rammvilkår som har stor

betydning som rovdyrpolitikk, syn på EU-medlemskap og avgiftspolitik.

Sjølve den nye modellen for inntektsberekninga var det brei semje om under handsaminga. Ingen tok til orde for andre modellar eller å gå attende til modellen

som var gjeldande fram til jordbruksoppgjeret 2024 med måling av utvikling.

Eg meiner difor at dei gjeldande prinsippa for tallgrunnlaget er betre enn det som låg i framlegg 25 både når det gjeld økonomisk utvikling for bonden og den politiske risikoen for endringar i modellen.

SPØRSMÅL NR. 2823

Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 24. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er dette i henhold til konsesjonsbestemmelsene?

BEGRUNNELSE:

Avisen Gjengangeren har gjennom en artikkelserie gått i dybden på Bastø Fosen sin prisøkning på billetter i 2023, overskuddet det samme året, disponering av overskuddet og selskapets eierstruktur.

Bastø Fosen økte billettprisene med 21 prosent i 2023 på den konsesjonsbelagte fergestrekningen fra Horten til Moss. Overskuddet etter skatt ble det samme året på kroner 74,4 millioner. Eierne har bedt selskapet om kroner 100 millioner i utbytte pluss et konsernbidrag på kroner 32 millioner.

Svar:

Driften av riksveiferjesambandet Moss-Horten er underlagt konkurranseutsetting. Statens vegvesen, som innehar rollen som løvemyndighet og har det overordnede driftsansvaret for sambandet, utlyste i 2014 en anbuds-konkurranse for driften av sambandet. Etter en påfølgende anbudsprosess inngikk rederiet Bastø Fosen og Statens vegvesen kontrakt om drift av sambandet for en periode på ti år, med oppstart av driften 1. januar 2017.

Dette er en nettokontrakt. Det betyr at inntekter fra salg av billetter og cateringdrift om bord er vederlaget rederiet mottar. Disse inntektene skal dekke kostnadene rederiet har til drift av ferjesambandet, samt den fortjeneste de har lagt til grunn.

Etter vilkår fastsatt i kontrakten skal takstene reguleres årlig basert på Statistisk sentralbyrås kostnadsindeks for innenriks sjøfart, delindeks ferje. Likevel kan vesentlige forhold som ligger utenfor rederiets kontroll kompenseres gjennom takstjustering i de tilfellene forholdene har

hatt innvirkning på kostnadene eller inntektene i kontrakten. Indeksen er ment å speile utviklingen av rederiets kostnader ved å drifte sambandet. Det er indeksen for året før som legges til grunn i beregningen påfølgende år.

Økningen av takst på sambandet skyldes i all hovedsak at nevnte indeks har hatt en økning i denne perioden. Et annet moment er at økning i antall nullutslippskjøretøy på strekningen fører til lavere inntekter som igjen må kompenseres ved økning av de ordinære takstene. Takstøkningen er med andre ord i tråd med avtalen mellom Statens vegvesen og Bastø Fosen og innenfor konsesjonsbestemmelsene. At selskapene som drifter riksveisambandene går med overskudd er innenfor avtalene som er inngått. At selskapene går med overskudd over tid er en forutsetning for å ha et fungerende marked for kjøp av ferjetjenester.

SPØRSMÅL NR. 2824

Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 24. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Omsetning av virtuell valuta og forundringspakker i dataspill er et voksende samfunnsproblem som øker unge menneskers risiko for spillavhengighet og for å havne i økonomisk uføre.

Hva vil statsråden gjøre for å få bukt med det voksende problemet med barn og unge som lokkes til å kjøpe fordeler og forundringspakker for virtuell valuta i dataspill, og vil statsråden gå inn for et forbud slik Forbrukerrådet foreslår?

BEGRUNNELSE:

13. september hadde NRK en sak om at Forbrukerrådet vil forby virtuell valuta i spill. Virtuell valuta brukes ofte i dataspill. Denne valutaen kommer i mange varianter som enten kan vinnes ved å spille eller kjøpes for ekte penger. Utfordringene er at man fort mister kontroll på hvor mye penger man bruker når prisen på det man kjøper er oppgitt i gullmynter eller diamanter og det er ingen angrevert. Spillene som bruker virtuell valuta spilles i dag av tusenvis av barn og unge. Ifølge Spillavhengighet Norge er mange av de produktene som presenteres for barn like de som brukes i Casino, som er avhengighetsskapende og gir folk store økonomiske utfordringer. Det finnes eksempler på ungdom som har spilt bort alle konfirmasjonspengene sine.

For virtuell valuta og/eller reelle penger kan man kjøpe fordeler i spillet eller ulike forundringspakker, også kalt Lootbokser med innhold som er ukjent helt til man har betalt for dem. Spilleren lokkes til å kjøpe med inviterende lys og lyd. Dette er et like stort samfunnsproblem som vanlig spillavhengighet, og retter seg i stor grad mot barn og unge.

Disse spillene eies av store multinasjonale selskaper. Som opererer på tvers av landegrenser.

I Norge har vi en streng pengespillov som har som hovedhensikt å redusere spillavhengighet. Vi ser at denne virker. Antallet personer med problematisk spill adferd går ned. Men pengespilloven omfatter ikke dataspill fordi de ikke er regnet som pengespill.

Flere land har definert lootbokser som pengespill og har innført regulering, aldersgrenser eller forbud mot lootbokser pga. den vanedannende effekten. Det pågår et arbeid i EU, men det tar tid. Mange tar nå til orde for at Norge må gjøre tiltak. Staten må komme på banen og få bukt med et voksende samfunnsproblem.

Svar:

Eg deler bekymringa for manipulerande praksis i spel. Alle kan vere sårbare for slik praksis, men barn er særleg sårbare og skal ha eit særskilt vern. Problematisk aspekt ved marknadsføring og transaksjonar i spel har vore tema i gjennomgangen av forbrukarvernet til barn, som vi no er i gang med å følgje opp. Det er naudsynt med oppfølging på fleire måtar.

I 2023 fekk Forbruksforskingstinstituttet SIFO ved OsloMet i oppdrag å undersøke korleis spel som blir brukte av barn og unge er designa for å oppmuntre spelarane til å bruke tid og pengar. I rapportane «Pay to play», (SIFO-rapport 12 og 13 2023) såg vi at transaksjonar i spel kan innebere høge kostnader, og det vart kartlagt 13 former for manipulerande design.

Ettersom sentrale tilbydarar av spel held til i utlandet, og dette er felles utfordringar på tvers av landegrenser, er det naudsynt med internasjonalt samarbeid om løysingar. I mars 2024 formidla vi innspel til ei pågåande evaluering av det felleseuropeiske forbrukarvernregelverket. Då tok vi opp mellom anna manipulerande design, lag på lag med virtuell valuta og forundringspakker. I møte med EU sin justiskommissær peika vi på at det er naudsynt å vurdere korleis barn kan vernast betre i spel, og at evalueringa bør inkludere strengare regulering av kjøp i spel og andre digitale tenester.

Forbrukarrådet lanserte 12. september 2024 rapporten «Getting played – The true cost of virtual currency.» Rapporten tek mellom anna til orde for eit europeisk forbod mot virtuell valuta som må kjøpast for ekte pengar, saman med fleire andre forslag til tiltak for å styrkje forbrukarvernet i samband med spel. Forbrukarrådet peiker i rapporten på at eit forbod mot virtuell valuta kan leggast fram av Europakommisjonen i den pågåande evalueringa. Rapporten frå Forbrukarrådet peiker på fleire problematiske praksisar i spel, og Forbrukarrådet tek opp at fleire av desse praksisane reiser spørsmål etter gjeldande rett. Forbrukarrådet har saman med søsterorganisasjonar i 17 land sendt ei klage til Europakommisjonen og nettverket av europeiske forbrukartilsyn (CPC-nettverket), der mellom andre Forbrukartilsynet deltek. Rapporten er eit døme på det viktige forbrukarpolitiske arbeidet som Forbrukarrådet gjer ved å på fagleg uavhengig grunnlag kartlegge, illustrere og peike på forbrukarproblem.

Forbrukartilsynet har fått i oppdrag å prioritere mellom anna marknadsføring og avtalevilkår overfor barn og unge i digitale kanalar. Dette er viktig fordi ein del av praksisen i spel òg kan reise spørsmål etter gjeldan-

de rett. Forbrukartilsynet har fulgt opp problemstillinga med kartlegging, møte med bransjen, interesseorganisasjonar og andre tilsynsstyresmakter, både nasjonalt og internasjonalt. Ettersom dei store spelaktørane har hovudbasane sine i utlandet har Forbrukartilsynet fokusert på å følgje opp utfordringane med spel på europeisk og internasjonalt nivå. Forbrukartilsynet har òg inkludert problemstillinga om kjøp i spel i undervisningsopplegget «Reklameskolen», som dei har utarbeidd på oppdrag frå BFD. Eg vil styrkje Forbrukartilsynet sin kapasitet til å føre tilsyn med forbrukarvernet til barn framover.

Evalueringa av det felleseuropeiske regelverket er venta i løpet av hausten, og må sjåast i samanheng med handsaminga av klaga til CPC-nettverket. Når resultatane er klare vil eg følgje opp om dei sikrar naudsynt styrking av vernet mot manipulerande praksis i spel. Forskinga frå SIFO, Forbrukarrådet sitt interessepolitiske arbeid samt Forbrukartilsynet sitt tilsynsarbeid spelar saman opp under innspela vi har gitt til evalueringa. Det legg til rette for ei streng tilnærming i heile Europa. Vi har eit solid grunnlag for å følgje opp resultatane av dei pågåande prosessane slik at vi får rydda opp i den problematiske praksisen i denne bransjen.

SPØRSMÅL NR. 2825

Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange elever fra årets avgangskull ved Politihøgskolen har pr. dags dato fått fast fulltidsjobb i politiet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsministerens uttalelser i partilederdebatte i Arendal den 15. august, om at det er 370 flere politifolk i byene og områdene som er mest berørt. Ifølge Aftenpostens sak av 16.09.24 var 315 av de 370 politifolkene Støre henviste til, kun ansatt som sommervikarer. Det bes på denne bakgrunn om en tilbakemelding på hvor mange av årets avgangselever ved Politihøgskolen som pr. dags dato har fått fast fulltidsjobb i politiet.

Svar:

Politidirektoratet utarbeider tertialvise oversikter over uteksaminerte fra Politihøgskolen som har stilling i politiet. Per 31. august 2024 var 77,6 % av de som var nyutdannet våren 2024 ansatt i politistilling. 3 % av de nyutdannede var på det tidspunktet ansatt i fast stilling.

Antall nyutdannede i politistilling er svært høyt per andre tertial 2024 sammenlignet med tidligere år. I 2023 var tilsvarende tall 41,4 %. Tallene for andre tertial 2022 og andre tertial 2021 er ikke sammenlignbare på grunn ekstraordinær sysselsetting i politiet bl.a. som følge av koronapandemien og krigen i Ukraina. Under den forrige regjeringen var antall nyutdannede i politistilling per 30. september 2020 og 2019 henholdsvis 19,2 % og 28,8

%. Antall nyutdannede som er fast ansatt i politistilling per andre tertial, har ligget mellom 3 og 5,4 % siden 2021.

De som utdannes på Politihøgskolen skal dekke politiets behov for nyutdannede frem til neste kull uteksamineres. Bemanningstallene fra Politidirektoratet viser at politiutdanning gir gode jobbmuligheter. Tallene fra de siste årene viser at de fleste nyutdannede får fast jobb i politiet i løpet av to til tre år.

Samfunnet trenger flere flinke og engasjerte politifolk. Regjeringen har varslet at det vil bli foreslått å øke bevilgningen til politiet og påtalemyndigheten i politiet i 2025.

SPØRSMÅL NR. 2826**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 23. september 2024 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Kan statsministeren vise frem regnestykket som viser det motsatte?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la nylig frem en subsidiepakke til grønne industriprosjekter med en ramme på 5 milliarder kroner, som åpner opp for at blant annet batteriprodusenter kan søke mer offentlig støtte. Det skjer på tross av at batteriselskaper som Freyr, som tidligere har mottatt betydelige subsidier, nå nedbemanner kraftig fordi teknologien ikke er konkurransedyktig. Til Finansavisen uttalte fornybarereksper Ole André Hagen denne uken at utsiktene for å kunne tjene penger på en ny batterifabrikk er nesten en matematisk umulighet.

Svar:

For å kunne bli et lavutslippssamfunn i 2050 må norsk økonomi gjennom en betydelig omstilling, der vi skaper jobber og kutter utslipp. Myndighetene og næringslivet må da spille på lag. Det er privat kapital som er, og skal være, drivkraften for det grønne skiftet og grunnlaget for lønnsomme arbeidsplasser. Ved at staten setter en pris på utslipp blir klimavennlige løsninger mer lønnsomme. For

å sette fart på omstilling og innovasjon, mener regjeringen at staten også bør stille opp med andre virkemidler.

Regjeringen foreslo derfor for Stortinget å etablere ordningen med Grønn industrifinansiering under behandlingen av statsbudsjettet for 2024. De nærmere foringene ble fastlagt i sommer. Formålet med ordningen er å fremme attraktive arbeidsplasser, verdier og velferd for fremtiden i Norge, fremme utslippsreduksjoner og grønn omstilling, og redusere sårbarheter i verdikjeder som er sentrale for det grønne skiftet. Målgruppen for ordningen er nyskapende, grønne industriprosjekter i vekst- og oppskaleringsfase. Ordningen har en bred innretning og er tilgjengelig for bedrifter i ulike bransjer. Lånene under ordningen kan gis med et støtteelement eller på markedsmessige betingelser.

Det ligger til grunn for ordningen at det er Innovasjon Norge som vurderer og gir tilsagn til enkeltprosjekter i ordningen. Vurderingene baserer seg blant annet på dokumentasjon fra bedriftene som søker. Det er en betingelse for lån at private bidrar med finansiering og risikerer egne ressurser for å få prosjektet gjennomført. Dermed er det bedriftene og investorene, som i tillegg til Innovasjon Norge, står for beregningene for vurderer lønnsomheten i de ulike prosjektene. Regjeringen deltar ikke i vurderingen av enkeltsoknader og har heller ikke gjort beregninger for de ulike bedriftene og bransjene som kan få finansiering under ordningen.

SPØRSMÅL NR. 2827**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 24. september 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden i utviklingen av nasjonale prøver fortatt sørge for at det finnes et sammenligningsgrunnlag for kvalitetsutvikling av skolen slik man har sørget for å kunne ha til for eksempel Ungdomsmeldingen gjennom nasjonale prøver eller skal dette kvalitetsarbeidet utvikles?

BEGRUNNELSE:

I forrige uke la regjeringen fram Ungdomsmeldingen. I Stortingsmeldingen er det en fyldig beskrivelse av utfordringsbildet i norsk skole. Kunnskapsgrunnlaget som brukes for å beskrive utfordringer og danner grunnlag for å kunne vurdere tiltak stammer blant annet fra Nasjonale prøver. Det viser etter spørsmålsstillers syn hvordan nasjonale prøver bidrar i kvalitetsutviklingen i skolen.

I meldingen er samtidig de foreslåtte tiltakene for kvalitetsutvikling i skolen at: Det skal være prøver i 5 og 8 trinn med læringsstøttende formål. At det skal vurderes å erstatte kartlegging på 3. trinn med nye prøver. Man skal beholde dagens nasjonale prøver til nye prøver er utviklet.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi må ha et solid kunnskapsgrunnlag om elevenes læringsresultater og læringsmiljø. Det er på høy tid å videreutvikle de prøvene og verktøyene som brukes til å utvikle kvaliteten i skolen. De må svare bedre til de ulike behovene i dagens skole, og de må legge bedre til rette for elevenes læring, motivasjon og trivsel.

I Meld. St. 34 (2023–2024) En mer praktisk skole – Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn, beskrives flere negative utviklingstrekk i elevenes læringsresultater, motivasjon, trivsel og læringsmiljø de senere årene, og hvordan regjeringen vil snu den bekymringsfulle utviklingen. De faglige læringsresultatene det vises til i meldingen er i all hovedsak basert på de internasjonale undersøkelsene PISA, TIMSS, PIRLS og ICCS. De nasjonale prøvene brukes kun til å si noe kort om resultatene i engelsk, lesing og regning for enkelte skoleår, samt under omtale av sosiale forskjeller og kjønnsforskjeller. Det er flere grunner til at resultater fra de nasjonale prøvene verken er tillagt særlig vekt i meldingen, eller utgjør noen stor del av kunnskapsgrunnlaget.

For det første ble de nasjonale prøvene endret da de nye læreplanene ble innført i 2020. Dette gjorde at det ble et brudd i trendmålingen, og prøvene gir derfor ikke et godt grunnlag for å sammenlikne utviklingen under læreplanverket LK06 med utviklingen under læreplanverket LK20. For det andre har det, som jeg har redegjort for i tidligere svar til Stortinget, vært feil i analysene av nasjonale prøver i perioden 2014–2021. Feilen er også omtalt i kapittel 8 i Meld. St. 34 (2022–2023). De nasjonale trendmålingene viste i denne perioden ingen endring over tid, mens foreløpige analyser gjennomført av Frischsenteret viste blant annet at det hadde vært en positiv endring i engelsk og en svak nedgang i lesing. Center for Education Measurement (CEMO) vil, i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, gjøre egne analyser av utviklingen i perioden 2014–2021 på nasjonale prøver. Departementet vil vente med eventuelt andre analyser til CEMO har publisert sin rapport.

Det er snart 20 år siden de nasjonale prøvene ble utviklet, og vi har fått mye ny kunnskap om kvaliteten på prøvene og hvordan prøvene svarer til behovene i dagens skole. Regjeringen mottok høsten 2023 kvalitetsutviklingsutvalgets rapport (NOU 2023:27) med en gjennomgang av hele kvalitetsvurderingssystemet. Utvalgets klare anbefaling var å utvikle nye prøver som gir bedre informasjon om elevenes grunnleggende ferdigheter til støtte til lærerens faglige og pedagogiske arbeid, og å gå

bort fra det doble formålet som prøvene har i dag. Det samsvarer med de faglige rådene fra Utdanningsdirektoratet om at resultatet av dobbelt formål er at prøvene verken blir gode styringsprøver eller gode prøver til bruk i oppfølging av elevenes læring, og at gode prøver må ha ett tydelig formål.

I Meld. St. 34 (2022–2023) beskriver regjeringen hvordan vi vil utvikle et nytt system for kvalitetsutvikling som skal gi bedre informasjon om elevenes læring, motivasjon og trivsel. Det skal utvikles nye prøver med ett læringsstøttende formål. Prøvene skal gi læreren rikere informasjon om elevenes læring, og i større grad enn i dag beskrive elevenes faglige ståsted og forslag til oppfølging. Det også viktig at kommunene skal få god informasjon om elevenes læring, og at systemet legger grunnlaget for tillit, god dialog og godt samarbeid mellom ulike nivå i kvalitetsutviklingsarbeidet i skolen. I utviklingen av nye prøver må det vurderes om prøver med et rent læringsstøttende formål likevel vil kunne gi et rikere og bedre grunnlag for den dialogen skolene har med kommunen om hvordan de kan utvikle kvaliteten på elevenes opplæring. Vi vil også utrede hvordan eksamen på 10. trinn kan gi mer standardisert informasjon om utviklingen i elevenes resultater over tid enn i dag. Norge skal også fortsette å delta i internasjonale undersøkelser som PISA, TIMSS og PIRLS, slik vi har gjort i snart 30 år. Undersøkelsene gir samlet sett et godt grunnlag for å si noe om hvordan elevenes resultater i lesing, matematikk, naturfag, demokratikunnskap og digitale ferdigheter utvikler seg over tid.

SPØRSMÅL NR. 2828**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 23. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil subsidiene være for å bygge ut Utsira Nord med henholdsvis 1 000 MW eller 1 500 MW med en differansekontrakt på 2,72 kroner/kWh, og hvorfor er statsråden så redd for å gjøre denne sammenligningen?

BEGRUNNELSE:

Sist jeg stilte dette spørsmålet (6.9.2024), fikk jeg ikke svar (13.9.2024). Heller enn å sammenligne med kostnadene for et konkret prosjekt, havvindanlegget Green Volt i Storbritannia, håper statsråden på bedre utsikter og lavere priser i Norge. Selv er jeg av den oppfatning at det ikke skader å sammenligne med faktisk eksisterende anlegg.

Europower har allerede laget en beregning, og anslår at man med en britisk støttemodell kan komme opp i en regning som nærmer seg 400 milliarder kroner (13.9.2024). Det vil være interessant å vite om departementet regner seg frem til det samme.

Norge har godt av en ærligere havvinddebatt, også når det kommer til subsidieanslag.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig med en ærlig og opplyst havvinddebatt, og mener derfor det er viktig at vi sammenligner realistiske størrelser. En sentral forskjell mellom det britiske og norske systemet er at britene ikke setter et tak for det totale støttebeløpet, slik vi har gjort i den gjennomførte auksjonen i Norge på Sørlige Nordsjø II. Departementet har også foreslått at det blir

satt et tak for statens betalingsvilje i høringen av støtteordningen for flytende havvind i Vestavind F og Vestavind B. Et slikt tak gjør at staten kan begrense samlet støtte i en differansekontrakt, og et tak vil være det som definerer subsidiene i et tilfelle der kontraktsprisen (i kroner/kWh) blir svært høy. Dette er en sentral forskjell mellom det norske og britiske systemet, som gjør at en ikke kan vise til en britisk kontraktspris for å anslå støttenivået for en havvindutbygging i Utsira Nord.

Den britiske havvindutbyggingen, der Green Volt-prosjektet fikk støtte, er heller ikke direkte sammenliknbart med utbyggingen på Utsira Nord, jf. svar på spørsmål nr. 2714 datert 13. september 2024.

Hvis man likevel ønsker å benytte den britiske kontraktsprisen til regneøvelser, må det gjøres en rekke forutsetninger. Jeg har lagt til grunn følgende teoretiske forutsetninger:

- |Total installert kapasitet på 500 MW
- |Differansekontraktpris på 2,72 kr/kWh
- |Differansekontrakten løper over en periode på 15 år og har ikke et tak for totale støtteutbetalinger
- |Fremtidig oppnådd kraftpris: 81 øre/kWh i 2030, 53 øre/kWh i 2035 og 42 øre/kWh i 2040
- |Kapasitetsfaktor på 47 pst.

Med disse teoretiske forutsetningene ville de totale støtteutbetalingene i en differansekontrakt for 500 MW blitt lik 66 mrd. reelle 2024-kroner. Den norske støtteordningen vil imidlertid ha en kostnadsramme som setter en øvre grense for statlig støtte til prosjekter i Utsira Nord, og statens betalingsvillighet vil fastlegges gjennom dette.

SPØRSMÅL NR. 2829**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 24. september 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil statsråden be ESA om en prinsipiell avklaring knyttet til bruk av FoU-støtte for å sikre immaterielle rettigheter til prosjekterresultater?

BEGRUNNELSE:

Norske gründeres forskning og innovasjon legger grunnlag for fremtidig verdiskaping i Norge. Disse må vi heie på, og sørge for at de har forutsigbarhet og tydelige ram-

mevilkår. Usikkerhet knyttet til muligheten for bruk av forskningsstøtte til sikring av immaterielle rettigheter er noe flere nå opplever som en utfordring. En prinsipiell avklaring i ESA er nødvendig for å gi både virkemiddelaktørene og gründerne klarhet i dette.

I tråd med Det alminnelige gruppeunntaket til ESA (GBER) kan støtte til FoU prosjekter blant annet brukes til kjøp og lisensiering av eksterne eksisterende patenter som er nødvendig i forsknings- og utviklingsprosjekter. Driftskostnader kan også dekkes, og i hht. Norsk Regnskapsstandard og norsk standard for kostnadsføring for patentkostnader er det en driftskostnad.

ESA har ikke tatt prinsipiell stilling til hvorvidt sikring av egne rettigheter er å anse som del av unntaket. Dette fører til ulike tolkninger i Norge i anvendelsen av GBER art. 25 knyttet til hvorvidt registrering av immaterielle rettigheter kan dekkes av støtten. Spørsmålsstiller er

kjent med aktører i Norge som har blitt avkrevd tilbakebetaling av utgifter de har pådratt seg til dette eller fått støtte tilbakeholdt av virkemiddelapparatet.

Svar:

Jeg er opptatt av å legge til rette for at støtte til forskning bidrar til økt verdiskaping i Norge, og er enig med representanten i at vi må sørge for at næringslivet har forutsigbarhet og tydelige rammevilkår. Spørsmålet om en mulig usikkerhet om hvorvidt FoU-støtte for å sikre immaterielle rettigheter til prosjektresultater kan gis innenfor statsstøttereglene, er relevant i den forbindelse. Departementet ber nå virkemiddelaktørene om informasjon om hvordan dette praktiseres innenfor de ulike ordningene og vil ta opp saken med ESA.

SPØRSMÅL NR. 2830

Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 25. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at Bane NOR endrer sin abonnementsordning for innfartsparkering, slik at abonnement for parkering på Bane NORs innfartsparkering med bil også gir tilgang til sykkelhotell der slike finnes?

BEGRUNNELSE:

Bane NOR drifter en rekke innfartsparkeringer ved jernbanestasjoner over hele landet, og har en abonnementsordning for bilparkering for togpendlere. Ved mange togstasjoner er det de siste årene bygget sykkelhoteller, og Bane NOR har en egen abonnementsordning for disse, slik at man må betale ekstra for å bruke dem – også dersom man allerede har betalt abonnement for bilparkering. Mange steder har fylkeskommunen dekket kostnaden for byggingen av sykkelhotellene, mens Bane NOR står for driften. Enkelte sykkelhoteller er lite brukt, særlig utenom sommersesongen. Slik sykkelhotellene driftes i dag, finnes det få incentiver for å sykle til jernbanestasjonen og la bilen stå noen dager eller oftere.

Det er i alles interesse at sykkelhotellene brukes mer, og at flere velger å sykle til togstasjonen – enten av og til eller jevnlig – både med tanke på byutvikling, trafiksikkerhet, miljø og folkehelse. Dersom abonnements-

sordningen for innfartsparkering stimulerer til økt bruk av sykkelhotellene, kan det også bidra til å frigjøre parkeringsplasser for biler.

Svar:

Bane NOR har ansvaret for innfartsparkering ved jernbanestasjonene, i tråd med de overordnede transportpolitiske målene om å fremme miljøvennlige transportløsninger. Dette ansvaret omfatter både bilparkering og sykkelhoteller, som skal bidra til at flere velger klimavennlige alternativer som kollektivtransport og sykkel.

Når det gjelder prisingen, er det i dag en abonnementsordning for bilparkering, samt en separat abonnementsordning for sykkelhoteller, hvor sykkelparkering koster 50 kroner per måned. Denne avgiften er ment å ivareta sikkerheten ved å gi kontroll over hvem som til enhver tid har tilgang til sykkelhotellene. Det gir også mulighet til å fjerne brukere som ikke lenger har behov for tjenesten fra systemet.

Bane NOR rapporterer at bruken av sykkelhotellene varierer betydelig. Ved noen stasjoner, som Drammen, Moss og Ski, er det mange brukere, mens andre stasjoner, som Rosenholm og Klepp, har lavere belegg. Dette tyder på at prisen i seg selv ikke er en barriere, men at

lokal tilrettelegging for sykkel i området rundt stasjonene kan spille en viktigere rolle for bruken.

Når det gjelder spørsmålet om å inkludere gratis tilgang til sykkelhotellene for dem som allerede betaler for bilparkering, har dette blitt prøvd ut i et pilotprosjekt på Arna stasjon i 2023. Bane NOR vurderer nå om dette kan implementeres på flere stasjoner, men peker samtidig på tekniske utfordringer i dagens appløsning som gjør det krevende å integrere de to abonnementene.

Videre har Bane NOR startet arbeidet med å utvikle en ny appløsning som skal gi bedre funksjonalitet og fleksibilitet for brukerne. Denne løsningen vil bli tilgjengelig gjennom Enturs kanaler, og målet er å tilby tjenester som i større grad reflekterer de reisendes faktiske behov, inkludert bedre håndtering av parkering for dem som trenger å bruke bil til stasjonen, men som i dag risikerer at det er fullt når de ankommer.

SPØRSMÅL NR. 2831

Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 24. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Gitt de problemene som Vy og jernbanen for øvrig sliter med, mener statsråden det er klokt å bruke Vys midler på å kjøpe en reklamekampanje hvor Vy forteller at det kan bli et bedre tilbud for pendlerne, men først i 2028?

BEGRUNNELSE:

Mandag 16. september ble pendlere i Oslo-området pepret med en kjøpt reklamekampanje med Vy i digitale medier med den forlokkende tittelen «Er du togpendler? Denne endringen kan gjøre hverdagen din enklere». Mange hadde et håp om at Vy endelig hadde tatt grep for å få løst noen av sine mange driftsproblemer som gjør pendlerhverdagen svært uforutsigbar. Men saken viste seg å bare handle om at Vy i 2028 overtar rutene til Flytoget, dersom dagens regjering får det som den vil. Det var ingen informasjon om hva Vy har tenkt å gjøre for de reisende de neste fire årene.

Det er flere ting som er spesielt med at Vy kjøper reklameplass for å fortelle om planene sine for 2028. Det fremstilles som om det blir et mye bedre togtilbud i 2028. Sannheten er at det ikke blir flere togavganger mellom Drammen og Gardermoen, eller mellom Oslo S og Gardermoen. Det blir ikke flere tog og det ligger an til å bli færre seter, siden Vy har kontraktsfestet å kjøre enkeltsett der Flytoget i dag kjører dobbeltsett. Så totalt sett blir det færre togseter tilgjengelig for de reisende på strekningen Drammen – Oslo Lufthavn. Det er videre interessant ut fra et eierperspektiv at det ene togselskapet eid av SD kommer med påstander som i beste fall er unyanserte om det andre togselskapet eid av samme departement i

en reklamekampanje hvor all tekst er produsert av – eller godkjent av Vy.

Svar:

Denne regjeringen fører en offensiv jernbanepolitikk og vi har tatt mange grep for å gi et bedre tilbud til alle de som reiser med jernbanen. Det pågår store byggearbeider for å ferdigstille hele indre Inter-City. Vi sørger også for mer og bedre transportkapasitet gjennom en storstilt fornyelse av togparken. Vi skal ta bedre vare på det vi har gjennom en stor satsing på drift, vedlikehold og fornyelse av infrastrukturen. Vi forbedrer rutiner, tar i bruk data på en langt mer systematisk måte og jobber med en bedre punktlighetskultur i hele sektoren, for å nevne noe. Den største flaskehalsen vi har i jernbanenorge er Oslostunnelen, og et svært viktig arbeid har derfor vært å få mer ut av den svært knappe infrastrukturen vi har her på Østlandet gjennom å se togtilbudene i sammenheng. Når det gjelder sistnevnte viktige grep, er det tidligere avklart at Vygruppen AS (Vy) sitt persontogtilbud skal utvides fra senest 2028, når statens avtale med Flytoget utløper. Den kapasiteten som i dag opptas av Flytoget vil da bli tilgjengelig, og persontogtilbudet blir en integrert del av kollektivtilbudet på Østlandet. Dette gjelder også avgangene som stopper på Oslo lufthavn Gardermoen.

Det er i avtalen med Jernbanedirektoratet om kontrakten for Østlandet 2 krav om at Vy skal kjøre alle avganger med maksimalt mulig antall togsett for å nå komfortkravene i avtalen. Vy skal prioritere å bruke flest togsett på de avganger som har flest passasjerer. I tillegg vil tilgangen på kjøretøy bedres når nye tog fases inn i de nærmeste årene. Jeg mener det derfor ikke er riktig å

hevde at det blir færre tilgjengelige seter mellom Drammen og Oslo lufthavn, slik representanten Stordalen ser ut til å legge til grunn for spørsmålet.

Rutemodellen for 2028 er ikke endelig besluttet, men det blir minst like mange avganger til Oslo lufthavn som i dag, og alle tog vil være tilgjengelig for alle passasjerer. Avgangene vil være jevnere fordelt utover timen og totalkapasiteten i systemet blir bedre, spesielt for de som daglig pendler inn og ut av Oslo, enn når man har to separate tilbud. Samlet sett vil vi få et styrket tog- og kollektivtilbud til Oslo lufthavn når all togtrafikken skal drives av Vy.

Som eier er staten opptatt av at selskapene forvalter sine midler mest mulig effektivt og at selskapene har en høyest mulig oppnåelse av statens mål med eierskapet. Samferdselsdepartementet har i sin eierdialog med Vy

lagt stor vekt på å følge opp kunderelaterte indikatorer, som punktlighet og kundetilfredshet. Forvaltningen av selskapets drift, herunder midler til markedsføring, ligger til styrets ansvar. Jeg griper derfor ikke inn overfor selskapets enkelte markedsføringskampanjer, men vektlegger kostnadseffektivitet og omdømme i eierdialogen. Ettersom det er Vy som skal tilby det integrerte togtilbudet på Østlandet, senest fra 2028, har selskapet hatt et behov for å fortelle om de positive sidene ved å integrere tilbringertjenesten.

Vi jobber langsiktig, systematisk og målrettet for å bedre reisehverdagen til de reisende og selv om det er et komplisert og tidkrevende arbeid, har jeg stor tro på at de mange grepene i sum vil gi store forbedringer i årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2832

Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 24. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden forsvare at det vil bli en reduksjon døgnplassene hos ideelle aktører, når han tilsynelatende fremstår å være opptatt av at også ideelle aktører skal ha stor plass innenfor tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser (TBS)?

BEGRUNNELSE:

I anskaffelsen fra Helse Sør Øst innenfor tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser (TBS) er representanten opplyst om at ideelle institusjoner ikke har fått anledning til å gå i dialog med Helse Sør Øst om sine behandlingstilbud. Spørsmålsstiller er klar over at HSØ vil at pris skal vektas 60 % og kvalitet 40 % (Dette betyr at kvalitet nå vektas ned og resultatet kan bety at færre personer vil lykkes) Det uttrykkes også sterk bekymring over at ingen tilsynelatende vet hvor lista skal ligge for å være innenfor eller utenfor, hverken når det gjelder kvalitet eller pris. Institusjonene har kun fått tilbakemelding på om det er høy, middels eller lavt nivå de har levert tilbud. Dette skaper mye både frustrasjon, bekymringer samt utfordringer, og kan bidra til at institusjoner som har eksistert lenge og som leverer gode tilbud med gode resultater kan forsvinne nærmest over natten.

Under en lederkonferanse for ledere innenfor TBS den 12. og 13. september har representanten fått vite at statsråden uttalte at det er viktig å bevare den gode kvaliteten på behandlingen som gis rundt omkring på ulike rusinstitusjoner. Videre skal statsråden ha uttalt at det er regjeringens mål å prioritere dette området, og at særlig fokus på unge er svært viktig å forbedre og opprettholde. Statsråden sa også at ideelle aktører skal ha stor plass i feltet, men undertegnede er kjent med at dette skaper stor usikkerhet og mange spørsmål all den tid man kan forvente at 134 av døgnplassene hos ideelle aktører nå vil forsvinne gjennom dette anbudet som skal gjøres av Helse Sør Øst.

Representanten undres hvordan statsråden ikke virker å ta tak i fagfeltets store bekymring for resultatet av dette anbudet, og er bekymret for at det vil bidra til at døgnplassene forsvinner raskt for en sårbar gruppe.

Svar:

Regjeringen ønsker å videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse- og omsorgssektoren, og utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å vurdere behovet for spesialisthelsetjenester og faktisk tilby disse tjenestene til befolkningen i eget geografisk område – et ansvar de kan ivareta enten gjennom tjenester gitt av egne helseforetak eller ved kjøp av tjenester fra private. Den pågående anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i Helse Sør-Øst RHF, bygger på en faglig behovsvurdering som ble gjennomført i regionen i 2022. Det har skjedd en utvikling i den faglige innretningen innen dette fagfeltet siden anskaffelsen som sist ble gjennomført i regionen i 2012. Denne endringen reflekteres i dagens anskaffelse og medfører at det etterspørres noe endrede tjenester for å møte fremtidige behov.

Helse Sør Øst RHF har i forbindelse med dette spørsmålet blitt bedt om å gi en orientering om den pågående TSB-anskaffelsen. De opplyser at det er lagt til grunn at man i fremtiden skal ha kortere oppholdstid og at det i større grad legges opp til sekvensiell behandling. Dette innebærer at den enkelte pasient fortsatt kan ha lange behandlingsforløp, men hvor innretning på behandlingen og oppholdstid vil kunne endres underveis i behandlingsforløpet.

Anskaffelsen som nå gjennomføres legger til rette for at det skal kunne behandles like mange pasienter hos private leverandører som i dag. I tillegg til dette vil det polikliniske tilbudet i helseforetakene bli styrket med tanke på oppfølging i etterkant av lange døgnopphold. Denne faglige dreiningen og helseforetakenes styrkede kapasitet medfører at det er etterspurt færre døgnbaserte tilbud i den pågående anskaffelsen sammenliknet med dagens avtaler.

Kravspesifikasjonen i den pågående anskaffelsen inneholder 23 generelle kvalitetskrav, som gjelder uavhengig av delytelse, og mellom 5 og 10 spesifikke krav knyttet til den enkelte delytelsen.

De generelle kravene dekker både krav til tilbudets struktur (lokaler og tilgjengelighet, kvalitets sikring, registrering og rapportering, henvisning og inntaksrutiner) og krav til prosess (kompetanse/kompetanseutvikling, faglig innhold, brukermedvirkning, samarbeid og oppfølging, evaluering av behandlingen, samt fagutvikling og utdanning). De spesifikke kravene dekker mer konkrete forhold knyttet til behandlingstilbudet, samt bemanning og kompetanse (med bl.a. minstekrav til bemanning). Den store andelen av såkalte ikke-evalueringskrav er med på å definere nivået av kvalitet som forventes av de private tilbyderne for å kunne levere tjenester på spesialisthelsetjenestnivå. Helse Sør-Øst RHF er av den oppfatning at disse minstekravene til kvalitet er lagt på et tilstrekkelig høyt nivå til at alle tilbud som vurderes som aktuelle i den pågående anskaffelsen vil sikre et faglig forsvarlig behandlingstilbud på spesialisthelsetjenestnivå.

I tillegg til disse minstekravene kommer tre evalueringskrav per delytelse, som inngår i vurderingen av tildelingskriteriet kvalitet – og som dermed vurderes opp

mot tilbudenes pris. Det er med andre ord merverdi knyttet til kvalitet ut over minimum kvalitetsnivå, som er forutsetning for å kunne levere behandling for pasientgruppen innenfor spesialisthelsetjenesten, som vektet opp i mot pris. Helse Sør-Øst RHF understreker at det er verdt å merke seg at prisen i stor grad bestemmes av mengden personell og dens kompetanse og erfaring. Begge deler er i betydelig grad krav-satt gjennom ikke-evalueringskravene i anbudet (f.eks. krav til lege- og psykologspesialister, sykepleierdekning, nattevakter mv.).

Oppsummert opplyser Helse Sør-Øst RHF at det kun er tre av de gjennomsnittlig totalt 34 kvalitetskravene per delytelse (dvs. ca. 9% av kravene i antall), som inngår i tildelingskriteriet kvalitet – og som vektet med 40% i tilbudsevalueringen. Helse Sør-Øst RHF er av den oppfatning at de øvrige minstekravene til kvalitet er lagt på et tilstrekkelig høyt nivå til at alle tilbud som faktisk vurderes som aktuelle i den pågående anskaffelsen vil gi et faglig forsvarlig behandlingstilbud på spesialisthelsetjenestnivå, uavhengig av tilbudenes rangering i sammenligningen. En høyere vektning av tildelingskriteriet kvalitet i denne anskaffelsen kunne derimot ha medført at man hadde pådratt seg en uforholdsmessig høy merkostnad for en mindre relevant forskjell i kvalitet.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at det er gjennomført to forhandlingsrunder med tilbyderne. Forhandlingskorrespondansen med de enkelte tilbydere er unntatt offentlighet, jfr. Offl §13 jf. Fvl §13.2. I tillegg er det lagt ut en generell informasjon i Mercell som gjør den enkelte tilbyder bedre i stand til å vurdere tilbakemeldinger som de har mottatt. Helse Sør-Øst RHF har vurdert at de ikke kan gi mer utfyllende informasjon i forhandlingene samtidig som taushetsplikt og konkurransehensyn ivaretas.

Avslutningsvis opplyser Helse Sør-Øst RHF at de for å ivareta pasientene vil inngå avviklingsavtale med eventuelle leverandører som ikke får videreført avtale, eller som får en betydelig redusert avtale.

SPØRSMÅL NR. 2833**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 25. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å få ned saksbehandlingstiden for gravferdsstøtte?

BEGRUNNELSE:

TV2 forteller i en artikkel publisert 15.09 at saksbehandlingstiden hos NAV for gravferdsstøtte er uholdbar lang. Et begravellesbyrå uttaler at nå er saksbehandlingstiden over 20 uker, og at den øker. Behandlingstiden er like lang over hele landet.

Gravferdsstønad er et behovsprøvd bidrag som skal dekke faktiske og nødvendige utgifter til gravferden. At den er behovsprøvd betyr at de som får innvilget den har et faktisk behov. For de med dårlig råd og slikt behov er en lang saksbehandlingstid både en emosjonell belastning, i tillegg til en belastning på privatøkonomien.

I 2022 ble det betalt ut gravferdsstønad til 3 430 personer, noe som tilsvarer 7,5 prosent av de døde. Det betyr at det var over tre tusen familier som fikk en unødvendig lang belastning med å vente på NAVs sendrektighet.

Svar:

Spørsmålet var opprinnelig sendt til barne- og familieministeren. Ettersom gravferdsstønad er under Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde, vil jeg svare på spørsmålet.

Gravferdsstønaden skal bidra til at pårørende kan gi den avdøde en verdig gravferd. Det er ulike vilkår for rett til stønad, avhengig av om avdøde er barn (under 18 år), enslig voksen eller om vedkommende etterlater seg ektefelle mv. Det har dessverre vært en økning i saksbehandlingstiden for ordningen i 2023 og hittil i 2024. Lange saksbehandlingstider vil kunne sette mange i en vanskelig situasjon. Jeg anerkjenner at det kan være spesielt krevende når man i tillegg har mistet en person som står en nær.

Arbeids- og velferdsdirektoratet må hele tiden vurdere og prioritere mellom ytelser som er avgjørende for personer i mange livssituasjoner. Ettersom direktoratet er best stilt til å gjøre disse vurderingene, vil jeg ikke instruere Nav om å behandle en viss type saker. En slik instruks kan ha utilsiktede konsekvenser for behandlingen av andre ytelser.

Arbeids- og velferdsetaten er i gang med å gjennomgå rutine på området og har økt saksbehandlingsskapasiteten for å bedre saksbehandlingstiden. Etaten melder også om at de har dialog med bransjeorganisasjonen for gravferdsbyråene, for å samarbeide om tiltak som kan bidra til forbedring. God dialog mellom etaten og gravferdsbyråene vil også være nødvendig fremover. Etaten forventer at de nevnte tiltakene vil gi effekt, samtidig kan det ta noe tid før saksbehandlingstiden er tilbake på ønsket nivå.

SPØRSMÅL NR. 2834**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 25. september 2024 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Jeg viser til skriftlig spørsmål nr. 1912 til statsministeren om at Norge har valgt å ikke følge EUs sanksjoner mot russiske propagandaaktører. Statsministeren viste den gang til Grunnloven § 100 og svarte blant annet at "inngrep bare er aktuelt hvis etterfølgende ansvar ikke kan gi et tilstrekkelig vern."

Vil statsministeren revurdere standpunktet om å ikke følge EUs sanksjoner om å suspendere Russia Today og andre statlige russiske propagandaaktører, gitt utviklingen i saken?

BEGRUNNELSE:

Forutsetningene har endret seg siden forrige gang spørsmålet ble stilt.

Det har blitt enda tydeligere hvordan disse såkalte mediene i virkeligheten er en aktivt utøvende del av Putins angrepskrig. USAs utenriksminister Blinken anklaget 13. september den russiske media-kanalen Russia Today for å være en «de facto arm of Russia's intelligence apparatus». Meta, som eier Facebook, Instagram og Whatsapp, varslet i går at de vil utestenge de russiske propagandaaktørene fra sine plattformer grunnet «foreign interference activity».

Den 1. juli 2024 ble det innført en ny bestemmelse i straffeloven § 130 mot samarbeid med fremmede etterretningsaktører som har til formål å påvirke beslutninger eller den allmenne meningsdannelsen, når virksomheten kan skade betydelige samfunnsinteresser.

EU utvidet i mai sine sanksjoner til å gjelde flere aktører enn tidligere. EU påpekte da at disse mediene er permanent direkte eller indirekte under russiske myndigheters kontroll, og at de har vært avgjørende i å støtte angrepskrigen mot Ukraina og destabilisere naboland. Videre påpeker EU at Russland driver med systematisk manipulering, innblanding og forvrenging av fakta for å rettferdiggjøre og understøtte sin krigføring, og at propagandaen blant annet har vært rettet mot europeiske politiske partier, europeisk sivilsamfunn, etniske minoriteter og LHBTI-personer.

Svar:

Snart 1000 dager etter Russlands folkerettsstridige fullskalaangrep mot Ukraina, forblir sanksjonene et svært viktig pressmiddel overfor russiske beslutningstakere. Regjeringens linje er å følge EUs sanksjoner, men med enkelte nasjonale tilpasninger.

Regjeringen har per i dag ikke innført EUs kringkastingsforbud mot Russia Today (RT) og de andre nærmere angitte statlige medieaktørene. Statsministeren redegjorde nærmere for hvorfor regjeringen valgte ikke å gjennomføre dette tiltaket mot RT og Sputnik i svar på spørsmål 15:1912 (2021–2022), stilt 26. april 2022. Blant annet viste statsministeren til at det var en risiko for at den høye terskelen etter Grunnloven § 100 for å tillate forhåndskontroll av ytringer, det vil si tiltak som tar sikte på å stanse ytringer før de når frem til sine mottakere, da ikke var nådd. Det ble også understreket at det narrative som presenteres av disse mediene, primært bør besvares gjennom imøtegåelse og drøftelse i det offentlige rom.

Siden våren 2022 har EU forbudt flere medieaktører fra å kringkaste innhold i EUs medlemsstater. Vi har fra norsk side så langt heller ikke sluttet opp om disse tiltakene, med samme begrunnelse. Norge har derimot sluttet opp om listeføringer av personer og aktører som er

involvert i propaganda. Disse personene og aktørene underlegges dermed økonomiske frystiltak, som blant annet innebærer at det er forbudt å stille penger og andre midler til rådighet for dem. Personene underlegges også reisestriksjoner.

I etterkant av statsministerens svar til Stortinget 5. mai 2022 har regjeringen foreslått og Stortinget vedtatt en ny bestemmelse i straffeloven § 130 om påvirkningsvirksomhet. Dersom påvirkningsvirksomheten fra en fremmed etterretningsaktør tar en så alvorlig form at betydelige samfunnsinteresser kan bli skadet, vil den nye bestemmelsen i straffeloven § 130 kunne anvendes for å straffe den som måtte bidra i virksomheten på vegne av eller etter avtale med etterretningsaktøren. Etterforskning og iretteføring av bestemmelsen i § 130 hører inn under Politiets sikkerhetstjenestes ansvarsområde. Gjennom denne bestemmelsen har Norge fått et nytt virkemiddel for å beskytte samfunnet mot skadelig fremmedstatlig påvirkning.

Motinformasjon og åpen debatt skal fortsatt utgjøre Norges primære forsvar mot desinformasjon og andre former for utilbørlig påvirkning fra fremmede stater. Sanksjonene mot Russland er i kontinuerlig utvikling. Jeg utelukker derfor ikke nye tiltak fra norsk side og vurderer fortløpende om EUs sanksjoner mot statlige medieaktører bør gjennomføres i norsk regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2835**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 26. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Statsråden har foreslått en økning på 2,4 milliarder kroner til politiet.

Er denne økningen sammenlignet med statsbudsjett for 2024 eller revidert nasjonalbudsjett, og er økningen inkludert lønns- og prisvekst?

BEGRUNNELSE:

Jeg har merket meg at statsråden har presentert et forslag om økt bevilgning til politiet. Ettersom statsråden selv har offentliggjort informasjon om forslaget, legger

jeg til grunn at statsråden vil svare Stortinget på oppfølgingsspørsmål.

Svar:

Den foreslåtte økningen på 2,4 milliarder kroner består både av helårseffekten av tiltakene fra revidert nasjonalbudsjett og nye tiltak. Den årlige pris- og lønnsjusteringen kommer i tillegg. Unntaket er pris- og lønnsjusteringen av tiltakene fra revidert nasjonalbudsjett som inngår i økningen på 2,4 milliarder kroner.

SPØRSMÅL NR. 2836**Innlevert 17. september 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle****Besvart 25. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Historikken med dei to vedtaka har så lang derimot vist at Bremanger kommunen har kome til kort i sine freistnader på å få til ordning som kan hindre ulykker i via ferrataen i Hornelen.

Kan klima- og miljøministeren stadfeste at Bremanger kommune gjennom endring av reguleringsplanen har høve til fastsette at Hornelen Via Ferrata berre kan brukast i følge med godkjent klatreguide?

GRUNNGJEVING:

Hornelen Via Ferrata er ein spektakulær jernklatresti i Bremanger kommune med eit svært stort potensiale for reiseliv og omdømmebygging i regionen.

Men alle som har sett bileta av klatrestien forstår at klatringa må skje på ein trygg og forsvarleg måte.

Derfor er det nødvendig at all klatring opp Hornelen Via Ferrata må skje med guide. Er klatrestien open for alle, kan det rett og slett utgjere risiko for alvorlege ulykker med fatale utfall. Etter ønske frå Hornelen Via Ferrata AS, og for å vinne erfaring når det gjeld tryggleik og bruk

av klarte-løypene, vedtok derfor Bremanger kommune å mellombels stenge klatrestien for open allmenn bruk.

Dette ved at det blei etablert enkle fysiske hinder ved inngangane til via ferrata-traseane. I følge Bremanger kommune ville dette ikkje hindre allmenn ferdsel og friluftsliv generelt i området.

Etter at kommunen i første omgang brukte feil lovheimel for slik regulering, gjorde kommunen nytt vedtak som gjekk ut på at ein skulle få høve til å sette opp mellombelse stengsel fram til 1. april 2026.

Bremanger kommune sitt nye vedtaket blei påkalla til statsforvaltaren i Vestland, som i juli i år oppheva det. Dette mellom anna fordi vedtaket var i strid med allemannsretten i friluftslova.

Konsekvensen av statsforvaltaren sitt vedtak blei at alle stod fritt til å klatre via ferrata-løypa utan guide.

Det har òg skjedd, og dessverre med dei frykta konsekvensane. Heldigvis har det ikkje gått med liv, men fram til nå har det to ganger blitt nødvendig å hente ned folk som har sett seg fast.

Då alarmen sist gjekk søndag kveld den 15. september var det ein utanlandsk klatrar som hadde hatt eit uhell, og hang i ein sele i fjellsida. Det utløyste ein stor

redningsaksjon, der eit redningshelikopter frå Florø, ambulanshelikopter, ei alpin redningsgruppe frå Møre og fleire lokale frivillige var i aksjon.

I følge Firdaposten har Bremanger kommune nå for tredje gang gått i gang med å få på plass ei ordning som skal sikre at via ferrataen i Hornelen berre kan brukast i følge med godkjent klatreguide. Dette gjennom ei endring av reguleringsplanen.

I statsforvaltaren sitt vedtak av juli i år blir det òg peika på at kommunen kan endre reguleringsplanen, samt at det finst føresegnar i friluftsløva som opnar for at ferdslar kan regulerast.

Svar:

Begge dei to vedtaka er så vidt eg kan sjå avgjort på bakgrunn av plan- og bygningslova. Den siste saka er ikkje endeleg avgjort, då departementet har fått ei klagesak.

Uavhengig av desse søknadene om mellombels stengsel, vil kommunen kunne starte ein prosess for å endre reguleringsplanen. På generelt grunnlag kan ein reguleringsplan leggje til rette for eit klatreanlegg, som til dømes kan vere kommersielt med guida opplegg. Eit endra planformål kan setje til side allemannsretten. Avveginga mellom viktige omsyn skjer då gjennom arealplanprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2837

Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 25. september 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Sett i lys av tidlegare anskaffelser til Sjøforsvaret, samt Riksrevisjonens kritikk før sommeren, hvilke løpende vurderingar gjør nå regjeringa for å sikre rett bestiller- og gjennomføringskompetanse av anskaffelsesprosjektene i Sjøforsvaret, og når det gjelder fregattløpet spesielt, hvilke vurderingar blir gjort med de aktuelle leverandørnasjonene med tanke på gjenkjøpsavtaler for norsk maritim industri?

BEGRUNNELSE:

Før sommeren gikk et samlet storting inn for et historisk løft for forsvarssektoren, hvor én av de fire hovedsatsingsområdene er fornyelse av Sjøforsvaret. De fire hovedsatsingene skal foregå parallelt, noe som vil legge et økt press på forsvarssektoren totalt sett. Forsvarsanskaffelser er i hovedsak komplekse, kostbare og tidkrevende. Stortingsvedtaket innebærer at det skal brukes 611 milliarder kroner mer på forsvaret av Norge de neste 12 årene. Dette inkluderer en betydelig maritim satsing: Sjøforsvaret skal få minimum fem nye fregatter med anti-ubåt helikoptre, nye ubåter og en standardisert fartøysklasse med inntil ti store og atten mindre fartøy.

Det medfører et meget stort ansvar å forvalte så store samfunnsmidler på en forsvarlig og effektiv måte.

Riksrevisjonen er sterkt kritisk til Forsvarets anskaffelsesprosesser (Dokument 3:16, 2023–2024). Som Riksrevisjonen skriver, «dessverre finnes det en rekke eks-

emplar bakover i tid på at planer har vært for optimistiske, at det er tatt for stor risiko i det samlede ambisjonsnivået, eller at sektoren ikke har evnet å gjennomføre i tråd med de forutsetninger som er lagt». Forsvaret har varslet en storstilt satsing på personell og kompetanse, men innenfor en rekke områder vil det være krevende, og kanskje heller ikke hensiktsmessig å bygge opp og vedlikeholde spesialistkompetanse. Her kan Forsvaret redusere risiko og øke gjennomføringshastighet ved å hente kvalifisert bistand fra den norske maritime klyngen.

I Langtidsplanen har Regjeringen som ambisjon å sørge for at Norge har en fremtidsrettet og troverdig maritim kapasitet med evne til tilstedeværelse og myndighetsutøvelse i norske maritime interesseområder. Skal Sjøforsvaret kunne fortsette å løse sine oppdrag og unngå reduksjon i operativ evne, må anskaffelsene være av en slik kvalitet at de kan bygges så raskt som mulig med riktig kvalitet, og driftes på en måte som sikrer optimal oppetid etter levering.

Svar:

Forsvarssektoren har over tid utviklet strenge krav til styring og kontroll, med gode og tillitsskapende fremskaffelsesprosesser. Samtidig har dette bidratt til at fremskaffelsene har tatt lang tid og gjort krav på store ressurser. I en skjerpet sikkerhetssituasjon vil forsvarssektoren, i tråd med vedtatt langtidsplan, vektlegge raskere og mer fleksible fremskaffelsesløp hvor hensyn til raskere gjennom-

føring veies mot risikoen for forsvarlig gjennomføring av anskaffelser.

Forsvarsdepartementet følger opp materiellinvesteringene i forsvarssektoren tett gjennom etatsstyringen av Forsvaret og Forsvarsmateriell. Det pågår også et arbeid i departementet, sammen med etatene, med styringsmessige endringer gjennom et eget reformprogram samtidig som Forsvarsmateriell arbeider med et internt organisasjonsutviklingsprogram. Gjennomføringskapasitet hos Forsvarsmateriell er blitt styrket i 2023 og 2024 og etaten har kontinuerlig kompetanseprogrammer innenfor prosjektstyring med sertifiseringsordninger som rettes mot eget personell og Forsvaret.

Fregattene skal anskaffes, driftes og vedlikeholdes i et strategisk partnerskap med en nær alliert som har sammenfallende strategiske interesser. Valg av strategisk partner vil basere seg på en helhetsvurdering av hva som gir best forsvarsevne i levetidsperspektivet. Norges forsvarsindustrielle interesser vil bli ivaretatt i en materielanskaffelse av dette omfanget. Det vil derfor bli vurdert ulike former for industrisamarbeid som en del av prosjektløpet. Industrisamarbeid inngår også som en del av helhetsvurderingen ved valg av strategisk partner og er et av punktene som adresseres i myndighetsdialogen mellom nasjonene.

SPØRSMÅL NR. 2838

Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 25. september 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil regjeringen hente inn en kvalifisert, uavhengig tredjepart for å følge nye anskaffelser i Sjøforsvaret, for å sikre at krav til sikkerhet, teknisk kvalitet og operativ evne ivaretas i alle ledd, fra design, via bygging til operasjonell drift?

BEGRUNNELSE:

Før sommeren gikk et samlet storting inn for et historisk løft for forsvarssektoren, hvor én av de fire hovedsatsingsområdene er fornyelse av Sjøforsvaret. De fire hovedsatsingene skal foregå parallelt, noe som vil legge et økt press på forsvarssektoren totalt sett. Forsvarsanskaffelser er i hovedsak komplekse, kostbare og tidkrevende. Stortingsvedtaket innebærer at det skal brukes 611 milliarder kroner mer på forsvaret av Norge de neste 12 årene. Dette inkluderer en betydelig maritim satsing: Sjøforsvaret skal få minimum fem nye fregatter med anti-ubåt helikoptre, nye ubåter og en standardisert fartøysklasse med inntil ti store og atten mindre fartøy.

Det medfører et meget stort ansvar å forvalte så store samfunnsmidler på en forsvarlig og effektiv måte.

Riksrevisjonen er sterkt kritisk til Forsvarets anskaffelsesprosesser (Dokument 3:16, 2023–2024). Som Riksrevisjonen skriver, «dessverre finnes det en rekke eksempler bakover i tid på at planer har vært for optimistiske, at det er tatt for stor risiko i det samlede ambisjonsnivået, eller at sektoren ikke har evnet å gjennomføre i tråd med

de forutsetninger som er lagt». Forsvaret har varslet en storstilt satsing på personell og kompetanse, men innenfor en rekke områder vil det være krevende, og kanskje heller ikke hensiktsmessig å bygge opp og vedlikeholde spesialistkompetanse. Her kan Forsvaret redusere risiko og øke gjennomføringshastighet ved å hente kvalifisert bistand fra den norske maritime klyngen.

I Langtidsplanen har Regjeringen som ambisjon å sørge for at Norge har en fremtidsrettet og troverdig maritim kapasitet med evne til tilstedeværelse og myndighetsutøvelse i norske maritime interesseområder. Skal Sjøforsvaret kunne fortsette å løse sine oppdrag og unngå reduksjon i operativ evne, må anskaffelsene være av en slik kvalitet at de kan bygges så raskt som mulig med riktig kvalitet, og driftes på en måte som sikrer optimal oppetid etter levering.

Svar:

Det vil være uavhengige tredjeparter involvert i flere faser av anskaffelsene til Sjøforsvaret, som fregatt, ubåt og standardiserte fartøy. Vi er nå i ulike faser av utarbeidelse av prosjektdokumentasjon for disse anskaffelsene, før investeringene fremmes for Stortinget for beslutning.

Ved slike store anskaffelser anvendes forsvarssektorens eget metodeverk, som er en operasjonalisering av Statens prosjektmodell. Denne modellen standardiserer hvordan materiell og eiendom-, bygg- og anleggsinvesteringer planlegges, gjennomføres og avsluttes i fors-

varssektoren. Prosjektdokumentasjonen, som utarbeides før Stortinget tar investeringsbeslutning, omfatter plan for gjennomføring av prosjekter inkludert mulig behov for ekstern bistand i ulike prosjektfaser, krav til sikkerhet og teknisk kvalitet samt plan for driftskonsept. Prosjektdokumentasjonen blir deretter underlagt ekstern

kvalitetssikring i tråd med Finansdepartementets kvalitetssikringsregime for statlige prosjekter med kostnadsramme over 1 mrd. kroner. Det innebærer at en uavhengig tredjepart vurderer de planer vi lager for de store nye anskaffelsene til Sjøforsvaret.

SPØRSMÅL NR. 2839

Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 24. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Sverige har bestemt seg for å fjerne flyskatten (flypassasjeravgiften) 1. juli 2025.

Vil Norge følge etter, hvis ikke, hva er begrunnelsen?

BEGRUNNELSE:

AP/SP regjeringen gjeninnførte flypassasjeravgiften i Norge i 2022 til tross for at regjeringen innrømmet at den ikke har noen reell klimaeffekt. Spørsmålet mitt handler ikke om historien, men om hva regjeringen vil gjøre fremover, spesielt sett i lys av at Sverige nå fjerner flyskatten 1. juli 2025.

Svar:

Flypassasjeravgiften ble innført av Frp finansminister Siv Jensen i 2016. Avgiften skal skaffe staten inntekter, men den kan også ha en klimaeffekt ved at den reduserer etterspørselen etter flyreiser. I 2019 ble flypassasjeravgiften differensiert etter lengde. Det er en lav sats for flygninger innad i Europa og en forhøyet sats for øvrige flygninger. Satsdifferansen ble økt i 2023. I 2024 er den lave satsen 85 kroner og den høye satsen 332 kroner per passasjer.

Det er riktig at Sverige fjerner flygskatten fra 1. juli 2025. Den utgjør i 2024 fra 76 til 504 svenske kroner per passasjer, avhengig av reisens sluttdestinasjon. Samtidig har Danmark vedtatt å innføre flypassasjeravgift i 2025. Også denne avhenger av reisens sluttdestinasjon, med satser fra 30 til 300 danske kroner per passasjer i 2025. Nedre og øvre sats skal trappes opp til henholdsvis 50 og 410 danske kroner frem mot 2030. I tillegg har blant annet Tyskland, Storbritannia, Frankrike, Østerrike og USA avgifter på flyreiser, lignende den norske flypassasjerav-

giften. Både avgiftssatser og innretning varierer mellom landene.

Avinor har opplevd sviktende inntekter i kjølvannet av pandemien. I brev av 16. november 2023 fra Samferdselsdepartementet til Avinor går det frem at regjeringen vil vurdere flere tiltak for å bidra til en varig resultatforbedring i selskapet. I brevet står det også at regjeringen vil vurdere å redusere flypassasjeravgiften.

Spørsmålet gjelder skatte- og avgiftsopplegget for 2025. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 legges fram for Stortinget 7. oktober.

SPØRSMÅL NR. 2840**Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 27. september 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden bidra til å opprettholde utdanninger det er behov for, regionalt som i Østfold, og hvordan sikre høy kvalitet i utdanningene med den økonomiske situasjonen som flere universitet og høyskoler nå møter?

BEGRUNNELSE:

Denne uken varslet rektor Lars-Petter Jelsness-Jørgensen ved Høgskolen i Østfold en nedbemanning. Han utelukker ikke oppsigelser.

Ragnar Knudsen som er hovedtillitsvalgt for UNIO ved Høgskolen i Østfold forteller til NRK Østfold om en ny situasjon for høgskolen.

“– Nå kommer et knekkpunkt som skyldes regjeringens prioriteringer av helse og forsvar, og nedprioritering av kunnskapssektoren”.

Tilsvarende oppslag har vi kunnet lese om flere høyere utdanningstilbud rundt om i landet.

Svar:

Dei direkte løyvingane til universitet og høyskular er framleis på eit svært høgt nivå, og større enn i 2019 før

pandemien. Utfasinga av dei mellombelse midlane frå pandemien gjer at mange institusjonar må omstille seg no. Regjeringa forventar at sektoren kan handtere justeringar i løyvinga etter ekstraordinære tiltak slik som i samband med pandemien.

Rammeløyvinga til universitet og høyskular er på 45,4 milliardar kroner i 2024. Det utgjer ein realvekst på over 1,5 prosent sidan før pandemien. I eit stramt budsjettår, kor det er viktigare å prioritere enn på lenge, har regjeringa og Stortinget sørga for gode rammevilkår for universitet og høyskular. Samstundes er eg klar over at situasjonen er ulik mellom institusjonane. Nokre er til dømes mindre og meir sårbare enn andre. Dette er noko vi følger med på.

Den viktigaste jobben til regjeringa er trygg og ansvarleg økonomisk styring. Gode velferdstenester i heile landet, tryggleik og moglegheiter for folk og bedrifter, grøn omstilling og eit særleg behov for å styrke forsvarsevna og beredskapen, gjer at ressursane må prioriterast strengt. For sektoren som heilskap, og for Høgskolen i Østfold, er det likevel realvekst samanlikna med før pandemien. Regjeringa vil legge til rette for gode rammevilkår også i åra som kjem, men forventar at universitet og høyskular gjer gode prioriteringar til beste for samfunnet innanfor handlingsrommet.

SPØRSMÅL NR. 2841**Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 24. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at stiftelsen Nasjonalt villakssenter opprettholdes som én stiftelse med fire enheter inntil Stortinget behandler saken om endret organisering i statsbudsjettet for 2025?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Nasjonalt villakssenter ble etablert i 2019 med mål om å styrke formidlingen av kunnskap om villaks.

Stiftelsen Nasjonalt villakssenter har fire driftsenheter plassert fra sør til nord i landet, i Lyngdal, Lærdal, Namssos og Tana, som fungerer som vertskommuner for disse enhetene.

Stiftelsen Nasjonalt villakssenter ble opprettet som resultat av et flertall på Stortinget bestående av Venstre, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti sin merknad i behandlingen av statsbudsjettet for 2018, slik det fremkom i Innst. 9 S (2017–2018).

“Disse medlemmer viser til Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø og deres initiativ for etablering av en nasjonal stiftelse for et villakssenter. Disse medlemmer har merket seg at formålet med et slikt villakssenter skal være å ha en samarbeidsarena for forskning, næringsliv, forvaltning og allmennhet. Disse medlemmer foreslår en bevilgning på 3 millioner kroner til Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø på kap. 1420 post 85.”

Stiftelsen Nasjonalt villakssenter spiller en viktig rolle i arbeidet med å sikre bevaringen av norsk villaks. I år har regjeringen i strid med tidligere behandling i Stortinget bedt stiftelsen Nasjonalt villakssenter oppløse stiftelsen, og opprette et eget styre på hver av de fire enhetene for å kunne søke fremtidig økonomisk støtte.

Siden stiftelsen Nasjonalt villakssenter er etablert som resultat av en budsjettbehandling i Stortinget er det nå avgjørende at Nasjonalt villakssenter opprettholdes som én stiftelse med fire avdelinger i tråd med tidligere stortingsbehandling frem til Stortinget gjør vedtak om statsbudsjettet for 2025.

Svar:

Besøksentre for natur får midler over Miljødirektoratets budsjett kap. 1420 post 85. Tilskuddsordningen skal bidra til drift og utvikling av besøksentre for natur, slik at sentrene kan formidle kunnskap om naturen til befolkningen. Barn og unge er særlig prioritert. Sentrene skal også bidra til lokal verdiskaping.

For å sikre kvalitet på besøksentrene, er det etablert en ordning for autorisasjon, slik at kun autoriserte sentre kan søke om grunntilskudd fra denne posten. Det er utarbeidet et sett med retningslinjer og krav for autorisasjon og reautorisasjon. Miljødirektoratet har fått myndighet til å lyse ut autorisasjon, behandle søknader og deretter autorisere nye sentre.

Nasjonalt villakssenter har fått midler fra ordningen uten først å ha kvalifisert seg til å bli autorisert. Nasjonalt villakssenter ble opprettet av staten ved Miljødirektoratet i 2019. Stiftelsen har enheter i Lyngdal, Lærdal, Namsos og Tana kommuner.

Det er igangsatt en prosess for å autorisere besøksentre for villaks, for å sikre tilstrekkelig kvalitet på besøksentre for villaks og for å følge opp regjeringens arbeid med reduksjon i antall øremerkede tilskuddsmottakere. Denne prosessen ble varslet i Prop. 1 S (2023-2024):

«I 2024 blir det lyst ut autorisasjon av fire besøksentre for villaks, på lik linje med andre autoriserte besøksentre, som vil gjelde fra og med 2025. Autorisasjonane vil bli lyste ut på vanlig måte, og dei fire villakssentera til Nasjonalt villakssenter og andre senter kan søkje på utlysinga. Autorisasjonsordninga sikrer kvalitet og effektiv bruk av statlege midlar. Omlegginga er og i samsvar med arbeidet til regjeringa med innsparing og reduksjon i talet på namngjevne tilskotsmottakarar. Det blir vist til omtale og grunning for dette arbeidet i Prop. 1 S Gul bok (2022-2023)».

Stortinget hadde ikke merknader til dette ved behandlingen av Prop. 1 S (2023-2024).

Som en oppfølging av denne prosessen, ble det i mai utlyst autorisasjon av fire besøksentre for villaks. Søknadsfristen var 10. september, og autorisasjonen vil gjelde fra 1. januar 2025. Et besøksenter villaks skal formidle vitenskapelig fundert kunnskap om de naturlige forutsetningene for den atlantiske villaksens utbredelse og leveområder, artens liv, utfordringer og trusler. De skal informere om forvaltningen av villaksbestandene, inkludert tiltak for å ivareta og gjenoppbygge villaksbestandene og deres leveområder. Sentrene skal videre informere om villaksens betydning for tradisjoner og kulturutøvelse.

Miljødirektoratet vil vurdere søkerne på grunnlag av generelle autorisasjonskrav og særlige krav som gjelder for besøksentre villaks. Blant sentrene som oppfyller kravene vil Miljødirektoratet i tillegg gjøre en samlet vurdering av lokalisering av sentrene, for i så stor grad som mulig å sikre geografisk spredning av besøksentre for villaks nasjonalt.

Regjeringen har ikke bedt stiftelsen Nasjonalt villakssenter om å oppløse stiftelsen. Stiftelser er selveiende institusjoner, og forvaltningen av stiftelsen, herunder videre drift og en eventuell oppløsning, er styrets hele og fulle ansvar. Det er ikke krav til hvilken organisasjonsform et besøksenter skal ha. Utlysningen for besøksentre villaks skal være åpen og de sentrene som best oppfyller både de tematiske kravene for besøksentre villaks og de generelle kravene som ligger i veilederen vil utvelges for autorisering. Sentrene som Miljødirektoratet autoriserer vil motta tilskudd til sentrene. Dersom de sentrene for villaks som blir autorisert ønsker det, kan de selv velge å etablere en overbygning eller et styre, og sette av midler til dette.

Avslutningsvis vil jeg understreke at ordningen med utlysning og autorisering av sentre er et viktig virkemiddel for å sikre en god bruk av statlige midler, og som sikrer at alle aktuelle søkere gis mulighet til å oppnå autorisasjon. Dersom det øremerkes midler til sentre i budsjettprosessen, uten forutgående utlysning og autoriseringsprosess, vil andre aktuelle sentre ikke få mulighet til å fremme sine søknader. Slik øremerking er derfor generelt frarådet, jf. omtalen i Prop 1 S Gul bok (2022-2023).

SPØRSMÅL NR. 2842**Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 26. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er Finansdepartementets faglige vurdering av Draghi-rapporten og rapportens anbefalinger for å øke produktiviteten i Europa?

BEGRUNNELSE:

Tidligere sentralbanksjef Mario Draghi overleverte 9. september en rapport til Europakommisjonen om konkurransevne og produktivitet i fellesmarkedet, som Norge er del av gjennom EØS-avtalen. Rapporten inneholder flere anbefalinger som vil kunne få konsekvenser for EUs utvikling og for Norge.

Svar:

Bakgrunnen for oppdraget som ble gitt til Mario Draghi er en verden i endring og EUs ønske om å forbli konkurransedyktig. Rapporten inneholder mange forslag som berører nær alle norske departementenes ansvarsområder. Rapporten er omfangsrik, og inneholder analyser og vurderinger av hva som har påvirket EUs konkurransekraft og produktivitet frem til i dag, og peker på tiltak som kan bedre utviklingen. Mye dreier seg om hvordan arbeid koordineres internt i EU, og hvordan politikk og reguleringer utformes samlet og i ulike land. Rapporten omtaler også årsaker til at noen land har hatt bedre utvikling enn andre. Forskjellene er blant annet knyttet til tilgang til energi og råvarer, ulike reguleringer og ulike støtteordninger.

I hvilken grad rapporten er relevant for Norge, og får konsekvenser for Norge, krever en grundig gjennomgang. Det blir interessant å se hvordan EU følger den opp. Dersom produktivitsveksten i EU skulle øke, vil det kunne ha positive effekter også for oss. Finansdepartementet har ikke kapasitet til å levere en samlet, faglig vurdering av rapporten innenfor rammen av svar på skriftlige spørsmål.

For Norges del er flere av problemstillingene som omtales i rapporten, belyst i Perspektivmeldingen som ble lagt frem i august i år. I tillegg vil temaet vies plass i Nasjonalbudsjettet 2025 der vi redegjør og drøfter politikk for effektiv bruk av samfunnets ressurser, slik det gjøres hvert år.

Produktivitsnivået i Norge er høyt sammenlignet med andre land. Produktivitsveksten i Fastlands-Norge de siste 50 årene har vært om lag på linje med andre sam-

menlignbare land. Fra rundt 2006 har veksten i produktivitet både her hjemme og globalt gått ned.

Perspektivmeldingen redegjør for hva som har drevet produktivitsutviklingen frem til nå og hvilke krefter vi antar vil spille en rolle fremover. Meldingen peker på at den teknologiske utviklingen globalt legger rammer for hvordan produktiviten vil utvikle seg fremover også her hjemme. I meldingen legges det til grunn at handel og grensekryssende investeringer over tid vokser om lag i takt med den globale økonomien. Dersom handelen mellom land skulle trappes ned, kan det få negative konsekvenser for tilgang til andre lands kunnskap og utbredelse av teknologi, noe som kan svekke produktivitsveksten, mens økt samhandel vil kunne virke motsatt.

Perspektivmeldingen viser også at produktivitet har mye å si for bærekraften i offentlige finanser. Høyere produktivitsvekst, særlig i offentlig sektor, vil kunne bidra til å redusere det beregnede finansieringsgapet mellom inntekter og utgifter i offentlig forvaltning på lang sikt. Det vil også kunne gi en bedre utvikling i arbeidsmarkedet. Med den anslåtte produktivitsveksten i meldingen, og uten ytterligere grep, viser beregningene at helse- og omsorgssektoren trenger flere sysselsatte fremover enn tilveksten i arbeidsstyrken.

Regjeringen jobber kontinuerlig med politikk på mange av områdene som er trukket frem i rapporten fra Draghi. Finansdepartementet og andre departementer vil fortsette det målrettede arbeidet med sikte på en mer produktiv økonomi i lys av utfordringene vi står overfor. Vi vil følge med på det videre arbeidet med oppfølgingen av rapporten i EU, og vurdere implikasjonene for norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 2843**Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 24. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan kan det ha seg at Ahus presenterer andre ventetidstall i VG enn det som fremkommer av ventetidsstatistikken på Hdir. sine nettsider?

BEGRUNNELSE:

I et intervju i VG 16. september 2024 viser Ahus til at ventetidene er redusert med 14 dager fra 92 til 78. I samme sak skryter statsministeren av at disse resultatene viser at ventetidsløftet, som kom i mai 2024, virker. På Helsedirektoratet sine nettsider der ventetidstall publiseres i tråd med FHI's statistikk-kalender finner man ikke igjen de samme tallene Ahus trekker frem i VG-saken 16. september. Tallene som publiseres på Hdir sine nettsider er hentet fra norsk pasientregister og antas å bygge på innrapporterte tall fra helseforetakene selv, som for eksempel Ahus.

Følgende tall for Ahus fremkommer på Hdir. sine nettsider:

Ventetid ventende:

mai 2024, 83 dager
juni 2024, 71 dager
juli 2024, 80 dager
august 2024, 78 dager.

Endring fra mai til august er nedgang på 5 dager for ventetid ventende.

Ventetid påbegynt helsehjelp:

mai 2024, 72 dager
juni 2024, 77 dager
juli 2024, 64 dager
august 2024, 76 dager.

Endring fra mai til august er økning på 4 dager for ventetid påbegynt.

Svar:

Av artikkelen i VG framgår det at prosjektet ved Akershus universitetssykehus HF (Ahus) har vart fra mars 2024. I mars 2024 var ventetiden for ventende ved Ahus 92 dager, slik det er oppgitt i VG. Ventetiden for ventende ved Ahus var 78 dager i august 2024. Det utgjør en nedgang på 14 dager siden prosjektet startet opp. De aktuelle ventetid-

stallene fra Norsk pasientregister fremgår av de månedlige publiseringene her:

<https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/statistikk-fra-npr/ventetider-og-pasientrettigheter>.

Det er samsvar mellom disse publiserte tallene og tallene som er oppgitt i artikkelen i VG. Sammenlignet med august 2023, er reduksjonen på over 18 dager. Jeg ønsket å løfte fram Ahus fordi de har et prosjekt som ligger langt fremme og som tjener som et godt eksempel.

Det er sesongvariasjoner både for ventetid til påbegynt helsehjelp og for ventetid for ventende. Den beste sammenligningen er derfor månedstall mot månedstall mellom år. Det vil si mai 2023 mot mai 2024, august 2023 mot august 2024 osv. I august er vanligvis ventetiden for påbegynt helsehjelp og ventetiden for ventende høy på grunn av sommerferieavvikling i juli, der en først og fremst behandler pasienter med alvorlige tilstander.

August-tall for Ahus i 2023 og 2024 er som følger:

Ventetid for ventende: 96 dager (august 2023) og 78 dager (august 2024), dvs. en reduksjon på 18 dager.

Ventetid for påbegynt helsehjelp: 79 dager (august 2023) og 76 dager (august 2024), dvs. en reduksjon på 3 dager.

Ahus har altså redusert både ventetiden for påbegynt helsehjelp og ventetiden for ventende i august i år sammenlignet med august i 2023. Dette har helseforetaket fått til samtidig som de har redusert antallet langtidsventende.

Jeg gleder meg over arbeidet Ahus har fått til og alt annet godt arbeid som nå gjøres rundt om i helseforetakene for å redusere ventetidene, og ønsker å spre lærdommen fra slike gode eksempler.

SPØRSMÅL NR. 2844**Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 26. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Regjeringens statsråder med ansvar for hhv. kultur og utdanning har nylig uttrykt tydelige meninger om hvordan lokaldemokratiet i Bodø prioriterer for å kutte kommunale utgifter.

Er dette et signal fra regjeringen om at det kommer økte rammer slik at innsparinger ikke må gjøres, og vil regjeringen vise samme engasjement for tilsvarende kutt som gjøres/varsles i AP-styrte kommuner?

BEGRUNNELSE:

Nylig uttrykte kulturministeren seg kritisk i avisen Bodø Nu til at Bodø kommune ser seg nødt til å spare inn på kulturtilbudet som del av en større snuoperasjon for å få en sunnere kommuneøkonomi etter mange år hvor man har brukt mer penger enn man hadde.

Før det uttalte kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun den 3. september i NRK Nordland seg kritisk til et forslag om eventuell nedleggelse av skoler i Bodø som del av større omlegginger for å styrke kommuneøkonomien og styrke det samlede tjenestetilbudet i kommunen. Forslaget er ennå ikke politisk behandlet av kommunen. Samtidig med at kunnskapsministeren har sterke meninger om hva Bodø kommune bør foreta seg, mangler hun tilsynelatende et tilsvarende engasjement for å opprettholde skoler i omstillingsprosesser som er i gang i eksempelvis AP-styrte Tromsø kommune.

På bakgrunn av disse signalene fra regjeringens representanter, vil det være nyttig å få regjeringen og kommunalministerens avklaring på om det kommer økte overføringer som ikke gjør omstrukturering og besparelser i kommuneøkonomien nødvendig, og om hvorfor regjeringen stiller seg kritisk til konkrete initiativ for å bedre kommuneøkonomien i Bodø, mens et slikt engasjement synes å være fraværende overfor AP-styrte kommuner.

Svar:

God kommuneøkonomi er viktig for at kommunane skal kunne levere gode tenester til innbyggerane sine. Regjeringa prioriterer kommunane og signaliserte i kommuneproposisjonen for 2025 ein vekst i kommunesektoren sine frie inntekter på 6,4 mrd. kroner neste år. Med denne veksten i frie inntekter vil sektoren få eit handlingsrom utover demografi- og pensjonskostnader på 2,5 mrd. kroner. Det er den nest største satsinga på kommunane dei

siste 15 åra, berre slått av regjeringa sitt første budsjett i 2022.

Når vi satsar på kommunane, er det fordi vi prioriterer at alle skal ha tilgang på trygge barnehagar, gode skular og ein verdig eldreomsorg. Samstundes er regjeringa kjent med at mange kommunar opplever den økonomiske situasjonen som krevjande. Det tek vi på alvor. Den økonomiske situasjonen i kommunane har høg merksemd i regjeringa. Regjeringa kjem med sitt endelege forslag til kommuneopplegget for 2025 i statsbudsjettet i oktober.

God kommuneøkonomi er både avhengig av prioritering i dei årlege statsbudsjetta og at kommunane styrer økonomien sin på ein god måte. Kommunar er sjølvstendige, folkevalde og sjølvstyrte organ. Det er kommunestyret som på sjølvstendig grunnlag tek avgjerder i kommunane. Dette gjeld og i tilfelle kor det er naudsynt å gjere tilpassingar i aktivitetsnivået. Eg har tillit til at dei lokale folkevalde framover vil gjera kloke prioriteringar for å få balanse i økonomien og samstundes gi innbyggerane gode tenester.

SPØRSMÅL NR. 2845**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 26. september 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for status i arbeidet med å få på plass et rammeverk for en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, når regjeringen vil legge frem sin handlingsplan og hvordan Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet bidrar til å få på plass en handlingsplan for et tverrsektorielt arbeid med dette?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bedt regjeringen om å legge frem et forslag til en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, som bygger på forslaget utarbeidet av den tverrfaglig, koordinerende kompetansegruppen. Stortinget ba om at forslaget til handlingsplan skal legges frem i et samarbeid mellom Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Norges idrettsforbund (NIF) leverte kompetansegruppens forslag til handlingsplan i desember 2023, og det er gledelig at regjeringen har bekjentgjort at NIF vil få midler til å styrke det gode forebyggende arbeidet idretten gjør på dette feltet.

Stortingets vedtak fra april 2022 bygger på et representantforslag hvor det er fremhevet at arbeidet med å forebygge kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten ikke kan gjøres av idretten alene. Som nevnt i innstilling fra familie- og kulturkomiteen i denne saken strekker dette seg ut over NIFs virkeområde, ikke minst helsesektoren og utdanningssektoren. Idrett bedrives også i regi av andre aktører enn NIF, som på idrettsskoler og på treningssentre. Det er viktig at regjeringens handlingsplan også ivaretar de neste beste idrettsutøverne våre, og mange av disse kan i dag blant annet gå på toppidrettsgymnasene og på toppidrettslinjer ved de videregående skolene. Det har også blitt vist til at et slikt samarbeid må inkludere forskningsmiljøer, fagpersoner med spisskompetanse på spiseforstyrrelser i idretten, idrettens organisasjoner, personer med brukerkompetanse, idrettslag og ulike fagmiljøer innen helsesektoren og skolesektoren.

Statsråden skrev i sitt svar på et spørsmål relatert til denne saken 7. mai 2024 at Kultur- og likestillingsdepartementet, i samarbeid med blant annet Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, var i ferd med å ferdigstille et rammeverk for å synliggjøre mulighetsrommet for oppfølging av arbeidsgruppens forslag. Det vil derfor være ønskelig å få vite når dette ram-

meverket er ventet ferdigstilt og når forslaget til departementets handlingsplan vil foreligge.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet offentliggjorde onsdag 11. september planer for et 3-årig «Krafttak mot spiseforstyrrelser og kroppsmisnøye i idretten». Krafttaket omfatter hele idretten.

Regjeringen avsetter midler i årene 2024-2026. Midlene tas fra spillemidler til idrettsformål og tilskuddet skal i sin helhet støtte opp om det arbeidet og de prioriteringer Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF) selv legger opp til. Formålet er å gi idrettsorganisasjonen mulighet til å prioritere flere tiltak og innsatser på området. Midlene gis som et eget tilskudd på siden av det årlige tilskuddet til NIF. I tillegg avsettes midler til å følge de tiltak NIF vektlegger i krafttaket med forskning.

Stortinget anmodet i vedtak 503 (2021-2022) regjeringen om å «legge frem et forslag til en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, som bygger på forslaget utarbeidet av en tverrfaglig, koordinerende kompetansegruppe. Dette forslaget til handlingsplan skal legges frem i et samarbeid mellom Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet».

Krafttaket er igangsatt på bakgrunn av forslaget til handlingsplan lagt fram av gruppe nedsatt av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF). Krafttaket er forelagt hhv. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Kunnskapsdepartementet (KD) og inneholder en omtale av hva myndighetene gjør på området. Dette er viktig for å synliggjøre at idretten hverken kan eller skal ha et ansvar for diagnostisering eller behandle spiseforstyrrelser. Arbeidet i idretten er konsentrert rundt den forebyggende innsatsen og må sees i sammenheng med innsatsen mot spiseforstyrrelser og kroppsmisnøye for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 2846

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 27. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva er totalbevilgningen som gis i driftstilskudd til barne- og ungdomsparaplyene over statsbudsjettets kap. 846, post 70, hva er fordelingen mellom de tre organisasjonene som kan søke om tilskudd, og hva har bevilgningen til organisasjonene vært de siste 5 årene, oppgitt i kroner og prosentvis økning?

BEGRUNNELSE:

I budsjettproposisjonen for 2024 står det at LNU, Ungdom og Fritid og Unge funksjonshemmede kan søke om tilskudd til drift av nasjonalt arbeid, og at tilskuddet skal legges til rette for barn og unges deltakelse i barne- og ungdomsorganisasjoner og fritidsklubber. Bevilgning på posten skal benyttes til nasjonal grunnstøtte til organisasjonene, som er en viktig støtte for å stimulere organisasjonene til engasjement og medansvar og for at de skal kunne sørge for de kan være en arena for medvirkning og

demokrati. Det er ønskelig med en oversikt over hvordan bevilgningen fordeles og utviklingen i bevilgningen.

Svar:

Barne- og familiedepartementet gir over sitt budsjett nasjonalt og internasjonalt driftstilskot (kap. 846, og postene 70 og 79) til dei tre paraplyorganisasjonane LNU, Ungdom og Fritid og Unge funksjonshemmede. Paraplyorganisasjonane er namngjevne i budsjettet, og det er Bufdir som fordelar tilskotet etter søknad. Fordelinga skal skje skjønsmessig ut frå den økonomiske ramma, og ut frå omsynet til at dei tre organisasjonane i størst mogleg grad skal kunne oppretthalde eksisterande aktivitetsnivå.

Tabellen nedanfor viser den totale løyvinga til nasjonalt driftstilskot og fordelinga mellom dei tre paraplyorganisasjonane dei siste fem åra. Tilskotet har mellom 2020 og 2024 blitt opprettheldt på same nivå og prisjustert.

Nasjonalt driftstilskot (846.70)	2020	2021	2022	2023****	2024	Prosentvis auke, 2020-2024
Total løyving	12 660 000	13 070 000	13 410 000	14 084 999	14 670 000	15,9%
LNU	5 550 000*	5 650 000	5 720 000	5 964 931**	6 219 707***	12,1%
Ungdom og Fritid	4 500 000	4 720 000	4 920 000	5 158 031	5 367 796	19,3%
Unge funksjonshemmede	2 610 000	2 700 000	2 770 000	2 962 037	3 082 497	18,1%

* beløpet inkluderer ikkje dei 2 mill. kronene LNU fekk til portal for tilgang til lokale for barne- og ungdomsorganisasjonane i 2020

** beløpet på tilskudd.no er 6 264 931 kroner og inkluderer 300 000 kroner til portal for tilgang til lokale for barne- og ungdomsorganisasjonane, som ikkje er inkludert her.

*** beløpet på tilskudd.no er 6 539 707 kroner og inkluderer 320 000 kroner til portal for tilgang til lokale for barne- og ungdomsorganisasjonane, som ikkje er inkludert her.

**** beløpa for 2023 inkluderer ein ekstraordinær priskompensasjon som blei bevilga i RNB for 2023.

SPØRSMÅL NR. 2847**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 26. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

I dag er det i praksis kun meldeplikt ved installasjon av mindre solcelleanlegg. Det samme gjelder ikke for mindre vertikale vindmøller slik som bedrifter som Norhybrid Renewables produserer. Disse vertikale vindmøllene kan ha lave natur-fotavtrykk og kan enkelt plasseres på grå arealer. Likevel gjør dagens krav at terskelen for å installere de blir høyere enn nødvendig. Vil regjeringen vurdere å lempe på dagens krav for byggesøknader ved slike installasjoner, slik at vi kan få på plass mer nærvind med lavt fotavtrykk for naturen?

Svar:

Eg meiner det er viktig å leggje til rette for meir miljøvennleg kraftproduksjon over heile landet. Mindre vindkraftanlegg kan vere eit av fleire gode tiltak for å få til dette. Eg

er likevel ikkje overtydd om at unntak frå søknadsplikt for slike anlegg, er korkje forsvarleg eller riktig.

I 2015 vart det gjort endringar slik at mindre vindkraftanlegg ikkje lenger treng konsesjon etter energilovgivinga. I staden skal slike vindkraftanlegg behandlast etter plan- og bygningslova. Kva som er eit mindre vindkraftanlegg avheng av effekten, som kan vera inntil 1 MW, og ikkje sjølv storleiken av anlegget. Eit viktig formål med endringa i 2015 var å sikra at avgjerder som har stor lokal betydning også treffest på lokalt nivå.

Det er kommunen som sitter med lokalkunnskapen, og som i slike saker er best egna til å sikre at særleg helse, miljø og tryggleik blir vareteken på ein god måte. Etter mi meining er det difor både viktig og riktig at kommunane gjennom søknad etter plan- og bygningslova får høve til å gjennomføra heilskaplege vurderingar av slike vindkraftanlegg.

SPØRSMÅL NR. 2848**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 27. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helseministeren sørge for at den nedlagte operasjonsstuen ved Klinikk Alta gjenoppbygges og gjenåpnes og at Klinikk Alta videreutvikles i tråd med Stortingets føringer og bevilgninger og pasientenes behov, og hva vil helseministeren gjøre for å sikre at Finnmarkssykehuset opprettholder nødvendig sivil helseberedskap med en desentralisert struktur som også ivaretar Forsvarets behov i nord, særlig sett i lys av den dramatiske nedbyggingen ved Klinikk Alta?

BEGRUNNELSE:

Finnmarkssykehuset står nå i en varslet økonomisk krise, og skal kutte 300 millioner kroner på driften i neste års budsjett. Byggingen av Nye Hammerfest sykehus ble vedtatt av Finnmarkssykehuset i 2019, og satt i gang uten inndekning eller en troverdig plan for hvor en skulle finne

penger til å betale investeringen med. Dette er uten tvil en sterkt medvirkende årsak til de økonomiske problemene.

Samtidig er det en sykehusstruktur i Finnmark som samsvarer dårlig med hvor pasientene bor i fylket. Alta er det klart største befolkningssenteret, men har ikke sykehus og folk i Alta og regionen rundt (bl.a. Kautokeino) har lang og værutsatt vei til sykehusstilbud. For å veie opp mot dette, har det vært en viss vilje til å bygge opp helsetilbud ved Klinikk Alta, i mangel på «rimelig» avstand og reisetid til andre sykehus. Stortinget har gjort vedtak om og bevilget penger til å styrke Klinikk Alta, blant annet ekstrabevilgning til en ekstra operasjonsstue.

Stortingets vedtak og bevilgninger til å styrke spesialisthelsetilbudet i Alta er så langt undertegnede kan se, ikke fulgt opp. Ikke bare er det manglende oppfølging av vedtaket om en ekstra operasjonsstue, men den eksisterende operasjonsstuen er lagt ned, tømt for utstyr og blir

brukt som lagerrom. Også andre tilbud ved Klinikk Alta er bygd ned.

Dette er alvorlig for befolkningen i Alta og regionen rundt – men også for beredskapen i nord sett i lys av Forsvarets behov, som vil bli stadig viktigere i årene framover. Venstre legger til grunn at den sivile helseberedskapen i Finnmark planlegges og drives på en måte som også er i tråd med Forsvarets behov.

Svar:

Regjeringen ønsker å beholde og videreutvikle tilbudet i Alta, og har i inneværende år foreslått 40 mill. kroner i særskilte bevilgninger til Finnmarkssykehuset HF, Klinikk Alta. Midlene skal sikre fortsatt fødetilbud og styrke poliklinikk, psykisk helsevern og dagbehandling. Det skal videre utredes utvidelse av det indremedisinske tilbudet innen poliklinikk og dagbehandling, i samhandling med kommunen. Spesielt prioritert er tiltak for å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke. Departementet vil følge opp at midlene brukes i tråd med formålet.

Samtidig står Helse Nord og Finnmarkssykehuset nå i en utfordrende situasjon når det gjelder økonomi og rekruttering. For å avhjelpe utfordringene er Helse Nord RHF i 2024 styrket med 550 mill. kroner utover ordinære bevilgninger til sykehusene. Helseforetakene i nord må

gjennomføre tiltak for å sikre kvalitet og faglighet og sørge for å få ned fristbrudd og ventetider for pasientene. Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF har ansvar for at driften holdes innenfor rammene som Stortinget har vedtatt.

Helse Nord RHF viser til at det er en rekke utviklingstrekk som legger premisser for helseberedskapen framover, og den demografiske utviklingen er en viktig premiss. Beredskap må dimensjoneres etter det til enhver tid gjeldende behovet. Det er ikke god bruk av ressurser å dimensjonere med stående beredskap innen alle områder til enhver tid. Dette innebærer at det må legges til grunn gode avtaler, rutiner og øvelse for å ha nødvendig fleksibilitet ved behov. For å ivareta sitt ansvar for helseberedskap innenfor totalforsvaret samarbeider Helse Nord RHF med andre innen flere områder, blant annet gjennom operative beredskapsplaner med Forsvaret og gjennom øvelser.

Jeg vil ellers vise til at Stortinget i mai i år behandlet representantforslag fra bl.a. representanten Bjørlo om å reetablere det elektive dagkirurgiske tilbudet ved Klinikk Alta, jf. Dok 8:94 (2023-2024) og Innst. 287 S (2023-2024). Forslaget ble ikke vedtatt. Fra Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF sin side er det i denne forbindelse understreket viktigheten av å sikre akuttberedskapen ved de to sykehusene i Finnmarkssykehuset.

SPØRSMÅL NR. 2849

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 27. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er årsaken til at staten stadig utsetter lovnader om å levere på to tog i timen på Trønderbanen, og vil regjeringen nå garantere for at to tog i timen på Trønderbanen gjennomføres i løpet av 2027, slik som de lokale partene er lovet, og følge opp dette med Jernbanedirektoratet?

BEGRUNNELSE:

Halvtimesfrekvens på Trønderbanen er kanskje det viktigste samferdselsprosjektet i Trøndelag de siste ti årene, og er helt essensiell for utvikling av både Trondheimsregionen og resten av fylket. I forrige byvekstavtale var målet å realisere to tog i timen mellom Melhus og Steinkjer innen 2024. Dette ble ikke realisert, men utsatt fra staten sin side, noe som var svært utfordrende i arbeidet

med et helhetlig transportsystem i Trondheimsområdet, og i å nå nullvekstmålet som ligger til grunn for byvekstavtalene. De lokale partene har blitt informert at dette er utsatt til 2027, og forholdt seg til dette. Samtidig som de har ventet på dette har staten prioritert å øke kapasiteten på E6 parallelt med trønderbanen betraktelig, og konkurransevnen til toget er dermed også svekket.

Nå i september 2024 fikk de lokale partene i miljøpakken i Trondheim signaler fra Jernbanedirektoratet på at staten heller ikke har som intensjon å levere på dette innen 2027, som lovet. Det har nødvendigvis skapt sterke reaksjoner og ytterligere mistillit til regjeringen og departementets oppfølging av vedtatte planer for jernbane i Trondheimsområdet.

Å få etablert et reelt togpendlertilbud i Norges tredje største by med mer enn én avgang i timen er på

veldig høy tid. Trønderbanen treffer usedvanlig godt på plassering av befolkning og arbeidsplasser og knytter på mange måter hele regionen sammen.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at pendlerne og de lokale myndighetene i Trøndelag er utålmodige. Et godt togtilbud på Trønderbanen er viktig for å gi befolkningen en fleksibel og enklere reisehverdag og for å nå målet om nullvekst i by-området. Det er derfor viktig for regjeringen at tilbudsforbedringen på Trønderbanen realiseres så fort som mulig. Dette har vi lagt til rette for ved å gi effektpakken To tog i timen på Trønderbanen høy prioritet i Nasjonal transportplan. Gjennomføringen av tiltaket vil gi en forbedring i togtilbudet fra ett til to tog i timen mellom Melhus og Stjørdal i grunnrute, med utvidet rushperiode til og fra Steinkjer, og gir regiontrafikken inn og ut av Trondheim ett løft. I den videre planleggingen skal Bane

NOR sørge for at grunnruteforbedringen også strekker seg til Steinkjer.

Stortingsrepresentanten har rett i at det tar lenger tid å få tilbudsforbedringen på plass enn det som var intensjonen da den første byvekstavtalen for Trondheim ble inngått. Tilbudsforbedringen viser seg å være et mer omfattende prosjekt enn først antatt. Bane NOR har identifisert 20 tiltak som må ferdigstilles før tilbudsforbedringen kan tre i kraft, blant annet kryssingssporforlengelser slik at togene kan passere hverandre på enkeltsporet bane, samt en rekke stasjonstiltak. Tilbudsforbedringen har i tillegg avhengigheter til innføring av nytt digitalt signalsystem (ERTMS), som nå er under replanlegging, og byggearbeidene må gjennomføres samtidig som det skal gå togtrafikk på linjen. Når Jernbanedirektoratet nå varsler at plan- og byggeperioden trekker ut, blir det viktig å vurdere mulighetene for å ta ut trinnvise forbedringer for de reisende frem mot 2029. Jernbanedirektoratet og Bane NOR vil nå vurdere mulighetene for dette.

SPØRSMÅL NR. 2850

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 26. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for at lukkede oppdrettsanlegg kan få en internasjonal registrering i Norge, for eksempel gjennom IMO, slik at disse enhetene kan få en godkjennelse og at pant og heftelser kan følge enheten?

BEGRUNNELSE:

Det har over lengre tid blitt utviklet mange nye lukkede anlegg for oppdrett av fisk. Disse har en helt annen kostnad og verdi enn tidligere konvensjonelle oppdrettsanlegg. Leverandører av slike anlegg etterlyser i dag et regelverk som kan åpne for IMO godkjennelser. Det er viktig å kunne registrere disse som egne juridiske enheter slik at disse kan belånes og pantsettes. Dette også for å ha et system som viser at anlegg er i forsvarlig stand.

En slik registrering er også viktig for at denne type merd kan benyttes over hele verden og dermed også belånes med sikkerhet i at enheten er registrert i IMO.

Norske lover og regler for fiskeoppdrett er fortsatt basert på åpne anlegg.

Det er flere nasjoner som legger opp til nytt lovverk som både vil begrense og forby bruken av åpne op-

pdrettsanlegg, noe som åpner for at norske selskaper kan tilby alternative tette anlegg. Da er det avgjørende at disse selskapene kan registrere og sikre at anleggene er godkjent og at pant og heftelser følger enheten selv om den flyttes internt i et land eller over landegrensler.

Det vil være en stor fare for at en slik registrering vil kunne skje i utlandet om dette ikke etableres i Norge. Mange utstyrslleverandører kommer med ny teknologi, og det er avgjørende viktig at myndighetene spiller på lag. Her kan også norsk standarder bli retningsledene for denne næringen i fremtiden.

Svar:

Per i dag er akvakulturtillatelsen en av hjørnesteinene i reguleringen av havbruksnæringen. For å kunne drive med akvakultur må tiltakshaveren ha en tillatelse som er registrert i Akvakulturregisteret, som er et realregister knyttet til Brønnøysundregistrene. Tillatelsene har stor verdi, og stilles som pantesikkerhet for selskapene. Sammenlignet med tillatelsene har de konvensjonelle anleggene relativt liten verdi, og kan pantsettes etter registrering i løsreregisteret. Nye teknologier er under utvikling.

Hvis det faktisk er slik at utstysleverandørene nå vil etterspørre muligheter for registrering og pantsettelse av nye og mer kostbare anlegg, er dette en ny problemstilling som jeg vil se nærmere på. Det er imidlertid nødvendig med mer informasjon om både behovet og eventuelle alternativer før vi eventuelt foreslår noen reguleringer.

